

Združeni narodi zopet poraženi

VOJKO COLJA

Neslavni včerajšnji umik modrih čelad iz Somalije sovpada s četrto obletnico zmagoslavnega vkorakanja ameriških in drugih zaveziških sil v kuvaitsko glavno mesto. Takrat je marsikdo vznemirjen mislil, da so z zmagoslavnim koncem »peščenega viharja« postavlili temelje novega svetovnega reda. To pa so bile le pobožne želje, ki so se kaj kmalu razblinile kot milni mehurčki že na samem prizorišču, saj so se Američani ustavili, ko bi z lahkoto pregazili demoralizirane Sadamove divizije. Tega pa niso želeli ne v Washingtonu, ne v Parizu in se manj v Londonu, ker bi Irak po Sadamovem porazu brzokone razpadel na tri državne tvorbe (kurdsko, sunitsko in šiitsko). Svetovna diplomacija je torej hotela ohraniti status quo, kar je nesporno priložilo do izraza ob razpadu nekdanje Jugoslavije, napadu na Slovenijo, uporabi srbskih krajin na Hrvaškem in srbski agresiji v BiH.

Svetovna organizacija je skušala neuspešno v Jugoslaviji popraviti v Somaliji, ker je bila prepričana, da bo tu poseg dosti lažji in neboleč, a ni bilo tako. Ko se je 8. decembra 1992 z izkrcanjem ameriških mornariških strelcev začela operacija Restore hope (Vrnimo upanje), so Somalci vseh frakcij in klanov pozdravili Američane kot rešitelje. Idila pa je trajala malo časa, ker je bilo kaj kmalu jasno, da Američani podpirajo samozvanega somalskega predsednika Alija Mahdija Mohameda. Zaman so Italijani, ki so bili posredno krivi za diktaturo pokojnega somalskega predsednika Siada Barreja in kasnejšo državljansko vojno, opozarjali, da bo preveč odkrito podpiranje ene od somalskih frakcij povzročilo zaplete. Ko se je 4. maja 1993 Restore Hope spremenila v vojaški poseg OZN Unosom 2, se je to vmešavanje se stopnjevalo, tako da se je poseg modrih čelad izrodil, včeraj pa je doživel svoj neslavni konec.

Somalija bo torej sedaj prepustena sama sebi z nepredvidljivimi posledicami za njeno prebivalstvo. Podobno kot v nekdanji Jugoslaviji, kjer pa je bilo vendar jasneje, kdo je žrtev in kdo agresor, si tudi v Somaliji Združeni narodi niso postavili jasnih ciljev, brez teh pa je vsaka mirovna operacija obsojena na neuspeh. Trditi, da so v Somaliji Združeni narodi izgubili vojno, je torej vse prej kot evfemizem.

V FJK upravne volitve 23. aprila

TRST - Tudi v Furlaniji-Juljski krajini bodo upravne volitve zelo verjetno 23. aprila. Tako je povedal odbornik za krajevne uprave Oscarre Lepre. Vlada je že dobila tekst novega deželne zakona za občinske volitve in deželna uprava si prizadeva, da bi ga Rim potrdil pravočasno. V tem primeru (casa je do 13. marca) bodo deželni volilci lahko obnovljali občinske svete, ki se jim izteka mandat, istocasno kot drugod v državi.

Na 10. strani

Umik vseh modrih čelad iz Somalije

MOGADIS - Včeraj ob zori se je pred Mogadisem zaključilo ameriško-italijansko izkrcanje v okviru operacije United Shield (Skupni ščit), ki bo omogočila umik modrih čelad iz Somalije. Kot pričakovano ni 1.400 ameriških in 400 italijanskih vojakov naletelo na odpor. Bajje so si Američani dodatno zavarovali hrbet in nekdanjemu Aididovemu zavezniku Aliju Hasanu Osmanu plačali kar 30 milijonov dolarjev, da bi s svojimi oboroženimi skupinami preprečil vsak napad.

Na 7. strani

ITALIJA / DINIJEVE UKREPE BOSTA PODPRLA CENTER IN LEVICA, SKP PA JIM NASPROTUJE

Kartel svoboščin se bo vzdržal Vladni manevar bo najbrž sprejet

RIM - Lambertu Diniju je najbrž uspelo. Parlament bo verjetno v kratkem sprejel dodatni gospodarski manevar, ob katerem se bo Kartel svoboščin vzdržal. Ob umiritvi politične napetosti je tudi lara po enem tednu ostrega pritiska včeraj zadihala nekoliko bolj sproščeno.

Dini je včeraj osebno orisal gospodarski manevar v senatni proračunski komisiji, zgornji dom pa se bo ukrepil izrekel v petek. V njegovem izvajanju sta mu bila v nedvomno veliko oporo pohvalni oceni, ki sta jih o manevaru dala Mednarodni denarni sklad in osrednja Banca d'Italia. Tako izvedenci MDS kot

vodstvo emisijskega zavoda sta dodala, da je po manevaru treba pripraviti korenito pokojninsko reformo, pospešiti bo treba privatizacije in že poleti zarisati manevar za prihodnje leto.

Vladnemu manevaru so zagotovili podporo Ljudska stranka, Severna liga, progresisti in nekatere manjše centristične skupine, Kartel svoboščin pa je se bo vzdržal. Proti bo glasovala samo Stranka komunistične prenove, ki pa je včeraj s sporočilom tajništva jasno povedala, da ne bo podprla morebitne nezaupnice Kartela Dinijevi vladi.

Na 3. strani

Med liro in marko včeraj dan premirja

RIM - Kljub temu, da ohranja marka nezmanjšano moč, so si evropski denarni trgi včeraj nekoliko oddahnili in z njimi tudi centralne banke in njihove blagajne. Valutno premirje je koristilo tudi milanski borzi, ki je prezvela pozitiven sestanek, Banka Italije pa se je oglašila z očno, da je realna vrednost marke okrog 1000 lir, torej 143 lir manj od včerajšnjega uradnega tečaja.

Na 11. strani

FRANCIJA / DESNICA

Eiffelov stolp se je uprl volilnemu shodu Le Pena

PARIZ - Jean-Marie Le Pen, vodja francoske skrajnodesničarske Nacionalne fronte, je hotel na veliko zaceti svojo volilno kampanjo za Elizejsko palačo kar pod Eiffelovim stolpom, simbolom Pariza. Medtem ko je od prefektore pooblaščen shod zazivel ob zvokih fanfar in živopisanih balockov z napisi »Le Pen predsednik«, so uslužbenci znamenitega Eiffelovega stolpa zaprli vsak dostop. »Nocemo, da Nacionalna fronta izkoristi Eiffelov stolp za svojo politično rekla-

mo. Najprej ubijejo fantje v Marseillesu, nato pridejo v Pariz mahati s svojimi zastavami,« je povedal neki uslužbenec znamenitega stolpa.

Japonski, nemški in ameriški turisti niso razumeli, kaj se dogaja, ko so zaman čakali v vrsti pred dvigali. Uslužbenci so jim potrpežljivo povedali, da so stolp zaprli zaradi njihove varnosti, ker ima Le Pen volilni shod. Z uslužbenci so bili solidarni francoski turisti in neka Nemka, ki je prispela v Pariz, da bi protestirala proti Le Penu.

Živahno pustovanje tudi na Tržaškem Druga zmaga za bazovskega faraona

TRST - Lep sončni pustni torek je včeraj na Tržaškem se dodatno spodbudil in podžgal pustna slavlja. Najprej so se naplesali otroci, ki so po vaseh v skladu s starimi navadami pobirali dobrote. V zgodnjih popoldanskih urah je bil v mestnem središču tradicionalno pustno tekmovanje, ki ga organizira občinska uprava: v ne premočni konkurenci je prevladal bazovski faraon Berlusconi. Zelo živahno pa je bilo tudi po vaseh, na sliki prizor iz Zgonika (foto KROMA).

Na 6. strani

NATO

Tajnik Claes v težavah

BRUSELJ - Generalni tajnik Nato Willy Claes je v hudih skripcih. Vpleten je namreč v podkupninsko afero, ki sega v leto 1989, ko je bil minister za gospodarske zadeve belgijske vlade in je družba Agusta dobavila 46 helikopterjev belgijski vojski. Claes proglasa seveda svojo nedolžnost, toda prav včeraj so aretirali njegovega bivšega sefa kabineta, medtem ko mu je nizozemski obrambni minister Voorhoeve svetoval začasen odstop.

Mednarodna skupnost se boji, da namerava Teheran z raketami iz svojih pomorskih oporišč ustaviti pomorski promet z nafto v Zalivu.

HAWK (Sokol)
Raketni sistem za protiletalsko obrambo

Iranske rakete na naftnih poteh

WASHINGTON - Iran je na otokih v bližini Hormuske ožine v Perzijsko-arabskem morju nastavil protiletalske rakete Hawk. Poveljnik ameriških oboroženih sil general John Shalikashvili je v Washingtonu izrazil strah, da bo perzijska država ovirala naftni promet na območju, ki je nenadomestljivo za mednarodno oskrbo s crnim zlatom. Raketni sistemi Hawk kljub svoji starosti lahko se vedno zadenejo nizko leteca letala.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Cariplo v vrtilincu škandala

Milanska sodnika Colombo in Davigo sta odkrila veliko goljufijo, v kateri so neposredno vpleteni vidni funkcionarji hranilnice Cariplo.

Stran 2

Center za statistično informacijo

V Trstu so včeraj odprli deželni Center za statistično informacijo. Podobne centre institut ISTAT v tem času odpira v vseh 20 dezelah Italije.

Stran 5

Pustovanja na Goriškem

Več kot 15 tisoč ljudi je sledilo pustnemu sprevodu v Trzinu, kjer so tudi praznovali 30-letnico oporok "siorja Anziceta".

Stran 8

Jasna Merkù v Beneški galeriji

»Sanjska« razstava del tržaške umetnice Jasne Merkù je bila v darilnem paketu ob letošnjem dnevu slovenske kulture v Spetu. Na ogled so dela v papirju in dve plastiki.

Stran 15

GOLJUFIJE / KAR 182 JAMSTVENIH OBVESTIL

Na zatožni klopi voditelji Caripla

Finančni stražniki sumijo, da so odobrili trideset milijard lir nezakonitih posojil

MILAN - Nad največjo italijansko hranilnico Cariplo se zgrinjajo temni oblaki. Potem ko so se pred meseci znanli v zaporu nekateri vidni voditelji bančnega zavoda, sta milanska sodnika »cistih rok« Piercamillo Davigo in Gherardo Colombo, s pomočjo finančnih stražnikov, odkrila skandal z veliki razsežnostmi. Kar 182 funkcionarjev banke, arhitektov, geometrov in kmetovalcev je dobilo sodna obvestila zaradi goljufij, ki presegajo trideset milijard lir.

Goljufije se po mnenju preiskovalcev nanašajo na ugodna posojila, ki jih je Cariplo nudil kmetovalcem Lombardije in sosednjih dežel za izmiselnih kmetijskih struktur in servise. V afero je - kot rečeno - vpleteno tudi lepo število geometrov in arhitektov, ki so po mnenju sodnikov napihovali stroške kmetovalcev ter ponarejali nacrtje za kmetijske objekte in podobno. Sumijo, da se goljufije nanašajo tudi na lažne prodaje kmetijskih zemljišč in na

večje projekte za krajinsko zaščito kmetijskih površin. Funkcionarji banke naj bi prekrivali te nepravilnosti in v zameno za te »usluge« očitno dobivali denarne nagrade.

Predsednik upravnega sveta Cariplo Sandro Molinari je izjavil, da je bančni zavod največja žrtev te ogromne goljufije. Novinarjem je tudi povedal, da je prav upravni svet banke maja leta 1993 prvi prijavil sodišču te nepravilnosti in s tem pravzaprav spodbudil širšo sodno preiskavo, ki sedaj končno daje zaželjene sadove. Molinari je tudi povedal, da je do največjega števila goljufij prišlo v pokrajini Pavia ter izrazil upanje, da bosta Davigo in Colombo cimprej pojasnila tudi celotno zakulisje te afe, v katero hranilnica, po mnenju predsednika, ni na noben način vpletena.

Jamstveno obvestilo so dobili tudi vsi vidni funkcionarji Caripla, ki so bili v okviru te preiskave že nekaj tednom v zaporu.

RIM / BERLUSCONI BI HOTEL PREDČASNE VOLITVE

Predsednik Scalfaro in kartel svoboščin

Včeraj na Češkem o ustavi in materialni ustavi

RIM - Pozno ponoči se je predsednik republike Scalfaro vrnil v Rim, kjer ga danes čaka vrsta pomembnih obvez. Predvsem je predviden ob 11. uri pogovor s predstavnikom kartela svoboščin, ki ga bi ga hoteli prepričati, da v parlamentu ni več večine in da je torej nujno razpustiti zbornice in razpisati predčasne volitve. Kot znano pa je predsednik republike mnenja, ni mogoče razpustiti zbornic, če si nekdo ne prevzame odgovornost in ne izglasuje nezaupnice vladi predsednika Dinija. Tega mnenja so tudi predstavniki političnih sil, ki podpirajo vladno.

Scalfaro je bil včeraj v Pragi, kjer je nadaljeval svoje pogovore s českimi sogovorniki. Na novinarski konferenci je natančno orisal razliko med ustavo in tako imenovano materialno ustavo, se pravi vse tiste norme, ki sicer niso napisane v ustavni listini, ki pa so postale del ustavne prakse. Omenil je kot primer tiste, ki se za časa najhujšega razsajanja terorizma niso opredelili niti za reče brigade niti za pravno državo, kar je bilo po njegovem mnenju podlo dejanje. Tudi danes se je treba odločiti za ustavo, tisto, ki je napisana, saj je treba imeti nekatere oporne točke.

Danes bo prispel v Rim tudi nemški predsednik Herzog, ki bo popoldne Scalfarov gost. Polozaj marke na denarnem trzišču bo prav gotovo ena od tem pogovorov.

Na sliki: Scalfaro s českim premierom Klausom.

NOVICE

Naga sta čakala obleke v pralnici

BOLOGNA - Dva alzirski državljana, stara 23 oboje 24 let, sta včeraj stopila v pralnico za obleke na zeton v središču Bologne, se slekla, obleke vrgla v stroj ter nato naga čakala, da jih pralnica opere. Razpolagala sta le z manjšimi papirnati prtiči, s katerimi pa jima ni uspelo pokriti svojih stranskih delov. Pristaviti velja, da ima pralnica veliko izlozbeno okno, tako da je bila dvojica praktično na ogled vsem mimoidočim. In tako se je zgodilo, da je nekdo tudi poklical policijo. Agentje so kajpak prišli, toda z nagima Alzirčema so morali počakati, da je stroj opral obleke, preden so ju lahko odvedli na kvesturo. Lastnik pralnice je policistom dejal, da se ta dogodek ni pripetil prvič. In dejansko sta Alzirca naga čakala v pralnici z isto naravnostjo, s kakršno v kavarni čakas na naročeno kavo.

Sladkor ustavil promet na avtocesti

PIACENZA - Včeraj zjutraj je bil promet na avtocesti Piacenza-Cremona več ur ustavljen zaradi velike količine sladkorja, ki je preplavila cestnino. Temu je bila kriva prometna nesreča, ki k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Pripetilo se je, da je avtocesta s tovorom sladkorja trčila v tovornjak, ki je prevajal železo. Avtocesta se je pri tem prevrnila, sladkor pa se je raztresel daleč po cestnini. Zaradi vlage oziroma dežja se je sladkor spremenil v spolzko tvorbo, ki so jo gasilci le z veliko težavo odstranili. Nezgodba se je pripetila ob 6.40, promet v smeri proti Cremoni pa je stekel šele štiri ure pozneje, in še to samo po zaslinem pasu.

Odškodnina zaradi ponesrečenega splava

CAGLIARI - Neka klinika v Cagliariju bo morala plačati 250 milijonov lir odškodnine ženski, ki se je bila pred leti neuspešno vanjo zatekla, da bi splavila. Tako je včeraj razsodilo civilno sodišče v Cagliariju ob koncu daljšega sodnega postopka. Dogodek se je namreč pripetil pred sedmimi leti. Tedaj se je neka ženska, ime katere ni znano, po posvetu s svojim ginekologom, ki ga predvideval zakon, zatekla v kliniko, da bi splavila. In v kliniki so opravili ustrezen poseg. Toda nekaj mesecev potem se je izkazalo, da je ženska še vedno noseča, in res je kmalu potem rodila. Takoj po rojstvu pa je tudi zatožila kliniko na sodišču.

Obtoženec kupil časopisno stran

BARI - Deželni svetovalec v Apuliji Vittorio Poti, ki se pristeva med socialiste-federaliste, je že dalj časa obtožen korupcije v okviru preiskave o raznih domnevnih nepravilnostih, ki naj bi nastale pri gradnji cestnega podvoza pod pokrajinsko cesto Leverano-Porto Cesareo. Poti se je vedno proglasal za nedolžnega, a brez uspeha. Zdaj se je odločil za drznejši korak: kupil je celo časopisno stran krajevnega dnevnika Quotidiano di Lecce in na njej skušal obrazložiti, zakaj in kako je postal žrtev sodne napake.

V SENATU IN POSLANSKI ZBORNICI

Spopad za televizijo

RIM - Predsednica poslanske zbornice Irene Pivetti je včeraj sporočila imena članov posebne komisije, ki bo morala pripraviti reformo radijskega in televizijskega sistema. Gre za komisijo, ki jo je zbornica odobrila prav na predlog predsednice in kljub ostremu nasprotovanju Kartela svoboščin. Posebna komisija namreč odvzema kulturni komisiji poslanske zbornice, ki jo vodi predstavnik Forza Italia Vittorio Sgarbi, vse pristojnosti v zvezi z radioem in televizijo.

V komisiji so številni poslanci, ki so se doslej ukvarjali s problemi elektronskih medijev in se posebej televizije. Gre za predsednika parlamentarne nadzorne komisije Marca Taradasha, direk-

torja Unità Walterja Veltronija, bivšega novinarja Raia Giuseppea Giuliettija in novinarko Repubblica Sandro Bonsanti. V komisiji so tudi trije predsedniki poslanskih skupin in sicer Vittorio Dotti (FI), Gianfranco Petrini (SL) in Famiano Crucianelli (SKP). V komisiji imajo levosredinske stranke 27 poslancev, Kartel svoboščin pa 23, medtem ko predstavnika južnotirolske SVP Sigfrieda Bruggerja ni mogoče vključiti v nobeno od dveh skupin. Komisija bo danes izvolila svojega predsednika.

O Raiu se je včeraj vnel spopad tudi v senatu, ki razpravlja o novem zakonu za imenovanje upravnega sveta radijske in televizijske ustanove. Po dveurni

zollni razpravi je senat sklenil, da bo osnova za diskusijo predlog, ki sta ga izoblikovala predsednik senatorjev Ljudske stranke Nicola Mancino in predsednik progresističnih senatorjev Cesare Salvi. To je izzvalo proteste Forza Italia, ki je s senatorjem Sergiom Stanzianijem obtožila nasprotnike, da pripravljajo zakon, katerega edini cilj je odslovitve sedanjega upravnega sveta. Stanzianiju je takoj odgovoril Vincenzo Vita, ki v DSL vodi resor množičnih medijev. »Reforma zakona je edina prava pot, da se zagotovi Raiu novo vodstvo. Podjetje ne more več živeti v vzdusju negotovosti, ki ga je povzročil dosedanj upravni svet, ki nima več nobene legitimnosti.«

PO OCENI CENTRALNE BANKE

Storilnost narašča, število delovnih mest pa se tudi letos ne bo zvišalo

RIM - Analize o industrijski proizvodnji in storilnosti so vse soglasne. Italija je v lanskem letu dosegla zavidljive rezultate, saj se je storilnost dvignila za več kot 5 odstotkov in za prav toliko je narasla tudi industrijska proizvodnja. Vendar ti pozitivni dosežki ne bodo bistveno vplivali na zaposlitveno raven po mnenju osrednje Banca d'Italia, medtem ko sta zavod Prometeia in študijski urad Comita nekoliko manj pesimista.

Prometeia in Comit izhajata iz ugotovitve, da tudi v začetku letosnjega leta realna ekonomija izkazuje zelo pozitiven trend. Če sta lani večja storilnost in večje število delovnih ur zavrla zaposli-

tev, bi letos večja donosnost podjetij morala spodbuditi večje naložbe in torej tudi večjo zaposlitev. Poleg tega, ugotavlja Comit in Prometeia, uslužbenci ne bodo presegli lanskega ravnja nadurnega dela. Podjetja bodo zato morala zaposliti nove ljudi, k temu pa naj bi prispevalo tudi dejstvo, da bo vzdušje socialnega miru v tovarnah v realni ekonomiji odtehtalo napetosti na borznem in denarnem trgu.

Veliko manj optimistična je centralna banka, ki v svojem biltenu napoveduje, da se tudi v letošnjem letu zaposlitvena raven ne bo dvignila, vsaj v tolikšni meri ne, da bi lahko nadoknadila del izgubljenih delovnih mest.

Montesano »žrtev« Striscia la notizia

RIM - Stefano Salvi, napadalni dopisnik TV oddaje Striscia la notizia, se je včeraj znesel nad Enricom Montesanom. Filmskega igralca je začel nasilno spraševati, koliko denarja je prejel za reklamiziranje predmetov, ki jih je bilo videti na ekranu med predvajanjem televizijske nadaljevanke Pazza famiglia (Nora družina). Montesano se je nad takim ravnanjem razjezil, in napovedal, da bo prijavil »novinarja« in TV postajo Canale 5 sodišču, če bo oddajala sporni posnetek.

Salvi se je že pred nekaj meseci »proslavil« s podobnim »intervjujem«, a jo je takrat skupil: Marina Ripa di Meana se mu je oddolžila z brco v...

PORDENON / SODNA OBRAVNAVA

Bivši senator KD Giovanni Di Benedetto se dogovoril za kazen

15 dni zapore in 15 milijonov globe

PORDENON - V tem mestu se je včeraj končal proces zaradi goljufij in nepravilnosti pri prodaji nekaterih nepremičnin v občini Fontanafredda. Med obtoženci je bil tudi nekdanji demokristjanski senator in deželni odbor-

nik Giovanni Di Benedetto, ki se je dogovoril za 15 dni zapore in za globo v višini petnajst milijonov lir.

Podjetnik Bruno Casagrande se je dogovoril za zaporno kazen enega leta in šest mesecev, plačati pa bo moral tudi globo v višini 18 milijonov lir. Za kazen se je dogovoril tudi nekdanji zupan Fontanafredda Giovanni Baviera. Obsojen je bil na leto in pol zapore, občinski upravi pa bo moral vrniti deset milijonov lir. Za Angela De Vito pa se bo sodni postopek nadaljeval v prihodnjih dneh.

Preiskavo o goljufijah v Fontanafreddi sta vodila namestnika javnega tožilca iz Pordenona Raffaele Tito in Antonello Fabbro.

ITALIJA / VLADNE UKREPE POHVALILA MDS IN BANCA D'ITALIA

Dini je prepričal Kartel, naj ne prepreči novega manevra

Desnica se bo najbrž vzdržala - V petek glasovanje v senatu

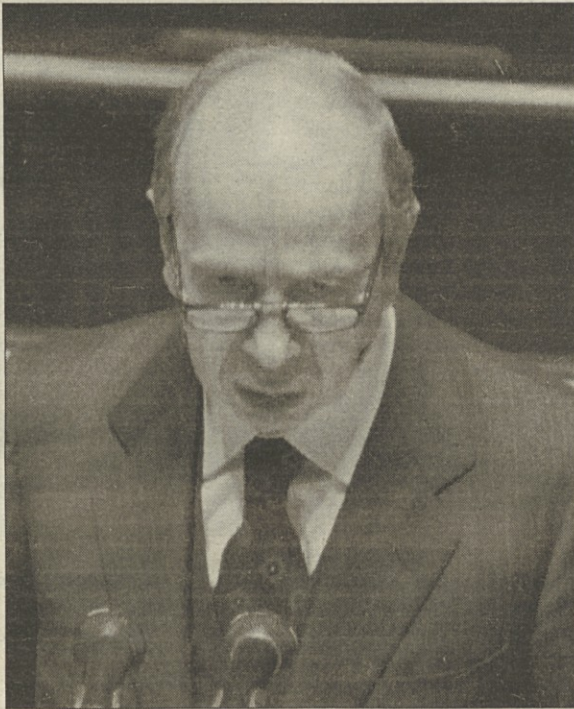
RIM - Italijanskemu premieru Lambertu Diniju je, kot vse kaže, uspelo. Parlament bo najbrž v kratkem času odobrila njegov manever brez bistvenih sprememb. Tudi Kartel svoboscin, ki je bil najbolj kritičen do manevra in je razmišljal o morebitni zavrnitvi, je včeraj napovedal, da se bo najbrž vzdal in da ne bo preostro vztrajal pri svojih popravkih. Umiritev politične napetosti pa je prispevala k temu, da je po dobrem tednu stalne napetosti tudi lira lahko zadihala nekoliko bolj sproščeno.

Lamberto Dini, ki vodi tudi zakladno ministrstvo, je včeraj popoldne osebno orisal proračunski komisiji senata ukrepe, ki jih je izoblikovala njegova vlada. V poročilu senatorjem je premier zelo jasno podčrtal, da »z ekonomskega vidika ni dvomov, da je manever potreben«, medtem ko so pogledi lahko različni, če se na manever gleda z zornega kota politične koristi. »Toda politična racunica ne sme pogojevati krmarjenja ekonomije,« je posvaril Dini in dodal, da bi bilo neodgovorno, če stranke ne bi podprle ukrepov, ker bi denarni in borzni trgi v tem primeru kaznovali Italijo. Apel je bil namenjen predvsem Kartelu svoboscin, čeprav ga premier ni nikoli imenoval. »Vem, da nam ob koncu tega dela ne bo nihče ploskal. Toda ti ukrepi so v korist vseh in mislim, da si zaslužimo spoštovanje, ker zavestno tvegamo nepopularnost,« je dejal Dini.

Italijanskega premiera so v njegovi prepričevalni akciji v zadnjih dneh podprli pomembni zavezniki, strokovnosti katerih bi bilo težko oporekati. Včeraj je manever zelo pohvalno ocenila centralna Banca d'Italia, po kateri gre za »učinkovite, pomembne in uravnovešene ukrepe«. V bistvu je po oceni emisijskega zavoda to prvi korak k resnični sanaciji italijanske državne bilance. Pohvali centralne banke so se spet pridružili inšpektorji Mednarodnega denarnega sklada, ki so po dveh dneh pogovorov z italijanskimi upravitelji podprli Dinijevo sanacijsko strategijo. Kot je v nastopnem govoru napovedal premier so tudi izvedenci MDS priporočili

takojsnje sprejetje manevra, korenito pokojninsko reformo, pospešitev privatizacij in zaris finančnega zakona za leto 1996 že v poletnih mesecih. Za manever se je zavzel tudi predsednik industrijcev Luigi Abete, ki je to nujnost izpostavil v pogovorih s predstavniki vseh strank.

Domaci in mednarodni pritisk je očitno prepričal Silvia Berlusconi in njegove zaveznike, da ne morejo tvegati obtožbe, da so zavrla manever. In tako so včeraj številni predstavniki Kartela napovedali vzdržanje. Pot manevra v senatu bo hitra. Jutri popoldne bo zgornji dom na plenarni seji začel razpravo, v petek pa se bo o manevru izrekel.

MILAN / ROP V DRAGULJARNI CARTIER

Tomba za pričo

MILAN - Smučarski as Alberto Tomba ni bil prav nič navdušen, ko je izvedel, da mora na sodišče. »Imel sem ga za postenjaka, spoznal sem ga pred leti na Sardiniji,« je povedal Tomba. Imel ga je za enega od tolikih oboževalcev, se nekajkrat ga je videl in se z njim tudi pogovarjal po telefonu. Sedaj pa je prislo na dan, da verjetno ne gre za postenjaka (izdajal se je za trgovca s krzni in je v preteklosti že imel opravka s policijo), temveč za enega od roparjev, ki so julija leta 1991 vdrli v draguljarno

Cartier v Ul. Montena-poleone v Milanu in si nagrabili za pet milijard lir plena.

Znani smučar naj bi draguljarno obiskal v družbi Rebuscini. Po mnenju Rebuscini je branilec to ne more držati, saj bi tvegalo, da ga prepoznajo. Javni tožilec pa je drugačnega mnenja: Rebuscini naj bi si tedaj dodobra ogledal prostore, ker je bila vsa prisotnost usmerjena v Tombo. Dejstvo je, da je eden od uslužbencev v v Rebuscini prepoznal enega od roparjev.

ITALIJA / POTNIKOM SE OBETAJO TEŽAVE

10. marca stavka pilotov

Istega dne tudi stavka uslužbencev občinskih prevoznih podjetij

RIM - Letalski promet v Italiji (fotografija se nanaša na eno prejšnjih stavk) bo ohromljen tudi v marcu. Avtonomni sindikat pilotov Anpac, ki združuje dober del civilnih pilotov, je za 10. marec proglasil 24-urno splošno stavko, ki naj bi preprečila vzlet vseh italijanskih letal. Stavka (trajala bo od 10. ure 10. marca do 10. ure 11. marca) je protest proti sklepu vodstva letalske družbe Alitalia, da polete na nekaterih progah zaupa letalom in posadkam avstralske letalske družbe.

Istega dne bodo težave tudi v mestnem prometu, saj so konfederacije CGIL, CISL in UIL napovedale za 10. marec splošno vsedržno stavko vsega osebja občinskih prevoznih podjetij. Kot so pojasnili sindikati na tiskovni konferenci je stavka protest proti dejstvu, da občinska podjetja se niso udeležila določil nove delovne pogodbe. Stavka najbrž ne bo prizadela samo Trsta, Milana, Neaplja, Turina in Ancone, kjer so podjetja že nakazala osebju predujme na pogodbeni povisek.

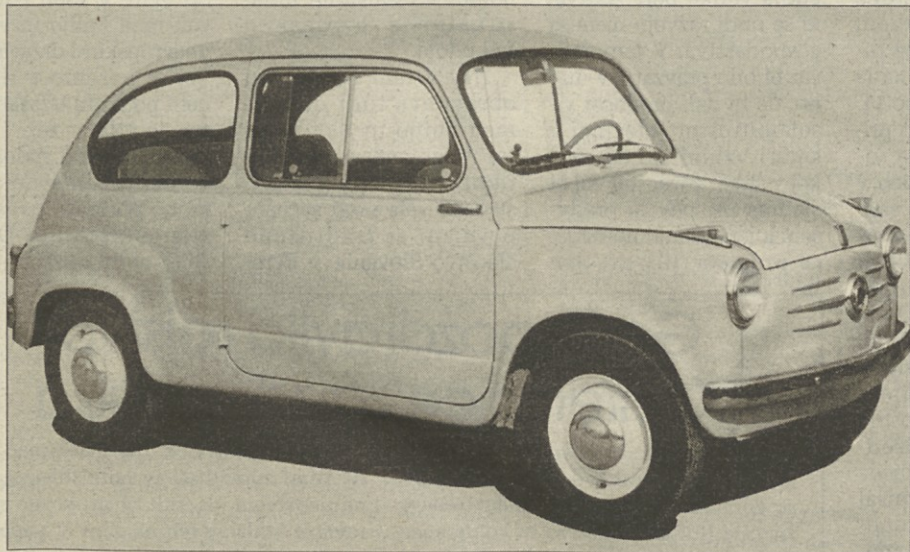
OBLETNICA / AVTO, KI JE MOTORIZIRAL NAJPRED ITALIJO, POTEM PA ŠE JUGOSLAVIJO

Fiatov fičko ima 40 let

Za avto, predmet poželenja ljudstva, je sredi petdesetih let bilo treba odšteti 590.000 lir

TURIN - Pred stidesetimi leti, v začetku leta 1955 je vodstvo Fiata sklicalo v Turin celo vrsto italijanskih novinarjev, ki jim je »profesor«, kot so imenovali takratnega voditelja turinskega avtomobilskega velikana Vittoria Valletto, predstavil vozilo, ki mu je bilo usojeno, da motorizira povojno Italijo in kasneje tudi samoupravno Jugoslavijo. Valletta je takrat, v začetku leta 1955, predstavil fiat 600, za katerega so postavili temelje leta 1951. Za ta »ljudski avto« je veljalo v javnosti veliko zanimanje, saj marsikatera italijanska družina je ze sanjala o svojem privatnem vozilu.

Pri tem gre omeniti zanimiv dogodek, o katerem pripoveduje sindakalist Sulotto v svoji knjigi o Valletti. V začetku petdesetih let je Sulotto angaziral nekaj tehnikov, ki so bili zaposleni pri

Fiatu in v nekaj nočeh so izdelali prototip avta, ki je bil na moč podoben kasnejšemu fiat 600. KPI je prototip celo razstavila na festivalu Unità in poleg njega je Togliatti

imel svoj govor. V naslednjih tednih je marsikateri član KPI naročil razstavljeni avto, Fiat pa je partijo tožil zaradi kraje načrta.

Takratno vodstvo Fiata, z

tične in družbene stabilnosti. Valletta je izdelal prefinjen načrt, v katerem so delavci bili ne samo izdelovalci novega avta, temveč tudi prvi kupci. V tem smislu je imel

Valletto na čelu je s svojim novim malčkom imelo velike ambicije, ne samo gospodarske, v igri je bil tudi italijanski družbeni razvoj: fiat 600 bi moral biti tudi dejavna razvoja in politične

fiat 600 zelo pomembno politično vlogo sredi petdesetih let.

Fiat 600 so uradno predstavili kupcem in novinarjem na ženevskem avtomobilskem salonu 3. marca 1955. Naj povemo tistim, ki so že pozabili, da je bil fiat 600, znan kasneje tudi kot popularni fičko, dolg 321 cm, širok 138. V začetku ga je poganjal vodno hlajeni stikalnik, ki je zmogel 22 KM pri 4600 obratih v minuti. Imel je samonosno karoserijo in stiri posamične obese. Dosegal je najvišjo hitrost 100 km na uro in porabil 5, 7 litra bencina za 100 km. Bil je tudi prvo Fiatovo vozilo z motorjem v zadku, za kar se je treba zahvaliti načrtovalcu Giacosi, ki je to rešitev obojeval v trdem spopadu z Valletto. Leta 1955 je italijanski kupec moral zanj odmakniti 590 tisoč lir.

ŠKEDENJSKA ŽELEZARNA

Delavci so razočarani

V prihodnjih dneh morda odločne protestne akcije

Težavam skedenjske železarne žal ni videti konca. Tudi ponedeljkova vest, da bo minister za industrijo Clò pospešil ekspertizo o vrednosti obrata, kar bi moralo končno odpreti pot prodaji, ni pomirila delavcev, ki konkretno razmislijo o novih protestnih akcijah. Zaposleni v plavzu so namreč zelo razočarani nad potekom dogajanj, saj se negotova usoda železarne iz dneva v dan razvija v tragično farso, katere posledice plačuje celotna mestna skupnost.

K zaostitvi položaja so prispevale tudi (nepotrjene) vesti, da se je železarna znašla brez kupcev. Bivši predsednik Confindustrie Lucchini in družba Bolmat sta - kot kaže - zelo nezadovoljna zaradi novih zavlačevanj, zato naj bi celo konkretno razmišljala na umik s pogajanj za nakup obrata. Nekateri so mnenja, da je treba njune grožnje jemati zelo resno, drugi pa so nasprotno prepričani, da gre le za taktične poteze, ki pa jih je bilo v zadnjem času res preveč.

V Rimu so vsekakor zagotovili, da bo strokovna ekspertiza kar se da poglobljena in predvsem hitra. Družba »American Appraisal« bo ocenila finančne zmogljivosti obrata, družba »Peat Mawick« pa vrednost celotne industrijske strukture, ki je že nekaj časa skoraj popolnoma ustavljena. Strokovnjaki obeh družb bodo za to precej

zahtevno nalogo porabili najmanj mesec dni, morda pa se več. Za novo prodajno licitacijo bo treba zato čakati najmanj dva meseca.

Casi se, kot vidimo, precej podaljšujejo, delavci in njihove družine pa morajo medtem živeti. Itak skrajno negotova dopolnilna blagajna ne predstavlja nobenega jamstva in seveda ne more biti trajna rešitev, kot je bila npr. za žalostno znani obrat Calza Bloch, ki je po dolgi agoniji potem dokončno propadel. Položaj, v katerem se je znašla železarna, je torej vse prej kot rožnat in zadnji dogodki ne obetajo nič dobrega.

Ponedeljkova poslednja skupščina delavcev je zato razumljiva, po potekala pod močnim vtisom malodusja in tudi jeze, ker se stvari ne premikajo s slepega tira. Pod pepelom tli želja po novih, se odločnejših protestnih akcijah, saj so dosedanje obrodile zelo malo konkretnih sadov. Spomnimo se septembrske sporne sešede palace deželnega sveta in kasnejše, sicer zelo uspele »človeške verige«, ki je idealno povezala plavz z mestom ter z njegovimi upravitelji.

Delavci so tudi razočarani, ker se je ponedeljkove skupščine udeležilo zelo malo političnih zastopnikov in javnih upraviteljev. Nekateri so v tem okviru izpostavili predvsem neupravičeno odsotnost zastopnikov Demokratske stranke leve.

TRST

GOSPODARSTVO / MARKA ŠE VEDNO ZELO MOČNA

Dan na borzi, po nevihti: »Tudi v Trstu špekulirajo«

Pogovor z borznim pooblaščencom na tržaški borzi

Borzni agent Vizini in njegovi ob klicni ograji na tržaški borzi

del predvsem azijska trzišča,« je menil Marco Niseteo, pooblaščenec borznega agenta Giuseppeja Vizinija na tržaški borzi. Mlad je, ima jih kakih trideset, približno toliko kot sedaj že slavni Nick Leeson, brooker iz Singapura, ki je v nekaj brezglavih mesecih spravil na kolena dvestoletno anglesko banko. Nick pluje sedaj s svojo jahto po Tihem oceanu, poročajo tiskovne agencije; Marco si se služi kruh pred kompjuterjem na tržaški borzi.

Med enim in drugim telefonskim klicem mu je uspelo povedati, da se je vrednost marke ustalila (ob 10.32 je veljala 1143 lir), borza pa doživela porast: MIB +1,30%, MIBTEL +1,04. »Porast borze je bil takorekoč »obvezen«, fiziološki. Po šestih dneh stalnega upadanja si je morala vsaj nekoliko opomoci,« je pojasnil.

Izmenjave na borznem trgu so bile vsekakor sk-

romne. »Velikih kupcev ni, svežega denarja niti,« je dodal borzni pooblaščenec.

Odkod sedanji krizev pot minilire, kot je italijansko valuto poimenoval predsednik Confindustrie Abete? »To je samo gola, 100-odstotna spekulacija. Velike mednarodne družbe, banke, veliki investicijski skladi manevrirajo na denarnih trgih vsak dan po tisoč milijard dolarjev. Tako močni so, da jim niti centralne banke ne morejo do zivega. Z liro se dogaja nekaj skoraj paradoksalnega: uradni viri zagotavljajo, da je podcenjena, da je italijanska realna ekonomija na dobri poti, trgi pa mislijo drugače. Na trgih se vsako minuto premakne na milijone dolarjev, in denarni trg deluje neprenehoma, 24 ur dnevno.«

Marco Niseteo kljub tržaški odmaknjenosti dobro ve, kdo so tisti svetovni finančni kolosi, ki vedrijo na denarnih trgih. Na pri-

mer ameriska Goldman Sachs in Merrill Lynch, ali pa japonska Jamaichi in Nomura. In glej naključje: včeraj so časopisi pisali tudi o dveh protagonistih te stiriperesne finančne detelje. Nomura je bila pred leti v središču finančnega skandala, na robu kraha, kot je sedaj angleška Barings, a si je opomogla. Eden od partnerjev Goldman Sachsa je tisti Fisher Black, profesor finančnih znanosti na univerzi v Chicagu, ki je v začetku '70 let izdelal zapleten matematični model, na katerem sloni trg finančnih derivatov, s katerimi se je opekeli Nick Leeson.

V Trstu so valutne izmenjave prepustene predvsem bankam in menjalnicam, a gre za male vsote, je pojasnil borzni pooblaščenec. Tržaška borza je sicer majhna, a se kar vabljuje. Finančna kultura Tržanov izhaja iz časov, ko je bil Trst dejanski sedež velikih zavarovalniških

družb: Generali, Lloyd Adriatico, Ras. »Tržan radi »igrajo« na borzi,« je »razkril«. »Predvsem gre za kratkoročne spekulacije s kupoprodajo delnic.«

Niseteo je orisal, kako to poteka: »Ob 9.30, ko borza odpre vrata, se pojavi večja ali manjša skupina ljudi. Posamezniki pogledajo na »cenik« vrednotnic, po svoje ocenijo, katera vrednost je dovolj nizka, da bi lahko v teku dneva narasla, nato kupijo. Popoldne, ob 17. uri, sledi prodaja. Komur se sreča nasmehne, si prisluži dnevnicco, drugi pač izgubijo.«

Na tržaški borzi »špekulirajo« ljudje vseh sort in vseh socialnih slojev: trgovci, profesionalci, pa tudi študentje, ki so jim starsi zaupali upravljanje družinske blagajne, in preprosti delavci, tisti, ki tarnajo, da prejemajo premajhne plače. »Večina od njih investira zelo majhne vsote: od pet do 30 milijonov lir. Kdor je zjutraj kupil za 10 milijonov lir vrednotnic, ki so v teku dneva narasle za - denimo - 2 odstotka, bo popoldne s prodajo »zaslužil« 200 tisoč lir. V Trstu imamo tudi večje investitorje, tiste, ki tvegajo po 80 do 100 milijonov lir, nekaj pa jih investira tudi milijardne vsote. Ni jih prav veliko, a so tudi taki,« je povsem naravno povedal borzni pooblaščenec Marco Niseteo. Nisem ga vprašal, če je med njimi tudi kak Slovec...

Sedanje obdobje je težko, ni pa videti znakov, da bi se kmalu kaj spremenilo na bolje. »Edino hitra odobritev novega finančnega manevra in udržiteljnost političnega položaja v Italiji bi lahko utrdila tudi borzo,« je menil borzni pooblaščenec. Ko sem ga vprašal, kaksne studije je opravil, je odgovoril, da sedaj končuje studij na fakulteti. Iz lastnega zadovoljstva. Za poslovanje na borzi diploma ni obvezna. »Dovolj je, da dobiš osebo, borznega agenta, ki ti zaupa,« pravi. Njemu zaupajo že deset let. V teh letih mu je uspelo nekaj »denarnih podvigov«, toda preživel je tudi nekaj »polomov«, je priznal, ker »ne obstaja borzni agent, ki bi ne doživel takega hudega spodrsila.« Svojo kategorično trditev je opremil z uglednim primerom: »Najbolj znani svetovni finančnik George Soros je lani z napačnimi spekulacijami izgubil več kot 900 milijard lir.«

Njegov »učenec« Nick Leeson je »učitelja« prekosil: požgal je 1500 milijard lir banke Barings. Za Trst imajo take blazne vsote ekotično vrednost, podobno kot imeni Singapur in Tihi ocean, sedanje pribežališče enega največjih spekulantov vseh časov. Kaj bi lahko v Trstu pokupili s 1500 milijardami? Na primer: dvanajst skedenjskih železarn.

Marjan Kemperle

ŽELEZNICA / TRŽAŠKI ŽUPAN POUČARJA VAŽNOST IZMENJAV Z VZHODOM

Visoka hitrost prek Trsta

Tržaški župan Riccardo Illy je v teh dneh napravil vrsto korakov, da bi Italija dala prednost gradnji visokohitrostne železnice vzdolž osi vzhod-zahod, ki neposredno zanima tudi Trst. Tržaška občina je na osnovi sklepa z dne 11. februarja 1995 uradno pristopila k Odboru za visokohitrostno železnico v smeri vzhod-zahod, sam Illy pa je stopil v stik z vrsto pristojnih in vplivnih osebnosti, bodisi neposredno bodisi pisno. Osebnost je govoril z ministrom za prevoze Giovannijem Caravalejem, z voditeljem Odbora za visokohitrostno železnico in s predsednikom zveze industrijcev Luigijem Abetejem, pisal pa je predsedniku komisije za javna dela in komunikacije v senatu Rinaldu Boscu ter predsedniku komisije za prevoze v poslanski zbornici Santeju Perticatu.

Tržaški župan v teh svojih stikih in posegih

poudarja, da ima Italija ves interes za povečanje zvez zlasti z evropskim Vzhodom, saj je to pravzaprav edina velika perspektiva, ki se nudi razvoju njenega gospodarstva. V tem smislu bi bilo pravzaprav nujno, da bi dali prednost visokohitrostni železnici v smeri vzhod-zahod prej kot v smeri sever-jug, saj bi slednja prispevala predvsem k izboljšanju notranjega prometa. Illy pri tem

opozarja na dejstvo, da so druge evropske države in se zlasti Nemčija medtem že veliko napravile za izboljšanje prometnih infrastrukture z evropskim Vzhodom.

Illy v tem kontekstu obravnava tudi odnose med Italijo in Slovenijo. Po njegovem mnenju bi Italija ne smela več postavljati veta proti začetku pogajanj za pridruženost članstvo Slovenije v Evro-

pski zvezi, saj bi sla na tak način proti svojim lastnim interesom. Slovenija izven EZ namreč predstavlja hudo oviro v vseh izmenjavah med Italijo in vzhodnoevropskimi državami.

Kot beremo v tiskovnem poročilu tržaške občine, je Illy v teh svojih stikih povsod naletel na veliko razumevanje, popolno podporo pa je izrazila predsednica Dezele Alessandra Guerra.

Gerin pozdravlja rojstvo Konference za zdravilišča

Minister za zdravstvo Elio Guzzanti je v teh dneh ustanovil Trajno konferenco zdravilišč in bolnišnic znanstvenega značaja (IRCCS). Rojstvo te konference je pozdravil tudi izredni komisar tržaške otroške bolnišnice Burlo Garofolo Guido Gerin, ki je v posebnem tiskovnem poročilu poudaril, da gre za pomemben prispevek k zadoščanju globoko občutene potrebe tovrstnih ustanov. Trajna konferenca bo namreč skr-

bela za boljši pretok informacij med zdravstvenimi zdravilišči in bolnišnicami ter ministrstvom, pa tudi za strokovno svetovanje vodstev teh ustanov v naporih za njihovo učinkovitejše vodenje. Upoštevati je namreč treba, da je na tem področju dokaj zapletena že sama zakonodaja, tako da se marsikateri upravitelj zdravilišč in bolnišnic znanstvenega značaja znajde v težavah že pri razumevanju normativa.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,

Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

INFORMACIJA / V OKVIRU VSEDRŽAVNEGA PROGRAMA INŠTITUTA ISTAT

Tudi v Trstu odprli Center za statistično informacijo

Na razpolago bo raziskovalcem, podjetjem in sploh vsem

Ob navzočnosti glavne ravnateljice osrednjega italijanskega statističnega inštituta ISTAT prof. Viviane Egidi in koordinatorskega deželne sedeževe te ustanove Giuseppe Fara so včeraj v Trstu uradno odprli deželni Center za statistično informacijo. Center bo imel svoj sedež v trzaskih prostorih inštituta ISTAT v Ul. Cesare Battisti 18 in nanj se odlej lahko obrnejo vsi tisti, ki bi iz študijskih, poklicnih ali iz drugih razlogov potrebovali statistične podatke.

Dogodek se uokvirja v sirs program inštituta ISTAT pod geslom »Več informacij, bližje informacije«, ki med drugim predvideva odprtje centrov za statistično informacijo v vseh 20 deželah Italije. Prvega so odprli na začetku februarja v Neaplju, za njim pa se v Catanzaru, Perugii in Campobassu, tako da je Trst na petem mestu. Racunajo, da bo konec marca mreža teh deželnih centrov dokončana. Kot zadnjega bodo odprli center v Milanu, to pa tudi zato, ker bo eden največjih v državi.

Toda kaj so oziroma bodo ti centri za statistično informacijo? Kot so včeraj povedali na uradni predstavitvi Egidijeva, Fara ter ravnatelj trzaskega sedeža inštituta ISTAT Giorgio Schizzi in ravnatelj trzaskega Centra za statistično informacijo Ernesto Meneghini, bodo ti centri delovali kot nekakšna informacijska okenca. Nanj se bodo lahko obracali študentje, se zlasti pri opravljanju raziskav in pisanju diplomskih nalog, pa tudi poklicni razisko-

valci. Zainteresirana bodo prav gotovo tudi podjetja, na primer za tržne analize. Podobno velja za javne ustanove, ki so zainteresirane npr. za podatke o prebivalstvu, o gospodarstvu ipd. Storitve in uslug centrov za statistično informacijo se bodo nadalje s posebnim pridom lahko posluževali računski in drugi podobni poklicni profili. Nena zadnje pa se bodo nanje lahko obračali tudi »navadni« ljudje, npr. za overjene podatke o gibanju inflacije, kar služi tudi pri določevanju najemnin, alimentov ločenega zakonca ipd.

Omenimo naj, da bo vsak center razpolagal s svojim deželnim statističnim arhivom, v katerega se bodo stekali vsi razpoložljivi statistični podatki na krajevni ravni, seveda pa bo imel dostop tudi v vsedrjavne podatkovne banke inštituta ISTAT. Med drugim bodo stalno na razpolago podatki o teritoriju na pokrajinski, deželni in vsedrjavni ravni, in sicer na osnovi 250 statističnih pokazateljev. Poleg tega bo mogoče dobiti tudi podatke iz drugih držav oziroma iz mednarodnih statistik, zlasti prek evropskega statističnega inštituta EUROSTAT in Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

Pristavimo naj, da bo trzaski Center za statistično informacijo odprt za občinstvo vsak delavnik od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure. Ustne informacije in razlage bodo nacelema zastonske, brosure, floppy diske ipd. pa bo treba plačati.

S slovesnosti odprtja novega centra ISTAT (F. KROMA)

KAMPANJA PROTI TUJCEM

Humanistično gibanje obsoja

Pri tej nečloveški kampanji prednjači Nacionalno zavezništvo

Potem ko so se po nekaterih zidovih pojavili celo plakati, ki odkrito vabijo kupce, naj se izogibajo trgovin v Terezijanski četrti, kjer so sprožili ostro kampanjo proti prodajalcem iz držav, ki ne pripadajo evropski zvezi, se je oglasilo tudi trzasko Humanistično gibanje. Njegov glasnik Maurizio Fanelli je brez ovinkarjenja obsodil zadržanje Konzorcija Terezijanske četrti, ki je bilo pobudnik pravega »fotografskega lova« na vse tiste, ki prodajajo vžigalnike in druge drobnarije. Pri tej kampanji prednjači Nacionalno zavezništvo, ki pravi, da je najslabši Italijan se vedno bolj zazelenjen kot najboljši izmed teh tujcev.

Fanelli pravi, da tako početje zbuja ogorčenje in nas obenem sili k razmišljanju. Slo naj bi za neenakopraven boj proti ljudem, ki dejansko niso pravi krivci. Ta ihta nekaterih trgovcev in že

znanih političnih sil (nadele so si nova oblačila in tudi jezik je drugačen, a metode se niso spremenile) je brez vsake osnove, povsem iracionalen in pretiran: nikakor ne drži trditve, da taka prodaja na črno predstavlja kakšno vrsto konkurence, kot tudi ne drži trditve, da odžirajo delo italijanskim državljanom. Krivci za dramatični položaj pri nas in po vsej državi, za padec prodaje, navijanje davkov, naraščanje brezposelnosti, nasilja, diskriminacij, samomorov, za razkroj družbenega tkiva in medcloveskih odnosov so drugi. To so tisti, pravi Fanelli, ki imajo v rokah mednarodni finančni kapital, ki se poslužujejo posameznih vlad, desničarskih gibanj, sredstev javnega obvesčanja in splošno nezadovoljstvo usmerjajo proti neresničnim sovražnikom, ker pravih konfliktov ne morejo in nočejo enkrat za vselej rešiti.

NOVICE

SKP o regulacijskem načrtu trzaskе občine

Na pokrajinskem sedežu SKP v Ul. Tarabocchia bodo načelnica strankine urbanistične komisije Giuliana Zagabria, občinski svetovalec Jacopo Venier in deželna svetovalka Elena Gobbi na današnji tiskovni konferenci ob 10.30 obrazložili zaskrbljenost stranke glede postopka za odobritev regulacijskega načrta Trzaskе občine. Srečanja, na katerem bo govor o političnih, urbanističnih in zakonskih vprašanjih, se bo udeležil tudi načelnik strankine svetovalske skupine v deželnem svetu Fausto Monfalcon.

V Revoltelli ciklus ameriških filmov

Tudi jutri, kot sicer ob četrtkih, bo muzej Revoltella odprt do 23. ure. Nadaljuje se namreč pobuda »Četrтки v Revoltelli«, ko so na sporedu brezplačni vodeni obiski po muzejskih prostorih. Ob 10. uri si bodo muzej lahko ogledale sole, ob 16. uri pa je muzej odprt za vsakogar. Popoldnevi in večeri so posvečeni ameriškemu filmu iz petdesetih in šestdesetih let. V muzejskem avditoriju je od prejšnjega tedna v teku ciklus eksperimentalnih sprehodov po ameriškem filmu underground, ki ga prireja Cappella Underground.

Predstavitve Zvezdnatih noči v petek na Škorklji

Združenje za prosti čas »La Marmotta« prireja ob 10-letnici svojega delovanja v Trstu vrsto pobud, da bi nudila najrazličnejšim subjektom, ki delujejo v solah, upravah, socialnih službah in v raznih združenjih možnost za poglobitev tako važnega vprašanja kot je stalno izobraževanje. V petek bo na gradu na Škorklji v Ul. Ovidio 49 (ob 17. uri) srečanje na temo »Od sole do združevanja za vsakogar«, na katerem bodo spregovorili docenti, socialni operaterji in voditelji volutarističnih združenj. Iste dne ob 20.30 pa bo predstavitev knjige Zvezdnate noči Dusan Jelencica; predstavila jo bosta Sergio Serra in Paolo Privitera; predstavitvi bo sledilo predvajanje Jelencicevih diapozitivov.

Kantavtor in pesnik Nikos Chuliaras v petek v Mieli

V petek ob 20. uri bo v gledališču Miela nastopil kantavtor, pesnik, pisatelj in slikar Nikos Chuliaras, ki je eden najbolj pristnih glasov neuradne Grčije. Po začetkih kot predstavnik novega glasbenega vala za časa diktature polkovnikov, se je Chuliaras uveljavil predvsem kot slikar in ilustrator, vidno mesto pa si je pridobil tudi kot pisatelj in pesnik. Avtorja bo predstavila Caterina Carpinato, ki je njegova dela prevedla v italijanscino.

V cerkvi sv. Spiridiona jutri zborovski koncert

Jutri ob 20. uri bo v cerkvi sv. Spiridiona zborovski koncert z bogatim repertoarjem iz vzhodne liturgije. Izvajali bodo odlomke znamenitih skladateljev kot so Bortnjanski, Rahmaninov, Kedrov, Kompanejski, Mokranjac in se neizvajenih del Franca Sinica. Cerkevni zbor je bil ustanovljen že leta 1840, sedaj pa ga vodi priznani dirigent prof. Zorko Harej. Koncert bo snemal deželni sedež RAI iz Trsta.

STRANKO BO VODIL KOMISAR

Nabrežinska Liga: Slovenci oprostite!

Devinsko-nabrežinska sekcija Severne lige se zelo veseli nedavnega odstopa trzaskega tajnika Roberta Tanfanija. V tiskovnem sporočilu, ki ga je podpisal sekcijski tajnik Lucijan Kocman, je poudarjeno, da je stranko končno zapustil desničarsko usmerjeni vodilni kader, ki je več kot eno leto pravzaprav ustrahoval krajevno Ligo, jo ponizoval in povzročal stalni osip glasov in članstva. Kocman popolnoma soglasa z deželno svetovalko Anno Piccioni, ki je Tanfanijev odstop ocenila kot konec morečega stanja.

Kocman v svoji izjavi podčrtuje, da je bila tudi devinsko-nabrežinska sekcija Lige zrtev Tanfanijevega »političnega terorja«, saj je bivši tajnik pred dvema tednoma izključil iz stranke vseh šestdeset članov občinske sekcije. S tem je po nepotrebnem le potrosil denar za šestdeset priporočenih pisem, pravi se Kocman, ki potrjuje, da so v Devinu-Nabrezini ostali zvesti Umberto Bossiju in njegovi federalistični viziji.

Kocman se v svojem sporočilu za javnost tudi opravičuje in oprostca Slovincem v Italiji in republiki Sloveniji

za zaljive izjave, ki so bile objavljene v trzaskem dnevniku »TriesteOggi« v nedeljo 5. februarja. V tem članku (podpisan je bil Severna liga-Trst) se neznani pisec zaganja proti Sloveniji in proti njenemu pridruženemu članstvu v Evropski zvezi. Kocman je prepiran, da so ta članek napisali oziroma navdihnil tedanji predsednik Lige Roberto Brancia, »domnevni zgodovinar« Alberto Pellarini, Alessandro Gardossi in Alessandro Minon (vsi so nekdanji člani pokrajinskega vodstva). »Članek so očitno napisali s tihim privolenjem tajnika Tanfanija, ki se je hotel s takimi in podobnimi političnimi stalisci prikupiti krajevni nacionalistični desnici«, je v sporočilu za tisk napisal se sekretar nabrežinske Lige.

Kocman se na koncu se enkrat javno opravičuje vsem, ki jih je dosedanje vodstvo Lige grobo zalilo ter obljubljalo, da se bo - kljub tezavam - stranka se dalje prizadevala za zdrave federalistične ideje in cilje. Devinsko-nabrežinska sekcija tudi toplo pozdravlja prihod izrednega komisarja trzaskе Lige Giampaola Gobba iz Veneta, ki bo prav nocoj formalno prevzel to zahtevno funkcijo.

PRI FERNETIČIH

Zaplenili mamilo

Na mejnem prehodu pri Fernetičih so v starih različnih operacijah zaplenili okrog 10 gramov mamila, pretežno marihuane. V treh primerih je bilo mamilo skrito med osebnimi predmeti slovenskega, hrvaškega in angleškega državljan, ki so bili na avtobusu, namenjenem v Italijo. Največ mamila (6,5 gr) pa je imel neki slovenski državljan, ki se je peljal z avtomobilom: v pepelniku je imel dva zavojčka z marihuano.

Z motorjem v avtomobil

Na krizišču med Ul. Flavia in Ul. Forti sta se včeraj nekaj po 10. uri zaletela avtomobil in motorno kolo, pri čemer je krajši konec potegnila 22-letna Deborah Brainich, ki se je peljala z mopedom. Dekle, ki je doma iz Devina 172, se bo v katinarski bolnišnici zdravila 15 dni.

Neobičajna prometna nesreča

Na mejnem prehodu na Pesku je pred dnevi prislo do neobičajne prometne nesreče. V 28-letnega policijskega agenta Giovannija Almiratija iz Devina se je z avtomobilom golf passat zaletel 27-letni finančni stražnik Andrea Immediata. Ponesrečenec so bo zaradi zlomljene noge zdravil 40 dni.

STEČAJ GRUPE TRIPCOVICH

Baron della Zonca pred sodnikom

Grof Agostino della Zonca, bivši upravitelj grupe Tripovich, je bil včeraj popoldne dobre tri ure v uradu namestnika državnega pravdnika Antonia De Nicola, ki se je pred dnevi odločil, da mu odvzamejo tako potni list kot ostale dokumente, s katerimi bi lahko zapustil Italijo. Podrobnejših vesti o zaslišanju ni bilo mogoče dobiti. Odvetnica Tiziana Benussi, ki skupaj s Pietrom Longom brani barona della Zonco, je povedala, da je njen klient pokazal najsiršo pripravljenost na sodelovanje ter pojasnil razne vidike številnih operacij, tako v Italiji kot v tujini. Kot vidimo, gre za običajno formalno izjavo, ki jo odvetniki dajejo ob podobnih priložnostih.

Z zaslišanjem bodo nadaljevali prihodnji teden, kar pomeni, da je treba se marsikaj osvetliti. To je povsem jasno, če se spomnimo, da je v grupo Tripovich, ki je šla v stečaj julija lani, ko je primanjkljaj narasel na stotine in stotine milijard

lir, sodilo skoraj 160 podjetij z več kot 5.000 uslužbenci. V začetku prejšnjega meseca so preiskovalci po vsej Italiji istočasno preiskali urade in stanovanja kar 120 nekdanjih upraviteljev in nekaterim tudi izročili jamstvena obvestila (obtožbe gredo od namernega stečaja do poneverbe).

V uradu De Nicola se je tako začelo grmaditi gradivo in bo verjetno potrebno še precej časa, predno bodo razvozlati zaplete no zadevo, v kateri je bil največja žrtev prav baron de Banfield, ki je izgubil celotno premoženje. Della Zonca pa ima verjetno marsikaj povedati, saj je dejansko imel vso oblast na celu Tripovicha, medtem ko se je de Banfield raje ukvarjal s kulturo. Lahko domnevamo, da se je pozornost preiskovalcev usmerila le v nekatera podjetja, kot na primer angleški Cam Shipping, ki je pozrl kar 47 milijard lir, v Italiji pa v Finrex, Trihotels in morda se katero.

DSI / V GOSTEH SLOVENCIZ MADŽARSKE

O položaju slovenske manjšine v Porabju

Udeleženci večera so si tudi ogledali film »Porabje«

Tradicionalni večer Društva slovenskih izobražencev je bil ta ponedeljek posvečen problematiki porabskih Slovencev. Gostje večera so bili predstavniki Zveze Slovencev Joze Hirnok, Marjana Sukič, Katarina Munda in svetovalka za slovensko solstvo v Porabju Valerija Erger.

Po uvodnem pozdravu predsednika DSI Sergija Pahorja je sociolog dr. Danilo Sedmak predstavil studijo SLORI-ja »Podobe našega otroka v Porabju«, zatem pa so si udeleženci večera ogledali film »Porabje«, ki ga je lani zrežiral Andrej Mlakar in ki govori o življenju porabskih Slovencev.

Po ogledu filma je ste-

kel pogovor o položaju slovenske manjšine v Porabju, ki je precej odvisna od gospodarskega trenda. S padcem realnega socializma na Madžarskem so propadli veliki industrijski obrati, ki so zaposlovali veliko stvelo prebivalcev Porabja, tako da sedaj tisto področje pesti brezposelnost. Možnosti za gospodarski razvoj je sicer veliko, manjka pa začetni kapital.

Sicer je Slovencev v Porabju okoli 5.000, leta 1990 so oblikovali lastno Zvezo, nimajo pa sol v slovenskem jeziku. Ta problem je precej pereč: otroci hodijo sicer v madžarsko solo, kjer imajo na razpolago slovenscino kot učni pred-

met. Tudi učitelji oz. učiteljice so za pouk slovenscine slabo pripravljene, čeprav obstaja na visoki učiteljski soli v Szombathelyju tudi katedra za slovenski jezik, katerega večina lekcij pa poteka v madžarskem jeziku. Zaradi vsega tega v Porabju knjižne slovenscine ne obvladajo, le-to pa skušajo otrokom približati s pomočjo narečja, katerega se poslužujejo tako pri pouku kakor tudi med odmori in v vseh situacijah, ki to dopuščajo. Poleg tega je učni načrt za poučevanje slovenscine v madžarsceni (sele sedaj so pripravili slovenskega). Upoštevati je tudi treba, da otroci prihajajo v solo brez vsakršnega niti osnovne-

ga znanja slovenskega jezika, v narodnostno mešanih družinah pa je pogovorni jezik praviloma madžarski.

V narečju je delno pisan tudi 14-dnevnik »Porabje«, katerega oblikujejo na Madžarskem, tiskajo pa v Sloveniji. Tretjina finančnih sredstev prihaja iz Slovenije, za ostalo pa poskrbi Madžarska. V Porabje gre 850 izvodov časopisa. Delijo ga po občinah, saj ni posameznih naročnikov. Ze 15 let imajo porabski Slovenci pol ure slovenskih radijskih oddaj tedensko po madžarskem radiu, vsako leto pa izdajajo letopis oz. slovenski koledar, izdali pa so tudi zbirko novel in crtic, frazeološki slovar in molitvenik, v načrtu pa so se druge izdaje. Večina teh publikacij je dvojezičnih (v narečju in knjižni slovensceni). Pri tem se trudijo, da ljudi približujejo knjižni slovensceni, saj se zavedajo, da se samo na podlagi narečja ne da ničesar narediti.

Besedam porabskih gostov je sledila razgibana razprava, ki je pokazala, da je bila zavest o problematiki porabskih Slovencev - katerih situacija spominja na položaj Slovencev v videmski pokrajini - med prisotnimi živa.

Ivan Žerjal

PUST / RAJANJA, PLESI IN VESELJAČENJA

Sonce pokimalo pustu

Zadnji dan pusta je bilo sončno vreme vendarle naklonjeno pustovalcem. Na stotine mask se je včeraj zbralo na plesih in rajanjih, preplavilo je tudi mestne ulice in vasi. Popoldne so prišli na svoj račun najmlajši. Zivopisane pustne maske so rajale na Proseku, v Krizu, v Trebčah, v Lonjerju, v Mačkolljah, v Boljuncu in še marsikje. Posebno veselo in živahno je bilo v Dijaskem domu, kjer so tudi nagradili najlepše maske in izvedli srečolov.

Zvečer je napočil čas za odrasle. Pustovali so v veselih družinah po osmih, po gostilnah, restavracijah. Mnogi so zaplesali pozno v noč ob zvokih ansamblov in plosč. V Miljah in v Skednju je bilo še posebno živahno, saj sta to pravcata pustna centra na Trzaskem. Običajno življenje se je ustavilo, zazivilo je razposajeno veseljačenje, ki se je nato nadaljevalo vse do ranega dne.

Na slikah (Foto Ferrari/KROMA) utrinka z otroških pustnih rajanj. Zgoraj prizor z osnovne sole pri Sv. Ani, spodaj iz Ljudskega doma v Trebčah.

PUST / TEKMOVANJE MED OKRAJI

Faraon Berlusconi osvojil tudi Trst

Prepričljiva zmaga bazovske skupine

Sfinga bazovske skupine se je včeraj veličastno dvigala nad vsemi ostalimi (Foto KROMA)

Mestno središče so včeraj preplavili pustne šeme in »navadni« gledalci (Foto KROMA)

Peta (bazovska) dinastija faraona Berlusconi je neustavljiva, po sobotni osvojitvi Opčin je včeraj zmagovito prodrli tudi do trzaskega osrednjega trga in slavila zmago. Letosnji Kraski in trzaski pust imata torej istega zmagovalca, skupino iz Bazovice, ki je pripravila in ročno vlekla ogromno sfingo, sledila ji je velika piramida s kopico malih zlatih piramid, na piramidi je zravnano stal zmagoviti faraon s privlačno soprog, spremljali so ga izvoljenci, sužnji pa so vlekli sfingo. Po enoletnem premoru je trzaska občinska uprava, pravzaprav odborništvo za sport v sodelovanju z Odborom TS

2000 in Trgovinsko zbornico včeraj spet priredila pustni sprevod po trzaskih ulicah. Tekmovalne prireditve so se lahko udeležili mestni okraji, naseljene skupine in posamezniki. Glavna pozornost in nagrada je bila namenjena prav okrajem, in v tej kategoriji je Bazovica, ki je prvič nastopila, odnesla prehodni pokal trzaskih mestnih okrajev. Ostale nagrade bodo porazdelili v naslednjih dneh.

Sonce, ki je na pustno nedeljo povsem odpovedalo sodelovanje, je včeraj v zgodnjih popoldanskih urah v trzasko središče priklicalo veliko ljudi, vendar je bilo med njimi - ra-

zen otrok - le malo naseljenih. Krizno obdobje in slabo vreme prejšnjih dni sta po splošni oceni včerajšnjih gledalcev glavna vzroka za bolj pasivno doživljanje letosnjega pusta. Za nekoliko manjši priliv pustnih sem pa je krivo tudi nedeljsko slabo vreme, saj so v tistih mestnih predelih, kjer se najbolj slavijo pusta, namesto v nedeljo glavne prireditve organizirali včeraj. In tako so v mestno središče na tekmovalne prišle samo delegacije iz Skednja, Sv. Alojzija in še od drugod. Kljub okrnjeni postavi pa je lanskoletni zmagovalec, se pravi Sv. Alojzij, odnesel drugo nagrado. Kot tretji pa je med mestnimi okraji slavilo »Trst center«, za njim pa so se zvrstili Staro mesto, Skedenj, Sv. Ivan in Naselje S. Sergio. Povedati je se treba, da so k uveljavitvam posameznih okrajev prispevala se občinska otroška rekreacijska središča, ki so tekmovala tudi v kategoriji »skupine otrok«. Se posebej njim bi morali dati nagrado za poztvornost, pohvalo pa zaslužijo tudi malostevilne sole in razne organizacije (sportne, kulturne in skavtske), ki so se skupinsko pripravile na pust. Nagrad za izvirno zamisel ali pa za umetelno izdelane kostume ne bi podelili veliko ne skupinam ne posameznikom, zato pa tudi včeraj ni manjkalo dobre volje v neuničljivem trzaskem prepričanju »bo ze kako«. (bip)

Kontovelska Mlaka čaka na pusta...

Po veseljačenju in zabavi bodo danes na vrsti zalovanja za komaj preminulim pustom. Na Kontovelu bo tudi letos znameniti pustni pogreb. V popoldanskih urah se bodo pogrebci zbrali v prostorih domačega Gospodarskega društva, od koder bo krenil sprevod uzalosenih vdove, sirot, znancev in pustnih prijateljev po ulicah do Proseka in odtod do Mlake, kjer bodo pusta zazgali ob zvoku občutenih žalostink proseske godbe na pihala.

V Boljuncu bodo izbrali drugačno resitev: pusta Boljunika bodo izstrelili v vesolje, kot so to pocenjali že v preteklih letih. Tudi tu ne bo manjkalo žalosti, jokanja, stokanja in solz. Pogrebne svečanosti bodo nadalje v ostalih dveh pustnih centrih na Trzaskem: v Skednju in Miljah. Pa tudi v drugih vaseh se bodo veseljaki zbrali, da bi se se zadnjič poslovili od pusta. Jutri se bo tudi zanje začel resnični postni čas...

50-LETNICA OSVOBODITVE

Bazovica se pripravlja

Bazovci bodo svojo osrednjo proslavo priredili 30. aprila

Predstavniki vaskih organizacij iz Bazovice so se pred dnevi sestali, da bi se pogovorili o prireditvah in proslavah, ki bodo spremljale pomembno obletnico konca vojne in zmage nad nacifasizmom. Za Bazovico je ta obletnica še posebno pomembna. Pred 50 leti so se namreč tu odvijali srđiti boji za osvoboditev Trsta in domače prebivalstvo je aktivno sodelovalo v tem boju. Po vojni je postavilo svojim žrtvam spomenik, ki stoji v središču vasi, na bazovski gmajni pa stoji spomenik bazoviskim junakom, ki so v letih najhujšega fasističnega terorja darovali svoja življenja za ideale miru in svobode.

Suzana Grgić, predstavnica domačega društva Lipa sodeluje pri vseh pripravah na proslavo. Povedala nam je, da bo osrednja pro-

slava 30. aprila, torej na predvečer dokončne zmage. Tudi ob tej priložnosti bodo domačini ze osmih zapovrstjo ponovili nočni pohod na hrib Kokos. Pred pohodom bo sel spreved po vasi do kresa, kjer se bodo udeleženci ustavili nato pa ob 22. uri nadaljevali svoj pohod. Pri letosnjih proslavah bodo sodelovali tudi učenci domače sole Primož Trubar in sole Karel Destovnik Kajuh iz Gropade.

»Vsi si želimo, da bi se proslavljanja udeležila vsa vas, saj se zavedamo, kaj pomeni Bazovica v boju Slovencev proti fasizmu in za narodne pravice. Želimo si tudi čim večjo udeležbo mladih, ki so že na proslavi Dneva slovenske kulture pokazali, da imajo zelo jasne poglede na zgodovino.«

Neva Lukeš

V KULTURNEM DOMU

Jutri predstavitev
Jelinčičeve knjige
Pod svinčnim nebom

Govoril bo tudi Boris Pahor

V četrtek bodo v Kulturnem domu v Trstu predstavili knjigo spominov tigrovskega voditelja Zorka Jelinčiča »Pod svinčnim nebom«, ki ga je v okviru letnega knjižnega daru izdala Goriška Mohorjeva družba. Knjiga je zela mnogo odobravanja tako s strani bralcev, kot tudi zgodovinarjev, saj na svež, neposreden in dokumentiran način podaja izkušnje kulturnega delavca, organizatorja in narodnjaka Zorka Jelinčiča, ki je v prvi osebi doživel vso dobo fasističnega zatiranja. Če ne bi bila v tej knjigi opisana trnova pot neupogljivega človeka in idealista, bi se ti spomini brali kot napeta kriminalka, vendar gre za opis mučenj, trpljenja, zaporov, osebnih tragedij, odločitev in dvomov človeka, ki je stal vedno v prvi vrsti. Jelinčič je namreč leta 1927 skupno z redkimi drugimi osno-

val prvi antifasistični upor v Evropi, leta 1930 je moral v zapor, kjer je v jetniscinah po vsej Italiji odsedel devet let. Nato je moral v konfinacijo ter dočakal svobodo že hudo bolan.

Knjiga je vsekakor dragocen dokument našega narodnostnega odpora proti zatiralcu, uredili pa sta jo sedaj že pokojna Jelinčičeva hčerka Rada in sin Dusan. Te spomine so uvrstili v zbirko Nase korenine kot peti zvezek, tehtno uvodno besedo pa je napisala ugledna slovenska zgodovinarica Milica Kacin-Wohinz. Predstavitev Jelinčičevih spominov prireja Goriška Mohorjeva družba, o knjigi pa bodo spregovorili pisatelj Boris Pahor, avtorjev sin Dusan ter zgodovinarica Milica Kacin-Wohinz. Predstavitev bo ob 19. uri v baru Kulturnega doma v Trstu.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Gostuje SARAJEVSKI TEATER

Sufet Plakalo - Dubravko Bibanovic

ZAKLONIŠČE

(SKLONISTE)

Neposredno iz Sarajeva pretresljiva predstava-pričevanje o obleganem mestu ter vojni v Bosni in Hercegovini.

V petek, 3. marca, ob 20.30

POPUSTI

od 10% do 50%
na knjigah
in se marsičem
od 1. do 31. marca
v
TRŽAŠKI KNJIGARNI

BOLJUNK 9

danes, ob 15. uri
v Boljuncu
na placu
kot običajno

bomo spustili

PUSTA
v veselje

v Domu A. Sirk v Krizu ob Dnevu slovenske kulture nastop mladinske skupine SKD Primorec iz Trebče z igrice MESTNI GODCI. Priloznostno misel bo podal Miroslav Košuta. Vabljeni otroci in odrasli!

ZENE IZ RICMANJ IN LOGA vabijo na PRAZNIK ZENA v nedeljo, 5. marca, ob 18. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih.

SKD BARKOVLJE prireja v nedeljo, 5. marca na sedežu TPK Sirena na barkovljanskem nasipu SRECANJE OB LEPI DOMACI BESEDI IN GLASBI. Nastopili bodo: Aleksander Furlan, Atilij Kralj, učenci sole Finžgar in mladi recitatorji. Začetek ob 16.30. Vabljeni!

DOM J. UKMAR, PD KOLONKOVEC in **KD I. GRBEC** vabijo na DAN SLOVENSKE KULTURE v nedeljo, 5. marca, ob 16.30 v društvene prostore KD I. Grbec (Skedenjska 124). Sodelujejo: skedenjski mešani pevski zbor, MePZ Kolonkovec, ZPZ I. Grbec, gojenci Glasbene maticе, priloznostna beseda prof.a Bogomila Kravos.

SKK - Ul. Donizetti 3, vabi ob dnevu zena v soboto, 4.t.m., ob 18.30 na okroglo mizo na temo: **VLOGA IN POLOŽAJ ZENSKE V DANASNJEM SVETU**. Uvodne misli prof. Nadja Maganja. Sledi diskusija med mladimi in družabnost.

SKD TABOR Općine - Prosvetni dom - STEFAN TURK - razstava slik. Odprtje v torek, 7.t.m., ob 20. uri. Predstavitev: Jasna Merku; sodeluje pianist Marko Sancin.

OBVESTILA

KRUT obvesča udeležence plavalnih ur v Strunjanu, da je odhod avtobusov iz Trsta - Trg Oberdan, danes ob 13.15, jutri, ob 14.30 in v torek, 7. marca ob 14.30.

SKD CEROVlje-MAVHINJE namerava prirediti festival slovenskih zamejskih dramskih amaterskih skupin, ki naj bi potekal v Mahinjah od 30. junija do 9. julija t.l.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 1. marca 1995
ALBIN

Sonce vzide ob 6.44 in zatone ob 17.51 - Dolžina dneva 10.57 - Luna vzide ob 6.19 in zatone ob 18.09.

Jutri, CETRTEK,
2. marca 1995
NEZA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 9,5 stopinje, zračni tlak 1028,3 mb pada, veter 6 km na uro severo-zahodnik, vlaga 77-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Rebecca Riccobon, Aaron Feresin, Stefania Miletiti, Gabriele Macoratti, Gabriele Ziz, Annachiara Mandelli, Tiziano Surz.

UMRLI SO: 75-letna Irma Dudine, 87-letna Carmela Santoro, 80-letni Giovanni Ulieni, 72-letna Vilma Ivessa, 81-letni Giovanni Scherlich, 75-letna Caterina Movia, 71-letna Carmen Dose, 56-letna Cesarina Cosoli, 75-letni Remigio Nessi, 93-letna Lucia Faraguna, 88-letna Elda Albanese, 82-letna Teresa Bruno, 83-letni Salvatore Valentini, 87-letna Angela Fonda, 98-letna Luigia Maltuta.

LEKARNE

Od ponedeljka, 27. februarja, do nedelje, 5. marca 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

OBVESTILO
BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Urednistva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje) tel. 360072, s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

Lekarne odprte

od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 (tel. 302800), Trg 25. aprila 6 - Naselje sv. Sergija (tel. 281256, Ul. Flavia 89 - Zavljel (tel. 232253).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

Lekarne odprte

od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Trg 25. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Mazzini 43, Ul. Flavia 89 (Zavljel).

FERNETICI (tel. 416212) - samo po telefonu za najnужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta

od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 (tel. 631785).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505

TELEVITA

Urad za informacije

KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena

dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Nell«, i. Jodie Foster.

EXCELSIOR - 17.30, 19.50, 22.15 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.15, 18.50, 20.25, 22.00

»Go Fish«, r. Rose Troche.

AMBASCIATORI

- 16.00, 18.00, 20.05, 22.15

»Stargate«, i. Kurt Russell.
NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Pallottole su Broadway«, r. Woody Allen, i. John Cusack.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Love Affair - Un grande amore«, i. Warren Beatty, Katherine Hepburn.

NAZIONALE 3 - 16.45, 19.15, 21.45 »Pulp Fiction«, i. John Travolta, Bruce Willis, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »Quiz Show«, r. Robert Redford, i. John Turturro.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Femmina ingorda II.«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »SPQR - 2000 1/2 anni fa.« i. Christian De Sica, Massimo Boldi Anna Falchi.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »The Mask« r. Charles Russell, i. Jim Carrey, Cameron Diaz.

LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.15 »Kika, un corpo in prestito«, r. P. Almodovar, prepovedan mladini pod 14. letom.

IZLETI

SKD CEROVlje - MAVHINJE organizira v nedeljo, 12. marca, smučarski izlet na Monte Elmo s možnostjo ogleda smučarskega centra Toblach za smučarje. Zbirališče ob 6. uri v Sesljanu, odhod z avtobusom ob 6.15. Informacije tel. 299798 od 19. do 21. ure.

KLUB PRIJATELJSTVA in Vincencijeva konferenca prirejata v torek, 7. marca izlet v Kromberg na ogled razstave Cernigojevih slik, v Sezano na ogled Kosovelove sobe in v Lipico v cernigojevo galerijo. Vpisovanje in navodila v trgovini Fortunato, Ul. Paganini 2, se jutri.

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV v Trstu prireja v sredo, 8. marca, ob Dnevu zena, izlet v Dolenjske Toplice in v Sticno. Možnost kopanja v bazenu v Toplicah. Vpisovanje danes, ob 9. uri na sedežu društva v Ul. Cicerone 8.

Brhka po rasti in licu

Nausikaa

mamo in očka osrečila je.

Iskrena voščila kolegici Lidiji vsi na liceju Prešeren

ČESTITKE

Te dni je ugasnila 2. svečko FABIANA GERI. Da bi bila še naprej tako pridna in nasmejana deklica ji želijo nona Marija, nono Stanko, Nives, Franko in Devan.

PRIREDITVE

SLOVENSKI DIJASKI DOM »Srečko Kosovel« priredi danes, 28. t. m., ob 15. uri OTROSKO PUSTNO RAJANJE za najmlajše. Tudi letos bomo pustovanje popestrili z bogatim srečolovom in nagrajevanjem mask. Otroci in starši so torej danes vlnudno vabljeni v Ul. Ginnastica 72 (tel. 573141).

PUSTNI POGREB bo danes, ob 14.30 na Kontovelu. Pusta bomo zažgali na mlaki.

VANCA IN TONCA ter plesalci latinsko-ameriških plesov bodo gostje na našem PRAZNIKU OB DNEVU ZENA, ki bo v petek, 3. marca, ob 20.30 v prostorih KD Rapotec v Prebenegu. Prisrčno vabljeni! Zene iz Prebenega.

SEKCIJA VZPI - ANPI E. Antonić prireja v soboto, 4. marca, ob 16. uri v Ljudskem domu v Krizu PRAZNIK VCLANJEVANJA. Nastopil bo TPPZ P. Tomazić, med govorniki bo tudi partizanski komandant, nosilec zlate kolajne za vojaške zasluge Giovanni Pesce, soborec pokojnega Josipa Verginelle.

FC PRIMORJE organizira DAN ZENA v Kulturnem domu na Proseku v soboto, 4. marca. Informacije in rezervacije: cvečličarna Nadja in cvečličarna Cvetka.

KD VESNA prireja v soboto, 4. marca, ob 18. uri

da veselo v družbi bo. Berdon Josip, Pulje pri Domju st. 123.

OSMICO ima Ostrouska v Zagradcu st. 1.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Andreja Coka darujeta Landi in Bruna 20.000 lir za KD Lonjer-Katinara.

Popravek: Namesto cvetja na grob pok. Andreja Cok darujeta Eda in Danilo Cac 30.000 lir za KK Adria.

Ob 9. obletnici smrti moza Mariota daruje žena Karla Smotlak 50.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opcinah. V isti namen darujeta hčerki Natasa in Vesna 50.000 lir za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opcinah.

Nepricakovano nas je zapustil nas dragi

Angelo Svara

Pogreb bo jutri, 2. marca, ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnisnice v Trziču v nabrezinsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo zena Maria, hči Alma z Dinom, sin Guido s Caterino, vnuk Marino s Tatiano in ostalo sorodstvo.

Nabrezina, 1. marca 1995

V globoki zalosti sporočamo, da nas je nepricakovano zapustil nas dragi

dr. Boris Zidarič

Neva, Bojan, Nadja, Ksenija z Bojanom, Daniel, Tjasa, Andreja in Igor

Pogreb bo v petek, 3. marca, ob 11. uri izpred desete vezice na ljubljanskih Zalah.

Ljubljana, 1. marca 1995

Pridružujejo se

Danila s Karlom, Barbara in Eva z Edijem

Zalovanju se pridružujeta

Nada in Uca

1. 3. 1975 1. 3. 1995

Andrej Žagar

Prelepa pomlad ze spet se prebujata trenutke radosti v srcih up zbuja, življenja kolo nenehno naprej se premika, a Nate spomin živ je, ne usiha.

SVOJCI

Bazovica, 1. marca 1995

PUST / SONCE OBSIJALO PRIREDITVE PUSTNEGA TORKA

Več kot 15 tisoč ljudi na sprevodu v Tržiču

Obhodi vasi in otroška rajanja - Danes pustni pogrebi

Na zgornjem posnetku so najmlajši, ki so se včeraj veselili na otroškem pustnem rajanju v goriškem Kulturnem domu, spodaj pa vidimo skupino iz Standreža, ki je z vozom poživila pustni torek v vasi (foto Studio Reportage)

Po tolikem dežju se je na zadnji dan pusta sonce le nasmehnilo in prispevalo k uspehu pustnih sprevodov in prireditev. Kakih 15 tisoč ljudi je v Tržiču sledilo sprevodu vozov in pustnih skupin. Nekateri so pikro ugotavljali, da gre tolikšen uspeh najbrž pripisati dejstvu, da se italijansko gospodarsko stanje približuje razmeram v Latinski Ameriki, zato je prav, da je tudi nas pust vse bolj podoben karnevalu v Rio. Kakorkoli že je pustni sprevod povsem uspel, kakor je uspela tudi opoldanska prireditev z nastopom siorja Anzoleta, o čemer pisemo posebej. Med desetimi vozovi so se na prva mesta uvrstile same domače skupine. Zmagal je voz "Il mondo del ghiaccio" iz Skocjana (139 točk), drugi je bil "Questa sera al circo" iz Fiumicella (133), tretji pa "Abracadabra" iz Starancana (132). Med skupinami se je uveljavila "La Lega nostrana" iz Tržiča (82 točk), druga je bila "Venezia e l'Oriente" iz San Giorgia (81), tretja "In cucina" iz Fossalona (67).

Zivo in veselo je bilo tudi drugod. V slovenskih vaseh so pustne skupine opravile tradicionalne obhode in jih zvečer sklenile z veselimi družabnostmi. Najmlajši so veselo rajali v goriškem Kulturnem domu in v domu Andreja Budala v Standrežu.

Danes pa se bodo najbolj vneti veseljaki se poslovili od pusta. V Dobrodo bo Lovretov pogreb krenil ob 14.30 iz osmice zejnih, v Gorici pa bo pustni pogreb ob 15. uri s Korna.

PUST / NA GORIŠKEM GRADU

Nastopi lutkarjev in animatorjev

Prireditve je razveselila zlasti najmlajše Mimohodi maskar po mestnem središču

Z delno okrnjenim programom (odpadli so nastopi po rajonih) so včeraj na gradu po nedeljski odpovedi zaradi dežja le nastopili lutkarji, zonglerji in animatorji (na sliki - Fotostudio Reportage), ki jih je povabila občina, da bi nekoliko popestrili letošnji sicer klavni goriški pust. V pomladanskem popoldnevu so se na Seghizzijevem trgu zbrali številni gledalci, predvsem stariši z otroki. Mask sicer ni bilo veliko, zabava pa kljub temu ni izostala. Nastopajoče skupine so predstavile prijeten in predvsem nenavaden program, ki je prevzel zlasti najmlajše. Zivahno je bilo popoldne tudi na Korzu, ki so ga preplavili mladi v maskah in pisanih kostumih.

V Tržiču cel avtobus nevest za 30-letnico siorja Anzoleta

»Veste kako so pravili nasi stari: "Piove, governo ladro!". In kaj naj torej recemo o Berlusconi, ki so ga vseskozi spremljale poplave?«. Tako je sior Anzoleta včeraj pred večstotoglavno množico na trziškem Trgu Republike zaključil svojo oporoko, v kateri ni stetil z bodicami na račun krajevnih in državnih politikov. Tržiška občinska uprava, je povedal, je kot semaforji: bolj rdeča, kot zelena. »In veste zakaj SNAM načrtuje ogromen plinski terminal v Tržiču? Zato, da bi zajemala burjo, ki je tod ne manjka in nam jo prodajala namesto metana«. Kaj pa Asquinijevi predlogi o bencinu z različnimi cenami glede na oddaljenost od meje? »Ja, kmalu bomo morali k krpalkam z metrom, da bomo merili razdalje«.

Tako je modroval glavni junak trziškega pusta, sior Anzoleta, ki že trideset let javno obdeluje grehe in napake politikov in drugih javnih oseb. Včerajšnji nastop je bil se posebnost slovesen, saj so se za 30-letnico zbrale okrog njega vse soproje, ki so ga spremljale na dosedanjih prireditvah. Anzoleta se je na trg pripeljal v kupeju, na katerega so namestili nič manj kot telefonsko govornico. Z njim je bil notar Toio Gratarol in letošnja nevesta. Na dvonadstropnem "angelskem" avtobusu pa se se pripeljale se vse druge iz prejšnjih let, ki niso skrivale zavisti do najmlajše "kolegice". Hujše izbruhe ljubosumnosti pa je nazadnje preprečil zupan Persi, ki je vso družino povabil na balkon zupanstva.

NOVICE

Sporočilo šolskega skrbništva

V torek, 22. februarja, se je odvijala pisna preizkušnja natečaja za učiteljska mesta. Kmalu bo na vrsti tudi ustni del preizkušnje. Šolsko skrbništvo obvešča, da bodo pred komisijo poklicali najprej kandidate, katerih priimek se začne s črko B (za poučevanje na solah z italijanskim učnim jezikom) in s črko P za sole s slovenskim učnim jezikom. Kandidate bodo o datumu in kraju izpita pisno obvestili in sicer vsaj dvajset dni pred dnevom izpita, ki ga bo dolocila komisija.

Izpopolnjevalni tečaj za profesorje zgodovine

V Tržiču se nadaljuje izpopolnjevalni seminar za učitelje in profesorje zgodovine, s posebnim ozirom na filmsko produkcijo. V predavalnici srednje sole Randaccio v Tržiču bo jutri, 2. marca predaval prof. Michele Cassese s Trzasko univerze. Udeleženci seminarja si bodo ogledali tudi nekaj izsekov iz filma "1492 - La scoperta del paradiso". Predavanje se bo začelo ob 15.15.

Težka nesreča v Štarancanu

V videmsko bolnišnico so včeraj sredi popoldneva prepeljali 79-letnega Ettoreja Vettorijsa iz Starancana ul. Battisti 5. Zdravniki so si pridržali prognozo. Vettori se je hudo ranil v prometni nesreči, v Starancanu, ko je z vozilom ape trčil v parkiran avtomobil. Domnevajo, da je starčka obsla nenadna slabost in da je zaradi tega izgubil nadzorstvo nad vozilom in povzročil nesrečo. V Marianu pa je bil včeraj, prav tako sredi popoldneva, laze ranjen slovenski državljani D.K.

KRONIKA / PO PROMETNI NESREČI

V bolnišnici v Vidmu je umrl 25-letni D. Bon

V bolnišnici v Vidmu je umrl 25-letni Denis Bon (na sliki) iz Romanca, ul. San Martino 28/a. Pred tednom dni (v torek, 22. februarja zvečer) je bil hudo ranjen v prometni nesreči, ki se je pripetila v Fratti pri Romansu. Bon je z avtomobilom lancia prisma silovito trčil najprej v drog ob cesti in nato v ograjni zid. Nesreča se je zgodila nekaj pred 21. uro. Iz povsem uničenega avtomobila so ranjenca po dolgem posegu rešili gasilci. Prepeljali so ga najprej v bolnišnico v Gorico, ob upoštevanju zelo težkih ran, zlasti poškodb glave, so se zdravniki odločili za takojšen prevoz na oddelk za oživljanje in intenzivno nego bolnišnice v Vidmu, kjer pa je po

enem tednu kome včeraj umrl. Denis Bon je bil drugi otrok v družini, kjer je še pet bratov. Bil je zaposlen kot mehanik v delavnici Del Bello v Romansu.

KINO

GORICA VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Stargate«. Igrata Kurt Russel in James Spader. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Nell«. Igrata Jodie Foster in Liam Neeson.

TRŽIČ COMUNALE Zaprt.

GLEDALIŠČE

OBCINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU, nocoj in jutri ob 20.30 gledališka predstava skupine "Teatro dell'Archivolt" z glasbeno igro Giorgia Gallioneja "Coccodrilli".

PRIREDITVE

KD OTON ZUPANČIČ V ŠTANDREŽU prireja 4. marca družabnost ob dnevu zena. Prijave pri Marti tel. 21407.

KD DANICA prireja družabnost ob 8. marcu v kulturno-sportnem središču na Vrhu v soboto, 4. marca, ob 19.30. Prijave sprejemata Elda in Irena (tel. 882190 ali 882222).

OBVESTILA

SPD GORICA priredi 5. marca ob priložnosti Zamejskega smučarskega prvenstva avtobusni smučarski izlet v Cima Sappada. Na razpolago je še nekaj mest v avtobusu. Na društvenem se-dežu sprejemajo prijave za društveno tekmo-vanje, ki bo 12. marca na Trbizu. Sedež v ul. Malta 2 je odprt ob sredah ob 11. do 12. ure in ob četrtkih od 19. do 20. ure tel. 33029.

SPD GORICA obvešča, da bo redni letni občni zbor društva v četrtak, 16. marca 1995 v Kulturnem domu v Sovodnjah. Prvo sklicanje bo ob 20. uri, drugo pa ob 20.30.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE obvešča, da je zbornik Tabor "Sovodnje 93" na razpolago pri odbornikih društva.

SKD KREMENJAK IZ JAMELJ obvešča, da vpi-sujejo v začetniški in izpopolnjevalni tečaj igranja na diatončno harmoniko. Informacije pri odbornikih društva ali po tel. (0481) 419952 ali 42024 ali 81113.

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA prireja 11. t.m. izlet na Bled z muzej-skim vlakom. Prijave do 3. marca pri Mili (tel. 78072) in v gost. Peric (tel. 78000).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV pri-reja ob 8. marcu izlet v Caorle. Prijave danes na se-dežu in pri poverjenikih.

LEKARNE

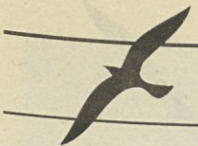
DEŽURNA LEKARNA V GORICI D'UDINE, Trg S. France-sco 4, tel. 530124

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU AL LAGO - PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300

POGREBI

Danes ob 10.30 Mario D'Agostini iz splosne bolni-ce v stolnico in na glavno pokopališče, ob 12.00 Ugo Manfreda iz ul. degli Scogli 45 v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče.

GOSPODARSTVO / POSVETOVANJE OB ODPRTJU CENTRA BIC

Izredna konkurenčnost je lahko bumerang

Razglabljanje o internacionalizaciji gospodarstva

S slovesnim odprtjem prostorov centra BIC v hali A goriskega blagovnega terminala se je večeraj opoldne zaključilo tudi mednarodno srečanje gospodarstvenikov in politikov na temo spodbujanja gospodarstva ter sodelovanja na mednarodni ravni tudi v vidiku novih možnosti, ki se ponujajo prav v okviru delovanja novega centra BIC.

Res je bilo o novih razvojnih možnostih slišati veliko besed, ob tem pa tudi dokaj utemeljeno razglabljanje Patrizia Bianchija, podpredsednika ustanove Nomisma, o internacionalizaciji gospodarstva, o italijanski družbeni in gospodarski krizi, o razumevanju vzrokov in iskanju izhoda

iz sedanjega nezavidljivega in po njegovem brezperspektivnega stanja.

Medtem ko je bil začetni del posvetovanja pretežno namenjen prikazu delovanja in vloge BIC centra, različnim fazam, ki spremljajo nastanek, razvoj in uresničevanje posameznih gospodarskih pobud (o tem je govoril Antonio Sfiligoi, glavni ravnatelj družbe SEED, ki se ukvarja prav z nudenjem - prodajo - storitev podjetjem iz nekdanjih dežel komunističnega bloka), smo zatem lahko prisluhnili sodelavki slovenskega ministrstva za znanost in razvoj R. Benkovi ter deželnemu odborniku za prevoze Cristianu Deganu.

Benkova je poudarila zanimanje Slovenije za

dejavnost pravkar odprtega centra in nakazala poudroja, kjer naj bi skušali uresničiti čimveč novih skupnih pobud. Velike možnosti vidijo v Sloveniji predvsem na področju iskanja novih, okolju bolj prijaznih tehnologij.

Deželni odbornik Degano je poudaril smotnost preoblikovanja vloge blagovnih in obmejnih terminalov, po velikih spremembah, ki so se dogodile v Evropi. Zatem je govoril o izgradnji cestnih in avtocestnih povezav, finančnih sredstvih, ki jih ima dežela ter o stališčih do tega vprašanja in tako deloma odgovoril na številne polemike, ki se prepletajo v zadnjih tednih.

Zelo zanimivo in pre-

cej, lahko recemo, v protitoku je bilo izvajanje predsednika ustanove Nomisma Patrizia Bianchija. Tema je bila sicer precej jasno definirana: Predlogi in načini za spodbujanje razvoja podjetništva in gospodarstva nasploh v srednji in vzhodni Evropi". Bianco pa je na okrogli mizi, ki jo je vodil novinar Claudio Alò, pojasnil bistvo internacionalizacije gospodarstva in razloge krize italijanskega političnega in gospodarskega sistema (to kar se te dni dogaja z liro je posledica pomanjkanja jasnih pravic in dejstva, da že več kakor dve leti nismo v evropskem monetarnem - in tudi gospodarskem - sistemu). Italijanska podjetja so kompetitivna predvsem zaradi razvrednotenja valute. To je lahko ugodno na kratek rok, na daljši rok pa bodo posledice bistveno drugačne.

V kasni zvezi jo tako razglabljanje s centrom BIC in internacionalizacijo gospodarstva v teh krajih? Da ne bi ponovili prepogostih napak, da je konkurenčnost in internacionalizacijo mogoče zagotoviti že samo s selitvijo podjetij.

Med razpravljalci, so nekateri osporavali takim ocenam. Italijansko gospodarstvo dokazuje, kljub temu, da nima primerne zaslombe v upravno-političnem sistemu, izredno življenjskost in prilagodljivost in bo najbrž zdržalo tudi sedanjost preizkušnjo.

Treba je dati casu cas. Dajmo ga.

FINANCARSKA ŠOLA / OKROGLA MIZA O LOKACIJI

Eni so za dialog drugi se izmikajo

Bratina, Crocetti in Genovese za iskanje alternative, ki pa je župan noče vzeti v poštev

Z leve: odv. Agostino Majo, Lanfranco Zucalli, sen. Darko Bratina (foto S. Reportage)

Gorici so večinoma za to, da se v mestu odpre sola za finančne stražnike, hkrati pa jih velika večina nasprotuje gradnji na letališču in bi raje videli, da bi solo odprli na območju ene od vojašnic, ki jih vojska zapušta. Tudi poveljstvo finančne straže načelno ne zavrača revizije načrta in alternativne lokacije. Zakaj neki se potem občinski upravitelji, družbeni in politični predstavniki ne dogovorijo za skupno in za vse sprejemljivo rešitev? Zakaj nekateri vztrajajo pri lokaciji na letališču kljub nasprotovanju večine občanov? Zakaj se otepajo referendumu in dialogu z vsemi, ki ne nasprotujejo odprtju sole temveč le lokaciji na letališču?

Ta vprašanja so se predsinoci pojavila pri okrogli mizi krožka "Il laboratorio", ki ga vodi nekdanji občinski svetovalec PLI odv. Agostino Majo. Razpravo sta uvedla Lanfranco Zucalli in sen. Darko Bratina. Prvi je nastopil kot odločen zagovornik gradnje na letališču, ki po njegovem mnenju ne bi ovirala letalskih dejavnosti. Po njegovih najbrž nekoliko preoptimističnih ocenah bi financarska sola prinesla Gorici od 20 do 40 milijard lir letno, zato je to priložnost, ki je ne gre izgubiti. Solo je treba sezidati čimprej in to prav na letališču.

V resnici alternativa ni sola da ali ne, mu je odgovoril senator Darko Bratina, ki je v zadnjem času z raziskavo javnega mnenja in srečanjem s poveljstvom finančne straže postavil problem v njegove prave okvire. Večina Goricanov je za odprtje sole, četudi bi bile koristi od nje precej manjše, kot trdijo nekateri in njena realizacija za mesto ni strateškega pomena kot so druge strukture (univerza, ceste, prilagoditev obmejnih naprav na bližnjo odpravo carin itd.). Toda gradnja financarske sole na letališču bi bila napaka: pr-

vič, ker je občan tam nočejo, drugič, ker bi tako onemogočili vsakršen razvoj te strukture.

Poleg letališča obstaja tudi se neraziskana možnost lokacije na območju vojašnic, je opozoril Bratina. To možnost poveljstvo finančne straže sprejema, saj ima ves interes, da solo odpre v Gorici, sicer bi izgubila že dodeljenih 113 milijard lir iz osimskih zakonov. Nujno je torej, da se vsi gorški politični in družbeni predstavniki dogovorijo za skupno stališče in enotno nastopijo v Rimu. Le z odkritim soočanjem lahko dosežemo za vse sprejemljivo rešitev in premostimo globok razkol, ki ga je ta problem povzročil v gorški javnosti.

Za ponoven razmislek in letališču alternativno rešitev sta se zavzela tudi občinski svetovalec Bruno Crocetti in predsednik odbora za varstvo letališča odv. Luigi Genovese. Povsem drugačno pa je bilo stališče župana Gaetana Valentija, ki je za gradnjo prav na letališču. Po njegovih trditvah v Gorici ni vojašnice, ki bi bila primerna in takoj uporabljiva za financarsko solo. Vsako odlaganje za gradnjo na letališču naj bi torej pomenilo, da Gorica tvega izgubo financarske sole. Valenti pa je tudi priznal, da je s sen. Romolijem bil pri poveljstvu finančne straže že konec novembra lani. Bratina ga je zaradi tega, ob odobravanju večine navzocih, ostro kritiziral, ker o tako pomembnem srečanju nista povedala nicesar in sta doslej prikrivala pripravljenost finančne straže na alternativne rešitve.

Ce je ena stran pripravljena na dialog in odprto iskanje najboljših rešitev za Gorico, je tudi predsinocna razprava pustila vtis, da se novi občinski upravitelji, prav tako kot stari, skušajo izneveriti soočanju (da o referendumu niti ne govorimo in za vsako ceno vsilijo gradnjo na letališču.

Trgovci so načelno za vojašnico

Za združenje goriskih trgovcev ASCOM je lokacija sole-vojašnice za finančne stražnike drugotnega pomena. Pomembno je, da objekt zgradijo, pa naj bo to na letališču ali na območju kake opusene vojašnice. Tako piše v daljšem poročilu za tisk, najmočnejše goriske stanovske organizacije. Izbiro kraja kaže prepustiti organizmom, ki so za to pristojni. Združenje trgovcev navaja, da so med sprejemanjem tega stališča, upoštevali predvsem pozitivne posledice, ki bi jih izgradnja in prisotnost takega objekta imela na gorisko gospodarstvo, zlasti na terciarne dejavnosti. V zadnjih letih se je namreč znatno skrajšala prisotnost vojašnice v mestu, kar je zmeraj dajalo določen utrip.

Kljub jasno izrazenemu stališču pa iz tiskovnega poročila izhaja tudi precejšnja previdnost. Trgovci opozarjajo na potrebo po skrajni previdnosti pri sprejemanju odločitev in poudarjajo, da se njihovo stališče, z ozirom, da ne poznajo podrobnosti in zakulisja celotne zadeve, omejuje na načelno vprašanje graditi ali ne graditi objekt. Opozarjajo nadalje na nevarnost dodatnega zaostravanja ozračja glede tega vprašanja, ne kaže pa zanemariti drugih, za utrjevanje mednarodne vloge Gorice prav tako pomembnih vprašanj.

Predsednica ni zagrešila kaznivega dejanja

Uradna dolžnost predsednice pokrajinske uprave je, da na interpelacije odgovori v po zakonu predpisanim roku. O takem odnosu je tekla beseda tudi na ponedeljkovi seji pokrajinskega sveta, kjer je zeleni Fiorelli napovedal zelo ostre ukrepe, če predsednica ne bo izvajala statutarne naloge. Predstavnik DSL Pironi je zadevo svojcas skušal rešiti po pravni poti, a se je, kot kaže, ustel. Napisal je sicer ovadbo, vendar je sodnik za predhodne preiskave presodil, da Marcolinijeva ni zagrešila kaznivega dejanja in jo je že v začetni fazi postopka oprostil. Na podlagi pisma, ki smo ga prejeli od odv. Bernota, ki je zagovarjal Marcolinijevo, je treba na interpelacijo odgovoriti, vendar v roku tridesetih dni, potem ko je avtor na to že izrecno opozoril. Sodnik za predhodne preiskave pa se je izrekel kot nepristojen, da bi sodil glede domnevnega ponarejenega podpisa na nekem letaku. Letak namreč ni upravni akt.

POKRAJINA / INTERPELACIJA A. ZAMPARA

Slike Foschiattija šle Občini Videm?

Zakaj jih Pokrajina ni prevzela?

Se je pokrajinska uprava namenoma odpovedala zbirki slik Giobatte Foschiattija ali pa je zbirka šla po vodi, točneje v Videm, ker se nihče ni pravočasno pozanimal, da bi zaključil upravni postopek za prevzem volila? Vprašanje je na ponedeljkovi seji pokrajinskega sveta postavil svetovalec Adriano Zamparo, ki je izstopil iz Severne Lige. Odgovora seveda ni prejel.

Zamparo je povedal, da je pred dobrim poltrem letom vdova po slikarju G. Foschiattiju, ki je sicer dolgo živel v Vidmu, izrazila željo, da daruje Pokrajini kolekcijo kakih tridesetih slik. Osebo je s ponudbo seznanil tedanjega odbornika za kulturo, sedaj poslanca Lovisonija, prepričan, da se bo zadeva čimprej uredila in na najboljši način. "Pred kratkim pa sem ostal neprijetno presenečen", je povedal Zamparo, "ko sem zvedel, da Pokrajina ni poskrbela za prevzem zbirke". Pač pa so se potrudili na Občini v Vidmu, kjer so v dobrih dveh mesecih poskrbeli za izpeljavo celotnega postopka in prevzeli kakih osemdeset del, vključno tistih, ki jih je vdova zelela darovati Pokrajini. Se več. Prav pred kratkim so v Vidmu pripravili tudi razstavo.

Na ponedeljkovi seji pa je bilo zastavljeno se eno nič kaj prijetno vprašanje: kakšne namene ima uprava glede odlagalnice odpadkov Pecol dei Lupi. Odgovora že spet ni bilo, pač pa smo slišali vrsto pripomb in navedb, ki terjajo takojšnje pojasnilo. Tako naj bi se nekatera podjetja zanimala za nakup zemljišč v bližini obstoječega odlagalnice. Jim je bilo morda obljubljeno ali vsaj omenjeno, da se bo odlagalnice sirilo, čeprav je bilo že nekajkrat doslej ugotovljeno, da je odlagalnice zapolnjeno?

DEŽELA / PO OCENI ODBORNIKA LEPREJA

Tudi v FJK upravne volitve najbrž 23. aprila

Pospešen postopek za potrditev novih deželnih pravil

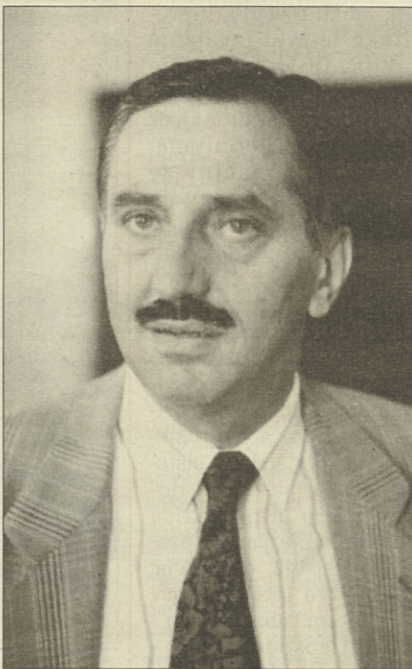
TRST - Tudi v Furlaniji-Juljski krajini bodo volilci zelo verjetno poklicani na volišča 23. aprila, da obnovijo občinske svete, ki se jim izteka mandat. Tako je povedal deželni odbornik za krajevne avtonomije Oscarre Lepre. Dvom o datumu volitev v FJK v občinah, ki jim zapada mandat, je posledica dejstva, da je deželni svet pred nedavnim spremenil volilna pravila za občine, ki imajo od 5 do 15 tisoč prebivalcev, vlada pa tega zakona se ni potrdila.

Lepre je povedal, da se je v Rimu že začel postopek za potrditev deželnega zakona. Besedilo pravil, ki jih je sprejel deželni svet, je že na ministrstvu za odnose z deželami. Preden o teh pravih razpravlja vlada na svoji seji, so potrebna se mnenja notranjega, zakladnega in javnopravnega ministrstva. Deželna uprava se je zavzela v Rimu, da bi vlada odobrila do 13. marca

novi deželni zakon, ker je to skrajni rok, če naj bodo tudi v FJK upravne volitve 23. aprila. Pravčasna potrditev teh pravil, meni Lepre, bi dokaz pozornosti do avtonomije Furlanije-Juljske krajine.

Vlada je deželne volitve združila z občinskimi in pokrajinskimi, da bi prihranila. Ker je bil datum za upravne volitve anticipiran, bodo občinski in pokrajinski sveti polnomočni do 13. marca (Lepre je s tem v zvezi napovedal za prihodnje dni posebno okrožnico), potem pa bodo do umestitve novih svetov lahko sklepali samo v nujnostnih primerih.

Novi deželni zakon je predvidel glasovanje v dveh krogih tudi za občine med 5 in 15 tisoč prebivalci (v vsedržavnem zakonu je za te občine predviden večinski sistem v enem samem krogu), zadeva pa 29 občin v deželi, v katerih bodo obnovili uprave.

Deželni odbornik Oscarre Lepre

PATRONAT INAC SVETUJE

S poviškom ne bo nič

Vpr.: »Pred sedmimi leti sem se predčasno upokojil, ko sem imel 35 let delovne dobe. Vsako leto mi INPS za malenkost povisa pokojnino, ki upoštevajoč vse večjo draginjo postaja vse skromnejša. Slišal sem, da je možnost, da INPS povisa pokojnino, ko se dopolni leta za starostno upokojeitev. Aprila bom imel 61 let: imam pravico do poviška ali ne? Moram vložiti prošnjo, ali to naredijo avtomatično?« D.Z.

Na osnovi opisa vaše zavarovalne in pokojninske pozicije lahko potegnemo zaključek, da s poviškom

pokojnine ne bo nič. Ni namreč pravilo, da ob dopolnitvi upokojitvene starosti skrbstveni zavod INPS nanovo odmeri višino pokojninskega zneska, temveč le izjema ob točno določenih predpostavki. Razsodba Ustavnega sodišča št. 428/92 namreč predvideva ponovni izračun pokojnine le za tiste upokojeence, ki so pridobili pravico do predčasne upokojitve na podlagi prostovoljnih prispevkov v zadnjih letih. Dodatni pogoj je, da je ob izstavitvi dovoljenja za plačevanje prostovoljnih prispevkov ze bilo akreditiranih

15 let obveznih prispevkov. Le v tem primeru se lahko sproži mehanizem nove odmere pokojninskega zneska na osnovi obveznih socialnih dajatev, ne da bi pri izračunavanju povprečja v zadnjih letih jemali v postev vplačane prostovoljne prispevke. V kolikor ta preračun navrže visjo pokojnino, je INPS dolzan, da prizna in postavi v izplačilo povečani mesečni znesek. V nasprotnem primeru pa pokojnina ostane nespremenjena oziroma je podvržena le rednemu ovrednotenju zaradi rasti življenjskih stroškov. (B)

Bogdan Berdon

Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji

79.

RAZMERJA V ZASEBNO JAVNEM ŽIVLJENJU

V Republiki Sloveniji je vprašanje vsakdanjega razmerja v zasebno javnem življenju pravno urejen in uresničeno. Prof. Guala Duca pa potrjuje primitivnost določenega Trsta, ki se vedno ubada z vprašanjem, ali lahko tržaski Slovenec naroči v baru »kavo« v slovenskem jeziku. Vseučilišni docent Guala Duca opozarja drznega manjšinca, da ne bo dobil »škodlice kave« (»non avrà ciò che chiede«), v kolikor bi jo naročil v slovenscini.

Nikakor pa ne smemo pripisovati tržaskim natakarnem, prodajalcem in trgovcem toliko ne jezikovne togosti, saj težkoče niso jezikovne, ampak kulturne narave. Nekulturni odnos do slovenskega jezika in sploh do slovenstva temelji na dolgi nacionalistični gonji proti nam. Ta gonja pa je vcepila v ljudi strah in predsodke. A to razglabljanje spada v psihologijo in psihoanalizo. Dr. Pavel Fonda se ukvarja s tem pojavom na znanstveni ravni. Nas pa bolj zanima prav-

na plat vprašanja.

Nas materin jezik ima domovinsko pravico v vrhunskih palacah oblasti (na primer v sodni palaci, na Kvesturi, na Prefekturi, na občinah, na trgovinski zbornici). Nima pa te pravice v določenih lokalih »privatnega sektorja« v mestu, kjer je nas jezik tujek. Ne poznam lokala v središču mesta, kjer bi clovek nasel slovenski casopis zraven številnih italijanskih revij in dnevnikov. Slovenske tiskane besede ni najti niti v tistih barjih, v katere zahaja dnevno na stotine slovenskih potrošnikov. Zelo bi bilo pomembno, če bi si »priporili« pravico do »pisne« (če že ne do usne) slovenscine tudi v lokalih v središču mesta. Kako odpraviti neskladje?

Tržaski župan Riccardo Illy vidi resitev v dvigu kulturne stopnje, ki sprejema in spoštuje slovenski jezik kot katerikoli drugi jezik. Njegova uprava skuša spremeniti vzdušje in odpraviti odklonilni odnos do tržaskih Slovencev, ki je se danes značilen za del naših someščanov.

So pa tudi pravna sredstva za odpravo te nesvobode, ki vsekakor ovira ohranitveno in razvojno težnjo manjšine in ki zaslužnjuje tudi same trgovce, lastnike lokalov in obrti. Ti se namreč bojijo škodljivih posledic za svoje delo, v kolikor bi dovolili slovenskemu casopisu vstop v njihov lokal. To pa je pravno nedopustno in zahteva določene posege.

V Republiki Sloveniji je vprašanje zunanje podobe in rabe italijanskega jezika v vsakdanjem življenju urejeno s posebnimi pravnimi predpisi, katerih namen je zagotoviti italijanski skupnosti tudi dejansko enakopravnost.

Oglejmo si tozadevno pravno ureditev v občini Koper (enako ureditev imajo tudi v ostalih občinah na narodnostno mešanih območjih).

Odlok z dne 5. februarja 1985 (Uradne objave št. 3/85) pod poglavjem »Javni napisi na narodnostno mešanih območjih« vsebuje sledeče clene:

»12. člen

Javni napisi na narodnostno mešanih območjih občine Koper morajo biti v slovenskem in italijanskem jeziku ter enake velikosti.

13. člen

Organizacije združenega dela in druge organizacije in skupnosti, društva, ustanovitelji obratovalnic in drugi, ki imajo svoje poslovne in druge prostore na narodnostno mešanih območjih, morajo izobesiti firmo oz. ime v slovenskem in italijanskem jeziku.

Simbolična oznacba firme oz. imena se ne prevaja v italijanski jezik.

14. člen

V slovenskem in italijanskem jeziku morajo biti vsi napisi v prostorih organizacij in skupnosti, ki jih vsakodnevno uporabljajo občani, v izlozbenih oknih, na plakatih in transparentih, na kazipotih in kazipotnih tablah, na dopolnilnih tablah prometnih znakov, na avtobusnih postajah in postajališčih, v avtobusih DO Slavniki Koper ter vsi drugi zunanji napisi in obvestila.

15. člen

Organizacije združenega dela in druge organizacije in skupnosti iz 13. člena so dolžne izvesti jezikovno pravičen prevod slovenskega napisa v italijanski jezik.

(Nadaljevanje sledi)

TRSTO / TISKOVNA KONFERENCA

Za kakovostno rast obrtništva

Včeraj predstavitev na Deželi

TRST - Ustanova za razvoj obrtništva (ESA) iz Furlanije - Julijske krajine je po dveh letih dela izdelala takoimenovani "nacrt o kakovosti", to je nacrt, na osnovi katerega bodo obrtniška podjetja lahko izboljšala svojo ponudbo in obenem zato prejela deželne finančne prispevke. Nacrt sta včeraj na tiskovni konferenci orisala podpredsednik deželne vlade in obenem odbornik za obrtništvo Roberto Antonione in komisar Ustanove za razvoj obrtništva Adriano Nicola.

Izdelava nacrtja je važna predvsem s političnega vidika: ESA je z nacrtom izpolnila obveznost, ki jo nalaga statut in po katerem je dolžna obrtniškim podjetjem nuditi pogoje, da se lahko razvijajo in da prejemaajo finančne prispevke. Po drugi strani pa je tudi važno, da so obrtniška podjetja kompetitivna tako na notranjih kot na mednarodnih trziscih. V ospredje se tako postavlja vprašanje kakovosti, ki je primarnega pomena za nadaljnji razvoj sektorja. Predstavljeni nacrt je vsekakor v skladu z državnimi in komunitarnimi normativi.

S praktičnega vidika bo ESA na osnovi nacrtja dala na razpolago funkcije, ki bodo nudili pomoč raznim podjetjem. Nacrt je instrument, kateremu Dežela posveca stratesko važnost, da bi mala obrtniška podjetja razvijala svojo dejavnost in si obenem zagotovila podobo učinkovitosti. Nacrt ESA namreč predvideva neposredno nudenje pomoči tistim obrtniškim podjetjem, ki name ravajo pridobiti potrdilo o kakovosti; ustanova jim bo zato nudila delovne skupine, ki bodo poglobile razne problematike in obenem podjetjem zagotovila finančne prispevke. Podjetja bodo na primer lahko prejela finančne prispevke za preverjanje "zdravstvenega stanja" posameznega podjetja ter za razne spremembe, s katerimi se bodo prilagodila standardom in tako pridobila certifikacije o kakovosti, ki so neobhodno potrebne -je bilo poudarjeno- da bo proizvod lahko kompetitiven na evropskem trziscu.

Nacrt bo deželna ustanova ze danes predstavila obrtniskim podjetjem iz videmske pokrajine, v prihodnjim dneh pa tudi obrtnikom iz pordenonske.

OBISK SLOVENCEV IZ MADŽARSKE

Krepitev stikov med tukajšnjo manjšino in Slovenci iz Porabja

Ssk povabili, naj obišče Porabje

Ob robu kulturnega večera o Slovencih v Porabju, ki je bil v ponedeljek v Društvu slovenskih izobrazencev v Trstu, je prišlo na Repentabru na željo Slovenske skupnosti do daljšega in prirčnega srečanja med delegacijo deželnega vodstva SSK, v kateri so bili deželni podtajnik Ivo Jevnikar, deželni podpredsednik Branko Cernic, tržaski pokrajinski predsednik odv. Jože Skerk in odgovorniki za medmanjšinske stike v deželnem tajnistvu prof. Andrej Bratuž, in zastopniki Zveze Slovencev na Madžarskem pod vodstvom predsednika Jozeta Hirnoka.

Prvo uradno srečanje med organizacijama je bilo posvečeno predvsem obširni izmenjavi informacij o položaju Slovencev v Italiji

in na Madžarskem ter o vlogi SSK in pa Zveze Slovencev na Madžarskem, ki od leta 1990 opravlja nena-domestljivo vlogo za preporod slovenske narodnostne skupnosti v Porabju.

Udeleženci so se posebej ustavili pri vprašanjih solstva, tiska, televizije, finančnih podpor državnih oblasti za manjšinsko kulturo in zanimive ureditve v zvezi z manjšinskimi samoupravami na Madžarskem. O 14-dnevniku Porabje je posebej spregovorila njegova glavna urednica Marijana Sukic.

Marijanski Slovence skupnosti so izrekli gostom priznanje za dragoceno delo in voscilo, da bi z njim uspešno nadaljevali. Z veseljem so sprejeli vabilo, da obiščejo Porabje in Zvezo Slovencev na Madžarskem.

DENARNI TRG / MARKA OHRANJA MOČ, OSTALE VALUTE PA SO ZADIHALE

Premirje ali resnični zasuk v krizi italijanskega bankovca?

Napovedi na kratek rok niso mogoče, na daljši pa so dokaj ugodne

RIM - Kljub temu, da »supermarka« ni izgubila prav nič od svoje izredne moči, je bilo včeraj cutiti nekolik olajšanja na vseh evropskih trgih in tudi v Italiji. Napetost je nekoliko popustila in centralne banke, ki so v ponedeljek bdele nad liro, francoskim frankom, sterlingom, pezeto in eskudom, so se odpogle, čeprav njihova budnost ni prenehala.

Po tecaju Banke Italije se je nemski bankovec včeraj spustil na 1.143,09 lire (v ponedeljek je veljal 1.147,94), dolar pa je v bistvu stabilen pri 1.672 lirah (v ponedeljek 1.671). Denarni trg je seveda izkoristil premirje za previdnostni premor, kar pomeni, da je bilo manjv zelo malo, pričakovanja pa so usmerjena v parlamentarni iter gospodarskega manevra. Nihče si ne upa napovedovati dogajanj v naslednjih dneh, kot tudi ni gotovosti o tem, ali je bilo včerajšnje premirje samo tehnično, ali pa vendarle tudi realno. Edino, v kar je italijanski denarni trg prepričan, je velika podcenjenost lire, ki se bo lahko zmanjšala, ce bo politična razprava uspela lociti med nujnim in hitrim sprejetjem menjava in med nasprotji okrog političnih volitev.

Lira je ohranila približno enake vrednosti kot doma tudi na tujih trgih, centralne banke pa zdaj pozorno spremljajo dogajanja okrog dolarja, ki je včeraj podgajal v razmerju do marke. Za njegovo usodo bodo odločilne prihodnje ure, ko bo bolj jasno, ali se bo tudi zeleni bankovec pridružil sicer minimalni okre-pitvi ostalih valut do marke.

Po vrsti negativnih sestankov se je včeraj razjasnilo tudi na milanski borzi, kjer se je MIB povzpela na 1.64, Mibtel za 1,73, Mib-30 pa za 1,87 odstotka. Menjave so ozivele proti koncu sestanka, sicer pa je bil njihov obseg dokaj skromen. Operaterji previdno ocenjujejo, da je slo za »tehnični poskok«, ki ga je povzročilo izboljšanje na valutnem trgu, svoje pa je dodalo tudi nekoliko ublaženo stališče politične večine do Dinijevega manevra.

Po zagotovitvi Banke Italije znaša realni tečaj marke približno tisoč lir

RIM - Trenutna vrednost lire v razmerju do marke je glede na kupno moč absolutno anormalna in vsaj delno tudi rezultat spekulacij. Če bodo presežene mednarodne napetosti, na katere je Italija še posebno občutljiva, ima lira velike možnosti za ovrednotenje, njena razumna vrednost pa ne bo mogla preseči tisoč lir za marko. S tako oceno so analitiki Banke Italije pospremili svojo analizo gibanja italijanske devize in njene šibkosti, ki so jo včeraj objavili v običajnem statističnem poročilu, tokrat seveda se posebno zanimivem.

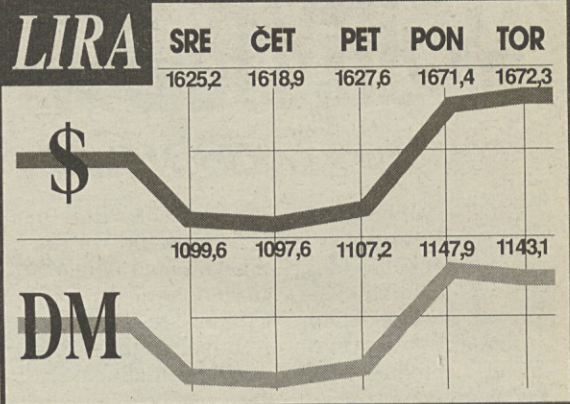
»K šibkosti tečaja,« piše v dokumentih emisijskega zavoda, »je v kontekstu politične nestabilnosti prispevala tudi percepcija se vedno velikih in težko rešljivih neravnovesij v javnih računih.« Šibka lira sicer res pomaga izvozu, vendar ta proces ne more trajati v nedogled: »Razvrednotenje bankovca je veliko večje, kot bi bilo potrebno za kompetitivnost italijanske industrije,« opozarja Banka Italije, »v zadnjih tednih pa se je se povečalo in tvegamo, da se bo s pospeševanjem povprasevanja odrazil tudi v cenovni rasti.« K sreči pa imamo tudi pri tem opravka z drugo platjo medalje, in sicer z nenehnim, dragocnim in zelo pomem-

bnim izboljševanjem plačilne bilance, ki bo v triletnju 1993-95 dosegla tekočo aktivno v predvideni vrednosti približno 80 tisoč milijard lir (samo letos naj bi znašala skoraj 37 tisoč milijard). Cisti dolg Italije do tujine se tako postopoma približuje ničli - ugotavlja centralna banka - in če bi se denarni trg ravnal po teh dolžniških gibanjih, bi morala lira poskociti vsaj na raven izpred petih mesecev, inflacijska stopnja pa bi se morala znižati pod lansko povprečje. Negativno ostaja poglavje o gibanju kapitalov, ki so lani zapustili državo v skupni vrednosti 20.878 milijard lir, čisti dotok kapitalov pa ni presegal 12.713 milijard lir. Vendar Banka Italije opozarja, da ne gre obtoževati domačih varčevalcev, če se selijo svoje prihranke v tujino, saj gre glavno krivdo pripisati dejstvu, da so tuji investitorji lani pokazali manjšo nagnjenost k ohranjanju dolgoročnih investicij v lrah.

V poglavju o italijanskem javnem dolgu Banka Italije ugotavlja, da se je stevec tega dolga konec lanskega leta ustavil rahlo pod ravni dvih milijard. Dokončna številka lanskega leta bi morala znašati 120,5 odstotka bruto domačega

proizvoda (tim. PIL ali po slovensko BDP), kar pomeni 1 milijon 991 tisoč milijard lir. Zadolžitev ožjega državnega sektorja je v tem okviru dosegla 1 milijon 937 tisoč 100 milijard lir, potem ko je konec leta 1993 znašala 1 milijon 770 tisoč milijard. V razmerju z BDP znaša državni dolg 117,2 odstotka, vendar ta izračun ne upošteva pravic, ki se bodo spremenile v dolg v prihodnjih letih (kot npr. davčni krediti). Če pa se izračun izvede po strožjih kriterijih iz maastrichtskega sporazuma, je italijanski dolg se veliko večji in dosega 124,5 odstotka BDP. Centralna banka sicer dodaja, da je ta dolg »napihnjen« zaradi razvrednotenja lire, kateremu se gre zahvaliti, da se bo predvidoma povišal se za nadaljnjih 2.800 milijard lir.

Iz obsežne analize Banke Italije naj izberemo se poglavje o državnih vrednotnicah. Letos jih bo zapadlo za skupno vrednost, ki znaša kar 33,4 odstotka bruto domačega proizvoda in je za 3 odstotke višja od lani zapadle vrednosti državnih vrednotnic. Po prepričanju centralne banke to ne povzroča posebnih skrbi, ker je bil izdatek programiran, hkrati pa se uveljavlja trend podaljševanja trajanja certifikatov.

NOVICE

V Vidmu od sobote živilski sejem Alimenta

VIDEM - Čeprav bodo na letošnjem videmskem sejmu Alimenta (odprejo ga v soboto, 4. marca in bo odprt do 8. marca) največjo pozornost namenili novi članici Evropske unije Avstriji in njenim živilskim izdelkom, v upravi videmskega sejma pričakujejo tudi udeležbo podjetnikov iz Slovenije. To naj bi se posebej veljalo za male trgovce in gostince, saj bo na sejmu razstavljena vsa oprema za trgovske in gostinske obrate.

Upravitelji videmskega sejma so prireditve te dni predstavili na Gospodarski zbornici v Ljubljani. Čeprav so njihove sejemске prireditve namenjene v prvi vrsti Furlanom, se dobro zavedajo pomembne zemljepisne vloge, ki jo imajo za gospodarsko zblizevanje Furlanije s sosednimi deželami in državami, v prvi vrsti Avstrijo in Slovenijo. (mw)

V Pordenonu vrtnarski sejem

PORDENON - V soboto se bo v nasi deželi začela se ena pomembna sejemška prireditve, pordenonski vrtnarski sejem »Orto - Giradino«. Tokrat bo 16. po vrsti in bo trajal do 12. marca. Lani ga je obiskalo 63.900 oseb. Razstavljalcev bo letos 150, poleg običajnih stojnic, kjer prodajajo v glavnem cvetje in semena, si bodo obiskovalci lahko ogledali prave parke in nasade, občuten del sejmišča bo namenjen tudi življenju na prostem. (mw)

Generali prodira v Francijo

MILAN - Zavarovalna grupa Generali je odkupila 10 odstotkov glavnice francoske investicijske družbe Objectif France 2000, ki sodi v grupo Lazard. Operacija, ki krepi povezavo med italijanskim in francoskim holdingom (Lazardova nadzorovana družba Euralux je tretji delničar tržske zavarovalnice), je bila izvedena v začetku februarja. Tržaski zavarovalni velikan pa se medtem pripravlja na pregled lanských računov, ki ga bo upravni svet opravil v petek v Rimu in ki obeta nekoliko boljši obračun od predlanskega. Toda pogledimo, kateri so največji delničarji, ki so bili na seznamu Generali konec lanskega leta: Mediobanca (12,67%), Banka Italije (4,88%), Euralux (4,77%), Chase Nominees Limited (1,14%), Compagnia Sviluppo Industriali ed Immobiliari (0,78%), Imigest (0,71%), Arca (0,66%), SAI (0,60%), Calas (0,55%), The Government of Singapore (singapurska vlada, 0,46%). Če sestevamo njihove deleže, ugotovimo, da ima teh deset delničarjev v rokah 29,3 odstotka glavnice.

Visok izhrček družbe Autostrade

RIM - Družba Autostrade iz grupe IRI-Fintecna je lani rekordno povečala poslovanje in sklenila poslovno lezo s 55-odstotnim zvišanjem čistega presežka glede na leto 1993. Znašal je 145,4 milijarde, tako ugoden poslovni rezultat pa je omogočila predvsem racionalizacija izdatkov in večja učinkovitost dela.

Živilski holding Sme zamenjal lastnika

RIM - Včeraj so v Rimu uradno predali 145.235.040 delnic družbe holdinga Sme, kar pomeni 32 odstotkov njene glavnice, novemu lastniku, navezi Edizione Holding (družine Benetton) - Leonardo Finanziaria (holding Leonarda Del Vecchia) - Moevenpick Holding (švicarska družba za avtocestne okrepčevalnice) in denarnemu zavodu Crediop. Prenos lastništva, ki so ga včeraj registrirali tudi na borzi, je v blagajne državne koncerna IRI prinesel 704 milijarde lir, novi lastniki pa bodo sedaj morali razpisati javno prodajo delnic za nadaljnjih 32 odstotkov glavnice Sme.

Od prodanega 32-odstotnega kapitalnega deleža je 28 odstotkov preslo v roke družbe Schenaventi, ki jo je ustanovila navedena veneto-švicarska naveza, 4 odstotke pa je prevzela banka Crediop. Operacija se je zaključila potem, ko je v preteklih dneh prislo dovoljenje antitrusta. Novi lastniki so se obvezali, da bodo ohranili dose-danjo zaposlitveno raven v podjetjih živilskega holdinga in da bodo spostovali sklepe vlade za zaščito manjšinskih delničarjev in za primer prodaje podjetij. Benetton in njegovi družabniki jamcijo tudi vsaj 5-letno ohranitev nadzora nad holdingom in italijanskimi družbami, ki jih nadzira.

Nova Sme je včeraj dobila tudi nov vodstveni vrh. Za predsednika upravnega sveta je bil imenovan Leonardo Del Vecchio, pooblaščen upravitelj je Gianni Mion, generalni direktor Mario Sergio, castni predsednik pa Elia Valori, ki je zadnje stiri leta vodil Irijev živilski holding.

GIBANJA / CERVED IN UNIONCAMERE

Italijanska podjetja odgovarjajo trgom s podatki o visoki realni gospodarski rasti

RIM - Podjetja odgovarjajo denarnim in finančnim trgom. Finančne ocene, ki jih mednarodni trgi dajejo o Italiji in trenutna menjalna razmerja med bankovci ne odražajo gospodarsko realnost države, ki je v resnici pri dobrem zdravju in ki jo močno pogajanja industrijski stroj. Ugodna gibanja »podjetja Italija«, z realnim gospodarstvom, ki proizvaja dobičke in zaposlitve, jasno izhajajo tudi iz podatkov, ki jih je včeraj posredoval raziskovalni zavod Cerved, potem ko je skupaj z zvezo trgovinskih zbornic Unioncamere preučil gibanje natalitete in mortalitete podjetij.

Lani je bilo v seznamih trgovinskih zbornic 4.246.843 podjetij, kar je najvišja številka od začetka leta 1993. Razlika med ukinjenimi in novonastalimi podjetji je znašala 21.863 v prid drugih, kar pomeni, da se je njihovo število lani glede na leto 1993 povečalo za 0,52 odstotka (število novih podjetij se je zvišalo za 4,56 odstotka, umrljivost pa se je zmanjšala za 23,36 odstotka). Povrh pa podjetja kažejo namen, da bodo sledila smeri, ki jo je bila ubrala država s tem, da se skuša osvoboditi objema starega asistencializma in da zeli zaigrati svojo prihodnost s

kartami privatizacij. Raste tako število kapitalističnih družb (+4,69%), niza se število individualnih podjetij (ki ne presega 57 odstotkov vseh podjetij), cvetejo pa tista, ki delujejo na področju zdravstva (+2,15%), solstva (+3,06%), zavarovalništva in pokojninskih skladov (+3,54%). Povrh se krepi tudi »zlata trikotnik« na severovzhodu države, ki seveda (zal) ne vključuje Trsta in Gorice.

»Finačna ocena, ki jo trgi dajejo Italiji,« je izjavil predsednik zveze Unioncamere Danilo Longhi, »je ustreza proizvodni oceni. Nestabilnost valutnih razmerij ustvarja probleme vsem podjetjem, tudi tistim, ki izvažajo in ki morajo potem uvažati surovine.« Italija je torej »obrnila stran« in preusmerila dolgoletni negativni trend, s čemer je potrdila svojo proizvodno usmerjenost kot država s 64 podjetji na vsakih tisoč prebivalcev, medtem ko znaša evropsko povprečje 49 podjetij na tisoč prebivalcev. Posebej zanimiv je ob tem tudi podatek, da se poleg industrije uspešno uveljavlja tudi obrtništvo, ki se odlikuje po stokrat večji stopnji rasti od tiste, ki v povprečju velja za ves podjetniški sistem.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ **LJUBLJANE** V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

AVSTRIJA / NOVELA

Liberalizacija zakona o bivanju tujcev

Zeleni niso zadovoljni

DUNAJ - Množični odpor proti restriktivni zakonodaji o tujcih v Avstriji je le zalegel: notranji minister Franz Löschnak je včeraj zvezi vladi predlagal novo k spornemu zakonu o bivanju tujcev v Avstriji, ki pomeni delno liberalizacijo pol-drugo leto starega in zaradi svoje restriktivnosti ostro kritiziranega zakona.

Löschnakov zakonski predlog med drugim predvideva, da bodo odslej v Avstriji rojeni otroci tujih državljanov izvezeti iz tako imenovane kvotne ureditve. Prošnjo za dovoljenje za bivanje v Avstriji bo mogoče oddati v Avstriji, če gre za prvo prošnjo, manj re-

striktivna ureditev pa bo veljala tudi za družinske člane zdomcev in študente.

Minister Löschnak je novelo zakona utemeljil s tem, da ima država zdaj boljši pregled in da se je učila iz izkušenj, hkrati pa je poudaril, da bo priseljevanje v Avstrijo tudi v prihodnosti natančno nadzorovano.

Poslanka zelenih Teresija Stojšič je zakonski predlog, ki ga mora sprejeti se državni zbor, ocenila kot lepo-tno operacijo, predsednica Liberalnega foruma (LIF) Heide Schmidt pa je menila, da predlog pomeni luč na obzorju za bolj človeško zakonodajo. Ivan Lukan

DUNAJ - MOSKVA / ZARADI RAZPRAVE O DRŽAVNI POGODBI

Nesoglasja ogrožajo Jelcinov obisk v Avstriji

Vranitzky meni, da skupna deklaracija ni potrebna

IVAN LUKAN

DUNAJ - Razprava o vprašanju nadaljnje veljavnosti oziroma vnovične definicije Avstrijske državne pogodbe (ADP) je očitno privedla do večjih nesoglasij med Avstrijo in Rusijo.

Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil se je včeraj znova izrekel proti temu, da bi bila ADP omenjena v nacrtovani skupni avstrijsko-ruski deklaraciji o prihodnjih odnosih med državama, ki naj bi jo podpisala predsednika Klestil in Jelcin v okviru proslave ob 40-letnici podpisa ADP aprila na Dunaju. Kancler Franz Vra-

nitzky je po seji vlade celo menil, da Avstrija take deklaracije sploh ne potrebuje. Vicekancler Busek je dodal vprašanje, ali je predvideni obisk ruskega predsednika Jelcina v Avstriji sploh smiseln.

Kot smo že poročali, se je prejšnji teden v Moskvi mudila delegacija visokih avstrijskih uradnikov, da bi v pogajanjih z Rusi pripravili besedilo skupne deklaracije. Pogajanja so bila - vsaj za zdaj - neuspesna; Rusi se naprej vztrajajo pri stališču, da morata biti v deklaraciji omenjeni avstrijska nevtralnost in Avstrij-

Proti omembi ADP v deklaraciji: Thomas Klestil.

ska državna pogodba, v kateri so zapisane tudi pravice slovenske in hr-

vaske manjšine v Avstriji.

V razpravo o avstrijski nevtralnosti in nadaljnji usodi ADP pa je - ob ponedeljkovem obisku na Dunaju - znova posegel tudi britanski zunanji minister Douglas Hurd. Na tiskovni konferenci se je posredno izrekel proti kakršnikoli diskusiji o veljavnosti ADP, avstrijskim politikom pa je svetoval, naj raje pozornost spremljajo razvoj dogodkov v Evropi.

Douglas Hurd je dejal, da Velika Britanija nima z nevtralnostjo nikakršnih težav, menil pa je, da bi Avstrija lahko dobila status opazovalke v Zahodnoevropski uniji (WEU).

KOROŠKA

Urad pri EZ bo vodila ženska

Odprtje 12. 6.

CELOVEC - Koroški urad za stike z Evropsko zvezo bo vodila ženska - Celovčanka Renate Hausrate-Assam. To je sporočil koroški deželni glavar Zernatto.

Urad za stike bo v neposredni bližini avstrijske misije pri EZ, stroški za osebje, najem in obratovanje pa bodo znasali približno 7 milijonov silingov letno.

Uradna otvoritev predstavništva bo 12. junija. Glavna naloga urada bo navezovanje stikov predvsem na gospodarskem in kulturnem področju ter informacijska dejavnost. (I. L.)

NOVICE

4,4 odstotka brezposelnih

DUNAJ - Avstrija je februarja zabeležila pozitiven razvoj na trgu delovne sile. Konec meseca je bilo 4,4 odstotka brezposelnih ali za 3,4 odstotka manj kot konec lanskega februarja. V primerjavi z januarjem je število brezposelnih sicer naraslo za 0,1 odstotka, saj gradbena podjetja zaradi neugodnih vremenskih razmer niso zaposlovala toliko delavcev kot v preteklih mesecih. V primerjavi z lanskim januarjem pa se je število brezposelnih v Avstriji zmanjšalo celo za 6,3 odstotka. V Evropski zvezi je Avstrija za Luksemburgom druga država z najnižjim odstotkom brezposelnih.

Pogojna kazen za obritoglavce

DUNAJ - Petim obritoglavcem, ki so 12. februarja v središču Dunaja motili častno stražo za stiri ubite Rome na Gradiscanskem, je dunajsko deželno sodišče včeraj izreklo pogojno kazen od enega do starih mesecev. Obsojeni obritoglavci so psovali udeležence častne straže in pohodili prižgane sveče. Kljub večkratnim pozivom organizatorja policija ni posredovala. Sef policije je dva dni po incidentu - očitno zaradi pritiska javnosti - ukrepal in skupino prijavil sodišču.

AVSTRIJA / MED OBISKOM NA DUNAJU

Gali obiskal Waldheima

Butros Gali s svojim predhodnikom Waldheimom

DUNAJ - Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Butros Gali je včeraj nadaljeval svoj večdnevni uradni obisk v Avstriji.

Po srečanjih z zveznim predsednikom Klestilom, kanclerjem Vranitzkim in zunanjim ministrom Mokokom se je včeraj sesel tudi s svojim predhodnikom Kurtom Waldheimom. Waldheim, od 1987 do 1993 avstrijski zvezni predsednik, je bil dva mandata generalni sekretar OZN, zaradi svoje (se vedno nerazsiscene) vojne preteklosti pa ne bo povabljen na letošnjo sla-

vnostno skupščino ob 50-letnici ustanovitve te največje mednarodne organizacije.

Butros Gali je včeraj predsedoval seji Koordinacijskega komiteja OZN, dunajska univerza pa mu je v okviru posebne slovesnosti podelila častni doktorat. Generalni sekretar OZN je ob tej priložnosti poudaril pomembno vlogo Dunaja v mednarodni politiki. Zagotovil je tudi, da OZN ne namerava preseliti dela svojih ustanov iz avstrijske prestolnice, temveč nekatere celo se razsiriti. (I. L.)

MOKRINE

Prehod bo odprt 24 ur

SMOHOR - Koroško-italijanski mejni prehod Mokrine je od danes naprej odprt 24 ur.

To je včeraj sporočilo okrajno glavarstvo v Smohorju.

Neprekinjeno delovanje mejnega prehoda med Avstrijo in Italijo je posredno povezano z avstrijskim vstopom v Evropsko zvezo, okrajno glavarstvo pa opozarja, da morajo tudi avstrijski potniki s seboj imeti osebne dokumente.

ISTRA

Bo Bakarski zaliv turistična oaza?

REKA - Bakarski zaliv - na njegovi obali je do pred kratkim delovala koksarna, eden največjih onesnaževalcev na Jadranu - bi se utegnil spremeniti v turistično oazo. Takšno prihodnost si zamisljajo prebivalci tega starega mesteca, ki je se v začetku tega stoletja sodilo med najpomembnejša hrvaška pomorska letovišča in se šele kasneje spremenilo v naselje, sivo od saj iz dimnikov in umazanih tovarn v okolici. Ali se bodo takšna predvidevanja uresničila, ni odvisno od želja, ampak od objektivnih okoliščin. V Bakarskem zalivu je tudi največje hrvaško pristanišče za razsutni tovar, v bližini pa so obrati reske rafinerije in termoelektrarne. Zato je težko verjeti, da bi v takem okolju zgradili turistično oazo, kar pa prebivalcem ne jemlje poguma, saj so že naročili idejne studije o spremembi namembnosti zemljišča, na katerem stoji koksarna.

Slavko Mestrovic, poslanec v saboru, ki ga je vlada Nikice Valentića dolocila za izvajalca, meni, da bodo nekdanji najbolj umazano tovarno na Jadranu porušili v prihodnjih dveh letih. Nekateri so predlagali, da naj bi ohranili visoki dimnik koksarne kot »spomenik neumnosti«. Toda Mestrovic je dejal, da bodo vse, kar je ostalo od koksarne, zravnali z zemljo. V skladu s prvimi načrti, ki so jih v Bakru navdušeno sprejeli, naj bi na tem kraju postavili

li pristanišče in tako imenovano suho marino. Prostor ob mestnem obrežju naj bi bili namenjeni sportu in zabavi ter stoletni pomorski tradiciji Bakra. Načrtujejo tudi gradnjo hotelov, restavracij in ureditev plaže.

Ekološka evforija, ki jo je povzročila odločitev premiera Nikice Valentića o zaprtju največjih onesnaževalcev na Jadranu, počasi usiha. Program zaprtja približno dvajsetih umazanih tovarnih bi namreč lahko

povzročil resne socialne nemire. O tem priča tudi primer ladjedelništva. Veliko ljudi je zagovarjalo misel, da bi morali ladjedelnišce zapreti, saj so nakopile dolgeve v višini pol milijona dolarjev. Toda če bi se Valentić odločil, da bo radikalno potegnil crto čez ekološke in gospodarske črte madeže na Jadranu, bi s tem zapostavil usodo deset tisoč zaposlenih. Hrvaška, ki ni ne v vojni in ne v miru, je se zmeraj na »finančni dieti«, saj grede tokovi tujega kapitala mimo nje, sama pa ni sposobna čez noč preusmeriti delovanja svojega gospodarstva. Veliko ljudi je prepričanih, da bi morali Jadran takoj usmeriti v turizem. Temu načelno nihče ne nasprotuje. Toda turizem je izrazito mirnodobska dejavnost, močno občutljiva na vse politične pretrse, zlasti na rožljanje z orožjem.

Ker se Hrvaška ne more čez noč preusmeriti, je povsem jasno, da bodo šte-

vilni gospodarski in ekološki načrti morali počakati na boljše case. Prebivalcem Bakra bo kmalu jasno, da bodo za potrebe bližnje termoelektrarne Plomin, ki je se v gradnji, morali preurediti prav bakrsko pristanišče, da bo lahko sprejelo velike prekoceanke s premogom. Od tam bodo umazani tovarni prevajali do pristanišča Plomin. Za zdaj je o tem načrtu le malo znano, gotovo pa je, da se sonda dani želje prebivalcev Bakra v nasprotju z gospodarskimi in energetske interese države.

Zacetek širitve termoelektrarne Plomin je pred nedavnim izzval zolčne proteste zelenih. Toda zaradi vojne se ekološko gibanje na Hrvaškem ni razmahnilo, nacionalne stranke pa se z »zelenimi temami« skoraj ne ukvarjajo. Le tu in tam je slišati kak medel glas o razpadu združenja ekologov, ki preprosto ne morejo najti odgovorov na številne ekološke izzive.

Zato širša javnost ni seznanjena z dejanskim stanjem hrvaškega okolja. Nekateri zatrujejo, da narava se ni pretirano ogrožena z industrijskimi in komunalnimi onesnaževalci, prav tako ni nobenega vzroka za zaskrbljenost na Jadranu. Morje je menda kristalno čisto in bo takšno tudi ostalo, saj nekatere madeže, kakršna sta Kastelanski zaliv ali rovinjsko pristanišče, že sanirajo z gradnjo nove kanalizacijske mreže. Hrvaška javnost je prepričana, da prihaja večina umazanije v ekološko občutljivi Severni Jadran iz izliva reke Pad v Italijo. Kako škodljive so te utvare, se bo po vsej verjetnosti kmalu razkrilo, saj zatiskanje oči pred očitnim ekološkim položajem ne more ozdraviti okolja. Dejstvo je, da je samo na obalah Kvarnerja trenutno približno 150 velikih onesnaževalcev, ki za hrbtno koksarne vsak dan neovirano zadržujejo okolje.

Goran Moravček

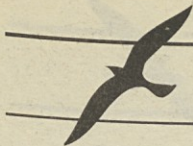
MADŽARSKA / ODNOSI S ČESKO

Horn in Havel o zmanjšanju trgovinskega razdora

PRAGA - Predsednik madžarske vlade Gyula Horn je svojega českega kolega Vaclava Klause zaprosil, naj pripomore k zmanjšanju trgovinskega razkoraka med državama. Hornov enodnevni obisk v Pragi je minil med pogovori o zastojanju madžarskega izvoza v Česko republiko. »Glede na nas velik trgovinski primanjkljaj v letu 1994 si želimo sprejeti sedanje smernice v zunanji trgovini,« je dejal na skupni tiskovni konferenci s Klausom.

Madžarski trgovinski primanjkljaj s Česko republiko je lani dosegel 150 milijonov dolarjev, medtem ko je se leto prej znašal le 95 milijonov. Po Hornovih besedah si Madžarska želi, da bi ji česka vlada pri določenih nakupih dajala prednost. Sem naj bi sodili predvsem nakupi avtobusov, vlakov, podzemnih železnic in zdravil. »Česko vlado smo zaprosili za pomoč prek vladnih pogodb, ki bi lahko pripomogle k povečanju madžarskega izvoza,« je dejal Horn. Dodal je se, da so pogovori s Klausom »resna spodbuda« razvoju dvostranskih odnosov, nadaljnji pogovori o izvozu pa bodo potekali na ministrski ravni. Klaus je konzervativec, zagovornik svobodnega trga in se po tem precej razlikuje od madžarskega kolega, ki je socialist. To je bil njegov prvi sestanek s Hornom, odkar je levo usmerjena koalicija pred sedmimi meseci prevzela oblast na Madžarskem. Do tega trenutka se ni komentiral Hornove prošnje, dejal pa je, da je bil sestanek nov korak k sprejetju sporazuma o zaščiti naložb ter k zmanjšanju carin na kmetijske izdelke in druge dobrine. »Česka republika si želi dobre in prijateljske odnose z Madžarsko,« je se dodal. Izrazil je tudi upanje, da se bo trgovina med državama povečala skozi srednjeevropsko območje svobodne trgovine (CEFTA), kamor poleg Madžarske in Česke republike sodita tudi Slovenija in Slovaška. Te države si med seboj priznavajo nižje carinske stopnje. Horn je pred odhodom domov obiskal tudi predsednika Havla.

John Mastrini / Reuter

20. DAN GLADOVNE STAVKE SERGIJA MAJHNA

»Pravosodna ministrica zavestno govori neresnico«

Ali v resnici obstajajo utemeljeni razlogi za umik Majhnove kandidature?

MARIBOR - Kadar si dva pravna strokovnjaka isto določilo zakona razlagata vsak po svoje, se zastavlja vprašanje, ali je slab zakon, ali je posredi določen interes, ki ga želi doseči ena ali druga stran, ali zgolj strokovno merjenje moči. Vse to bi lahko priložilo v postev pri pojasnjevanju okoliscin, ki so pripeljale mariborskega odvetnika Sergija Vladislava Majhna do odločitve za gladovno stavko, pri kateri vztraja že dvajseti dan. Naj osvežimo primer. Potem ko je Slovenija marca lani dobila zakon o notariatu, je ministrstvo za pravosodje poleti razpisalo prvih 30 notarskih mest. Za Maribor sta bili predvideni dve notarski mesti, zanju pa se je prijavilo trinajst kandidatov.

Ob upoštevanju mnenja strokovne komisije in komisije za volitve in imenovanja ter administrativne zadeve (kviaz) je pravosodna ministrica predlagala državnemu zboru, naj sprejme imenovanje prvih 30 notarjev, med njimi iz Maribora Sergija Majhna, katerega »dolgoletno odvetniško delo in s tem povezana pestra pravna praksa dajeta osnovo za oceno, da si je kandidat pridobil delovne izkušnje in takšno stopnjo strokovnosti, ki je dobra osnova za opravljanje storitev notarja. Poleg visoke sto-

dat za notarja Sergij Vladislav Majhen že bil v kazenskem postopku. Po preverbi o resničnosti teh informacij ministrstvo ugotavlja, da Sergij Majhen ne izpolnjuje pogoja za imenovanje za notarja po šesti točki 8. člena zakona o notariatu, zaradi česar je ministrica umaknila predlog za imenovanje odvetnika Majhna za notarja v Mariboru. V 8. členu omenjenega zakona, ki opredeljuje pogoje za imenovanje notarja, šesta točka določa, »da je vreden javnega zaupanja za opravljanje notariata«. Pogojev

Odvetnik Majhen je o igrich okoli njegove kandidature izvedel sele iz casopisov in ministrico nemudoma prosil za pisna pojasnila. Teh se do danes ni prejel, s cimer mu je bila odvzeta tudi pravica, da se brani pred »opozorili«. Odvetnik Majhen pri odločanju o strokovnem delu ne izključuje političnega lobiranja in intrigiranja, na katerih je temeljil ministrčin evalvacijski sistem. V vsakem primeru pa mora diskrecijska pravica ministrice temeljiti na pravem redu, spoštovanju ustave in zakonov, zato je izključno samo ona odgovorna za neresnične navedbe v umiku predloga za notarja. Poleg tega je pravosodna ministrica, tako odvetnik Majhen, tudi večkrat protislovna v svojih izjavah. Po eni strani naj ne bi izpolnjeval pogoja po 8. členu, po drugi pa v odgovoru na poslansko vprašanje dr. Pučnika ugotavlja, da Sergij Vladislav Majhen formalno izpolnjuje vse pogoje, vendar pa je drugi predlagani kandidat primernejši, ker ni bil se nikoli kaznovan.

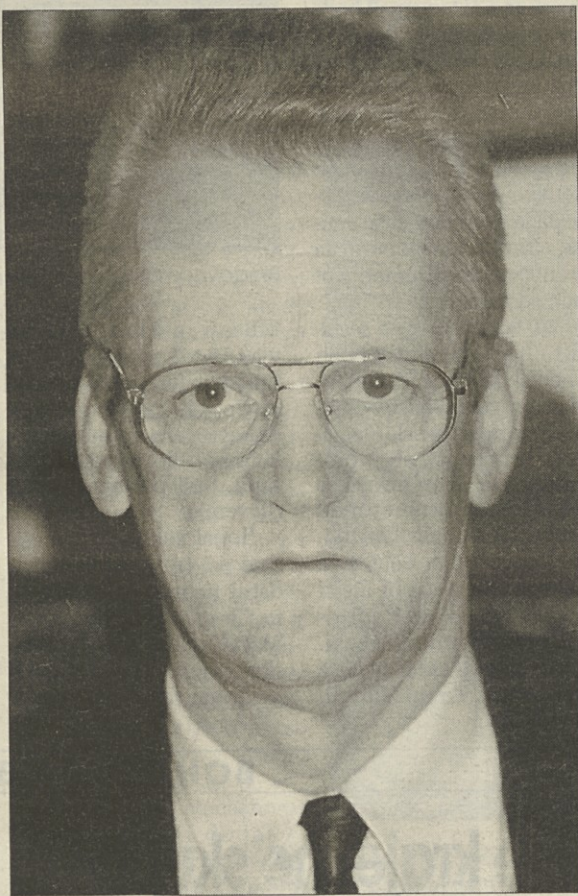
pnje strokovnosti se kandidat odlikuje z vestnim opravljanjem poklica, korektnim odnosom do strank in neodvisnostjo,« piše med drugim v obrazložitvi predloga ministrice. V času med izdajo predloga in sprejemom v DZ je bilo ministrstvo za pravosodje anonimno opozorjeno, da je kadi-

iz te točke pa ne izpolnjuje tisti, »ki je v kazenskem postopku ali je bil obsojen za kaznivno dejanje, zaradi katerega je moralno nevreden za opravljanje notariata, dokler se kazenska sankcija po zakonu ne izbrisi, kdor se obnaša tako, da je mogoče na osnovi njegovega ravnanja utemeljeno sklepati,

da ne bo posteno in vestno opravljal notariata«.

Odvetnik Majhen taksnemu ravnanju pravosodne ministrice odločno nasprotuje, pa ne zaradi tega, da bi ji oporekal pravico do spremembe predloga, kar je navsezadnje vendarle nenavadno, ampak zaradi tega, ker »umik predloga kandidature za notarsko mesto ni utemeljen z zakonom. Dejstvo, da sem v preteklosti že bil v kazenskem postopku, ni razlog, zaradi katerega po šesti točki 8. člena omenjenega zakona ne bi bil vreden zaupanja za opravljanje notariata. S takšno utemeljitvijo pravosodna ministrica zavestno govori neresnico in zavaja državni zbor,« pravi Majhen. Za pretekle grehe, ki jih sam ne zanika, je bil trikrat obsojen, in sicer prvič leta 1970 zaradi članka Enakost pred zakonom, drugi zaradi pritožbe v letu 1972, v kateri je zapisal, da je »sodba bolj podobna političnemu pamfletu kot podajanju dejanskega stanja« (v obrazložitvi sklepa, s katerim je bil odvetniku Majhnu izrečen sodni opomin, je zapisano o njegovem zagovoru, da je »kot pravnik mnenja, da se morajo sodbe in obrazložitve utemeljevati s pravnimi predpisi in ne s sklepi družbenopolitičnih organizacij«). Tretji kazenski postopek proti odvetniku Majhnu je bila obramba kolega odvetnika V. S. v »odvetniški aferi«. Vse nastete kazenske sankcije so po zakonu tudi izbrisane, torej po zakonu ne morejo biti razlog za umik kandidature za notarja.

Dejstvo je, da odvetnik Majhen gladovno stavka že dvajseti dan. Ob tem se zastavlja vprašanje, zakaj hoče pravnik z nepravilnim sredstvom doseči svoj cilj. »To je zgolj protest proti nedelovanju pravne države. Z gladovno stavko želim opozoriti na to, da celo o te-

Sergij Majhen: Pravna država ne deluje! (Foto: J. Rath)

meljnih človekovih pravicah (o svobodi izbire dela in enakopravnosti) sodišča ne odločajo tako, kot določa zakon, to je hitro. Običajno odločajo o stvareh hitreje kot o ljudeh,« trdi odvetnik Majhen. Oba, ministrica in odvetnik, vztrajata pri svojih trditvah, za zdaj pa ni nikogar, ki bi skušal med njima vzpostaviti komunikacijo, če je ta seveda se sploh mogoča. Kajti odvetnik Majhen je ministrici za pravosodje skušal s tremi pismi dopovedati, da je komunikacija za rešitev vsakega problema nujno potrebna. V tem primeru ministrica izjavlja, da o izbiri notarja ni dolžna obvestiti neizbranih kandidatov, prav tako jih ni dol-

zna obvestiti, zakaj niso bili izbrani, niti ne o poteku postopka za imenovanje. Kaj pa kultura medčloveških odnosov?

Stališče ministrice seveda ni v skladu s stališčem ustavnega sodišča, ki pravi: če se posamezniku odreka, da izpolnjuje zakonsko določene pogoje, da se sploh poteguje za zasedbo prostega mesta, potem mora organ, ki je pristojen o tem odločiti, izdati negativno odločbo, zoper katero ima posameznik v skladu z ustavo pravico sprožiti ustavni spor. Po mnenju mnogih pravnikov bi ministrica morala napako popraviti, kar bi bilo castno in odgovorno dejanje.

Martina Pavsic

Primer Rugelj ali boj posameznika z institucijo

MATEJA KOZUH NOVAK

Alkoholizem je hud, izjemno težko resljiv problem zdravja slovenskega prebivalstva. Zato bi moral vrh slovenske pameti podpreti vsak dober program, pa četudi je uporaben le za majhen delež zasvojenec, saj drugi programi niso nič bolj uspešni.

V vsaki družbi je nekaj zelo kakovostnih posameznikov, ki tako trdno verjamejo v svoj prav, da so pripravljeni za idejo tudi umreti. Kot dr. Rugelj imajo za seboj tudi večji ali manjši krog ljudi, ki v njih in njihove ideje verjamejo. Institucije, ki so skupek zelo pametnih in manj pametnih, vizionarjev in zapecarjev, v družbo obrnjenih in obrnjenih v lastni zep, pogosto zelo težko sledijo idejam teh ljudi in imajo praviloma tendenco take ljudi zatreti. Pametnim, prodornim in sposobnim se ni treba nikoli skrivati za močjo institucije. Izrabi jo tisti, ki bi bili brez njene moči neznani, izgubljeni v množici povprečnezev. Od okolja, kjer se dogajajo ti konflikti, je odvisno, ali je dovolj fleksibilno, tolerantno in razsodno, da bo znalo Davida pravilno in pravočasno zaščititi pred Goljatom, ali pa ga bo zrtvovalo. Menim, da je primer dr. Ruglja že zdavnaj izgubljen, da se njegova bitka z Goljatom sprevača že v svoje nasprotje. Mlada slovenska država lahko iz primera potegne le poduk, da razmisli, kaj bo ukrenila, da okolje ne bo zatrla mladih Rugljev, ki so na začetku svoje poti in so svojo bitko z Goljatom sele zaceli. Trdno sem prepričana, da hiter razvoj, ki je Sloveniji nujno potreben, brez takih posameznikov ni mogoč. Morda bi bilo treba kaj narediti pri Goljatu?

Po drugi strani pa se ob ravnanju dr. Ruglja človeku zastavlja vrsta vprašanj. Kot psihiater in dober psiholog bi moral vedeti, da se začnejo tudi univerzitetni profesorji, ce jih prevec zalisi, obnasati iracionalno, da tudi pri njihovih odločitvah osebne zalitve nadvladajo možnost objektivne presoje. Ce gledamo iz tega zornega kota, dr. Rugelj ni bil povsem korekten do svojih pacientov, saj je v iracionalnih bitkah s svojimi kolegi ogrozil program, za katerega smatra, da je dober in učinkovit. Pri odnosu dr. Ruglja do njegovih pacientov se mi zastavlja se dve vprašanji. Ali ni etično vprašljivo, ce za svoje bitke izrabljasi paciente, ki so od tebe odvisni? Res je, da je tega v zdravstvu zelo veliko, skrajni cas je, da zacnemo razmisljati o etiki nasega ravnanja, ko izrabljamo boleznih politikov in njihovih mam za nakupe aparatov, za sredstva za gradnjo bolnisnic in podobno. Meja med koristjo pacientov in lastno koristjo je največkrat zelo zabrisana. Sprasujem se tudi o etiki blatenja nekdanih oblasti, s katerimi je dr. Rugelj dolgo casa zelo dobro sodeloval. Se vec, prav tedanje oblasti so ga resevale v bitki z Institucijo, ceprav ne trdim, da je bilo to resevanje pametno in premisljeno. Vsekakor dr. Rugelj zaradi direktnega posega oblasti pred nekaj leti lahko se danes dela s svojimi pacienti. Sama se drzim nacela, da ce hoces, da so drugi posteni do tebe, moras biti tudi ti posten do drugih.

Kaj bo s tem dosegel? Ali meni, da bo razbil tiste, ki so mu trideset let povzročali težave?

Tudi dejstvo, da si do svojega 65. leta, ko je cas, da se se tako dober strokovnjak umakne mladim, ni zagotovil svojega naslednika, je po moji oceni samo polovicna krivda Institucije. Morda naslednikov ni iskal v pravi stroki. Mladi psihiatri so odvisni predvsem od tistih, ki jih na izpitu sprasujejo, zato si ne morejo privosciti, da bi v casu specializacije delali pri nekom, ki ga uradna Institucija ne priznava. Res pa je tudi, da bi mu, ce je njegova metoda in on sam kot mentor tako sprejemljiv in dober, kot trdi, sledil marsikateri mlad strokovnjak. Dr. Rugelj se bo moral slej ko prej soociti z resnico, ki mu jo je tako lepo zadnjic povedal njegov nekdani sodelavec, da njegova metoda ne zahteva le izjemnih pacientov, ampak tudi izjemne terapevte. Kot psihiater bi moral tudi to razumeti.

In tretje, najbolj sporno vprašanje, ki se mi zastavlja ob gladovni stavki dr. Ruglja, je dejstvo, da je pripravljen v dokaz, da ima prav on in ne Institucija, umreti, torej svoje paciente, za katere trdi, da ga tako zelo potrebujejo, zapustiti in prepustiti samim sebi. Tragico je dejstvo, da bo s svojo smrtjo dosegel le to, da si bo Institucija, ki ji je bil desetletja trn v peti, oddahnila, sam pa bitke, za katero je porabil pol svojega življenja, ne bo mogel nadaljevati. Dvomim, da bi njegova smrt tako pretresla njegove kolege, da bi prislo do bistvenih kadrovskih sprememb. Na koncu bodo poleg njega trpeli samo njegovi pacienti. Strinjam pa se, da je človeku grenko pri srcu, ko te toži tisti, ki bi moral biti sam na zatožni klopi, pa mu zato, ker ga okolje sciti, nic ne mores.

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

Ni pomislekov zoper Rugljevo delo

Obravnavo pred razsodiščem
so zaradi politizacije preložili

LJUBLJANA (STA) - Zdravniška zbornica Slovenije je zaradi netočnih podatkov, ki so se ob gladovni stavki Janeza Ruglja pojavili v javnosti, sklenila javnosti pojasniti morebitne vzroke za gladovno stavko ter se zavzela za razumno in humano rešitev problema, so sporočili iz Zbornice.

Rugelj, ki je Zbornico pisno zaprosil za mnenje k vpisu v register zasebnih zdravstvenih delavcev in za podelitev koncesije ministrstva, je po začetnih nejasnostih zaradi dokumentacije po sklepu zadnje seje izvršilnega odbora Zbornice prejel pozitivno mnenje. Tako s strani Zbornice ni nobene ovire za njegovo delo v zasebnem sektorju ali zavodu zdravstvene službe. Na podlagi prijave pa je mo-

ralo razsodišče Zbornice zaradi suma kršitve kodeksa medicinske deontologije uvesti postopek, vendar se Rugelj doslej ni odzval pozivu na dve obravnavi. Tožilca Zbornice je zahteval dokaj visoko kazn, obramba pa kot običajno oprostila.

Predsednik Milan Kučan je včeraj odgovoril na pismo, ki ga je nanj naslovila Rugljeva hčerka Miša Shaker. Zapisal je, da »zaskrbljeno spremlja to skrajno merjenje moči« ter izrazil upanje, da bodo na koncu »zmagali pamet, clovečnost in odgovornost.«

no razsodbo. Zaradi vedno večje napetosti ob primeru Rugelj in vmešavanja nekaterih političnih strank v delo razsodišča, je razsodišče nadaljnjo obravnavo zaenkrat odložilo.

UNIVERZA V MINULEM LETU / REKTORJEVO POROČILO

Odpraviti časovne omejitve za znanstveno-raziskovalno delo

Zaskrbljujoče razmere v Računalniškem centru Univerze

LJUBLJANA (STA) - V svojem poročilu za študijsko leto 1994 rektor ljubljanske univerze med drugim obravnava in ocenjuje tudi kadrovsko problematiko. Vse članice univerze menijo, da bi morale ministrstvo za znanost in tehnologijo (MZT) odpraviti limit 567 ur za znanstveno-raziskovalno delo polnozaposlenih pedagoških delavcev, saj velja omejitev o maksimalnem izplačilu iz proračunskih sredstev v višini 133 odstotkov place.

Nekatere fakultete se tudi pritožujejo, da imajo premalo univerzitetnih profesorjev (Pedagoška fakulteta, Fizika, Medicinska fakulteta). Medicinska fakulteta tudi predlaga, da se zanjo spremenijo normativi za delo učiteljev, kar bi omogočilo boljše delo s študenti. Na fakulteti predlagajo zmanjšanje normativov in sistematiziranje več učiteljskih mest. Posebno perece je pomanjkanje asistentov, vendar ta problem nekoliko olajšajo mladi raziskovalci in asi-

stenti stazisti. Zaskrbljujoče je tudi stanje in delovanje računalniškega centra univerze (RCU), ki deluje v okviru skupnih služb, ugotavlja rektorjevo poročilo.

Včeraj je rektor ljubljanske univerze akad. prof. dr. Miha Tisler promoviral trinajst novih doktorjev znanosti. To stopnjo so dosegli Bostjan Zalar, Boris Stropnik, Borut Bajc, Simona Golič Grdadolnik na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, Bostjan Brank in Goran Turk na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, Borjana Kremzar, Mara Bresjanac, Anastazija Hvala, Sergej Hojker in Alenka Vizjak na Medicinski fakulteti ter Jasna Grbovič, Joze Pungertar in Tatjana - Marija Tomazo - Ravnik na Biotehniški fakulteti.

NOVA GORICA, GORICA / DOBROSOSEDSKI ODNOSI

Mesti naj bi povezovali skupni mestni avtobusi

Novogoriška postaja naj bi bila končna in začetna postaja vlakov za Milano, Rim in Pariz

Odjugo v nekoliko napetih odnosih med Slovenijo in Italijo je v zadnjem času mogoče opaziti tudi v odnosih med Novo Gorico in Gorico ter med novogoriško občino in gorisko pokrajino. Za zdaj le na političnem prizorišču, vsaj po napovedanih sestankih in srečanjih pa se je je mogoče nadejati tudi na drugih področjih. Novogoriški zupan Crtomir Spacapan je o nekaterih vidikih »otoplitve« spregovoril na včerajšnji novinarski konferenci.

Trenutno sodelovanje zajema štiri sklope: skupni mestni promet, uskladištev urnikov železniskega prometa, izgradnjo dodatnega tira med Sempetrom in Gorico ter sredstva za obmejno sodelovanje, namenjena avtocestnim povezavam med Italijo in Slovenijo. Predstavniki obeh avtobusnih podjetij - ATP iz Gorice in Avrigo iz Nove Gorice - so se že sli in se dogovorili o podrobnostih in tehničnih možnostih skupnega mestnega avtobusnega prometa. Uvedba

skupnih mestnih avtobusov, ki bi imeli krožno pot ter prehajali mejo na mejnih prehodih od Mirna, Sempetra, Rožne doline, Erjavčeve ulice do Solkana, v obe smeri pa bi vozili vsake pol ure, je morda blizja, kot si mislimo. Tudi zato, ker bodo že letos v Gorici uvedli parkirno in službo za odstranjevanje nepravilno parkiranih vozil. Mestni upravi menita, da je uvajanje taksnega mestnega avtobusnega prometa tudi po tej plati smiselno in bo koristilo obema

mestoma. V ta namen bodo ustanovili mešano podjetje, ki bo skrbelo le za mestni promet. Kupili bodo nove, manjše, okolju prijazne avtobuse, ki so jih že preizkusili v Vidmu in so se zelo dobro obnesli. Seveda je treba doreči se veliko stvari in je pobudo ta trenutek treba jemati kot eno od možnosti.

20. februarja so se sestali tudi predstavniki obeh občinskih uprav, pokrajinske uprave in vodstva italijanskih in slovenskih železnic ter razmišljali o možnosti železniske povezave za potniški promet med Novo Gorico in Gorico. Tovorni promet poteka že nekaj let, zdaj pa bi mesti radi povežali še z jutranjim in večernim vlakom. Ta bi imel v Gorici zvezo z vlaki proti Trstu, Vidmu,

Blagovnomaniplativni terminal v Vrtojbi (Foto: V. Cuder)

Milanu in Rimu, večerni vlak iz teh mest pa naj bi imel končno postajo v Novi Gorici. Za pot v zahodnoevropska mesta z vlakom se odloča čedalje več ljudi, tudi poslovnežev iz Slovenije.

Boljši železniški povezavi naj bi služil tudi dodatni tir med Sempetrom in Gorico, ki pa ne bo zahteval veliko dela in stroškov, saj so bila zemeljska in druga dela opravljena

že pred vojno. Za dodatni tir se zanimata tudi obe državi, ker nameravata po zgledu Avstrije in Svice več tovornega prometa preusmeriti na železnico. V zvezi s tem BMT Vrtojba in italijanski SDAG pripravljata tudi skupno studijo.

Tema pogovorov je seveda tudi gradnja avtoceste od Vrtojbe proti Razdrtemu in usoda 94 milijard lir, ki jih je Italija namenila za razvoj obmejnih obmo-

cij. Denar je menda že dolgo na tržaskih bankah in se ga ne da uporabiti za druge namene. Po mnenju predstavnikov DARS bi Slovenija ob koncu letošnjega leta, ko bo začelo zmanjkovati denarja od bencinskega tolarja, najela tudi tovrstno posojilo. Italijani pa se pospešeno pripravljajo na širitev avtoceste med Standrezem in Villessejem.

Vojko Cuder

NOVICI Z AJDOVSKEGA

Spominska slovesnost na Ravnah

CRNICE - V spomin na spopad jurisnega bataljona 30. divizije 9. korpusa z Nemci, četniki in ustaši, v katerem je tik pred osvoboditvijo padlo 19 od približno 80 borcev, je občinski odbor ZZB Ajdovščina ob spominskem obeležju na Ravnah nad Crnicami na Vipavskem organiziral spominsko slovesnost. Bojno pot bataljona je opisal Joško Krivec, o bojnih uspehih pa je govoril preživeli borec Mirko Suligoj. Poudarila sta, da je današnja svobodna in demokratična Slovenija plod boja slovenskih partizanov, zato tudi sprave ne more biti, dokler ga bodo okupatorjevi sodelavci prikazovali kot krvavo revolucijo.

Prostovoljno članstvo

AJDOVŠČINA - Na območju dosedanje ajdovske občine je bilo konec lanskega leta 738 obrtnikov, pri katerih je bilo zaposlenih 340 delavcev. Z novo zakonodajo se bo število samostojnih podjetnikov, ki ne izpolnjujejo meril za uvrstitve med obrtnike, znižalo na približno šeststo članov Zbornice obrti in podjetništva Ajdovščina. Ti se ukvarjajo predvsem s trgovino, gostinstvom in nekaterimi drugimi tehničnimi in poslovnimi storitvami. Ajdovska zbornica je v zadnji številki glasila Vejr člane seznanila z možnostjo, da se lahko v njenem okviru prostovoljno organizirajo z enakimi pravicami kot doslej. Pripravil Artur Lipovž

BOHINJSKA BELA / TURIZEM

Vse krajevne skupnosti imajo turistična društva

Turistična društva naj bi pripomogla k pospešenemu razvoju turizma v okolici Bleda

Občina Bled, Turistično društvo Bled in krajski Bohinjske Bele so ustanovili se eno turistično društvo v občini, ki naj bi pripomoglo k razvoju turizma v okolici Bleda. Izvolili so iniciativni odbor, ki naj bi v mesecu dni imenoval vodstvo Turističnega društva Bohinjska Bela.

Vas je od Bleda oddaljena samo nekaj kilometrov, vendar jo pozna le malokateri gost, ki pride na Bled. Njena značilnost je Sava Bohinjka, kjer bi se lahko začeli razvijati rafting, ribištvo, colnarstvo in kajakaštvo. Znamenitost Bohinjske Bele je tudi jama pod Babjim zobom, ki jo le redkokdo pozna. Po besedah člana

Jamarskega društva Radovljica je 320 metrov jame primernih za turiste, vendar jo morajo zavarovati se z dodatnimi ograjami, preden jo bodo odprli za ogled. Za izlet se bodo turisti lahko prijavili pri Alpskem turističnem servisu.

Na Bohinjski Beli sta zanimivi tudi plezalni steni, ki pa so ju evropski

plezalci že odkrili. Novo turistično društvo bo moralo urediti sprehajalne poti proti Zatniku in Gorjucam, jih očistiti in opremiti s smerokazi ter klopmi. V vasi je trenutno na voljo približno sto turističnih postelj, gradijo tudi turistični penzion, odlični pogoji pa so tudi za razvoj kmečkega turizma.

Tajnik blejskega turističnega društva Miro Mulej je pozdravil ustanovitev Turističnega društva Bohinjska Bela, saj je prepričan, da eno društvo ne more zastopa-

ti interesov vseh krajev v občini, lahko pa pomaga pri koordinaciji in organizaciji profesionalnega turističnega servisa. Prepričan je, da domačini najbolj poznajo svoje probleme, zato jih lahko tudi sami najlaže, najkakovostneje in najceneje rešujejo. Meni, da bo društvo pripomoglo k boljši turistični ponudbi občine Bled. Poudaril je se, da se bo turistična taksa, ki jo bodo zbrali v blejskem turističnem društvu, vračala tja, od koder je prišla.

Mateja Faletić

POSTOJNA / LIV

V Livovih obratih v prihodnje ne bo več improviziranja

Direktor Mirko Kaluža: »Izvozniki plačujemo visoko ceno«

Podjetje Liv Postojna namerava letos obseg poslovanja povečati od 20 do 25 odstotkov. Povečali bodo tudi izvoz, ki predstavlja več kot 80 odstotkov Livove proizvodnje. Ob tem pa se zavedajo, da tako kot vsi ostali slovenski izvozniki plačujejo velik ceh.

910 zaposlenih v tem družbenem podjetju je lani ustvarilo za 60 milijonov nemških mark proizvodnje. »Pričakovali smo boljše, kot smo jo dosegli, vendar smo se srečevali z zelo trdimi konkurenčnimi pogoji na zunanjih trgih.

To je privedlo do nujnega zniževanja cen, kar bi ob doseženi večji produktivnosti in racionalizaciji sicer prenesli, vendar smo bili kot izvozniki

zrtev čudne politike vlade,« je dejal direktor podjetja Mirko Kaluža. Kljub naporom in zniževanju stroškov tako lani niso dosegli akumulacije.

Kljub temu pa so se v tem po številu zaposlenih največjem podjetju v postojnski občini v zadnjem času dogajale tudi pozitivne spremembe. Skoraj vse svoje izdelke so obno-

vodnih crpalk in opuscajo nekatere stare programe, kot je na primer program strojnega okovja. Za naložbe v opremo, ki so osnova za razvoj proizvodnih programov oziroma izdelkov, so samo lani namenili osem milijonov mark, skupaj z vlaganji iz preteklih let pa so dosegli, da so vse tri programske enote v Postojni (Pla-

Glavnino sredstev bodo letos vložili v izpopolnitev mikroorganizacije s poudarom na sodobnejšem upravljanju in popolnem tržnem pristopu. Livovi strokovnjaki se sicer že več let ukvarjajo s celovitim sistemom obvladovanja kakovosti in podjetje je tik pred pridobitvijo certifikata ISO 9001. Kot pravi Mirko Kaluža, je ureditev podjetja v skladu z zahtevami standarda ISO 9001 tudi najpomembnejša naloga, ki jo je Liv opravil v zadnjem obdobju. »Podjetje s celovitim obvladovanjem kakovosti se ne more sesuti, četudi se pojavijo težave. Tu ni več improvizacije, vse ima neko logiko, vse je nadzorovano,« pojasnjuje Kaluža.

Mateja Godejša

Liv Postojna je razdeljen na štiri enote, ki delujejo kot profitni centri: Plastika (ki je največja in najuspešnejša enota), Hidravlika in Kolesa so v Postojni. Oprema in stroji pa v Rogoševcih. Imajo tudi dislocirane obrate v Vremah, Hrusevju in Osilnici. Livove proizvodne programe sestavljajo sesalniki, WC splakovalniki in armature, transportna kolesa, hidravlični nakladalniki, mešalniki, strojna oprema idr.

vili in prilagodili novim zahtevam trga. Pravkar začenejo nov program

stika, Hidravlika in Kolesa) na precej visoki tehnološki ravni.

AJDOVŠČINA / OBČINSKI SVET

Svetniki so županu izkazali zaupanje

Občinski svet je sprejel začasni odlok o organizaciji občinske uprave in potrdil načrt delovnih mest

Po dokaj dolgi obravnavi zaključnega računa lanskega občinskega proračuna, v kateri so svetniki namenili pozornost predvsem racionalnosti stroškov za naložbe ter vzdrževanje cest in drugih objektov, je ajdovski svet naceril organizacijo občinske uprave.

Ker statut občine, ki določa temeljna organizacijska razmerja, se nekaj časa ne bo sprejel, so svetniki sprejeli začasni odlok o organizaciji in delokrogu občinske uprave. Dolej sta bila imenovana le sekretarka sveta in tajnik občine, med novima občinama Ajdovščina in Vipava se ne razporejeni delavci čakajo na zasedbo delovnih mest, občina pa mora začeti izvajati svoje funkcije, zato je takšen predlog smiselni, je menil župan Kazimir Ba-

vec. Odlok v celoti določa organizacijo uprave, temeljna načela pa bo povzel statut. Po sprejetem začasnem odloku bo ajdovska občinska uprava organizirana kot enotna organizacija s tremi organizacijskimi enotami. Odseke za gospodarstvo in planiranje, za finance ter za skupne službe in družbene dejavnosti bodo vodili višji upravni delavci. Odlok omogoča tudi opravljanje nalog za druge občine in dajanje njihovega upravljanja drugim.

Sprejeli so tudi načrt delovnih mest v občinski upravi, ki predvideva enajst uslužbencev. Na delovna mesta bodo razporejeni dosedanja delavci, ki ustrezajo pogojem in ki imajo prednost pri zaposlovanju. Kljub temu bo ostalo začasno nezasedeno

delovno mesto strokovnega sodelavca za premoženjsko-pravne zadeve v odseku za gospodarstvo in planiranje. Svetniki so soglasni z Ivanom Kobalom (ZL), ki je menil, naj župan, ki vodi občinsko upravo, vanjo postavi ljudi, s katerimi bo lahko delal in tako prevzame tudi odgovornost do volilcev.

Občinski svet je sprejel predlagana delovna mesta, dodatna tri, predlagana kot različica, pa bodo zasedena, če bo to narekovala zakonodaja. Sistemizacija predpostavlja, da bo vipavska občina oblikovala lastno upravo, vanjo postavi skupaj izvajali od deset do petnajst odstotkov nalog. Občinski svet je sprejel tudi program dozidave in adaptacije vrtec do leta 2000.

Artur Lipovž

LIKOVNA UMETNOST

Ustvarjalnost Jasne Merkù zaobjeta v pesnikovem stavku: »Iz take smo snovi kot sanje«

Letosnja osebna razstava Jasne Merkù je bila ob dnevu slovenske kulture v Beniciji. Spetska galerija je tako gostila postavitev najnovejših del trzasko umetnice, na kateri je prikazala svoja dela v papirju ter dve plastiki. Lahko bi strnili občutek ob ogledu del v pesnikov stavku: »Iz take smo snovi kot sanje.«

Pri Jasni Merkù je namreč snov izniknila iz sanj, saj sta vsaka domisljija in ustvarjalni vzgib nekaksen podaljšek sanj ali le njena drugačna oblika. Snov pa je in ostaja stalna spremljevalka izraznega načina njenih del, kajti že od samega začetka se je Merkùjeva posluževala bolj snovne poti pri izdelavi svojih stvaritev. Tako lahko sledimo njene razvoju od začetnih grafik, ki so bile malo manj spoznavno snovne, a vendar so bile, kot linorezi in lesorezi, dovolj vezane na obdelovalno podlago, da je snov, na katero je vrezovala svoja dela, pronicala skozi papir in pustila na njegovi površini poleg barvnega tudi materialni odtis. Na tiskanih stvaritvah smo to občutili kot matrico, ki je pustila svojo sled na površini papirja. Kasneje pa je ustvarjalka presla se na uporabo nanešenega materiala na papir; tako je isti zadobil rahlo tridimenzionalno obliko. Delo smo gledali, a istocasno smo se ga lahko tudi dotaknili in pridobili s tem novo izkušnjo stika z ustvarjalko. Zakaj bi se omejevali na izključno vidno obliko odnosa in ko-

munikacije z ustvarjalcem in njegovim delom, zdavnaj smo dali v nasih medcloveskih stikih nekatere cute, kot sta dotik in vonj, vstran, kot bi se hoteli na tak način razlikovati od zivali. A kaj ni tisti intimni stik pogojen tudi od dotika? Navadili smo se pač samo gledati, popolno razumevanje umetniške stvaritve, se posebno kiparske, pa potrebuje tudi dotik. Iz prvotnega izraznega postopka, se vedno na papirju, se je njeno zanimanje preselilo na bolj snovno polje in že so tu bila dela v keramiki, s katero se je Jasna dalj časa ukvarjala. Osnovni material, glina, je bil kot nekaksen podzavesten (a katero umetniško in ustvarjalno dejanje je popolnoma zavestno?) povezovalni člen med atavističnim stikom z zemljo in njegovim gnetenjem v bolj ali manj uporabno obliko. Tako je umetnica imela ob gnetenju in obdelovanju brezoblične, a vdajajoče se mase najbolj direkten stik z dokončnim izdelkom, saj ni bilo ničesar med njo in snovjo, ne

copica ne rezila, prsti so se neposredno vgrezali v obdelovalno snov, sledi katerih so se ostale na dokončani in izgotovljeni stvaritvi. Vse skupaj pa je bilo kot v katarzi očisceno z ognjem in tisti ogenj je izdelek utrdil in spremenil gnetljivo maso v trdno snov. Istocasno pa ji dodal še krhkost. Krhkost kot pri najljepših sanjah, ki jih lahko razblini najmanjša napačna poteza.

In tako se je v zadnjem obdobju snovna osnova, s katero ustvarjalka dela, vrnila na prvotni začetek njenega ustvarjalnega opusa. Merkùjeva je segla spet po papirju, a tokrat ne samo kot površini, na kateri bi pustila sledi svojega posega, ampak kot sredstvu in obenem subjektu samega ustvarjalnega postopka. Sama izdeluje, po osebnem postopku, papir, grob in debel, a vendarle mehak, ki pa v svoji materialnosti postane barvna in ploskovno-tridimenzionalna stvaritev. Nič več ni to samo nevtralna, bela ali rahlo obarvana površina, po kateri bi drsela roka umetnika, prenesla nanj svoje notranje vzgibe in tako postala prenosno sredstvo med ustvarjalcevo notranjostjo in gledalci.

Sam postane, v kombinaciji barvnih ploskev in rahlo zabrisanih ter neenakomernih kontur, osebno pregneteni mozaik, katerega robovi se stapljajo drug z drugim, snov in materializirana sanja obenem. Njegova hrpava površina, z redkokdaj dodanimi tekstilnimi vložki, zazivi neznano življenje kot bi barvne sanje pronicale skozi rahlo vzvalovano gladino nase podzvesti, se pokazale kot nedefinirane konture domisljjskih pokrajin duse: v katerih vidimo ali večkrat slutimo občuteno, a malokrat ostro zacrtano vsebino lastnih minulih in socasnih sanj. Pokrajine lastne notranjosti, po katerih se vsakdo, se posebej pa občutljivi ustvarjalec, premika brez meja in omejitev, kjer norme in zakoni sledijo samo potrebi po psihičnem in estetskem

uzitku ter niso vezani na časovno, krajevno ali logično zamejitev. Ostane igra, ker umetnik v svojem delu uživa, a ta igra je prekleto resna.

Ceprav v majhnih formatih, nekaterih že miniaturnih, vendarle opazamo samo izseke večjih razsežnosti, saj robovi del niso točno določeni, so neenakomerni, kot bi hoteli nekazati, da se slika tu ne konca, da je odvisno od nase domisljije in občutja, kje se bomo zaustavili in nam dovoli prosto pot v sirse dimenzije svobodnega razmišljanja in cutenja. Nakazuje pa nam le pot oziroma nam daje iztočnico za novo besedilo čisto osebno intimnih sanj, iz katerih lahko brez zadržkov ustvarimo nesanjsko snov notranjega bogastva.

(-srce-)

GLEDALIŠČE

Navdušenje za privlačni Barricov monolog Novecento v izvrstni izvedbi Eugenia Allegrija

Pordenonsko združenje za gledališče Associazione per la prosa je v okviru redne sezone letos prvič priredilo tudi posebni niz z naslovom Dedicata (Posvetilo), ki naj bi ga posvetilo pregledu večletnega delovanja inovativnih italijanskih skupin. Za otvoritev so izbrali skupino Laboratorio Teatro Settimo, ki ima sedež v primestnem pasu piemontskega glavnega mesta, v naselju brez imena, saj ga označuje le oddaljenost od velikega mesta - kot duhovito poudarja Gabriele Vacis, režiser in vodja skupine: kraj se imenuje Settimo Torinese, ker je sedem milj oddaljeno od Turina.

Izbira odmaknjenega sedeža, v kraju, kjer prej gledališče sploh ni obstajalo, marsikaj pove o idejah, ki jih vodijo. Zametki njihovega delovanja segajo v animacijsko dejavnost za otroke in zlasti za ostarele meščane. Gledaliski javnosti so se prvič predstavili leta 1981 s predstavo Signorine (Gospodice), ki sloni na nostalgicnem zasledovanju spomina. Sledilo je več drugih postavitev, nov korak na poti inovativnosti pa predstavlja uprizoritev Elementi di struttura del sentimento (Elementi strukture čustva) iz leta 1985, ki sloni na Goethejevih Izbranih sorodnosti. Nadaljnji korak v njihovi razvojni poti, ki je sedaj pristala pri bolj tradicionalnem gledališkem predstavljanju, pa bi lahko zasledili v monologu Novecento, ki ga je mladi pisatelj Alessandro Barrico spisal za Eugenia Allegrija, člana skupine. Ta vrst se navezuje tudi na trilogijo spominov na otroška in mladostniška leta Adriatico (Jadran), Tiri in porta (Strela v vrata) in Liberi tutti (Prosti vsi) po romanih Meneghella, pisatelja iz Trevisa, v katerih nastopa Marco Paolini. Mimogrede povedano, monolog Liberi tutti je bil vključen tudi v lanski niz mladinskega gledališča v Miljah.

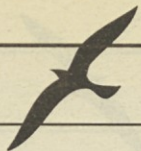
V nizu, ki se je začel 23. januarja, zaključil pa se bo 31. marca, se bo zvrstilo pet predstav: Goldonijeva komedija Le smanie per la villeggiatura, Barricov Novecento, Affi-

nità (Sorodnosti) po Goetheju, Passione (Strast) in Molièrov Tartuffe. Predvideni so tudi seminarji in srečanja za dijake. V soboto 25. februarja je bil tudi posvet o delovanju gledališke skupine same.

Pobuda je med občinstvom pozela precej uspeha. Zlasti toplo so sicer bolj hladni pordenonski gledalci sprejeli monolog Novecento, ki je bil na sporedu 25. februarja. Delo, ki so ga prvič predstavili na festivalu v Astiju julija lani, pripoveduje o »največjem pianistu vseh časov«, Dannyju Boodmanu T. D. Lemonu Novecento, ki v svojem življenju ni nikoli stopil na kopno s prekooceanske ladje Virginian, na kateri se je rodil. Njegovo cudovito, noro zgodbo izvemo iz pripovedi Novecentovega prijatelja trobentaca, igralca Eugenia Allegrija. Pred belim zastorom iz več plasti tankega prosojnega platna zazivi na odru razkosna prekooceanska z več tisoč ljudi na krovu, spoznamo njenega kapitana, clane posadke, potnike in zlasti clane jazz banda, ki zabava potnike. Eugenio Allegri (na sliki) živo in pestro obarva zanimivi in privlačni tekst Alessandra Barrica. Režiser Gabriele Vacis je predstavi vlil hitri ritem rag-timea z nizanjem trenuktov pripovednosti, lirčnosti, komičnosti, dramatičnosti in ganjenosti. Preprosto, a učinkovito sceno, svetlobne in zvočne učinke in glasbeno kuliso pa sta ustvarila Lucio Diana in Roberto Tarasco.

(bov)

NOVO
NA VIDEO

Obiskovalci

Les visiteurs, distribucija Trias WTC, komedija, scenarij Christian Clavier in Jean-Marie Poire, režija J.M. Poire, 1993, 105 minut.

Francoška uspešnica Obiskovalci je najzvirnejša prav v tistem delu, ko parodira srednji vek, ko pa se naša srednjeveška junaka - vitez Godefroy (Jean Reno) in njegov služabnik Jaka Spaka (Christian Clavier) - preselita namesto v preteklost v sodobnost, pa humoristično naboj nekoliko razvoden. V sodobnosti se odlikujeta predvsem po neotesanosti, grobosti in ne ravno po najbolj higijenskih navadah, ki so izvor peripetij in humornih zapletov. Godefroy namreč sreča svojo potomo, ki ga najprej spravi v umobolnico, sčasoma pa mu vendarle začne verjeti, da je njen prednik. Režiser je tudi uspešno vključil parodijo ameriškega filma in njegove obsedenosti s specialnimi efekti. (V. R.)

Štiri poroke
in pogreb

Four Weddings and a Funeral, komedija, distribucija Fun Video, scenarij Richard Curtis, režija Mike Newell, 1994, 119 minut. (nominacija za oskarja za najboljši film in izvirni scenarij, cezar za najboljši tuji film).

Hugh Grant je Charles, neulovljivi sarmantni moski, ki s skupnico prijateljev hiti od poroke do poroke, in se za razliko od njih ne da uloviti v mreže zakonskega stanu. Odlična igralska zasedba (Andie McDowell, Simon Callew, Charlotte Colewan) in scenarij so se združili pod taktirko režiserja Newella, ki v filmu zanika vse filmske kliseje odnosi med spoloma in zavrača melodramo z značilno angleškim realističnim pristopom. Ljubezen in zakon sta njegovi osrednji temi, Newell pa mojstrsko vodi medsebojno prepletene prizore, ki se kot svojevrsten klobčič odvijajo pred nami. (V. R.)

GLASBA / BOJAN JURJEVČIČ-JURKI Ž JEŽKOVO REINKARNACIJO

Idej še za kakšnih
petdeset let

LJUBLJANA - Prvic so se pojavili na Kitarjadi v Zajecarju pred slabim desetletjem. Ko so se kmalu nato postavili z uspešno Od dela se umira, so jim »delovni« poznavalci marsikaj prerokovali. Toda kakor niso predvidevali njihovega razpada, tako tudi niso pričakovali njihovega ponovnega rojstva. Se najmanj pa, da se bo to zgodilo z reinterpretacijo pesmi Frana Milčinskega - Ježka. Laserska plošča Horuk v nove case je pravi postmodernistični remake, a spiritus agens ansambla Bojan Jurjevič med drugim napoveduje pomladansko serijo njenih promocijskih koncertov.

Toda prvič ste se s svojim Ježkom predstavili že na lanskoletnem koncertu Balada o koscu kruha in opozorili, da je moč z njegovimi bodicami suvereno

ustvarjati svojo ekstazo.

O tem, da bi se lotili Ježka v sodobnejši predelavi, sem premišljeval že dolgo. Ježek me je pravzaprav »preganjal« že dolgo pred tem in kar nekaj let

Bodo Basisti dosegli z Ježkom svoj namen?

sem imel v predalu posnetke svojih predelav. Naša generacija je zrastle z njegovo glasbo. Zakaj? Zato ker Ježkova sporočila vedno zadenejo. A mislim, da ne zaradi sentimenta. Prej sta ironija in satira tisti, ki izstopata. In če res prisluhneš, kako Ježek odmeva v tebi, potem nekaj moraš narediti. Sam sem se odločil za reinterpretacijo. Ne le za podajanje. To mi ne bi bilo dovolj.

Delali ste glasbo za najrazličnejše gledališke predstave, radijske igre, reklamne spote, risanke. Na kaseti Periskop ste se z Gojmirjem Lesnjakom in Gregorjem Strnišo predstavili otroške pesmi; na drugi ste lotil aranžmajev otroških uspravank od Mozartovih do Schubertovih. Ali ni tik pred izidom tudi kasete Stara Ljubljana?

Ja, toda s tem najbrž se ni konec mojega sodelovanja z Gojmirjem Lesnjakom. Idej imava se za kakšnih petdeset let.

V kratkem izšla tudi avtorska plošča Basistov (Borut Slabe, Blaz Grm, Nino De Gleria), na kateri bodo zabeleženi tako vasi hiti iz preteklosti kot nove pesmi. Glede na to je nemara prav promocijski koncert vaze prve plošče Horuk v nove case paradoks: na odru bodo stali Basisti, igrali pa bodo samo Ježkove pesmi.

Paradoks vsekakor ni v tem, da smo se polotili »Ježkove svetinje«. Ob koncertu se odpira druga dilema. Za sabo nimamo velike založniške hiše, ki bi se res posvetila promocijski akciji in ki bi zlasti mlajšemu delu publike, ki te glasbe ne pozna, ponudila kako informacijo več o Ježku. Tako ostaja odprto, kako ga bodo sprejeli, ko ga bodo enkrat spoznali prek nas, na naš način. Če bi prav zaradi našega koncerta povprašali po njem, bi Basisti z Ježkom gotovo dosegli svoj namen.

Cvetka Bevc

Retrospektiva
filmov Truffauta

LJUBLJANA - S projekcijo filma Zadnji metro (1980) bo nocoj ob 20. uri v Cankarjevem domu svečana otvoritev retrospektive filmov francoskega scenarista, režiserja in producenta Fran  oisa Truffauta, ki so jo omogočili Francoski kulturni center v Ljubljani, CD, Kinoteka in sponzor Gauloises Blondes Images.

Retrospektiva, kot eden najpomembnejših projektov ob stoletnici filma, se bo od jutri, 2. marca, do 16. marca nadaljevala v Kinoteki, kjer bodo v kronološkem zaporedju predvajali devet izbranih avtorjevih filmov - od prvenca Stiristo udarcev (Les quatre cents coups, 1959) do predzadnjega Soseda (La femme d   c  te; 1981). Videli pa bomo lahko tudi filme Streljajte na pianista (1960), Jules in Jim (1962), Ukradeni poljubi (1968), Dve Anglezinji in kontinent (1971), Moski, ki je ljubil zenske (1977) in Zele-na soba (1978) ter Zadnji metro. (V. R.)

IZŠLO JE

Mary Shelley:
Frankenstein

Prevedel Boris Verbič, DZS, Ljubljana 1995, mehka vezava, 226 strani, 1.490 SIT.

Tako kot pred premiero filma Intervju z vampirjem, je tudi tokrat založba DZS pred slovensko premiero Frankenstein (Kenneth Branagh) iz idilične dru  zine na obali Zenevskega jezera odide na studij medicine, kjer ga po smrti matere in učitelja (John Cleese) zajame neobvladljiva je  la, da bi premagal smrt. Naredi posast (Robert De Niro), ki ustvarjalcu ni hvaležna, ampak se mu zeli ma  cevat. Prepletata se grozljivost, dru  zinska drama in romantična ljubezenska zgodba med Victorjem in Elizabeth (Helena Bonham Carter).

Frankenstein

Mary Shelly's Frankenstein, grozljivka, scenarij Steph Lady in Frank Darabont po romanu Frankenstein, režija Kenneth Branagh, distribucija Continental Fun, premiera in hkrati na rednem sporedu jutri v Ljubljani (Komuna) in Domzalah.

Victor Frankenstein (Kenneth Branagh) iz idilične dru  zine na obali Zenevskega jezera odide na studij medicine, kjer ga po smrti matere in učitelja (John Cleese) zajame neobvladljiva je  la, da bi premagal smrt. Naredi posast (Robert De Niro), ki ustvarjalcu ni hvaležna, ampak se mu zeli ma  cevat. Prepletata se grozljivost, dru  zinska drama in romantična ljubezenska zgodba med Victorjem in Elizabeth (Helena Bonham Carter).

Nočni   uvaj

Nattevagten, shr  ljivka, scenarij in režija Ole Bornedal, distribucija Infomedia 3 Filming, premiera in hkrati na rednem sporedu jutri v Ljubljani (Vic).

Po Cannesu in Film Art Festu prihaja danska shr  ljivka s komicnimi primesmi Nočni   uvaj tudi v nase kinodvorane. Martin (Nikolaj Waldau) dobi službo no  nega čuvaja v mrtvašnici bolnišnice in prijatelj Jens mu predlaga igro, ki se sprevrže v verigo seksualno motiviranih umorov, ki Martina privedejo do dvoma v razum, osumijo pa ga tudi umorov. Edina, ki bi lahko dokazala, da je nedol  zen, je njegovo dekle Kalinka (Sofie Gra  boel), toda stvari se zapletejo.

NOVO V KINU

Richiejevo fantastično
potovanje

The Pagemaster, igrano-animirani mladinski film, scenarij David Casci, David Kirschner in Ernie Contreras, režija John Johnston (igrani) in Maurice Hunt (animirani), distribucija Karantanija film, premiera in hkrati na rednem sporedu jutri v Ljubljani (Bezigrad).

Richard (Macaulay Culkin) je strahljivec, ki ga v neustrasnega junaka spremeni svet knjig, v katerega vstopi, ko se nekega dne zateče v knjižnico. Tu ga skozi nenavadne risane pustolov  nine, ki jih vodi Gospodar knjig (Christopher Lloyd), spremljajo trije neznani junaki - Pustolovko, Domisljiko in Grozljivko. Sre  uje znane literarne junake - Moby Dicka, dr. Jekylla in Hyda pa se mnoge druge.

Samo ti

Only You, romantična komedija, scenarij Diane Drake, režija Norman Jewison, distribucija Continental Fun, na sporedu v Ljubljani (Bezigrad) in Mariboru (Udarnik).

Po Moonstrucku iz leta 1987 se je Jewison ponovno lotil romantične teme. Faith (Marisa Tomei) je romantična duša, ki verjame v usodo. Vede  evalka ji napove, da bo mo  skemu njenega zivljenja ime Damon Bradley in mo  ski s tem imenom jo pokliče po telefonu pred njeno poroko. Faith se odlo  i, da ga bo se pred usodnim »da« spoznala, zato se odpravi za njim - v Benetke. Na poti spozna ameri  skega trgovca s čevlji (Robert Downey Jr.), s katerim odkrije resnično ljubezen. (V. R.)

Kenneth Branagh in Helena Bonham Carter v grozljivki Frankenstein

Prvih deset filmov
v preteklem tednu

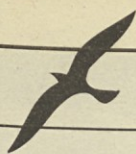
(od 20. do 26. februarja)

Na vrhu ljubljanske lestvice ni nobenih sprememb, saj se vedno zelo prepričljivo vodi Maska, ki je zbrala 43 odstotkov vseh gledalcev, kolikor jih je prejsnjih teden imelo ljubljansko kinopodjetje. Tudi tokrat so bili v ljubljanskih kinematografih kar stirje novi filmi, od katerih pa sta se le Rojena morilca in Jakec iz dzungle uvrstila na lestvico. Frankenstein je bil samo predpremierno predvajan v kinu Komuna (207 gledalcev in 124.000 SIT na eni predstavi), medtem ko je izvrstno Newellovo delce April prihaja v kinu Dvor na starih predstavah zbralo le 124 gledalcev (ti očitno ne vedo, da je isti avtor režiral v svetu in tudi pri nas precej bolj razvpite Stiri poroke in pogreb). Zaenkrat so samo v Domzalah predvajali zelo soliden danski triller Nočni   uvaj (272 gledalcev in 136.000 SIT na osmih predstavah). Vsega skupaj je bilo 32.029 gledalcev, kar je 1.333 ali 4 odstotke manj kot zadnjič, obenem pa kar 6.582 gledalcev ali 26 odstotkov več kot v tednu med 21. in 27. februarjem 1994.

Legenda: Prva stevilka pomeni stevilo predstav, druga st. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Stevilke v oklepajih predstavljajo dosedANJI skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Maska/Fun-Mladina film		
54 (87)	13.667 (27.762)	6.660.450 (13.590.950)
2. Kriz/Cenex		
24 (41)	4.145 (7.357)	1.994.500 (3.600.500)
3. Rojena morilca/Lj. kinematografi		
20 (20)	3.427 (3.427)	1.713.500 (1.713.500)
4. Samo ti/Continental		
21 (34)	3.341 (6.083)	1.616.700 (2.987.700)
5. Pred de��jem/Continental		
25 (56)	2.750 (8.109)	1.308.600 (3.931.600)
6. Levji kralj/Cenex		
11 (262)	944 (46.999)	330.400 (21.221.600)
7. Intervju z vampirjem/Lj. kinematografi		
18 (139)	909 (23.243)	437.500 (11.369.900)
8. Divja reka/Karantanija film		
11 (132)	551 (22.083)	269.900 (10.773.400)
9. Varuh casa/Karantanija film		
8 (78)	496 (14.869)	242.500 (7.294.500)
10. Jakec iz dzungle/Lj. kinematografi		
10 (10)	417 (417)	208.500 (208.500)
Na mednarodni lestvici (V. Britanija, Nem��cija, Italija, Nizozemska, Spanija, Avstralija in Japonska) je v tednu med 7. in 12. februarjem vodstvo prevzel novinec, film Star Trek: Generations, drugi novi film - Gazon Maudit - pa je zasedel ��etrt��o mesto. Z lestvice sta se poslovila Divja reka in Elisa. Navajamo izkupicek v milijonih USD.		
1. Star Trek: Generations		7,23 (7,23)
2. Razkritje		6,43 (30,4)
3. Stargate		6,35 (30,99)
4. Gazon Maudit		2,69 (2,69)
5. Intervju z vampirjem		2,65 (54,56)

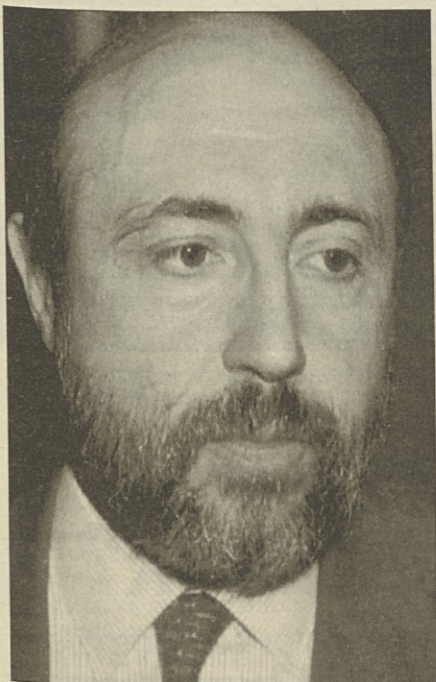
Igor Kernel

ŠPANJA / OB FORMALNEM ZADOVOLJSTVU STRAH MED POLITIKI

Nekdanji šef Guardie civil Roldan končno za zapahi

Deset mesecev so ga iskali kot glavnega krivca podkupninske afere

Nekdanji šef Guardie civil Luis Roldan (AP)

MADRID - Marsikateremu španskemu politiku se tresejo hlace, saj je po desetih mesecih bega kočno za zapahi v Madridu Luis Roldan, nekdanji šef španske policije Guardia civil, ki bi lahko sedaj vpletel v špansko podkupninsko afero vidne politične osebnosti.

Roldan je namreč ključna oseba v najeklatantnejšem primeru španske podkupninske afere. »Ce me primejo, bom izpraznil malho,« je zagrozil pred svojim begom aprila leta 1994. Sedaj se vsi tako v vladnih kot opozicijskih vrstah veselijo, da bo končno vsa resnica pršla na dan. To veselje pa je bolj formalno kot realno. Nič čudnega torej, da je neki predstavnik skrajne levice izrazil bojazen, da se je Roldan vrnil »brez jezika in spomina«.

Roldan je bil namreč zelo blizu Gonzalezovi vladi. Bil je

klen in odločen socialist, ki je prav zato postal kot prvi civilisti šef Guardie civil, neke vrste španskih karabinerjev. To svojo funkcijo je opravljal šest let in pol, dokler niso odkrili, da so bile nanj in na njegove sorodnike vknjižene številne nepremičnine, vredne milijarde pezet. Upravna preiskava je ugotovila, da je bilo to imetje sad podkupnin, ki jih je Roldan prejemal v zameno za javne gradnje.

Obtožili so ga malverzacij z javnim denarjem, sleparije, izrabljanja službenega položaja in davčnega utajevanja. Ko pa so obtožnico formalizirali, je bil Roldan že na varnem v tujini, kjer je ostal 305 dni, tako da je marsikdo namigoval, da so mu v zameno za molk omogočili beg. Neki voditelj PSOE je včeraj zmagoslavno izjavil, da je sedanja aretacija razblinila vsa sumičenja. Notranji mini-

ster Juan Alberto Belloch pa je kategorično zanikal, da je celotna operacija sad dogovora v zameno za Roldanov molk. »Naj pove, kar hoče, nimamo kaj skrivati,« je povedal Belloch, ki je navedel, da so Roldana iskali policisti štirinajstih držav. Končno so ga staknili v Laosu, kjer so ga 20. februarja aretirali. Predvčerajšnjim so ga pripeljali v Bangkok in izročili petim španskim policijskim funkcionarjem. Predsinočnjim je Roldan z rednim linijskim letalom prispel v Rim, kjer ga je ze čakalo špansko vojaško letalo.

Po prihodu v Madrid so Roldana zdravniki skrbno pregledali, sele nato so ga odpeljali v madridski zapor Avila, kjer so v glavnem zaprte zenske. Oblasti so namenoma izbrale ta zapor, kjer bo Roldan teže prišel v stik z drugimi zaporniki.

ATLANTIK / NEVARNOST ZA PLOVBO

Od Antarktike se je v teh dneh ločila orjaška ledena gora

LONDON - V južnih morjih je zavladal preplah, ker se je od Antarktike ločila ogromna ledena gora, ki bi lahko v prihodnjih mesecih in letih ogrozila plovo ob vzhodni obali Južne Amerike. Kot je zapisal Times, to je nekaj več kot osamljena ledena gora, saj se je od južne celine ločila 2.876 kvadratnih kilometrov velika ledena gmota. Morski tokovi in veter jo potiskajo proti Falklandskim otokom. Plovbo v južnem Atlantiku bo ta ledena gmota začela ogroziti, ko bo zaplula v toplejše vode in bo začela razpadati na manjše dele.

Preplah so sprožili znanstveniki britanskega oporišča Rothera Research Station, ki so ob enem zabeležili neobičajen porast temperature. Prav to je povzročilo, da se je od celine ločila tako ogromna gmota večnega ledu, ki je bila do nedavnega nelocljivi del Antarktike. Šef geološke službe britanskega oporišča Mike Thomson je z letalom preletel celotno območje in je bil ob povratku »izredno presenečen« zaradi »dramatičnih sprememb« ob obalah Antarktike. Prvic po odkritju otoka Jamesa Rossa leta 1842 je skopnela ledena površina med tem otokom in prehodom Princa Gustava. Britanci pa so podobne pojave opazili tudi na drugih območjih, tako da si ne vedo pojasniti tega neobičajnega pojava, ali bolje rečeno: za znanstvenike je uganka, zakaj se je prav na tem območju v zadnjih 50 letih povprečna temperatura zvišala kar za 2, 5° Celzija. Tega pojava se namreč v celoti ne uspe pojasniti s tako imenovanim pojavom tople grede. Vsekakor pa sedaj znanstvenike čaka ogromno dela, ker bodo morali proučiti posledice, ki jih bo povzročila taka ogromna gmota ledu na podnebje in organizme južnega Atlantika, ko bo zaplula v toplejša morja.

ZDA / PROCES STOLETJA

Pričala je edina oseba, ki lahko reši Simpsona

LOS ANGELES - V Los Angelesu je naposled pričala edina oseba, ki lahko priskrbi alibi bivšemu prvaku ameriškega nogometa O.J. Simpsonu, kateremu sodijo zaradi umora bivše žene Nicole Simpson in njenega spremljevalca Rona Goldamana.

Sodnik Lance Ito je sklenil, da mora Rosa Lopez, hišna pomočnica Simpsonovega sosedu, pričati pred sodiščem, tožilstvu pa je uspelo sodnika prepričati, naj ženska ne priča pred poroto, ampak samo pred kamero, posnetke pa bodo sele kasneje pokazali poroti. Bojijo se namreč, da bi v tem trenutku, zaradi vzdušja polnega pričakovanja, porota reagirala pristransko. Simpsonova obramba je namreč zahtevala, naj ženska priča takoj (in tako prekine serijo prič tožilstva), ker želi cimprej odpotovati v domovino v El Salvador, baje zaradi pritiska javnega mnenja in napetega vzdušja, ki ga je tisk ustvaril okrog nje.

Ženska, ki je zaposlena kot hišna pomočnica v vili Simpsonovih sosedov, trdi, da je videla obtožencev avto pred njegovo vilo prav ob uri, ko je prišlo do umora Nicole Simpson. Lopezova je namreč prav ob tisti uri peljala na sprehod gospodarjevega psa. Ženska, ki je pričala s pomočjo prevajalca, je se izjavila, da je isti večer malo pred tem slisala glasove in korake po sosedovi ali gospodarjevi posesti, ki so jo tudi precej prestrašili. Dejala je, da jo je v zvezi s tem ze zasilal agent Mark Fuhrman, ki mu je povedala tudi o sumljivih zvokih, ki jih je slisala, a tega ni upošteval, v skladu s teorijo, da je agent rasist in neonacist.

Simpson se smeje svojemu sosedu Salingersu. (AP)

BRAZILIJA / VRTINEC GLASBE, PLESA IN ALKOHOLA

Pustovanje letos umirjeno: samo 150 lažje ranjenih

RIO DE JANEIRO - Val bolj ali manj oblečenih mask je preplaval Rio de Janeiro, tik pred viskom pusta. Brazilci v kričecih pustnih kostumih proslavljajo pust v divjem vrtincu glasbe, plesa in piva.

V središču Ria se je na tisoče plesalcev sambe na bleščečih vozovih udeležilo spreveda v Sambadromu, stavbi, ki so jo pred leti postavili nalasc, da bi se izognili neredu na ulicah, kar je sicer uspelo le delno. Letos je pustna sezona potekala kolikor toliko brez zapletov, saj je bilo samo 150 oseb lažje ranjenih v nedeljo, ko se je ena od glavnih tribun med parado v Sao Paulu podrla.

Pust praznujejo tudi na plaži. »Od prejšnjega tedna igramo že dvajset let,« je dejal Mestre Dede, saksofonist, ki igra z godbo Banda do Leblon na poulični zabavi na plaži v četrti Leblon, kjer živijo predvsem srednje bogati meščanski sloji. »Vzdušje je res zabavno. To je zabava za vse, ne pa kot parada, ki jo prirejajo sole sambe,« je poudaril eden od prebivalcev četrti. Zabave v Leblonu se je udeležila plesalca množica kakih 200 oseb, med temi tudi otrok. Godba in za njo spreved prebivalcev četrti so najprej zaplesali po ulicah četrti, nato pa so se usmerili na plažo, kjer se je zabava nadaljevala.

Pust zakrinkanih »touloulou« s kančkom tropskega popra in skrivnostnega šarma

CAYENNE - Drzna igra anonimnosti, ki je bila nekoč tipična za beneski pust, je danes se v navadi v Cayenneu, v Francoski Gvajani, kjer se pust pričinja že za svete tri kralje in se nadaljuje se po pustni sredi. To je eden najdaljših pustov na svetu, vendar ga izven meja te majhne južnoameriške kolonije ljudje skoraj ne poznajo, čeprav je prav tako pisan in razigran kot brazilski pust in mogoče se drznejši. Najznačilnejša običaja tega pusta sta sobotni ples deklet »touloulou« in pustni spreved po ulicah nekdanjega glavnega mesta zapornikov.

V soboto prirejajo v tipičnih lokalnih kot »Chez Nana« ali »Polina« res divje plesne. Popolnoma zakrinkane »touloulou« ne čakajo

vrste, da bi vstopile v lokal. Popolnoma zakrinkane, tako da ni mogoče videti niti barve kože ali las, gredo mimo vrste in vstopijo ne da bi jih kdo ustavil. Cloveku v teh lokalih kar zastane di, predvsem zaradi tropske vročine v dvorani in tisočglave množice, ki se divje vrti v njej. Najmanj dvatisoč oseb, moskih v belih srajcah in zakrinkanih »touloulou«, plesne tipični ples mazurka (z naglasom na zadnjem a), ki je nekakšna zmes karibskih plesov in brazilске sambe. Prav toliko oseb, predvsem moskih, caka na robu plesišca, da jih zakrinkane plesalke povabijo na ples. To je namreč privilegij, ki ga imajo ženske na teh plesih: lahko si izberejo kavalirja, ki mora z njimi obvezno

plesati in se lahko umakne sele, ko se ga dama naveliča. Moski si seveda močno prizadevajo, da bi jih katera izbrala, za vsako ceno pa morajo spoštovati anonimnost dame. Zenske so oblecene v oblekah iz prejšnjega stoletja, nosijo skorenjce, rokavice do ramen, lasulje in cipkaste maske, ki jim zakrivajo oči, nos in usta.

Tradicija se nadaljuje že približno 110 let. Kdor je naslednje jutro dovolj spocit, se lahko udeleži pustnega spreveda na aveniji Charles de Gaulle po središču Cayenna. To je v bistvu zaključna prireditev najbolj razigranega pustnega week-enda vsega amazonskega področja in, po mnenju nekaterih, tudi vsega sveta.

NAČRTI SKUPINE ZA STIKE O PRIHODNOSTI BALKANA

Beograd ne želi sodelovati

Sanje o veliki Srbiji je treba zatreti

LONDON - Evropski diplomati se bojijo, da bo vojna v nekdanji Jugoslaviji vnovič izbruhnila. Sklicujejo se na izjave predstavnikov Nemčije, Velike Britanije in Francije, ki so se ob podpori Združenih držav in Rusije prejšnji četrtek v Beogradu pogovarjali z novopečenim mirovnikom Slobodanom Miloševićem. Podrobnosti pogovorov so sicer se skrivnost, vendar pa so diplomati prepričani, da so propadli.

Zaradi rastočih napetosti na Hrvaškem in pričakovanih pomladanskih ofenziv v Bosni, so se predstavniki držav skupine za stike že v sredo srečali v Parizu. »Milošević ni spremenil svojih stališč, zato smo zelo zaskrbljeni. Praktično smo že izgubili upanje, da lahko preprečimo ponovni izbruh in sirjenje vojne,« je dejal neki diplomat, ki ni želel biti imenovan.

Skupina za stike skuša prepričati Srbijo, naj prizna Hrvaško ter Bosno in Hercegovino, v zameno za olajšanje sankcij. To naj bi, vsaj na papirju, končalo sanje o veliki Srbiji in morda prisililo uporniške Srbe v Bosni in Hrvaški v pogajanja. Bosanski Srbi so zavrnili prejšnji načrt skupine za stike, ki je predvideval razdelitev

države. Milošević namreč zahteva, da se najprej ukinejo vsi ukrepi s strani Združenih narodov, na kar pa niso pripravljene velesile. Po besedah diplomatov, naj bi srbski predsednik vedel tudi priznanje drugih bivših jugoslovanskih republik na ukinitvev sankcij. »Se vedno se na vse kriplje trudimo poiskati rešitev. Vendar je kruta resnica takšna, da Srbija ne želi sodelovati in da se čas izteka,« je dejal nek drug diplomat.

Premirje, ki naj bi trajalo stiri mesece, se bo aprila izteklo. Ta čas so tako Srbi kot tudi bosanska vojska izkoristili za utrditev položajev in prestrukturiranje enot za prihodnje spopade.

Boji so se medtem nadaljevali na območju muslimanske enklave Bihać v severozahodni Bosni.

Predstavniki ZN so povedali, da je muslimanska stran že začela omejevanje njihovo gibanje. Velesile v strahu pričakujejo tudi umik mirovnih sil ZN iz Hrvaske do 31. marca. Ta naj bi povzročil nov začetek vojne. Hrvaški predsednik Tudjman je ukazal umik zato, ker naj bi mirovne enote pripomogle le k ohranitvi srbske oblasti na območju Krajine. Pri odhodu sil ZN iz Hrvaske se bo vključil tudi Nato, ki bo pomagal tudi pri umiku iz Bosne, v primeru da se bodo tam spopadi okrepili. Diplomati menijo, da bi ponoven izbruh vojne na Hrvaškem in v Bosni zagotovo vpletel v spopade tudi Srbijo. Spori pa se lahko prenesejo tudi na druga področja na Balkanu.

To bi sporom pridalo nove, grozljive razsežnosti. Grčija in Turčija, dve večji sili na tem območju, sta namreč tradicionalni nasprotniki. Kljub temu, da sta obe članici Nata, je med njima se veliko neresenih sporov.

Nicholas Doughty / Reuter

Mednarodna skupnost je prepričana, da bi odhod mirovnih sil OZN iz Hrvaske povzročil novo vojno

VELIKE SILE PREUREJAJO SVOJE VOJSKE

Kdo bo novi sovražnik?

Ameriški republikanci nasprotujejo zmanjšanju sredstev za oborožitev

Svet, kakršnega smo poznali med hladno vojno, je izginil. Ni se treba več bati pohoda tankov in toče strateškega jedrskega orožja na nemških in poljskih planjavah. Zahod nima več sovražnika, ki bi bil vreden tega imena, ruska vojska pa se lahko boji samo sama sebe. Tisto, kar je ostalo od mogočne Rdeče armade, se je v Ceceniji sesulo v kaos in zacetniske napake, islamske države z Iranom na celu pa delujejo potihno in potuhnjeno. Kljub temu pa se v najmočnejših prestolnicah sveta ne predajajo pacifizmu. Čeprav so te države brez pravega sovražnika, je prva zapoved sveta po hladni vojni, da morajo biti bolj oboroženi od tekmecev.

Najslikovitejši primer oklevanja med prevelikimi stroški za vojsko in neustavljivo željo po cimboljsi oboroženosti so ZDA. Armada, ki je na vrhuncu hladne vojne stela milijon 350 tisoč ljudi, se je v nekaj letih skrcila na 800 tisoč. Načrtovana ukinitvev projektov, kakršni so helikopter Komanc, s protiradarsko tehnologijo zaščiteni lovci F-22 ali rusilec Aegis, naj bi odnesla se 150 tisoč vojaških služb. Pa tudi to naj ne bi bilo dovolj, saj delujejo ameriška podjetja, ki izdelujejo vojaško opremo, kljub združevanju in množičnim odpuščanjem s tretjino svojih sposobnosti. Toda hkrati s krčenjem, ki naj bi ZDA prineslo olajšanje v 200 milijard vredni vsakoletni proračunski luknji, so se začeli oglašati vplivni glasovi proti zmanjševanju vojske pripravljenosti.

Republikanski politiki, ki nadzorujejo zgornji in spodnji dom kongresa, glasno nasprotujejo zmanjšanju ameriške vojske pripravljenosti. Republikanski ideal, predsednik Ronald Reagan, je leta 1985 dosegel vojaški vrhunec. Ze njegov naslednik George Bush, pa čeprav je vojskoval vojno z Irakom, je za trideset odstotkov zmanjšal sredstva za vojsko in pokopal velikopotezni načrt zvezdnih vojn. Bill Clinton je šel še dlje. Republikanci, ki so lani novembra zmagali v predstavniskem domu in senatu, pa skušajo kljub socasnemu prisegnanju na uravnoteženi proračun obuditi od mrtvih vrhunsko, vesoljsko pripravljeno vojsko, ki na planetu Zemlja tudi v naslednjih desetletjih ne bo imela tekmeča.

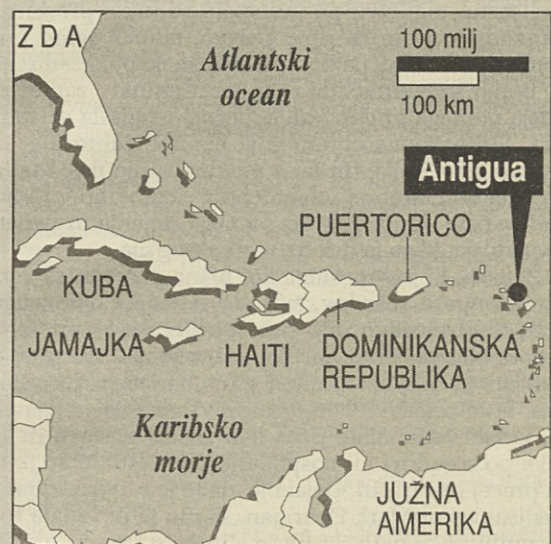
Novi ameriški zakonodajalci bi, opijanjeni s teorijo nacionalne zadostnosti, z velikim veseljem žrtvovali samo nekatere ameriške obveznosti v tujini. Spopad s Saddamom Huseinom so bojevali skupaj z drugimi državami in v okviru OZN, zdaj pa jim je napoti vse, kar je povezano z vojaškimi silami svetovne organizacije.

Severnoatlantska vojska zveza je samo na videz sveta stvar za vplivne republikanske politike. Zaradi lepih spominov na hladnovojno slavono morejo kar tako umakniti sto tisoč ameriških vojakov na evropskih tleh, zato pa so število ameriških vojakov v Evropi pred nekaj leti z največjim veseljem zmanjšali s prejšnjih tristo tisoč. Prepri o pravilni politiki Zahoda do Bosne in najnovejše vohunske afere kažejo, da odnosi na obeh straneh Atlantika, ki nikoli niso bili lahki, zaradi pomanjkanja skupnega sovražnika vstopajo v še posebej občutljivo obdobje.

Američani bi radi povečali opremljenost svoje vojske in jo hkrati umaknili iz dragih oporišč v tujini. Na enem koncu sveta pa kljub stroškom ne bodo zmanjševali svoje vojske. »Azija je najpomembnejše gospodarsko območje prihodnosti,« je odločitev, da sto tisoč ameriških vojakov ostane na območju, opravičil pomočnik obrambnega ministra Joseph Nye. Poleg Severne Koreje, ki spet skuša nagajati s svojimi jedrskimi načrti, je tam tudi vse bogatejša in vse težavnejša Kitajska. Tako kot v Evropi, kje si ZDA drugače predstavljajo reševanje kriz od svojih evropskih zaveznic iz hladne vojne, Washington v Aziji ne soglasa o najboljši strateški politiki prihodnosti z Japonsko. Zaradi teh političnih razhajanj se vse velesile sveta - ZDA, Francija, Japonska, Kitajska in druge - prav ta trenutek oborožujejo skoraj tako prizadevno, kot so se med hladno vojno. Kdo bo novi sovražnik?

Barbara Kramzar

Vojaško krčenje ZDA

Področja, ki jih bo prizadelo krčenje

Nemčija

Wiesbaden

- Ameriška vojaška bolnišnica Lindsey
- Bivališča Aukamm
- Bivališča Crestview

Karlsruhe

- Skladišče orožja Germersheim

Mainz

- Bivališča za druž. člane Fintherlandstr.
- Bivališča Uhlerborn

Italija

- Vojaško oporišče Sigonella

Antigua

- Pomorsko oporišče

AP

HRVAŠKA / ZAKON O UPORABI JEZIKA

Bojni pohod puristov

Novega odloka o hrvaščini se najbolj bojijo poslovneži in trgovci

ZAGREB - Hrvatski trgovci in poslovneži s strahom pričakujejo novo ofenzivo hrvatskih puristov. Vlada v Zagrebu je napovedala odlok o obvezni uporabi hrvaškega jezika, ki naj bi vsaj v poslovnem življenju poskrbel za ponovno ozirotev hrvščine. Odlok, katerega vsebina je sele delno znana, se tiče predvsem nestetih podjetij in trgovin, katerih imena imajo domiselne dodatke kot »Export-Import«, »Eximco«, »Trading« ali pa »Internacional«. Z ulic naj bi po tem predlogu izginili tudi napisi »Shop« ali »Supermarket«, ki bi jih bilo treba po možnosti nadomestiti z imeni kot »Prodavonica odjece« ali »Trgovina na veliko«.

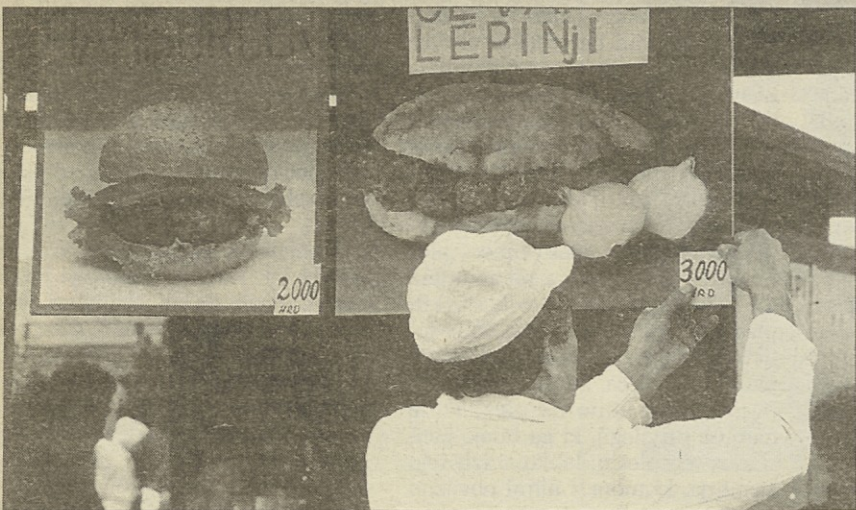
Celo imena podjetij, ki zvenijo zelo nedolžno, so hrvatskim puristom precejšen trn v peti. Tako je gospodarsko sodišče zavrnilo registracijo imena »Mercedes«, čeprav je lastnica podjetja predložila vse potrebne dokumente, ki potrjujejo, da je to njeno lastno ime. Prošnja za ime podjetja »Rebrina and Rosandić« je sodišče zavrnilo zaradi angleške vezne besede med obema imenoma. Firma »Electroshock Company« ni imela prav nobene možnosti za vpis v sodni register. Kljub temu pa so v register brez težav vpisali podjetji »CIA« in »FIFA«, čeprav nimata nobene zveze s tajnimi službami ali nogometom. Zaradi nejasnosti glede odloka so v negotovosti tudi številni hrvatski gostinci. Lastnika restavracij

»Hungaria« in »As« se ne vesta, ali bosta morala svoja lokala morda v kratkem preimenovali v »Madarska« in »Kec«. Gostinci razmišljajo tudi o tem, ali bo naziv »Restavracija« sploh še dovoljen. Seveda pa tudi hotelirji niso v nič kaj boljšem položaju.

»Skoraj trideset odstotkov imen podjetij ni v duhu hrvaškega jezika«, pravi Ante Gverić, predsednik gospodarskega sodišča v Zagrebu. Gverić je samega sebe že pred leti označil za osamljenega Don Kihota (slednje seveda zaradi pomanjkanja ustreznega hrvaškega imena), ki se bori za čistost hrvaškega jezika. »Skraini čas je, da vsaj v hrvatskem poslovnem življenju naredimo red,« pravi Gverić.

Na napovedane ukrepe hrvaške vlade se je odzval tudi hrvatski tisk. V nekem intervjuju za tednik Globus je jezikoslovec in prepričani purist Zorislav Sojat predlagal, naj časopis preimenujejo v »Kruglja Zemaljska«. Tudi številna podjetja, ki imajo v svojem imenu besedo »Croatia«, bi morale po njegovem mnenju v prihodnje uporabljati pravo ime, torej »Hrvatska«. Satirični časopis »Feral Tribune«, ki si hrvaško puristično gibanje razlaga s prizadevanji predsednika Tudmana, je svojim bralcem med drugim prepeval uporabo predsednikovega prvotno madžarskega priimka »Tugyman«.

Günther Chalupa / dpa

VELIKA BRITANIJA / ENAJST LET PRIVATIZACIJE

Oživljanje spominov na državno lastništvo

LONDON - Margaret Thatcher je privatizacijo iz ekonomskih učenikov prenesla v stvarnost in jo spremenila v pravi krizarski pohod, ki je trajal vseh enajst let, ko je bila na čelu britanske vlade. Državna podjetja za distribucijo plina, nafte in poste so odprodali že v 80. letih v okviru socialne revolucije, ki je ustvarila armado drobnih delničarjev, med katerimi je bila večina zvesta konzervativni stranki. Z odhodom Thatcherjeve je njeno delo prevzel John Major, ki je razkosal britanske železnice na kose, ponujene zasebnim vlagateljem, hkrati pa začel prodajati znanje, ki si ga je Britanija o privatizaciji nabrala po vsem svetu.

Toda Britanci vse glase oživljajo spomine na prednosti državnega lastništva in postajajo vse bolj skeptični glede tega, ali je privatizacija res tisti čarobni napoj, ki lahko ozdravi vse gospodarske probleme. Marsikdo je prepričan, da imajo vladni programi dezinvestiranja več opraviti z uravnoteženjem državnega proračuna kot pa z gospodarskim blagostanjem. Čim bolj se množijo glasovi nasprotnikov, tem bolj kritiki ugotavljajo, da utegne Majorjevo trmasto vztrajanje pri dogmah njegove predhodnice pomeniti tisto kapljico čez rob, zaradi katere utegnejo konzervativci po več kot petnajstih letih zgodovine izgubiti svojo oblast.

Več kot dva meseca trajajoča javna kampanja je vlado prisilila, da se je odrekla privatizaciji poste,

za katero je bila vlada prepričana, da bo največ prispevala k njeni slavi. Načrti o privatizaciji železnic so skoraj zastali, saj potencialne vlagatelje skrbi, ali bodo uspeli zadostiti zapletenemu sistemu med seboj prepletenih pogojev, javnost pa predvsem to, da se bodo storitve po obsegu in kakovosti močno skčile.

»Sramoten konec projekta privatizacije poste po našem mnenju zaznamuje konec tiste privatizacije, ki jo je v Britaniji gnala ideologija,« je izjavil Paddy Ashdown, vodja manjšinske liberalno-demokratske stranke na nedavni tiskovni konferenci. »Posteno povedano,« je o tem menila doktor Christine Whitehead, specialistka za privatizacijo na londonski ekonomski fakulteti. »Seveda morajo povečati prihodke..., toda to je prej politično kot pa gospo-

darsko vprašanje. A če bodo zdaj popustili, bo čas nepopravljivo zamujen,« je se izjavila. Del problemov po mnenju ekonomistov izhaja iz dejstva, da je privatizacija v zgodnjih 80. letih, ko so privatizirali British Gas in British Telecom, visoko donosna in cvetoča podjetja, potekala brez večjih problemov in hkrati s tem odprla pot za različne oblike prodaj podjetij.

Konzervativcem je tako iz privatizacije uspelo iztržiti približno šestdeset milijard funtov (94 milijard dolarjev), odkar so prisli na oblast leta 1979, saj so v zasebne roke zaupali področje elektrike, pitne vode, jeziklarstva, avtomobilskega in avtobusnega prevoza, pomorskega transporta, potniškega in tovornega, podjetij, ki delajo za vojsko in elektronike, prav tako pa tudi podjetij, ki skrbijo za distribucijo nafte, plina in telefonskih impulzov.

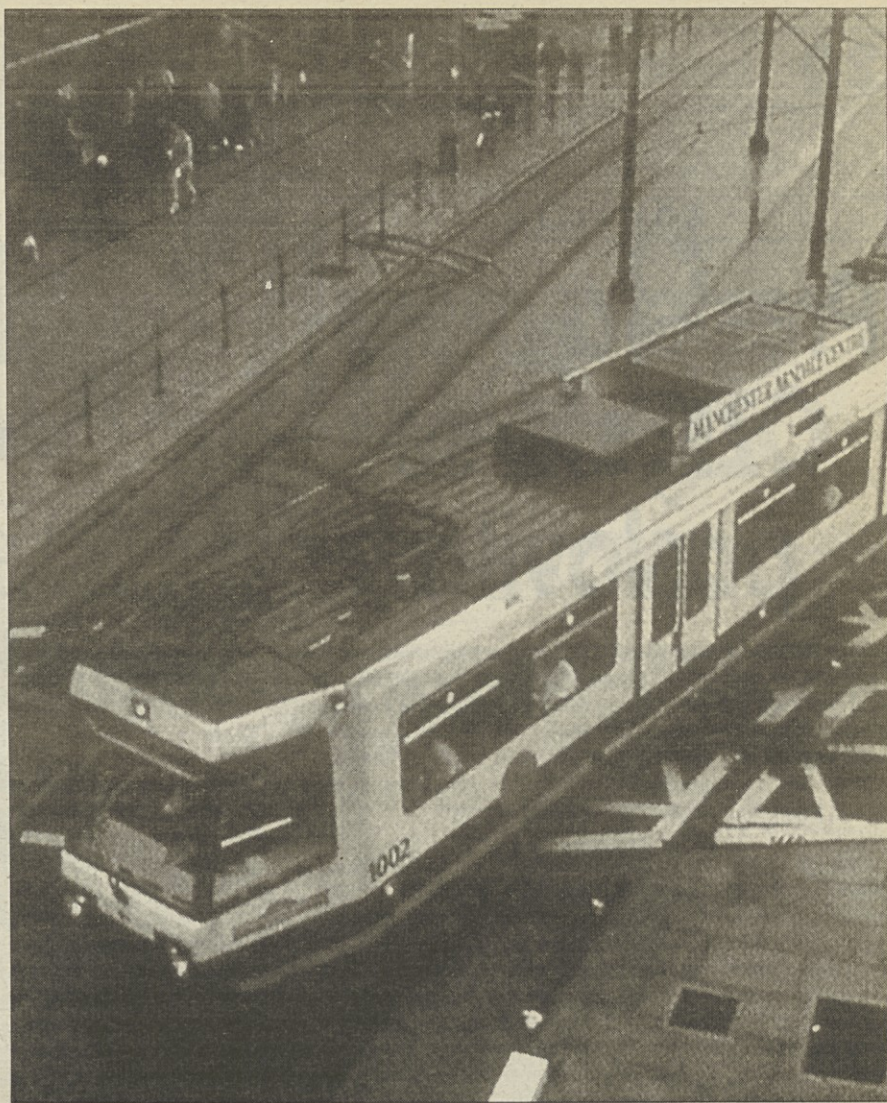
Po mnenju Whiteheadove sedanj val privatizacije zajema predvsem »izgubarske organizacije z velikimi družbenimi obveznostmi, ki jim ni mogoče zadostiti zgolj iz dobičkov, ki jih prinasajo te storitve ali proizvodi.« Klasičen primer je pošta. Mnogi Britanci, med njimi tudi Ma-

jor, so prepričani, da so njene podružnice na podežljive ključne za preživetje vasi in naselij, za katere so prepričani, da pomenijo bistvo Anglije.

Druge morebitne kandidate za privatizacijo, med njimi britanski letalski promet in letalski nadzor, so prav tako izpustili iz področja morebitne privatizacije, zaradi številnih strahov in možnosti, da bi njihova odprodaja razvnela preveč političnih strasti. Toda vlada se zmeraj vztraja pri svoji privatizacijski usmeritvi, saj je pred nedavnim objavila, da namerava prodati tudi stavbo finančnega ministrstva (Treasury). Finančni minister Kenneth Clarke zeli pridobiti zasebne vlagatelje, ki bi prenovili to veličastno stavbo za delno pridobljeno lastništvo nad tem kulturnim spomenikom, ki stoji v samem jedru britanskega političnega establišmenta.

»Nobena med nejavnimi službami se ne bo izognila iskanju novih projektov,« je izjavil Clarke na enem od seminarjev za finančnike. »Tudi finančno ministrstvo pri tem ne bo izjema.

Največji zalogaj v finančnem znesku so stiri milijarde funtov (6, 25 milijarde dolarjev), kolikor znaša vla-

Načrti o privatizaciji britanskih železnic so skoraj povsem zastali

dni delež pri dveh največjih britanskih elektrarnah.

Delež pri Railtracku vrednotijo različno, med dvema in šestimi milijardami funtov (3, 1 do 9, 3 milijarde dolarjev). Opozicijska laburistična stranka zatrjuje, da vztrajanje vlade pri privatizaciji nima veliko opraviti z deklarirano željo o zmanjševanju vloge vlade, pač pa zelo veliko z možnostjo znižanja davkov, ki bi jih vladajoča stranka krvavo potrebovala zato, da bi si v predvolilnem obdobju znova zagotovila glasove svojih razocaranih volilcev.

Laburistična kampanja zoper vladni načrt privati-

zacije je izhajala iz podatkov o velikanskih plačah in ugodnostih, ki so jih v teh podjetjih prejeli vodilni delavci prav v obdobju, ko se je cena njihovih storitev za potrošnike močno povečala in ko so ti novi delodajalci ukinili velikansko število delovnih mest.

Laburisti doslej niso pretirano posegali na to področje, predvsem zaradi nacerlnih notranjih razprav, v katerih se niso mogli zediniti o tem, ali naj bi podprli množico drobnih lastnikov javnih podjetij, ali pa naj te sploh ne bi odprodali.

Toda novi laburistični voditelj Tony Blair se je ze

odločno zavzel za takojšnjo zaustavitev nadaljnje privatizacije podjetij, ki delujejo na ključnih področjih javnih storitev. Glede na to, da ta hip konzervativci uživajo najnižjo priljubljenost v javnomnenjskih raziskavah, pa obstaja možnost njihovega poraza na volitvah, ki naj bi bile leta 1997, vse večja.

V splošnem pa velja prepričanje, da bi kakršna koli sprememba v vladi pomenila bistveno spremembo dosedanje politike privatizacije, če že ne, kot napovedujejo nekateri, tudi njeno smrt.

Paul Mylrea / Reuter

Razlika med revnimi in bogatimi Angleži je vse večja

LONDON - Le nekaj korakov od luksuznega londonskega hotela Savoy se v ulici Strand vsak večer brezdomci zavijejo v časopisni papir in stare odeje. Velika socialna nasprotja so očitna tudi v osrcju Anglije. Neka raziskava je pokazala, da je v Veliki Britaniji prepad med revščino in bogastvom celo globlji kot v drugih industrijskih državah Zahoda.

Izid raziskave, ki je potekala pod pokroviteljstvom sklada Josepha Rowntreeja in London School of Economics, se glasi: tretjina britanskega prebivalstva z nizjimi dohodki zasluži danes se manj kot pred sedemnajstimi leti, srednji dohodkovni sloj prejme 35 odstotkov več, najvišji dohodki pa so se v zadnjih celo podvojili. Od sedmih na dvajset odstotkov se je zvišalo število tistih ljudi,

ki se morajo preživljati z zneskom, ki znaša manj kot polovico povprečnega osebne dohodka.

Zahteve po korenitih socialnih reformah in bolj smotnih vlaganjih v izobraževanje, s čimer bi izboljšali možnosti ljudi iz nižjih dohodkovnih slojev, je britanska vlada gladko zavrnila. Premier John Major dosledno sledi konzervativni ideologiji svoje stranke in zato zavrača vsakršno vmešavanje v zakonitosti tržnega gospodarstva.

»Ali nam ne pridigajo že petnajst let, da so obdavčitve in državne intervencije gospodarsko nesmotne in da ob enem spodkopavajo tudi moralne vrednote?«, se sprašuje liberalni časopis "Guardian". Teško je bilo preslišati tudi namigovanja britanskih medijev, da za raziskavo ne stoji le opozicija, temveč tudi konzervativni torijci.

Podpredsednik družbe British Telecom Howard Davies je dejal: »Naše skrb zaradi narasčajoče neenakosti se povečuje. Če tako obsežna manjšina ne more več prispevati k družbeni blaginji, to na gospodarstvo vpliva kot sidro.«

Britanski premier Major se lahko kljub izredni neprijetnosti med prebivalstvom

pohvali s stiri odstotki gospodarske rasti in padajocim številom brezposelnih. Dobre strani gospodarske rasti naj bi po mnenju Majorjevega kabineta čutili sele čez nekaj časa. Kritični strokovnjaki opozarjajo na nevarnost, da se gospodarstvo znajde v začaranem krogu nizkih investicij in nizke stopnje izobraževanja. Posledice obsežne privatizacije in decentralizacije britanskega gospodarstva bodo tudi huda preizkušnja za premiera Majorja.

Med pol milijona učiteljev in se več bolniških sester se povečuje pripravljenost za stavko, saj je povečanje njihovih plač omejeno na 1, 5 do 3, 1 odstotka, stopnja inflacije pa znaša 2, 9 odstotka. Proracuni državnih sol celo

neznatno povišanje komaj finančno vzdržijo. V nekaterih solah so že zagrozili, da bodo morali odpustiti učitelje - kar je v bistvu nezakonito - ali pa pisati rdece številke. Izkušeni strokovni delavci lahko le stezka pričakujejo, da bodo v enem letu dobili vsaj tisoč funtov več. Vodilni uradniki se lahko nadejajo povišanja, ki bi letno znašalo tudi trideset tisoč funtov več njihovih denarnicah.

Nezadovoljstvo med prebivalstvom se se povečuje, ko si vodilni menedžerji privatiziranega plinskega in vodnega gospodarstva privoščijo letne premije, ki znašajo tudi več milijonov funtov, obenem pa napovedujejo nove odpustitve.

Po mnenju "Guardiana" prenese britanski delavski razred marsikaj, saj je zanj se vedno značilen razredni ponos. Ko se bodo bogatši končno ujeli v britansko mentaliteto, bo njihov obstoj - kljub Jaguarjem in helikopterjem - načet.

Gavin Davies, eden vodilnih britanskih ekonomistov, vlado in njeno politiko izobraževanja obtožuje "očitne kratkovidnosti". Gospodarstvu sicer se primanjkuje strokovnjakov, toda nekaj je gotovo: slabo izobraževanje in revščina resno ogrožata gospodarstvo, opozarja Britanski Nacionalni inštitut za raziskave gospodarstva.

Marina Zapf / dpa

Britanski gradovi privlačijo tatove

LONDON - Britanski gradovi, odmaknjeni v svojem ruralnem okolju, vse bolj privlačijo tatove umetnin. V zadnjih treh mesecih sta ropa v svojih podeželskih rezidencah prijavila markiza Bathsa in grof Pembroski. V obeh primerih so tatovi odnesli umetnine, vredne milijone. Strokovnjaki menijo, da je slo za narocene rope znanih kucev.

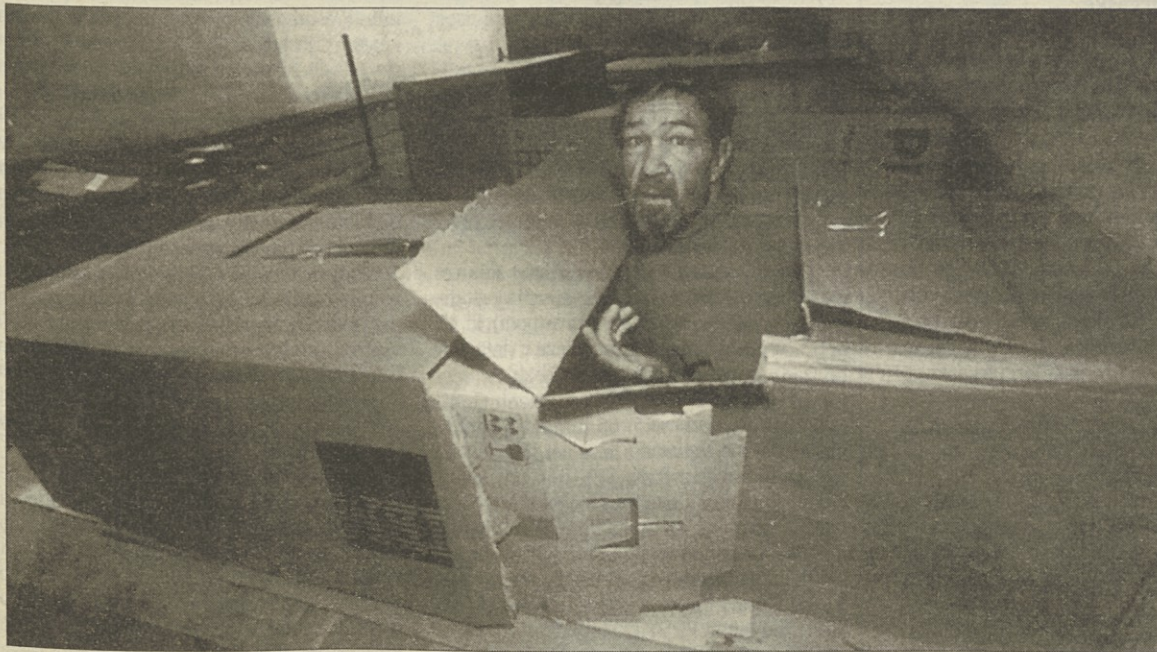
»Lastniki ne posvečajo dovolj pozornosti varnostnim ukrepom in ne omejujejo dostopa javnosti,« ocenjuje detektiv Tony Russell iz oddelka za umetnine in antikvitete Scotland Yarde. Markiza Bathsa je tako ostala brez 7,8 milijona dolarjev vrednega Tizianovega platna »Počitek med letom v Egipt« in dveh drugih slik v vrednosti 30 tisoč dolarjev. Iz grščine lorda Pembroskega so roparji odnesli pol milijona dolarjev vreden Rembrandtov portret. Tudi pisateljica Auberon Waugh je revnejša za sedem slik, ki so jih neznanci ukradli iz njenega doma v Longleatu. Policija je zaskrbljena zaradi ropov in poudarja ranljivost tovrstnih objektov.

Vse rope so neznanci izvedli na podoben način, zato že raziskujejo povezave. Obstaja tudi možnost, da so slike izginile zaradi odškodnine, ki jo bodo morale placati zavarovalnice. »Tatvine so zelo skrbno načrtovale in izvedle brez napak, tako da se upravičeno sprašujemo, ali so roparji morda vedeli, komu bodo slike predale,« sumi predstavnik zavarovalnice. Ta je obljubila nagrado sto tisoč funtov za informacijo, ki bi pripeljala do vrnitve Tiziana. »Precej velika verjetnost je, da so tatovi delovali po naročilu. Za to so dobili določeno vsoto, ki pa je zelo majhna v primerjavi s pravo vrednostjo slike,« meni Carolyn Wakeford, ki je zaposlena pri Registru izgubljenih umetnin.

To je svetovna baza podatkov, ki razpolaga z vsemi informacijami o ukradenih umetninah. Ustanovili so jo leta 1991. Od takrat so pomagali pri vrnitvi umetnin pravi lastnikom v vrednosti 110 milijonov dolarjev. V register je vpisanih kar 70 tisoč različnih enot. Najdražja umetnina v njihovih kartotekah je »Koncert« nizozemskega slikarja Vermeerja, ki so ga že pred leti ukradli iz Ameriskega muzeja. Za to platno so nekateri pripravljeni odšteti kakršnokoli vsoto. Od 38 Vermeerjevih del sta v zasebnih rokah namreč le se dve platni, eno pa pripada angleški kraljici.

Zaradi visokih cen slik, ki so jih ukradli pred kratkim in ker so tatvine zelo hitro prijavili v register, menijo, da jih bodo morda uspeli vrniti lastnikom. Tudi detektiv Russel trdi: »Mogoče se to ne bo zgodilo jutri ali čez tri leta. Toda zaradi težav pri prodaji se bodo te slike spet pojavile na površju.«

Patricia Reaney / Reuter

Brezdomec z londonske ulice Strand se odpravlja k nočnemu počitku

SOMALIJA

Predstavnik OZN sta se poslovila

MOGADIS - Poveljnik sil OZN v Somaliji malezijski general Aboo Samah in posebni odposlanec OZN Victor Gbeho sta včeraj zjutraj zapustila Mogadis. Med kratko slovesnostjo na letališču v Mogadisju je general Samah predal poveljstvo ameriskemu generalu Tonyju Zinniju, ki vodi mednarodno operacijo Združeni ščit, katere namen je zavarovati umik vojakov ZN v Somaliji.

Oba nekdanja predstavnika Združenih narodov sta nato poletela v kenijsko prestolnico Nairobi, general Zinni pa je uradno prevzel poveljstvo nad omenjeno operacijo na mogadiskem letališču in v pristanišču, zadnjih dveh območjih v Somaliji, ki sta se pod nadzorom tujih vojakov.

V noči od ponedeljka na torek je približno 2000 ameriskih in 300 italijanskih mornarcev zavarovalo umik vojakov, ki so se vkrkali na velikanske gliserje. Vsi ti vojaki so sestavljali mednarodne cete pod vodstvom ZDA, v

katerih je bilo pred umikom 10.000 ameriskih, britanskih, francoskih, italijanskih, pakistanskih in malezijskih pripadnikov. Večina tistih, ki so se ostali, se bo vkrkala na 23 vojaških ladij, ki plujejo v Indijskem oceanu.

Američani so v bojih s krajevnimi milicami izgubili 36 moških, umaknile pa so se že marca 1994. Skupaj je na strani sil OZN padlo 121 vojakov, ob umiku pa za seboj zapuščajo Somalijo takšno, kot je bila takrat, ko se je začela izjalovljena mednarodna vojaška operacija.

Hugh Nevill / AFP

NOVICE

Uničeno katoliško pokopališče v Novem Sadu

BEOGRAD - Na novosadskem katoliškem pokopališču so neznanci v noči na torek izruvali in uničili 63 nagrobnikov, je včeraj sporočila neodvisna srbska tiskovna agencija Beta, ki se sklicuje na uradna policijska poročila. Poleg nagrobnikov z madžarskimi, nemškimi in hrvaškimi priimki je bilo uničenih tudi nekaj srbskih grobov. Policija zato izključuje možnost političnega vandalizma. Glavni osumljenci so narkomani in alkoholiki, ki se menda v poznih nočnih urah velikokrat potikajo po pokopališču. (dpa)

Gračov želi rusko vojsko usposobiti za lokalne vojne

MOSKVA - Ruski obrambni minister Pavel Gračov je včeraj na pogovorih z vojaškim vodstvom o posledicah cecenske vojne predstavil svoj načrt o obnovi ugleda ruske vojske. Načrt predvideva predvsem usposabljanje vojske za lokalne vojne in ukrepe za večjo bojno pripravljenost ruskih vojakov za posege v mestih in večjih naseljih. »Strateških vaj ne potrebujemo, saj je do nove svetovne vojne se daleč. Naše sile moramo usposobiti predvsem za lokalne vojne,« je včeraj generalom dejal Gračov. »Operacija v Ceceniji je pokazala, da smo povsem zanemarili sodelovanje med enotami notranjega in obrambnega ministrstva,« je povzela Gračova tiskovna agencija Interfax. Gračov je tudi ostro kritiziral generale, ki so nasprotovali posegu v Ceceniji. »Smo poklicni vojaki, in če smo dobili ukaz, ga moramo tudi izpolniti,« je dodal ruski obrambni minister. (dpa, Telefoto: AP)

Arafat prosi ZDA in Evropo za posredovanje

GAZA - Vodja Palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat vidi v posredovanju ZDA in Evrope edino možnost za preprečitev morebitnega propada izraelsko-palestinskih mirovnih pogajanj. Palestinsko vodstvo je namreč obtožilo Izrael, da namerno zavlačuje pogajanja o širitvi palestinske avtonomije na Zahodni breg in izvedbi palestinskih volitev. »V naslednjih dneh bo postalo jasno, ali je izraelska mirovna politika res mirovna,« je včeraj novinarjem dejal Arafat in napovedal obisk ameriskega državnega sekretarja Warrenja Christopherja na Bliznjem vzhodu od 7. do 10. marca in britanskega premiera Johna Majorja od 13. do 14. marca. »Bliznji vzhod ni samo majhna točka na svetovnem zemljevidu, temveč nevtrino in strateško pomembno območje, ki je odločilnega pomena tudi za Evropo in Ameriko. Zato imamo vso pravico pozvati ZDA in Evropo, naj prisilijo na Izrael,« je dejal Arafat. (dpa)

Somalija danes

Približna območja, ki jih nadzorujeta vojaška voditelja

Usoda prebivalcev

■ Najmanj milijon jih je še naprej odvisnih od tuje pomoči

■ Od januarja 1991, ko so zrušili predsednika Mohammeda Saída Barreja je od 6,5 milijona kar 800 tisoč prebivalcev prebegnilo v sosednje države. Do zdaj se jih je približno 300 tisoč vrnilo.

■ Zaradi obilne žetve in premirja na podeželju, je Somalija obnovila kar 75 odstotkov predvojne proizvodnje žitaric.

■ Človekoljubne organizacije bodo nadaljevale s svojim programom pomoči iz Kenije, dokler tujcem v Somaliji ne bo zagotovljena varnost.

■ UNICEF je v Mogadiš poslal velike zaloge goriva, zdravstvenih pripomočkov in opremo za filtriranje vode.

Usoda klanov

■ Najnovejši sporazum o delitvi oblasti med sovražnima vojaškima voditeljema Alijem Mahdijem Mohamedom in Mohamedom Farrahom Aididom ne zagotavlja varnosti.

■ Letališče in pristanišče v Mogadišu bosta zaradi gospodarskih razlogov ostala odprta, klana pa bosta verjetno sklenila sporazum o delitvi oblasti.

■ Vsak trenutek lahko pride do krvnega maščevanja.

AP/Wm. J. Castelli

MEDNARODNI FINANČNI ŠKANDAL V SINGAPURJU

Vse kaže, da je borzni posrednik Leeson namerno uničil banko Barings

SINGAPUR (Reuter) - Preiskovalci se na vso moč trudijo ugotoviti, kam je izginil goljufivi borzni posrednik in občasni nogometas Nick Leeson, ki je pred nekaj dnevi uničil eno največjih britanskih bank in zamajal evropske finančne trge.

Pri tem raziskujejo, ali mu je resnično uspelo čisto samemu uničiti spoštovano banko Barings. Obiskali so dom pogrešnega Leesona, 28-letnega čudeznega otroka, čigar akrobacije z bodočimi borznimi pogodbami so njegovo banko stale kar milijardo dolarjev. Stirje strokovnjaki so za preiskavo njegovega razkošnega stanovanja v centru mesta porabili okoli 40 minut. Priče trdijo, da so bili močje iz singapurskega Oddelka za gospodarski kriminal, ki jih je za raziskavo zaprosila uničena britanska banka. Christine Sampang, služkinja v Leesonovi zgradbi trdi, da je borzni posrednik s svojo ženo zgradbo zapustil že pred zoro minuli četrtek. Ni bilo videti, da bi se mu posebno mudilo.

Natančne izgube banke družine Baring v tem trenutku se niso znane. Eddie George, guverner angleske centralne banke, je v ponedeljek povedal, da je Leeson kupoval delnice na japonski borzi že od konca januarja po višji ceni, kot je bila

njihova realna vrednost. Pri tem je upal, da bo vrednost teh delnic narasla. Potres v Kobeu pa je japonski trg vrednostnih papirjev za nekaj časa potopil. Leeson je sklenil med 20 tisoč in 40 tisoč takšnih vnaprejsnjih pogodb pod neznanimi pogoji.

Svetovni trgi trepetajo od skrbi zaradi propadle investicijske banke Barnings. Predsednik banke Peter Baring pa je sumi, da je slo za sabotazo. Najnovejši dogodki v zvezi z banko Barnings so v ponedeljek močno pretresli tokijsko borzo in zadali hud udarec funtu ter znižali vrednost evropskih vrednostnih papirjev.

Potencialni kupci se že zbirajo okrog banke, ki med drugim - v posebnih, varnih skladih, trdijo strokovnjaki - hrani tudi premoženje britanske kraljice, svoje case pa je Američanom pomagali od Francozov kupiti državo Louisiana. Ameriški finančniki Britancem in drugim Evropejcem svetujejo zategnitev bančnih zakonov, ki bi preprečili podobne finančne nesreče. Tudi Američani so v preteklosti izkusili kar nekaj škandalov. Nedavno je v Kaliforniji bankrotirala cela pokrajina z imenom Orange, pred dnevi pa je nesposobnost plačevanja računov naznanila tudi prestolnica Washington.

HRVAŠKA

Zagreb je pripravljen sprejeti »nadomestno« rešitev

ZAGREB - »V mesecu dni se lahko marsikaj zgodi in prepričan sem, da se tudi bo,« je odgovoril general Bertrand de Lapresle na včerajšnji tiskovni konferenci na zagrebškem sedežu Združenih narodov na novinarsko vprašanje, ali pričakuje, da bo izbruhnila vojna, če se bodo modre celade umaknile iz Hrvaske.

General, ki je po letu dni v nekdanji Jugoslaviji predal poveljstvo svojemu nasledniku, prav tako francoskemu generalu Bernardu Janvierju, je tudi izrazil prepričanje, da se bo mednarodni skupnosti posrečilo najti rešitev, s pomočjo katere bo ohranila svojo navzočnost na tem območju, vključno z možnostjo nadzora nad sedanjim premirjem na Hrvaškem.

»Ne vem se, kakšen bo ta nadzor, a prepričan sem, da bo mednarodna skupnost znala preprečiti vojno, saj bi v primeru Unproforjevega umika prislo do prave drame,« je se pojavil francoski general, ki je bil za razliko od svoje siceršnje molčečnosti včeraj zelo zgovoren. Povedal je tudi, da je po pogovoru z vse-

mi ključnimi dejavniki spopadov v nekdanji Jugoslaviji prepričan, da si vsi želijo miru, nočejo pa ga podpisati za vsako ceno.

Te besede francoskega generala je potrdil tudi hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman, ki je v ponedeljek zvečer po pogovoru s turskim predsednikom Suleymanom Demirelom izjavil, da se bo Hrvaška, ki se zavzema za miroljubno rešitev, pristala na nekakšno navzočnost mednarodne skupnosti.

Istega dne je v Zenevi tudi minister za zunanje zadeve dr. Mate Granić izjavil, da se »Hrvaška že ukvarja z nadomestnim modelom«, ki naj bi stopil v veljavo po odpovedi gostoljublja sedanjim četam Unproforja.

Gordana Gojak

ČEŠKA REPUBLIKA

Ob drugem krogu certifikatov utegnejo biti Čehi bolj previdni kot pred tremi leti

PRAGA - Na praski borzi bodo danes začele kotirati delnice 861 firm, ki so bile olastninjene po vladnem programu certifikatov. Kogar piči kaca, se boji zvite vrvi, pravijo investitorji, ki bodo ta dogodek najverjetneje spremljali s strani. Spomini na prvo izdajo certifikatov leta 1992, ko so privatizirali skoraj tisoč čeških podjetij, so namreč se zelo sveži. Takrat je presežek najboljših delnic privabil investitorje in povzročil nerealne dvige, kmalu potem pa tudi spektakularne padce vrednosti. »Ne verjamem, da se bo vlagatelj kam mudilo,« meni Bernhard Eiwann, broker pri Zivnostenski banki. »Pri prvi izdaji certifikatov se je veliko ljudi opeklo. Ne samo tujci, marveč tudi domači zasebniki.«

Druga in zadnja izdaja certifikatov se začne danes. Pri českem modelu privatizacije državljanji s certifikati (pravijo jim kuponi), ki jih je izdala vlada, tekmujejo za deleže v državnih podjetjih, lahko pa jih zaupajo tudi pooblaščenim skladom. Med 861 firmami, katerih nominalna vrednost znaša 5,65 milijard dolarjev, vlada posebno zanimanje le za nekatere, kot so telekomunikacijska firma SPT Telecom, kemični tovarni Levica in Galena ter železarni Nova Hut in Vitkovice. Za ostale firme je zanimanje majhno. »V prvem krogu lastninjenja je bil izbor delnic zelo širok. Drugi krog je precej skromnejši,« pravi Marco Anderegg, broker pri investicijski banki Patria Finance. Večino največjih državnih podjetij, med njimi tudi elektronsko firmo CAZ in vse večje češke banke, so olastninili že v prvem krogu.

Druga izdaja certifikatov je nastopila v trenutku, ko je trg vrednostnih papirjev že leto dni v recesiji, brez znakov okrevanja. Indeks HN Wood 30 je padel z 3.805 točke, ki jo je dosegel 1. februarja 1994, na 1.408 točke 14. februarja letos. Analitiki sodijo, da stanja ne bo spremenilo niti lastninjenje manjših podjetij iz drugega kroga. »Pričakujem, da se bodo cene v povprečju znižale, saj večina želi gotovino,« meni analitik Martin Masek. Dodaja tudi, da bodo večino podjetij kupili investicijski skladi, vendar njihov delež v posameznem podjetju ne sme presegati 20 odstotkov. Ti skladi pogosto presegajo zakonsko dovoljen delež, saj dobro vedo, da bodo kazni ministrstva za finance precej nižje kot prihodki od prodaje presežnih delnic.

Tudi delnice SPT Telecoma, s katerimi se vnaprej trguje že več mesecev, bodo izgubile del vrednosti, ko se bodo pojavile na trgu. »SPT vnaprej prodaja svoje delnice po 3000 kron, vendar jih je se vedno precej na voljo. Ko se bodo pojavile na borzi, se bo njihova vrednost znižala in ustalila med 2300 in 2500 kronami,« ocenjuje Eiwann.

Analitiki tudi menijo, da rezultati podjetij, privatiziranih v prvem krogu, ne bodo delovali spodbudno na zanimanje za podjetja drugega kroga. Eiwann pričakuje, da bodo investitorji ob drugi izdaji voucherjev v svoj portfolio vključili tudi vrednostne papirje podjetij iz kemično-farmacijskega sektorja. »Po kratki razprodaji v začetku, se bo povpraševanje, predvsem iz tujine, povečalo.

Alan Crosby / Reuter

O čem pišejo drugje po svetu

O finančnem skandalu britanske banke

»Poprečni državljani se sprašuje, v kateri igralnici lahko mali uradnik spekulira z milijardnimi vsotami, ne da bi to opazila uprava igralnice. Odgovor: banke so se same borile proti nadzoru nad njihovimi spekulativnimi posli... Trgi so se bučno odzvali na finančni polom banke Barings. Seveda ima ta dogodek tudi pozitivne strani. Hazard se sicer nikoli ne bo končal, toda zdaj bodo šefi svojim mini-spekulantom gledali malo bolj pod prste. Resni vlagatelji, ki vedno plačajo najvišjo ceno pri manjših borznih polomih, bodo zdaj vsaj nekaj časa mimo spali.« (Die Presse, Dunaj)

»Borzni posrednik, ki je britansko banko Barings poglaval v bankrot, je bil star sele 28 let... Torej "yuppie". Kdor je vsaj enkrat opazoval živčno dogajanje na eni od velikih borz, razume, zakaj lahko mladi ljudje obračajo vsote, ki segajo v milijarde: starejši namreč takega stresa sploh ne vzdržijo. Senčna stran te zadeve pa je, da so ti mladeniči pogosto preobremenjeni in zato nimajo zmožnosti resnično trezne presoje. Zato je bilo le vprašanje časa, kdaj bo izbruhnil "mega-skandal". (Kurier, Dunaj)

O umiku zadnjih vojakov OZN iz Somalije

»Najhujša napaka ZDA v somalskem posredovanju se je zgodila že v začetku akcije: menili so, da bo posredovanje omejeno zgolj na oskrbo s hrano in da razorožitev somalskih oboroženih skupin sploh ne bo potrebna. Somalski uporniki pa so nenehno ropali zivilske transporte... Najhujše pa je gotovo dejstvo, da ima zdaj svet zaradi Somalije napačno predstavo, namreč da se po vsej Afriki ne da storiti prav nič koristnega. V Ruandi je slo za popolnoma drugačno krizo. Tam bi bilo moč preprečiti genocid nad pol milijona prebivalcev, če bi pravočasno posredovali. Celot alternativna vlada je bila na razpolago. Toda zaradi strahu pred se eno Somalijo so Združeni narodi pogledali stran. Potrebna sta predvsem vztrajnost in trezna glava.« (Financial Times, London)

»Podobno kot v Bihacu so zahodne vojake ob poslabšanju položaja nadomestili z vojniki iz manj razvitih držav... Ker se je povelje glasilo "biti prisoten", zdaj Združeni narodi zapuščajo Somalijo takšno, kakršna je bila ob njihovem prihodu. Edina, toda zelo žalostna razlika je ta, da žrtve zdaj umirajo s polnimi trebuh. Nekaj pa je postalo jasno: nihče v vrstah Združenih narodov noče prevzeti "brezmenega belega moza". Zdaj pač ne obstaja več zloglasna Sovjetska zveza, proti kateri bi se bilo treba boriti za interesna območja. Diplomacija, ki se pogosto omejuje na prazno govorčenje, zdaj stopi v akcijo samo, če gre za neposredne interese držav. Umik iz Somalije morda prav zaradi tega napoveduje tudi umik iz Bosne.« (Le Figaro, Pariz)

O najnovejših mirovnih predlogih za Bosno

»Zahod se hudo moti, če pričakuje, da se bodo uresničila njegova najnovejša mirovna prizadevanja v Bosni. Nekateri zahodni politiki so prepričani, da bo srbski predsednik Milošević sprejel najnovejšo mirovno predlogo, ker Srbija nujno potrebuje ukinitve sankcij in si hkrati želi ponovno pridobiti mednarodni ugled. Glede tega so seveda v zmoti. Vse sankcije tega sveta ne bi zadostovale za to, da bi Miloševića pripravili k temu, da sprejme predloge, ki zanj pomenijo opustitev vseh bistvenih ciljev, ki si jih je zadal leta 1991... Zahod se mora sprijazniti z grenko resnico. Posledica tega, da so se odpovedali vojaškemu posredovanju v Bosni, je ta, da pravice in sprejemljive rešitve spora na področju nakdanje Jugoslavije ne more biti.« (The Independent, London)

Problemi koordinacije

Zaradi dobrega izhodiščnega položaja na začetku tranzicije marsikdo zmotno pričakuje, da pri reformah slovenskega gospodarstva ne bo potrebno kaj dosti koordiniranih ukrepov

Tokrat objavljamo daljše odlomke iz razprave prof. Rasta Ovina, ki jo je imel na 3. letnem srečanju Zveze ekonomistov Slovenije, kjer je tekla beseda o ekonomskih vidikih upravljanja. Ovinov prispevek se nanaša na problematizacijo koordinacije, sestavino širše raziskave Koordinacija ekonomske politike reform v Sloveniji, ki jo je opravil Institut za ekonomsko diagnozo in prognozo pri Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru. Morda ne bo odveč, če tukaj poudarimo nekatere posebnosti razmerja med vlado in parlamentom, čeprav se zavedamo, da se s podobnimi problemi koordinacije srečujemo tudi na drugih področjih. Očitno je namreč, da razmeroma dober izhodiščni položaj naše države pri reformah se naprej vzdržuje pričakovanja. Češ da tranzicija na Slovenskem potrebuje le manjšo podporo koordinacije. Zato članek obravnava probleme ekonomske politike v Sloveniji s stališča konstitucionalne ekonomike in skozi perspektivo koordinacije politike reform, pri čemer izhaja iz podmene, da lahko našo državo v smeri liberalne ekonomije prej pripelje koordinirana politika rekonstrukcije kot pa spontani procesi reform. (Op. ur.)

Koordinacija v ekonomski politiki na splošno pomeni usklajevanje med centraliziranimi nosilci ukrepov in decentraliziranimi ekonomskimi enotami. Njena osrednja naloga je zmanjšati stroške ekonomske politike, saj lahko zmanjša odpore do posameznih ukrepov in potrebo po kompenzacijah. Nacelo koordinacije ekonomske politike je večkrat v nasprotju z nacelo pravocesarnega ukrepanja. Potreba po koordinaciji v ekonomski politiki v tržnem gospodarstvu raste sorazmerno z aktivnostjo ekonomske politike in pada z razvitostjo pravil igre. Tu je razlika tudi med posameznimi instrumenti: medtem ko prerazdelitev produktov s fiskalno politiko implicira določeno koordinacijo, pri monetarni politiki ta pravzaprav ne pride v poštev. Glavna naloga slednje je določiti pogoje, pod katerimi je mogoče dosegati željeno likvidnost.

V državah tranzicije je primarnega pomena koordinacija ekonomske politike same (med posameznimi nosilci ekonomske politike, pa tudi med njihovimi posameznimi ukrepi). To je posledica neizoblikovane ekonomskega sistema, zaradi česar skoraj ne obstajajo skladno delujoči transmisijski kanali. Po drugi strani je koordiniranje ukrepov z decentraliziranimi ekonomskimi enotami bistveno težje kot v tržnem gospodarstvu. Zelo težko je namreč razmejiti stroške (in zahteve po njihovem nadomestanju) zaradi določenih ukrepov in stroške zaradi prilagajanja v tranziciji, ki jih ekonomski subjekti seveda želijo prenesti na državo.

Iz tega sledi, da je v interesu države v tranziciji hitro napredovanje pri pravih igrah. Nasprotno pa uveljavljanje države kot diskrecijskega akterja ekonomske politike vodi stran od liberalne ekonomije. To pomeni, da je z učinkovito koordinacijo ekonomske politike reform danes mogoče zmanjšati potrebe po koordinaciji v prihodnje. To dodatno vpliva tudi na konkurenčnost podjetij, ki so seveda lahko konkurenčna le toliko, kolikor je konkurenčno organizirana država.

Položaj vlade

Teziše upravljanja sodobne države je na izvršilni ravni - na vladi, parlament pa jo politično nadzoruje in ji postavlja okvire za akcijo, v glavnem z zakonodajo, proračunom in splošnim političnim nadzorom. Parlament ni in ne more biti usposobljen kot vlada, ki razpolaga s strokovno upravo, ki mora pokrivati vsa družbena področja in mora biti sposobna zaznavati relevantno okolje in sproti reagirati na dogajanja v tem okolju. Parlament postavlja določeno, zlasti dolgoročno politično

usmeritev glede reševanja globalnih vprašanj.

Tudi ekonomska politika reform in s tem njena koordinacija ne more potekati z več mest hkrati, čeprav razmerja med vladami in parlamenti v državah tranzicije včasih demonstrirajo takšno pričakovanje. V Sloveniji vlada le izvaja politiko parlamenta (Jambrek, 1992, Nova ustavna ureditev, str. 20). S tem pa se tudi slabi in zamegljuje ustavno proglašeno nacelo delitve oblasti (Grad, 1993, »Parlament - vlada; Normativna ureditev in uresničevanje tega razmerja«, PP, št. 13, str. 16). Takšna ureditev ustvarja nenehno negotovost in trenja v odnosih med vlado in parlamentom. Povzroča tudi nenehne očitke vladi, češ da prekoraca svoje pristojnosti in otežuje uveljavljanje parlamentarnega sistema. Po drugi strani poseganje državnega zbora v operativno upravljanje otežuje konsistentno politiko vlade na posameznih področjih.

Glede na zakonske rešitve prevzema vlada odgovornost le za izvrševanje konkretnih nalog, za katere jo zadalži državni zbor. Nacelo delitve oblasti je zamegljeno, razmerja med zakonodajnim in izvršnim telesom pa niso v skladu z načeli parlamentarnega sistema. Nujna praktična posledica takšnega stanja je, da pristojnosti niso dovolj jasno razmejene in da zato tudi odgovornost ni dovolj razvidna (Grad, 1993, str. 17). Značilno je stanje, ko parlament sprejema preveč sklepov in

Britanski parlament (Houses of Parliament) kot simbol politične in gospodarske demokracije (Foto: B. Gibbs)

ohranil zaradi strahu, da prehitra sprememba sistema v primerjavi s prejšnjim načinom vladanja ne bi pripeljala do izgube nadzora nad dogodki. Vendar pa je s stališča zahtev ekonomske politike reform (osredotočenje na instrumente sprememb v institucionalnem okviru, verodostojna politika, trdna finančna politika itd.) takšen položaj vlade, kot ga imamo v Sloveniji, neustrezen. Glede na položaj, ki ga ima, vlada ne razpolaga z ustreznimi pristojnostmi, pa tudi ne nosi ustrezne (politične) odgovornosti za rezultate reform - te pa namesto nje ne more prevzeti nihče. Pomemben del reform tako poteka na spontan način, značilen za dogajanja v nerazvitem parlamentu, pri razdeljevanju njihovih stroškov pa vladata nepreglednost in negotovost.

Realni dogodki tako ne morejo odsevati verodostojne strategije reform, njihova koordinacija pa je s tem presejana pri koreninah. Pri primerjavih z drugimi državami tranzicije takšen potek dogodkov imenujemo gradualistična strategija. Dejansko pa se za tem sprejemljivim pojmom skrivajo procesi družbene dezintegracije, ki izvirajo se iz časov ideologije združenega dela.

Posledica je, da se državni zbor pogosto spušča v stvari, ki so v pri-

vlade. Poleg tega je vladi določal konkretne naloge in zahteval poročila o njihovi izvedbi; ne le parlament, ampak celo njegova delovna telesa.

Pri položaju slovenske vlade je treba upoštevati tudi dvodomnost parlamenta. Če obstajata dve telesi, se lahko zastavi vprašanje, katero od njiju predstavlja ljudstvo oziroma katero v večji meri predstavlja ljudstvo. Če imata oba domova enak položaj, utegne priti do blokade parlamentarnega odločanja. Ker so od tega delovanja odvisni vladni predlogi, je logična posledica podaljševanje časa, potrebnega za sprejem neke odločitve. To pa je, kot smo omenili, osnovno tveganje koordinacije ekonomske politike.

Slovenska vlada do svojega položaja ni pasivna. Vendar tudi ona igra na ničelno vsoto. V odsotnosti jasnih pravil in razmejitve pristojnosti, se poskuša izogniti motečemu nadzoru in sodelovanju s parlamentom in drugimi partnerji pri ekonomski politiki. Njen manevrski prostor je v veliki meri odvisen od slabosti in napak njenih partnerjev. To ne velja edinole za Banko Slovenije, s katero pa ima vlada glede ekonomskih vprašanj številne skupne cilje. To se zlasti kaže v odnosu do sklepov državnih teles (ki sicer niso obvezni za vlado), do socialnih partnerjev, dogaja pa se tudi, da pozabi na sicer zavezujoče sklepe Državnega zbora. Pri tem dozira delovnim telesom tiste podatke, ki opravičujejo njene ukrepe. Tam, kjer je sodelovanje dobro, temelji na dobrih osebnih odnosih med predstavniki ministrstev in drugih partnerjev, ne pa na pravilih. Splošna gospodarska gibanja pa kažejo, da je takšno ravnanje vlade bliže splošnemu interesu, kot pa da bi se sama trudila z naložbami v delovanje obstoječega sistema. To pa nas ne oddaljuje le od liberalne države, marveč tudi od vladavine zakona, ki pa je temeljni pogoj za razvoj tržnega gospodarstva.

Proces tranzicije označujeta neugodna spremljevalca - nejasnost in negotovost. Zato je v interesu verodostojnega poteka reform potrebnih čimveč verodostojnih informacij in tudi ukrepanje mora biti takšno. Verodostojnost pa zahteva kontinuiteto pristojnosti. To je stvar položaja izvršne oblasti (vlade) in notranje koordinacije v njej. Poleg tega, da položaj slovenske vlade ne ustreza potrebam reform, je tudi vprašanje, kako naj katerokoli drugo telo (torej Državnega zbora) organizira in izva-

ja politiko promocije reform. Še pred tem pa, kakšen interes bi lahko imelo telo, ki objektivno ne nosi opredeljene politične odgovornosti. Sicer pa obstajajo podatki, da se na vladi zavedajo, da vlada Republike Slovenije premalo skrbi za svojo promocijo in da bi boljša obveščenost o delu vlade med prebivalstvom koristila tudi vladi.

Banka Slovenije - eden izmed nosilcev ekonomske politike

Tudi s stališča ekonomske politike predstavlja Banka Slovenije pozitiven primer. Predvsem pokaže vzporedje njenega položaja s centralnimi bankami drugih držav v tranziciji, da je Banki Slovenije uspelo zadržati zakonsko pa tudi dejansko neodvisnost, medtem ko so centralne banke drugih držav v tranziciji bolj ali manj ohranile povezave z vladami. Največje probleme ima Banka Slovenije z nekoordinirano stjo drugih področij reform. Zaradi tega je njena politika kdaj tudi omejena kot neprimerna. Da pa je pravilna, potrjujejo visoke uvrstitve slovenskega tolarja in bank v raziskavi zaupanja SMJ ob koncu leta 1994.

Osnovna cilja Banke Slovenije sta stabilnost valute in notranja ter zunanja likvidnost. Banka Slovenije ima zakonsko osnovo, ki ji omogoča v tem pogledu verodostojno politiko. Vendar pa je zaostajanje reform na drugih področjih odgovorno za nenehne pritiske na centralno banko, naj popusti pri trdni monetarni politiki. Zaostanek pri lastninenju podjetij in odsotnost lastnikov kot »strazarjev plac« (Mencinger) je omogočilo nadaljevanje avtonomnega »pricing« faktorja delo. K temu pristojajo se reverzibilni ukrepi osamosvojitve socialnega in zdravstvenega zavarovanja, ki je povzročil dvig stroškov dela. Pri tako spodbujenih inflacijskih pričakovanjih in ohranjenih pravicah, seveda politika Banke Slovenije ne deluje usklajeno. Rezultat je zaostajanje tečaja za cenovnimi gibanji.

Verodostojnost Banke Slovenije je povezana z ugledom poslovnih bank. Ker centralnobančne reforme niso spremljale druge reforme, je bilo v začetku cutiti nezaupanje poslovnih bank do politike centralne banke. Ko se je to po začetku sanacije bank začelo popravljati, so zaostanki pri reformah odprli drugo vrzel - med bankami in podjetji. Tako je namesto nekredivilnih reform, ki so dopuščale masovno zadolževanje »distressed borrowers« in namesto dragega poslovanja bank za-

radi visokih obrestnih mer ni bila izzvana Banka Slovenije.

Primer dobre koordinacije je sodelovanje med Banko Slovenije in takratno SDK v letu 1991, ko je prav ta koordinacija v mnogem prinela k sorazmerno tekoci in uspešni zamenjavi denarja. Podobno velja tudi za sodelovanje med zakladnico Ministrstva za finance in centralno banko, ko je slo za finančno upravljanje s sredstvi proračuna, ki je omogočilo zniževanje obrestnih mer. Na drugi strani pa koordinacija ni možna pri skladih, ki so bili izvzeti iz integralnega proračuna. Zavod za pokojninsko in invalidniško zavarovanje in Zavod za zdravstveno zavarovanje sta tako ohranila visoko stopnjo samostojnosti. To označuje nenehno tveganje pri kontroli javne porabe; pri tem je bila letosnja dezindeksacija njunih zahtev predvsem ukrep kratkoročnega pomena. Avtonomno določanje cen in stroškov bo kmalu ta dva sklada spet pripeljalo k državnim blagajni, vendar kot izgubarja. (...)

Koordinirano pospeševanje, ali spontano zastajanje

Prikazana mnenja in dejstva potrjujejo tezo, da je koordinacija ekonomske politike v Sloveniji pomanjkljiva. To ni presenetljivo, saj so za to izpolnjeni mnogi pogoji. To so: splošna nizka raven politične in demokratične kulture in znanja, nizka stopnja politične strukturiranosti, neustrezen položaj vlade kot izvršne oblasti, vlada tudi sama priznava, da se premalo posveča promociji svoje politike in pomanjkljivo znanje o ekonomski politiki tranzicije. Možnosti za napredek na tem področju so pravzaprav iste, kot velja za reforme nasploh. Povečati se mora splošno znanje o političnih in gospodarskih dogajanjih. Na strani nosilcev ekonomske politike pa je to sprememba njihovega položaja in porast politične volje za spremembe in prehod v novo družbeno ureditev. Glede korodinacije pa je na nas ekonomistih, da podrobneje opredelimo in ločimo pojme, kot so liberalna ekonomija kot smer razvoja Slovenije na eni in spontano napredovanje reform na drugi strani. Ker pot v tržno ekonomijo vodi v smeri liberalne ekonomije, je tudi logično, da kolikor bolj se bomo zdaj posvetili (tranzicijski) koordinaciji, prej bo odpadla potreba po permanentni državni intervenciji oziroma koordinaciji teh ukrepov.

Rasto Ovin
(Zbornik 3. letnega srečanja ZES)

Partnerstvo med vlado in parlamentom v sodobnih državah temelji tudi na delovnih telesih, ki jih oblikuje parlament, da bi bil lahko enakopravnejši pri glavnih odločitvah (sprejemanje zakonov, delitev proračunskih sredstev). Ne glede na to, kako se delovnim telesom uspe poglobiti in usposobiti za svoje naloge, si ne morejo z vlado deliti funkcij odločanja za posamezne ukrepe in prevzemanja politične odgovornosti za te ukrepe, ali jih celo prevzeti.

naročil vladi, tako da včasih ze ni pregleda nad tem, kaj je bilo sprejeto, prihaja pa tudi do protislovnih zahtev.

Razlika med interesi vlade in parlamenta najbolj pride do izraza pri odločanju o razdelitvi proračuna. Normalno je, da glede na pristojnosti, ki jih ima, parlament deluje v smeri povečanja obveznosti države, medtem ko se vlada cuti odgovorno za politiko trdnih proračunskih omejitev. Takšna klima se nujno prenaša tudi v vlado, kjer posamezni resorji optimirajo svoja distribucijska pričakovanja - četudi na račun drugih resorjev.

Verjetno je, da se je takšen sistem

stojnosti izvršilne oblasti. Geneza problema je verjetno v splošnem nezaupanju v institut demokratičnih volitev. Agiranje poslancev kaže na splošno nezaupanje do oblasti, zlasti do izvršne oblasti. Opozicija mnoge namere vlade predstavlja kot subverzivne, koalicijski partnerji pa nenehno dajejo vtis, da jih skrbi prevelika moč drugih koalicijskih partnerjev. Takšno stanje je pripisati splošni nizki politični kulturi, a tudi dinamičnemu nastanaju struktur demokratične družbe. Dejansko je državni zbor v preteklem obdobju večkrat posegel na področja vlade in določal celo cene bencina in mleka, kar je v pristojnosti

MENJALNIŠKI TEČAJI

28. februar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	79,80	80,50	11,28	11,43	6,80	7,35
A banka Koper	79,40	80,50	11,22	11,44	6,80	7,35
A banka Nova Gorica	79,60	80,60	11,21	11,46	6,80	7,35
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,00	80,60	11,20	11,45	6,90	7,40
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,00	80,60	11,30	11,50	6,85	7,50
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	79,40	80,58	11,18	11,45	6,78	7,26
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	80,00	80,50	11,20	11,45	7,00	7,30
Come 2 us*	80,15	80,49	11,27	11,42	6,90	7,30
Tel: 063/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt d. d.	80,00	80,80	11,20	11,60	6,90	7,50
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	-	-	-	-	-	-
Hida, od 7-19, sob od 7-14	80,33	80,36	11,39	11,41	7,20	7,26
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,28	80,32	11,39	11,41	7,10	7,25
Kompas Hertz Celje*	79,80	80,30	11,27	11,40	6,85	7,30
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15						
Kompas Hertz Velenje	79,80	80,30	11,27	11,40	6,85	7,30
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	80,00	80,50	11,27	11,40	6,85	7,30
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Tolmin*	80,00	80,50	11,27	11,40	6,85	7,30
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15						
Kompas Hertz Bled*	80,00	80,50	11,27	11,40	6,85	7,30
Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16						
Kompas Hertz Nova Gorica*	80,00	80,50	11,27	11,40	6,85	7,30
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19						
Kompas Hertz Maribor*	80,00	80,50	11,27	11,40	6,85	7,30
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	79,20	80,80	11,20	11,45	6,85	7,20
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	-	-	-	-	-	-
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,25	80,65	11,27	11,42	6,90	7,38
Poštna banka Slovenije*	78,80	80,35	10,80	11,37	6,80	7,33
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,36	80,39	11,41	11,43	7,18	7,21
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,10	80,40	11,33	11,41	6,82	7,32
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,00	80,30	11,30	11,40	7,05	7,49
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,15	80,35	11,35	11,37	7,00	7,39
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,35	80,90	11,15	11,50	6,90	7,45
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,10	80,45	11,30	11,40	6,80	7,25
Publikum NM, t: 068/ 322-490	79,80	80,35	11,35	11,46	6,95	7,30
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	79,50	80,20	11,20	11,40	7,00	7,48
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	79,80	80,40	11,25	11,40	7,00	7,48
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,10	80,55	11,30	11,48	6,95	7,30
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	80,00	80,52	11,31	11,42	7,00	7,39
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,05	80,40	11,25	11,44	7,10	7,45
Publikum Domžle, t: 063/ 831-842	89,80	80,58	11,26	11,45	7,30	7,70
SKB d.d.,***	79,55	80,65	10,90	11,65	6,70	7,30
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,10	80,30	11,34	11,39	7,00	7,60
SZKB d.d. Ljubljana	80,10	80,49	11,31	11,44	6,90	7,55
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	80,00	80,70	11,30	11,47	7,18	7,45
Upimo Ljubljana, t: 212-073	80,32	80,37	11,39	11,41	7,17	7,21

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131		
28. FEBRUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1640,00	1700,00
nemška marka	1132,00	1160,00
francoski frank	319,50	328,00
holandski gulden	1000,00	1030,80
belgijski frank	54,40	56,00
funt sterling	2599,00	2675,00
irski sterling	2600,00	2680,00
danska krona	271,50	290,00
grška dramma	6,80	7,30
kanadski dolar	1183,00	1220,00
japonski jen	16,70	17,40
švicarski frank	1320,00	1363,00
avstrijski šiling	159,20	164,00
norveška krona	253,0	260,00
švedska krona	222,00	230,00
portugalski escudo	10,40	11,10
španska pezeta	12,60	13,00
avstralski dolar	1210,00	1250,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,70	13,10
hrvaški dinar-kuna	258,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA		
28. FEBRUAR 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1649,00	1709,00
nemška marka	1131,00	1166,00
francoski frank	320,00	335,00
holandski gulden	1003,00	1031,00
belgijski frank	54,60	55,80
funt sterling	2608,00	2698,00
irski sterling	2609,00	2699,00
danska krona	283,00	291,00
grška dramma	7,10	7,70
kanadski dolar	1187,00	1232,00
švicarski frank	1333,00	1363,00
avstrijski šiling	159,80	164,80
slovenski tolar	13,50	14,00

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

27. FEBRUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	8,85
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	13,50	14,00
Italija	Tržaška kreditna banka	12,70	13,10

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

27. FEBRUAR 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4561	-
francoski frank	-	28.3180	-
nizozemski gulden	-	89.1500	-
belgijski frank	-	4.8503	-
španska peseta	-	1.1310	-
danska krona	-	25.1320	-
kanadski dolar	-	1.0420	-
japonski jen	-	1.5060	-
švicarski frank	-	17.8400	-
avstrijski šiling	-	14.2090	-
italijanska lira	-	0.8735	-
švedska krona	-	19.8400	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Tečajna lista za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
veljavna dne 1. 3. 95

Valuta	Enota	Nakupni	Prodajni
ATS	100	1.158,0335	1.162,2962
DEM	100	8.150,0000	8.180,0000
USD	1	119,0797	119,5181

Tečaji so okvirni, pri konkretnih poslih so možna odstopanja.

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 040 z dne 28. 2. 1995 - Tečaji veljajo od 1. 3. 1995 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE						
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	88,0350	88,2999	88,5648
Avstrija	040	šiling	100	1160,1102	1163,6010	1167,0918
Belgija	056	frank	100	396,3022	397,4947	398,6872
Kanada	124	dolar	1	85,6877	85,9455	86,2033
Danska	208	krona	100	2054,7888	2060,9717	2067,1546
Finska	246	marka	100	2637,9872	2645,9250	2653,8628
Francija	250	frank	100	2316,5463	2323,5169	2330,4875
Nemčija	280	marka	100	8164,6154	8189,1829	8213,7504
Grcija	300	grd	100	—	51,4199	51,5742
Irsko	372	funt	1	—	188,9244	189,4912
Italija	380	lira	100	7,1408	7,1623	7,1838
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2200,0000	—
Japonska	392	jen	100	123,2612	123,6321	124,0030
Nizozemska	528	gulden	100	7279,0811	7300,9841	7322,8871
Norveška	578	krona	100	1842,3454	1847,8891	1853,4328
Portugalska	620	escudo	100	78,6579	78,8946	79,1313
Švedska	752	krona	100	1619,8597	1624,7339	1629,6081
Švica	756	frank	100	9627,7144	9656,6845	9685,6546
Velika Britanija	826	funt sterling	1	188,3168	188,8835	189,4502
ZDA	840	dolar	1	119,2932	119,6522	120,0112
Evropska unija	955	ECU	1	151,7516	152,2082	152,6648
Španija	995	peseta	100	92,9623	93,2420	93,5217

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 1. 3. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	skupaj
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI,		IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:			1,500,000	813,914	810,694	1,624,608
72		108.5219%	108.0926%	108.3072%	150,000	81,391	81,069	162,461

LJUBLJANA
BORZA
BEURSE DER FINANZMARKTE

Tečajnica borznega trga

št.: 38

Datum: 28. 2. 1995

Vrednost papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dal(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	poprva	ponudba	Max.	Min.	pro. 1000 št.
----------------	-------------	--------------------	--------------	---------	-------	--------	---------	------	------	---------------

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice

LEK2	796	(4.5.93)	11.417		24.2		12.300			
PRB	1.000	(6.6.94)	13.997	127.28.2			14.500	14.100	13.900	2.380
SAL	500	(7/29.8.94)	19.942	27.2		19.500	21.000			
SKBR	458	(16.5.94)	35.800	24.28.2			35.500	35.800	35.000	385

BORZNA KOTACIJA A - Obveznice

RSO1	8,0	4(31.12.94)	97,8	17.28.2			98,3	97,8	97,5	12.590
RSO2	9,5	8(1.10.94)	102,7	27.2						
RSO8	5,0	3(30.11.94)	83,3	17.2			91,5			
RS11	7,0	4(15.1.95)	86,1	27.2						
RS1D	8,0	4(31.12.94)	96,8	27.2		96,5				
RS1D2	9,5	8(1.10.94)	102,2	20.2						
SKB1	10,0	4(1.11.94)	98,8	27.2			98,4			

BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice

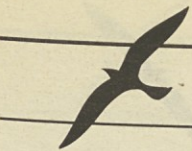
BTBR			12.980		27.2	12.450	13.000			
DAD	10.000	(1.6.94)	122.838	1.62	28.2			127.000	120.000	17.940
FMD		(8)	15.373	49	28.2		22.000	15.500	15.100	500
GPGR			16.000		6.2					
HMER			14.933		27.2					
MKZ	218	(30.3.93)	9.000	75.28.2				9.000	9.000	1.350
NKR	4.000	(8/10.6.94)	4.450**	21.2			4.900			
TCTR		(5)	715,0	08.28.2			800,0	715,0	715,0	210

BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice

KBTB	4000	(23.5.94)	37.654	47.28.2				37.700	37.500	490
PFNP			40.756	27.2			45.000			
RSCP	(6)	2.399*	9.98.28.2					2.399	2.399	120
UBKP		11.144**	21.2				14.990			
VTPP		41.200	15.2			41.000				

BORZNA KOTACIJA B - Obveznice

LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,0	24.2						
OZG	11,0	4(1.1.95)	91,1	24.2		91,0	95,0			
PCE	12,0	6(1.12.94)	99,0	24.2						
PLJ	12,0	7(1.1.95)	98,9	27.2		97,0				
PGO	10,0	1(1.6.94)	93,5	24.2						
RSGS1	10,0	4(1.6.94)	95,0	22.2						

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

V četrtek, 2., in v soboto, 4. marca, ob 20. uri: S. Ozbolt - ZRCALJENJE (DP). V nedeljo, 5., in v ponedeljek, 6. marca, ob 20. uri: BALETNI VECER - BALETNO GLEDALIŠČE SANKT PETERSBURG. Nedelja: P. I. Cajkovski - Possédé par son double - balet v dveh dejanjih. Ponedeljek: Don Kihot ali norčava fantazija - balet v dveh dejanjih (GD).

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

V petek, 3. marca, ob 19.30: T. Stoppard - ARKADIJA, predpremiere, za abonma studentski prvi. Predstava bo še v soboto, 4. marca, ob 20. uri, premiera, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

V četrtek, 2. marca, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven. V petek, 3. marca, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.

SNG OPERA, tel.: 061/331-950

Danes, 1. marca ob 19. uri: T. VAN SCHAYK - BALETNI VECER, za red sredo. Predstava bo še v petek, 3. marca, ob isti uri, za red petek. V četrtek, 2. marca, ob 19. uri: G. Bizet - CARMEN, za izven. V soboto, 4. marca, ob 19. uri: G. Verdi - TRAVIATA. V nedeljo, 5. marca, ob 11. uri: B. Adamic - SNEGULJICA.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 1. marca, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GO LA NA VECERJO, za izven. Razprodano! Predstava bo še v petek, 3. marca, ob 19.30, za izven. Razprodano! Danes, 1. marca, ob 16. uri: S. Makarović - SHOW STRAHOV, za izven. V četrtek, 2. marca, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, zadnja ponovitev, za izven. V soboto, 4. marca, ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven. Razprodano! V nedeljo, 5. marca, ob 20. uri: F. Mitterer - SIBIRIJA, premiera, za izven.

SMG, tel.: 061/125 33 12

Danes, 1. marca, ob 19.30 in v petek, 3. marca, ob 19. uri: LEPA VIDA. V soboto, 4. marca, ob 17. uri: KLOVNI, za izven.

LGL, tel.: 061/314-789

TUNEL

V petek, 3. marca, ob 21. uri: P. Quignard - IME NA KONCU JEZIKA, premiera. Predstava bo še v soboto, 4. marca, ob isti uri.

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/312-860

V četrtek, 2. marca, ob 17. uri: L. Kraigher - SKOLJKA, za abonma red U in izven. V soboto, 4. marca, ob 19.30: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERTE, za izven.

KD SPANSKI BORCI, tel.: 061/14 04 183

V petek, 3. marca, ob 20. uri: J. Kranjc DETEKTIV MEGLA. Gostuje SLG Celje. V soboto, 4. marca, ob 16. uri: M. Marinč-N. Herlec - REGRETANIJA. Gostuje lutkovna skupina TRI iz Kranja.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

V četrtek, 2., in v petek, 3. marca, ob 20. uri: Zijah Sokolović - CABAREŠ, CABAREL. V nedeljo, 5. marca, ob 20. uri: gledališka improvizacija PILOTI : MASH.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/25-332

Danes, 1. marca, ob 16. uri: C. Goldoni-A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV, za abonma čebelica 4. Predstava bo še v četrtek, 2. marca, ob 10. uri, za abonma čebelica 4.

KRANJ

PGK, tel.: 064/222-681

25. TEDEN
SLOVENSKE DRAME

Danes, 1. marca, ob 19.30: D. Smole - ZLATA CEVELJČKA, premiera, za izven (PG Kranj). Otvoritev 25. tedna slovenske drame in podelitev nagrade Slavka Gruma.

V četrtek, 2. marca, ob 19.30: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za izven (LG Ljubljana).

V petek, 3. marca, ob 19.30: D. Jančar - HALSTAT, za izven (SSG Trst).

V soboto, 4. marca, ob 19.30: J. Kranjc - DETEKTIV MEGLA, za izven (SLG Celje).

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/221-206

Danes, 1. marca, Minoritska cerkev ob 20. uri: Serling-D. Lukic - OBMOČJE SOMRAKA, za abonente in izven.

V četrtek, 2. marca, stara dvorana ob 19.30: E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF? za red studentski, abonente in izven. Predstava bo še v soboto, 4. marca, ob isti uri, za red sobota 2, abonente in izven.

LGM, tel.: 062/26-748

V nedeljo, 5. marca, ob 11. uri: F. Lainscek - REGRA TOVA ROZA

NOVA GORICA

PDC, tel.: 065/25-326

V sredo, 1. marca, ob 20. uri: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOZA, za abonma sreda in izven. Predstava bo še v četrtek, 2. marca, ob isti uri, za abonma četrtek, izven in v petek, 3. marca, ob isti uri, za abonma petek in izven.

Sarajevski ratni teatar z Zakloniščem
v petek v tržaškem Kulturnem domuRAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

V petek, 3. marca, bo ob 20. uri v Sprejemni dvorani otvoritev mednarodne razstave ilustracij za otroke PODOBE DOMISLIJE. Razstava bo na ogled do 26. marca. V Mali galeriji je do 5. marca na ogled razstava fotografij BARBARE JAKSE. Razstava skulptur in risb DRAGA TRSARJA je na ogled do 20. marca. V prvem predverju je do 5. marca na ogled razstava SLOVENIJA IN DUNAJ.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 12. marca na ogled razstava WILLIAMA HENRYJA FOX TALBOTA.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava slik BRANKA SIMCICA je na ogled do 9. marca.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

V ponedeljek, 6. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave JIRIJA BEZLAJA

GALERIJA CENETA STUPARJA,

Dunajska 405

Razstava fotografij EDA MARUSICA je na ogled do 1. marca.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava akvarelov PETRA KOZINA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

V četrtek, 2. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave risb METKE KRAŠOVEC. Razstava bo na ogled do 23. marca.

GALERIJA KAPELICA SOU

Razstava del ROBERTA SIMRAKA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA KLUB B-51, Gerbičeva 51a

Razstava slik ROBIJA OSEPA je na ogled do 3. marca.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava grafik, risb in slik BOŽIDARJA JAKCA je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA CZP KMECKI GLAS, Železna 14

Razstava olj PETERNELJ - MAUSER je na ogled do 17. marca.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafičnih listov BOGDANA BORCICA je na ogled do 19. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

V četrtek, 2. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave grafik BOJANA KLANČARJA. Razstava bo na ogled do 4. aprila.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava ANTONA HERMANA - Objekti je na ogled do 14. aprila.

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

Razstava oblikovalke ALENKE GLOBOČNIK je na ogled do 21. marca.

KNJIZNICA SISKI,

Cesta komandanta Staneta 10

Razstava slik IRENE POLANEC je na ogled do 7. marca.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENIK

V petek, 3. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik NIKA SLOVENCA.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE,

Trg Celjskih knezov 11
Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCICA je na ogled do 31. marca.

KRANJ

GALERIJA SENK, Britof 23

V petek, 3. marca, bo ob 18.30 otvoritev razstave slik slovenskega ZVESTA APOLLONIJA.

MARIBOR

UMETNOSTNA GALERIJA MARIBOR,

Strossmayerjeva 6

V četrtek, 2. marca, bo ob 19. uri otvoritev razstave grafik MARINO MARINIJA.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN

Razstava GENERACIJA 1982 je na ogled do 3. aprila.

PTUJ

MIHELICEVA GALERIJA

Razstava MITOLOGIJA ZOHARJEVEGA KURENTA je na ogled do 28. maja.

TRŽIČ

GALERIJA KURNIKOVA HISA

Razstava risb Slike stare Ljubljane BORISA TROBICA je na ogled do 5. marca.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA

Razstava del DAMJANA SVARE je na ogled do 15. marca.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK

Razstava del VOJKA POGAČARJA je na ogled do 22. marca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Art Light Hall: do 4.3. razstavlja slikar Davide Lippolis.

StudioPHI: do 4.3. je na ogled razstava akvarelov slikarke Rosette Valetti in risb Salvatorreje Marcheseja.

Studio Bassanese: do 11.3. razstavlja Enrico Castellani - »Carte 1994«.

Galerija Torbandena: od petka, 3. t.m., ob 18.00 bodo razstavljali C. Guenzi, U. Milani, G. ossola, M. Raciti in A. Verga.

Galerija Le Caveau (Ul. Sv. Franciska 51/A): do 11.3. je na ogled razstava Livia Rosignana.

SPETER

Beneška galerija: se jutri, 2. t.m., je od 17. do 19. ure na ogled slikarska razstava Jasne Merku.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: Jutri, 2. marca, ob 18. uri bodo odprli razstavo »Idrijske cipke«, ki jo prirejajo Kulturni dom Gorica, občina Idrija in Mestni muzej - Idrija. Razstava bo na ogled do 20. marca.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Carinthia: do 4.3. razstavlja Ludwig Gerstakker.

TINJE

Dom: na ogled je razstava fotografij Ivana Klarica.

BOROVLEJE

Galerija Rieser: razstava 50 koroskih umetnikov.

RAĐIŠE: Kulturni dom: na ogled je razstava del G. Loiskandla.

BEGUNJE: Galerija Avsenik: Do 13.2. bo na ogled razstava »Trofeje iz Nambije«.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/222-815

Danes, 1. marca, ob 19.30: ZVOKI SESTIH STRUN - PARISKI KITARSKI TRIO. Program: I. Albeniz, E. Granados, M. de Falla (dvorana SF).

V petek, 3. marca, ob 20. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, zeleni abonma (GD).

V torek, 7. marca, ob 19.30: večer ob 120-letnici rojstva MAURICEA RAVELA (SD).

V sredo, 8. marca, ob 19.30: AMSTERDAMSKI BAROČNI ORKESTER. Program: G. F. Händel, Bach, Biber, Vejvanovski, Händel.

KLUB CD,

tel.: 061/17 67 228

V petek, 3. marca, ob 21. uri: koncertni večer s skupino GREEN TOWN JAZZ BAND.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V četrtek, 2. marca, ob 19.30: komorni koncert flavtistik LI-ZE HAWLIN in ALENKE JANCAR. Program: Bach, Bozza, Kuhlau, Büsser, Périhou.

V petek, 3. marca, ob 19.30: komorni koncert ANAMARIJE TOMAC (flavta) in ROBERTA PIRCA (klarinet). Program: Weber, Krek, Bach, Gallois, Périhou.

K4,

Kersnikova 4

V ponedeljek, 6. marca, ob 21. uri: koncert skupine INTERCEPTOR. V ponedeljek, 13. marca, ob 21. uri: koncert skupine AFTERHOURS.

GAJO JAZZ CLUB,

Beethovnova 8

V četrtek, 2. marca, ob 22. uri: nastopa saksofonist HUGO SEKORANJA.

IURSKA BISTRICA

MKNZ

V petek, 3. marca, ob 22.30: koncert skupin INTERCEPTON (Zalec) in SKYTOWER (Rakek).

PIRAN

CLUB MAONA, Arze 5

V petek, 3. marca, ob 21. uri: koncert GAETANO VALLI QUARTET. V soboto, 4. marca, ob 21. uri: koncert FRANCESCO BEARZATTI TRIA.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona

1994/95

V četrtek, 23. marca, ob 20.30 koncert Camerata Libacensis. Dirigent Stojan Kuret.

Gledališče Verdi - Dvorana

Tripčovich

Operna in baletna sezona

1994-95

Od 9. do 19. marca bo na sporedu »El amour brujo« (L'amore stregone) Manuela De Falle. Glavni interpreti: Maria Gimenes, Anna Noya, Igor Yerba, Tamara Rojo in Victor Ullate Ballet. Dirigent Angel Gil Ordenez.

Predprodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripčovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti

V torek, 14. marca, ob 21. uri koncert Enrica Ruggierija. Predstava izven abonmaja. Predprodaja vstopnic je že v teku pri blagajni gledališča Rossetti in v Pasazi Protti.

Trzasko koncertno društvo: v ponedeljek, 6. marca, ob 20.30 nastop G. Shahama in A. Eguchi.

Gledališče Miela

Trzaski jazzovski krozek: V torek, 7.3., ob 20.30 nastop Brother Jack Mc Duff.

Sportna palaca pri Carboli

V ponedeljek, 13.3. ob 21. uri koncert ansambla Litfiba.

Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

GORICA

SCGV E. Komel

Koncertna sezona 1994-95

V nedeljo, 12.3., ob 17.00 bo v stolni cerkvi koncert sakralne glasbe 20. stoletja. Izvajajo Ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaza Sdeka.

Kulturni dom

V sredo, 22. marca, bo na sporedu KONCERT CAMERATE LABACENSIS.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

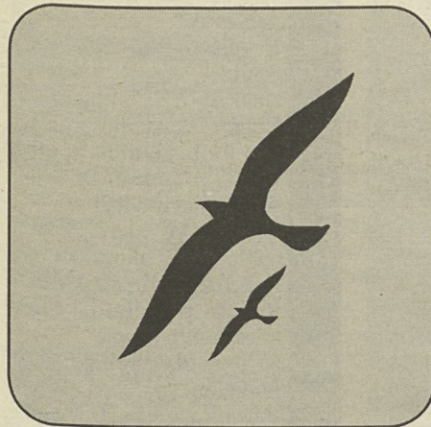
TRST

Kulturni dom

V petek, 3. marca, ob 20.30 gostuje Sarajevski ratni teatar z delom Safeta Plakalo-Dubravko Bibanović »Zaklonišče« (Skloniste). Neposredno iz Sarajeva pretresljiva predstava-PRICEVANJE o obleganem mestu ter vojni v Bosni in Hercegovini.

Gledališče Rossetti

Danes, 1. marca, ob 16.00 (red sredo popoldne) ponovitev predstave »Servo di scena«.

KOROŠKA

CELOVEC

DOM Glasbe: v nedeljo, 5.3. »Koroska poje«.

ŽELEZNA KAPLA

Hotel Obir: v sredo, 8. marca, ob 14.00 - Praznovanje Mednarodnega dneva žena. Govor bo imela Katarina Lavš.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKAREJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 1. marca, ob 18. uri: ETIKA, DUHOVNOST IN RELIGIJA. Center za duhovno kulturo: mag. LUDVIK JOSAR, dr. MARKO KERSEVAN, dr. TONE MLINAR, PRIMOŽ SKOBERNE, dr. ANDREJ ULE. V četrtek, 2. marca, ob 17. uri: ODPRTI SESTANEK ALTERNATIVNE TERAPEVTSKE SKUPNOSTI. Voditelj: dr. JANEZ RUGELJ.

KLUB CD, tel.: 061/176 72 28

V soboto, 4. marca, ob 21. uri: recital in poezija RADE SERBEDŽIJA - Se nismo že neke srečali? Gosta večera JURE IVANUSIC in DANILO SERBEDŽIJA.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1

Danes, 1. marca, ob 18. uri: LIJANA FANEDL in DUSAN CAF - Potepanje po Skotski.

V petek, 3. marca, ob 18. uri: METKA DOBROTA in GORAZD RAJH - Vtisi s poti po Sri Lanki.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

Danes, 1. marca, ob 20. uri: predstavitev treh društev: Združenje proti spolnemu zlorabljanju, Ženska svetovalnica ter MODRA - skupina za raziskovanje psihosocialnih potreb žensk.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA

Danes, 1. marca, ob 19. uri: predstavitev monografije FERDINANDA SERBELJA - SV. PRIMOŽ NAĐ KAMNIKOM.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, tel.: 061/851-864

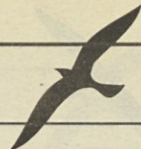
Danes, 1. marca, ob 10. uri: CISTO PRAVI GUSAR, slovenski mladinski film. Ob 17.30: Muzejska delavnica - IZDELOVANJE LUTK, vodi Irena Robič. V četrtek, 2. marca, ob 10. uri: Muzejska delavnica - MAMICAM ZA PRAZNIK (izdelava brosk, vazic), vodi Irena Skufca. Ob 17.30: potopisno predavanje z diapozitivi - Potepanje po gorah Nepala, predava Mateja Ribarič. V petek, 3. marca, ob 10. uri: slovenski mladinski film PASTIRCI. Ob 17.30: muzejska delavnica - INDIJANCI IN KAVBOJI.

MARIBOR

MALI ODER SNG DRAMA, tel.: 062/224-421

V četrtek, 2. marca, ob 17. uri: kabiten prof. Sedmaka. Gostja - DRAGICA KORADE.

PORTOROŽ

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.00	He - Man, ameriška risana nanizanka
08.20	Iz stare skrinje
08.40	Otroci glasbe, zabavnoglasbena oddaja
09.00	Zimska tekmovalja, pon. 20/26 dela francoske risane serije
09.25	Najhujši dan v življenju, 3. epizoda avstralske nanizanke
09.55	Zmešnjava v studiu
10.25	Azijska magistrala, pon. 3/5 dela japonske dokum. nad.
11.15	Iz življenja za življenje, pon.
11.40	Scepec sirnega sveta: Cimet, angl. dokum. nad., pon.
12.05	Na starih kolesih, am. dok. nad., pon. 7/12 dela
12.30	Slovenski magazin, pon.
13.00	Porocila
13.05	Video strani
14.55	Opus, pon.
15.55	Doktor Finlay, pon. 2/6 dela skotske nadaljevanke
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik
17.10	Spominjam se, s potovanja po Kanadi
17.45	J. Menart: Cudežna kitara
18.00	RPL - Studio Luwigana
18.45	Pari, tv igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.25	Film tedna: Zadnji ples , švedski film
22.20	Tv dnevnik 3, vreme, sport
22.40	Zarišče
23.05	Sova:
	Eno leto v Provansi, 7/12 del angleske nanizanke
23.35	Umor, je napisala, 11/21 del ameriske nanizanke

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
15.00	Video strani
15.05	Zgodbe iz školjke
15.40	Most, 6/8 del nizozemsko - belgijske nadaljevanke, ponovitev
16.25	Videospon, pon.
	Sova, ponovitev
17.10	Z eno nogo v grobu, 12., zadnji del angleske nanizanke
17.50	Umor, je napisala, 10/21 del ameriske nanizanke
18.40	Arhiv zemlje, 4/14 del ameriske poljudnoznanstvene serije
19.10	Podarim - dobim
19.20	V vrtincu
	Sportna sreda
20.05	Pokal prvakov v nogometu : Bayern - IFK Goeteborg, posnetek iz Münchna
21.50	Finale slovenskega pokala v odbojki (Z): Salonit - Bella Viola, posnetek iz Nove Gorice
22.40	Omizje
00.45	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
10.00	Spot tedna
10.05	A - shop, televizijska prodaja
10.15	Luc svetlobe, ponovitev 372. dela ameriske nadaljevanke
11.05	Fresno, ponovitev 1. dela am. nadaljevanke
12.00	A - shop, televizijska prodaja
12.10	Spot tedna
12.15	CMT
16.00	Spot tedna
16.05	A - shop, televizijska prodaja
16.15	Male zivali, ponovitev oddaje o hisnih ljubljencih
16.35	Upravljanje, ponovitev 20. dela dok. nan. o managementu
17.05	Karma, ponovitev oddaje o duhovnosti
17.55	Album show, galasbena oddaja
18.45	A - shop, televizijska prodaja
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 373. del ameriske nadaljevanke
20.00	Benny Hill, 26. del angleske humoristicne nanizanke
20.30	Porocila
20.35	Unpato, oddaja o aktualnih dogodkih
21.20	Dance session, oddaja o plesu
22.00	Epikurejske zgodbe, ponovitev oddaje o slov. gostilnah
22.15	Krik, ponovitev oddaje o stilu
22.45	Album show, ponovitev glasbene oddaje
23.35	Spot tedna
23.40	A shop, televizijska prodaja
23.50	CMT in 01.00 Video strani

MMTV (62. kanal)

17.15	Ziva scena, ponovitev
19.00	Kuhajmo skupaj, kulinarična oddaja
19.25	Risanke
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Aktualno, zanimivo, o dogodkih okoli nas
20.30	Med prijatelji , narodno - zabavna glasba z gosti: Alfi Nipic, Igor in Zlati zvoki, ansambel Vinka Cverleta, Stajerskih 7 in Cuki.
21.30	Karte pripovedujejo, vedeževanje iz kart
22.15	Cage, film
23.45	Video strani in nato Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Odpri prostor
10.00	Dnevnik
10.05	Film: Erode il grande (zgod., It. '58), vmes (11.00) dnevnik
11.50	Vabilo k mizi: Tutti a tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Kult. tednik Primmissima
14.20	Kviz: Sala giochi
14.50	Nan.: Catwalk
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti in vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Milly Carlucci)
19.35	Vreme in dnevnik, 20.30 Il fatto (E. Biagi)
20.40	TV film: Insieme per gemma (dram., ZDA '93, i. J.K. Wilson, G. Mavers)
22.30	Aktualno: Dosje o otrostvu (vodi D. Raffai)
23.20	Dnevnik
23.30	Sportna sreda: odbojka
0.25	Dnevnik in vreme
0.35	Danes v Parlamentu
0.45	Videosapere dok.: ... s Carlom Bergonzijem)

RAI 2

7.00	Oddaja za najmlajše Quante storie!
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Black Stallion
8.40	Nad.: Beautiful
10.30	Aktualno: Lo sportello del cittadino, 11.00 Fra le righe
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
13.45	Variete: Quante storie, ragazzi!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40	Kronike v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventientanti
20.40	Aktualna odd.: Italija sprašuje
22.30	Aktualno: Mladinski mixer (S. Sagromola)
23.30	Dnevnik
24.00	Pregled tiska in vreme
0.15	TGR v Evropi
0.50	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.30	Jutranji pregled tiska
6.45	Videosapere: Spanscina, L. Bragaglia, Filozofija, Alfabeto TV, dok. Kenya, Fantastica Età, itd.
11.10	Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Italija Jug
15.15	Sportno popoldne: IP v hokeju na ledu, gimnastika
16.30	Odpri sola, Parlato semplice, 18.00 dok. Geo
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.45	Aktualno: Speciale 3
23.50	Variete: Spazio Ippoliti
0.30	Dnevnik, pregled tiska in vreme, filmske novosti
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.30	Nan.: Tre cuori in affitto
8.00	Nad.: Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes nad. 11.00 Febbre d'amore, 12.00 Rubi, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) TG 4
14.00	Rubrika o lepoti
14.20	Nad.: Sentieri, 15.20 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.00	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	Variete: Simpaticissima '95 (vodi G. Scotti)
23.30	Dnevnik
23.45	Film: Giulietta degli spiriti (dram., It. '65, r. F. Fellini, i. G. Masina, S. Milo, M. Pisu, L. Gilbert)
2.05	Pregled tiska
2.15	Nan.: Jeffersonovi

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
21.00	Nogomet: Milan-Benfica
22.50	Aktualno: Braccio di ferro (vodi E. Mentana)
23.20	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30	Sgarbi quotidiani
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.20	Nanizanke
12.25	Odpri studio
12.30	Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.20	Aktualno: Village
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Byside School, 18.10 Village
18.15	Variete: Benny Hill
18.30	Odpri studio in vreme
18.50	Nogomet: Bayern-IFK Göteborg
21.00	Film: Innamorati pazzi (kom., ZDA '89, i. P. Dempsey, H. Slater)
23.00	Nogomet: Barcellona-Paris. Saint Germain
0.15	Italia 1 sport
2.00	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	19.30, 22.10, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nadaljevanke
21.30	Nanizanka

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: La settimana croce (dram., '44, i. S. Tracy)
20.00	LionTrophy Show
20.35	Film: Exodus (2. del)
23.00	Variete: Tappeto volante

Koper

16.00	Euronews - tv novice
16.15	Aktualnosti, tedenska rubrika
16.45	Rhythm & News, vodi Andrea F.
17.45	Tierras de Espana: Andaluzija
18.00	Slovenski program
	Bližnja srečanja - tv, mladinska oddaja
18.30	Tv sticisce
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tecaj angleskega jezika, »The Community Center«
20.00	Euronews
20.30	»Alica«- evropski kulturni magazin
21.20	Leteci zdravniki, tv nanizanka
22.05	No Comment
22.15	Vsedanes
22.30	Sport

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Postna pregrinjala na Koroškem
10.00	Post kot hrana
10.30	Mac in Elli, pon. am. krim.
12.00	Srečanje z naravo, pon.
12.45	Panoptikum, pon.
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi, pon.
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Blagoslovljena dvojica
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Dobri prijatelji
19.00	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.15	Morilceva senca, ameriški triler, 1991
21.45	Pogledi od strani
21.55	Ure strahu , am. triler, 1991, z Christopherjem Reeveom v glavni vlogi
	Režija: Karen Arthur
23.25	Cas v sliki
23.30	Pajkova mreža, ameriški triler, 1969
01.00	Video strani

Avstrija 2

13.05	Trojica s stirmi pestmi
13.50	Department S
14.35	Ne zapelji nas v skušnjava, nem. film., 1958
16.10	Ljubezenska preizkusnja
	Nejasne razmere
17.00	Pepelnica sreda umetnikov
	Z obnjenostjo do miru
18.00	Mi
18.25	Vseh devet kije
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, vreme
19.55	Nogomet - evropski pokal, cetrt finale lige prvakov: Bayern München - IFK Göteborg
	FC Barcelona - Paris Saint Germain
23.30	Joure Fixe
00.30	Maltusova dediscina - ali je revščina posledica prenaseljenosti
01.15	Hello, Austria, Hello, Vienna, pon.
01.45	Video strani
	Tisoc mojstrovin

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
	Solski program:
10.05	Dober dan, uenci
10.10	Vrhunske interpretacije
10.30	Antologija sodobne hrvatske književnosti: Matko Peić
11.00	Likovni ustvarjalci: Jerolim Miše
11.30	Mesecev Skakač, 4/14 del serije
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 109/211 del nadaljevanke
12.50	Greh Harolda Diddlebocka , ameriski film
14.20	Razstava na tv: Ivan Venecaj, retrospektiva
14.30	Vrhunske interpretacije, pon.
14.50	Antologija sodobne hrvatske književnosti, pon.
15.30	Kako je kaj nastalo Andersenove bajke
	Nekaj važnega
16.05	Prvic, 9/10 del nanizanke za otroke
16.30	Porocila
16.40	Ucimo se o Hrvaski: Hrvasko gledališce, 7. del
17.10	Pazi, steklo!
17.45	Hrvaska danes
18.00	Kolo sreće
18.35	Santa Barbara, 944. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1, vreme
20.02	Sport
20.10	Iz strankarskega življenja
20.55	Windsorski, 1/4 del angleske nadaljevanke
21.45	Znanstveni forum
22.30	Slika na sliko
23.10	Resna glasba
00.00	Porocila
00.05	Sanje brez meja

Hrvatska 2

17.15	Tv-koledar
17.25	Udobna voznja, 4/6 del angleske serije
18.15	Zametna taca, ponovitev 2/7 dela dokumentarne nanizanke
18.45	Nogometna euroliga:
19.00	Split:
	Hajduk - Ajax, prenos
21.05	Cheers, 5/44 del ameriske humoristicne nanizanke z Tedom Densonom v glavni vlogi
21.35	Udobna voznja, 5/6 del angleske nadaljevanke
	Igrajo: Kevin McNally, Reece Dinsdale, Sue Johnston in drugi
22.30	Nogometna evroliga: Barcelona:
	Barcelona - Paris Saint Germaine, posnetek
.....	Video strani

Madžarska

09.00	Porocila
09.05	Mejno mesto
09.30	Dopoldan, Cirkus Humberto, češka serija
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel
12.20	Welcome To Hungary
15.20	Zgodovina za solarje
16.00	Dnevnik
16.05	Domožnanstvo, serija
16.25	Gospodicina, serija
17.00	Vklopi, za otroke
17.45	Portret, razgovor z pesnico in pisateljico Agnesem Gergely
18.15	Posel
18.30	Macek v zaklju, kviz
19.00	Pravljica
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik
20.20	Milostljivi gospod Leonida in reakcija
20.55	Nogomet, liga prvakov
22.55	Prepovedani filmi: Samotna ženska, poljska drama
00.25	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 2

18.40

ARHIV ZEMLJE,
poljudnoznanstvena oddaja

Vlada Združenih držav je leta 1992 porabila 38 milijonov dolarjev za pokol 2,2 milijona divjih živali. V državi z velikim številom ogroženih vrst je ta pokol seveda razbesnel naravovarstvenike. Agencija za nadzor škode, ki jo povzročajo divje živali, deluje že od leta 1931 in pomaga kmetovalcem uničevati škodljivce. Pravijo, da ubijajo selektivno, naravovarstveniki pa trdijo, da s svojo grobo silo povzročajo nepopravljivo škodo.

V kitajski provinci Sečuan na tisoče ljudi v bližini talilnic, ki proizvajajo zveplo po že desetletja starih metodah, oboleva za pljučnico in kroničnim nahodom, okolje pa je popolnoma uničeno. Temu območju pravijo Okraj velikih dreves, vendar je drevje že zdavnaj izginilo.

Kitajska večino svojega zvepla pridobi na tak način - z muzotropnim človeškim delom v najbolj primitivnih razmerah.

Britanski psiholog David Center verjame, da so mesta kaj slabo okolje za ljudi in mení, da moramo metropole zamenjati za manjšimi, bolj intimnimi naselji. Pravi, da so prebivalci mest nesrečni, osamljeni, odrezani od sveta in pod nenehnim pritiskom. Njegov predlog je, naj mesta sestavlja vrsta posameznih sosesk z nakupovalnimi središči in kavarnami, kjer se ljudje lahko zbirajo.

Indijski znanstveniki so izdelali okolju prijazno snov, ki jo je mogoče uporabljati pri zmanjševanju onesnaževanja s težkimi kovinami. Je biološko razgradljiv in obnovljiv vir, ki veže nase 18 težkih kovin. Uporaba bioflokulanta ima še en pozitiven stranski učinek - varuje tradicionalno življenje domačinov.

Živosrebrni otok ob obali Namibije, v tako imenovanem otočju Guano, je bil včasih paradiz z gnezdišči številnih morskih ptic. Bogate zaloge naravnih gnojil so omogočile živahno trgovanje, ki se je razcvetelo že sredi 19. stoletja. Nabiranje naravnega gnojila je najprej povzročilo uničenje prostora za ptičja gnezdišča in zavetja, čezmerno ribarjenje pa je kmalu porušilo naravno ravnovesje med morskimi pticami in tujenci. Yves Cheselet se bojuje proti tujencem in poskuša otok znova poseliti s pticami.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.25

Razsute duše
meščanstva

Zadnji ples, švedski film, 1994

Scenarij in režija: Colin Nutley

Fotografija: Jens Fischer

Glasba: arhivska
Igrajo: Helena Bergström, Reine Brynolfsson, Ewa Fröling, Peter Andersson

Montreal 94, nagrada za naslovno žensko vlogo

ZADNJI PLES angleškega režiserja Colina Nutleya je navdušil lani na mednarodnem festivalu v Montrealu, kjer so nagradili z najvišjim priznanjem imenitno Heleno Bergström. Svedi so tako dobili priznanje pod taktirko angleškega režiserja, ki je tudi sicer večino svojih uspešnih filmov posnel za švedske produkcije in ga imajo tako Švedi kar za svojega. V ospredju filmske pripovedi sta dva meščanska zakonska para in obdobje treh mesecev njihovega življenja, ki se je sklenilo tragično s slučajno, ali pa tudi namerno, povzročeno nesrečo s smrtnim izidom. Smrt je kulminacija spleta dogodkov, razplamtelih se strasti, ki so se razvlele, ko je eden izmed moshkih pozelel zeno svojega najboljšega prijatelja.

Smrt se zgodi ob tekmovalstvu plesnih parov, oba zakonska para se v prostem času ukvarjata s športnim plesom, na angleški obali v mestecu Blackpool. Tako se zao-

kroži dokaj nenavadna zgodba o prijateljevanju starih v bistvu zelo različnih ljudi, ki pa imajo skupnega konjička, športni ples, ki je za vsakega od njih različno pomemben, tako kot je različen tudi njihov modus življenja, pričakovanja in strasti. Morda jih se najbolj družijo prikriti nezadovoljstvo, ki se skriva pod površjem meščanske urejenosti, primerne uglede in temu primerne standarde. Tako kot so v zakonu pričakovanja partnerjev različna, tako so tudi motivi za njihovo tekmovalstvo v športnem plesu različni. Za Tove je zmagovanje v plesu celo tako pomembno, da je pripravljena v svoji muhavosti tudi brezobzirnih dejanj.

Ob smrti se bodo morali preostali trije končno vendarle soočiti predvsem vsak s samim seboj, pa tudi s prijateljstvom, kolikor ga je utegnili med njimi sploh se ostati. Zgodba, ki jo pripoveduje Colin Nutley je pravzaprav zelo vsakdanja in se dogaja in dogodi lahko praktično kjerkoli. Pa vendar je to indiskretno pogledovanje v človeško intimo, razkrivanje želja in hotenj toliko provokativno, da gledalca nikakor ne more pustiti hladnega. Colin Nutley dokazuje, da se v banalnostih, v vsakodnevnem, na pogled nezanimivem življenju, skrivajo intrigantne človeške usode, ki se v spletu okoliščin lahko zaokrožijo tudi na tragičen način.

IZBOR S SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul On MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski Mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 19.30 The Zig Zag Show; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 00.00 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Anything But Love; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Kalni izvir; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Family Ties; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 A Mind To Kill, triler; 23.00 Star Trek

PRO 7

04.30 Serije; 09.35 Jočite za prekletimi; 12.00 Neizprosna, a prisrčna; 13.00 Charliejevi angelčki, serija; 15.00 Colbyjevi; 15.55 Zakon v Los Angelesu; 17.00 Kit sanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.55 Poročila; 20.15 Jutro potem, am. krim.; 22.15 Renegade, serija; 23.05 Srečanje z mrtvo žensko, aus. krim., 1988

PREMIERE

14.00 Orson in Olivia; 14.50 City Boy, am. film, 1994; 17.30 Premiere; 17.45 Večerja za šest ljudi, am. tragikomedija, 1991; 20.00 Premiere; 20.15 Medeni mesec v Las Vegasu, am. triler, 1992; 21.50 Trouleshooters, am. film, 1993

SAT 1

07.30 Ponovitve serij; 12.00 Loving - ljubezenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.25 Falcon Crest; 14.25 White Fang; 14.55 Pustolovski mladež Indiana Jonesa; 15.55 MacGyver; 17.00 Tvegoli; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse; 19.00 Poročila; 19.20 Götze George na SAT1; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Hribovski zdravnik, 3/13 del nem. družinske serije; 21.15 Hunter

EUROSPORT

08.30 Power Play; 09.00 Atletika; 10.00 Hattrick; 11.00 Svet športa; 12.00 Akcion 5; 13.00 Magic Sports; 15.00 Ofenzivno; 16.00 Biljard; 17.00 Acton 5; 18.00 Magic Sports; 19.55 Športna poročila; 20.00 Ples; 22.00 Boks; 22.55 Športna poročila; 23.00 Motošport; 00.00 Boks; 01.00 Direktno

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor, je napisala, ameriška serija; 17.00 Jeopardy; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in slavní; 18.45 Poročila; 19.00 Nogomet, prenos 1. polčasa: Bayern München - IFK Göteborg; 19.50 Franz Beckenbauer komentira; 20.50 Liga prvakov; 23.15 Gottschalk - Late Night Show; 00.00 Poročila; 00.25 Nočni program

RTL 2

05.55 - 17.00 Ponovitve; 17.00 Mož za sedem milijonov dolarjev; 17.55 Umik; 18.25 Nasmešnite se, prosim; 19.00 Ženska za sedem milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 Tarzan na Manhattanu, am. pust. film, 1989; 22.10 Wrestling; 23.10 Bojno polje časti, am. nizoz. vojni film, 1986

SKY MOVIES

13.10 Across The Great Divide; 15.00 King's Pirate; 17.00 Viva Maria!; 19.00 Archer; 21.00 The Power Of One; 23.10 Joshua Tree

MOVIE CHANNEL

11.00 Just My Imagination; 13.00 Strictly Ballroom; 15.00 Stolen Babies; 17.00 Danny The Champion Of The World; 21.30 A Place For Annie; 23.00 A Few Good Men

FILMNET +

14.00 Cop And A Half; 15.30 Extreme Close Up; Arnold Schwarzenegger; 16.00 K-TV; 18.00 Jennifer 8; 20.05 The Last Hard Men

SUPER CHANNEL

14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročilo Financial Times; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 19.30 Golf; 20.30 Dateline, magazin; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show; 23.30 Res osebnost, talk show

CNN

06.00 - 23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Bivoreme; 8.05 Za vas in mjesto; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahka noč, otroci; 20.00 Odskočna deska; 21.05 Koncert za besedo; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nočno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Prireditve; 9.15 Malčki o...; 9.45 Kje vas čevlji žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.50 Šport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Završite, uganite; 22.20-23.00 Jazz na 2. programu.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasba; 16.45 Življenje kot izziv; 17.05 Vilinska kraljica; 20.00 Pota naše glasbe; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glas. tradicija 20. stoletja; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvořitev; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OK obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Kulturne prireditve; 9.45 Na rešet - odgovori; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasbena oddaja; 19.30 Športni pr.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Tefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val;

18.00 Mix magazine; 18.45 Natività; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na rajzo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40-15.00 Moda; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Lestvica discoteka Bauluolles Blondes; 19.30 do 24.00 Večerni program - Parnas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Info-servis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoci srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Šport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva; 22.15 Glasba; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 107. Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 17.00 Jazzarije; 19.00 TB: Pridigarji; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kabaret; 24.00 Reprize (poned. in torek).

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.15 Odprta knjiga: Ettore Mangialupi, protagonist Tržaških humoresk (prip. A. Rustja); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje: MePZ F. Borgia Sedej; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriskem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Trieste Prima 1994; 18.00 Literarne podobe: Literarne kritične skice in osnutki; 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

18.00-18.30 Pepelnica; 21.04-22.00 Srednjeevropski obzornik.

TV SLOVENIJA 2

19.20

V VRTINCU,
oddaja o filmu

Kaj dobite, če v filmski kotel zmešate Kennetha Branagha, Roberta de Nira, Helen Bonham-Carter in Mary Shelley? Odgovor je: najnovejšo preredbo legendarnega romana Frankenstein, Mary Shelleyeve.

Produkcijske niti je vlekel Francis Ford Coppola, ki je svojega osebnega prijatelja Roberta de Nira pripravil do tega, da je sploh nastopil v vlogi pošasti doktorja Frankenstein. V glavni vlogi igra angleški igralec Kenneth Branagh, ki je film tudi režiral. V zadetku v polno bodo pogledali, kako mu je uspelo voditi odlično ekipo skozi atraktivno zgodbo.

A KANAL

20.00

BENNY HILL,
angleška humoristična serija

Na Azurni obali se vsako leto srečujejo na televizijskem festivalu producenti, režiserji in Benny Hill. In vsako leto odkrivajo najboljše oddaje sezone. Najbolj je gledana oddaja Carmen s presunljivim novim libretom. Če malo bolje pogledate, se vam bo zdel lepi foreador znan.

KANAL A

21.20

DANCE SESSION,
oddaja o plesu

Ekpa oddaje je bila na Dunaju udeleženka 11. zimskega plesnega tedna, ki je potekal v športno - univerzitetnem centru. Plesni teden nudi možnosti vsem plesa željnim ljubiteljem in profesionalcem, da se spoznajo z različnimi plesnimi tehnikami (klasika, step, jazz balet, etični ples, mednarodna improvizacija, ples za otroke, ples za hendikpirane, slepe...), katere predavajo najboljši mednarodni pedagogi. V prvi marčevski oddaji vam bodo predstavili direktorja Karla Regensburgerja, umetniškega direktorja Iva Ismaela, Nino Corti, Pascala Hulina in druge.

RETE 4

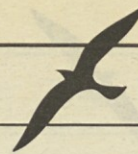
23.45

GIULIETTA DEGLI SPIRITI,
italijanski film, 1965

Režija: Federico Fellini
Igrata: Giulietta Masina, Sandra Milo, Sylvia Koscina (na sliki)

Poroka med Giulietto in Giorgiom je propadla, čeprav si tega nočeta priznati. Giulietta je prepričana, da je Giorgio zaljubljen v drugo, zato išče pomoči v mistiki. Obme se tudi do indijskega preroka, ki pa samo poveča njeno zmedo. Detektiv, ki so zasledovali Giorgia, pokažejo zdaj Giulietti nedvoumne dokaze, da jo mož vara. Fellini se je z občutkom dotaknil zapletenega ženskega lika, ki obupano išče tolažbo v onostranstvu, saj ji realnost ne nudi ničesar. Kritika je film sprejela hladno, čeprav je prejel nominacijo za oskarja za kostume in scenografijo.

NOGOMET / ČETRTFINALNE TEKME POKALA UEFA

Tako je Marocchi dosegel gol za Juventus v Frankfurtu (AP)

Zaslužena zmaga Lazio Neodloženo v Frankfurtu

*Rimljani premagali Borussia po avtogolu, a so bili boljši
Po голу Marocchija Eintracht dohitel Juventus s Furtokom*

Eintracht - Juventus 1:1 (0:1)

STRELCA: Marocchi (37) in Furtok (73).

EINTRACHT: Koepke, Bindewald, Weber, Roth, Binz, Komljenović, Bommer (od 23. min. Flick), Dikhaut, Furtok, Falkenmayer, Okocha. (13 Penksa, 14 Legat, 15 Wolf, 16 Niko-lov).

JUVENTUS: Peruzzi, Porrini, Torricelli, Carrera, Kohler, Paulo Sousa, Marocchi (od 77. min. Fusi), Deschamps, Vialli, Del Piero (od 46. min. Di Livio), Ravanelli. (12 Squizzi, 15 Grabbi, 16 Ferrara).

SODNIK: Mikkelsen (Danska). **GLDALCEV:** 45 tisoč.

FRANKFURT - Lep gol Marocchija z levo nogo v desni spodnji kot vrat po briljanti podaji Viallija s peto omogoča Juventus mir-

no spanje pred povratno tekmo četrtfinala pokala Uefa proti frankfurtskemu Eintrachtu. Res je, da bi se lahko italijansko mostvo vrnilo v Turin z zmago, toda tudi neodločen izid Lip-pijevemu mostvu prav gotovo ustreza, saj so Nemci v prvem polcasu imeli nekaj zrelih priložnosti za zadetek in so odločneje pritiskali na vrata gostov.

»Preden je Juventus prvič streljal na naša vrata in zadel smo imeli stiri velike priložnosti, toda priznati je treba, da se vrhunska mostva prepozna tudi po tem, da znajo z minimalnim trudom doseči maksimalni učinek,« je po srečanju priznal trener nemške enajsterice Jupp Heynckes, pri čemer pa je treba vsekakor povedati, da sodnik v 34. minuti ni piskal najstrožje kazni v korist Eintrachta,

potem ko je Juventusov Francoz Didier Deschamps meter pred golovo crto z roko prestregel strel Furtoka. V drugem polcasu so se Nemci podali v napad, vendar bi lahko Ravanelli v 12. minuti podvojil, a vratar Eintrachta Koepke je do bro posegel. Trener Italijanov Lippi je utrujenega Del Piera zamenjal z bolj dinamičnim Di Liviom in tako okrepil zvezno vrsto, kar pa Eintrachtu ni preprečilo, da bi izenacil. Po podaji Nigerijca Okocha je do zoge prišel Komljenović, njegovega strela pa vratar Peruzzi ni zadržal in Poljak Furtok je bil hitrejši od branilca Torricellija. V zadnjih minutah je Juventus spet skušal presenetiti Nemce, zlasti z Viallijem in Marocchijem, vendar pa je dosegel le nekaj strelav s kota. Juventus je tako ohranil nepremaganost v pokalu, ni pa mu uspelo četrtič zapored zmagati v gosteh.

»V prvem polcasu nas je Eintracht z napredovanjem branilcev proti našemu kazenskemu prostoru res presenetil, toda z malo več sreče bi mi lahko proti koncu polcasa podvojili,« je dejal Juventusov branilec Carrera.

Lazio - Borussia Dortmund 1:0 (0:0)

Strelec: Freund (avtogol) v 73. minuti.

LAZIO: Marchegiani, Negro, Craverop, Di Matteo, Bergodi, Chamot, Rambaudi (Casiraghi), Venturin, Boksić, Winter, Signori (Bacci).

BORUSSIA: Klos, Tretschok, Schmidt, Freund (Ricken), Julio Cesar, Sammer, Reuter, Zorc, Chapuisat, Möller, Riedle.

SODNIK: Uilenberg (Niz)

Ceprav je edini zadetek padel po avtogolu Freunda

po strelu Chamota je zmaga Lazio zaslužena. Vodilni v nemški bundesligi ni upravičil svojega slovesa. Zairgral je neambiciozno, njegovi renomirani napadalci pa sploh niso prisli do izraza. Lazio je v prvem delu obeh polčasov silovito pritiskal, Signori pa je že na začetku zadel prečko. Boksić je bil kot ponavadi izredno aktiven, vendar pa tudi nenatančen, se najbolj prav v zadnji minuti igre, ko je sam pred vratarjem streljal mimo vrat, Signori pa je tudi tokrat ostal brez evropskega gola, malo pred koncem pa si je celo pretegnil stegensko misico in predcasno zapustil igrišče.

Ostali izid: Bayer Leverkusen (Nem) - FC Nantes (Fra) 5:1 (2:0). Strelci: za Bayer Lehnhoff (9), Kirsten (19 in 89) in Sergio (78 in 83), za NantesOuedec (64 po 11.m). **Jutri:** Parma (Ita) - Odense (Dan).

Pokal pokalnih zmagovalcev

Včerašnji izid: Bruges (Bel) - Chelsea (Ang) 1:0 (0:0). Strelec: Verheyen v 83. minuti **Danes:** Feyenoord (Niz) - Real Zaragoza (Spa), Sampdoria (Ita) - Porto (Por). **Jutri:** Arsenal (Ang) - Auxerre (Fra).

V Belgiji zabodli navijača

Pred tekmo pokala pokalnih zmagovalcev Bruges - Chelsea je bil v spopadu med navijači z nožem v hrbet ranjen 22-letni Belgijec, so sporočili policisti. Do napada je prišlo 200 metrov od stadiona nekaj ur pred pričetkom tekme. Policisti so že v jutranjih urah poslali domov 200 pijanih angleških navijačev.

NOVICE

Za Giro že izbranih 18 kolesarskih ekip

RIM - Včeraj je potekel rok za prijavo kolesarskih ekip za nastop na letošnjem Gru po Italiji, ki se bo začel 13. maja v Perugi in končal 4. junija v Milanu. Na dirki bo nastopilo 22 ekip s po 9 kolesarji, določenih pa je že 18 ekip - od prvih 22 po lestvici UCI - ki bodo zanesljivo nastopile. To so: Brescialat, Carrera Jeans - Tassoni, Ceramiche Refin, Gewiss - Ballan, Lampre - Panaria, Mapei - GB, Maglificio MG - Technogym, Team Polti in ZG Mobili - Selle (vse Italija), Festina - Lotus (Andora), Castorama in Le Groupmen - Bianchi (Francija), Telekom (Nemčija), TVM (Nizozemska), Mercatone Uno - Saeco (San Marino), Banesto, Kelme in Once (Spanija). Ostale stiri ekipe bodo izbrali do 31. marca, kriterij za izbiro pa bodo predstavljali predvsem doseženi rezultati na dirkah v tem obdobju. Med najresnejšimi kandidati za nastop so italijanski ekipe Navigare - Blue Storm in Amore e Vita - Galatron, monaska ekipa Aki - Gipieme 95, portugalska Sicasal - Acral in španska ekipa Deportpublic Castellblanch.

V odbojkarški A1 ligi Schio premagal Tally

RIM - Zaradi finalov v evropskih pokalih bodo odbojkarji v A1 ligi dve tekmi nedeljskega kola odigrali danes, medtem ko sta se že včeraj v Schiu pomerila Wuber in Tally iz Milana. V izredno važnem srečanju, ki je odločalo o uvrstitvi blizu vrha je Schio s 3:1 (8:15, 15:13, 15:5, 15:8) premagal milanski Tally.

Danes ob 20. uri se bosta v Modeni pomerila Daytona in Alpitour (posnetek ob 23.30 po Rai 1), v Montichiariju pa bo Gabeca gostila Cariparmo.

Ostala srečanja 19. kola bodo v nedeljo. Spored pa je naslednji: Edilcuoghi - Banca Sassari, Fochi Bologna - Ventaglio Gioa del Colle in Sisley - Ignis.

Izbrani potniki za Thunder Bay

RIM - Vodstvo italijanske reprezentance v nordijskih disciplinah je določilo potnike za svetovno prvenstvo, ki bo od 9. do 19. marca v kanadskem Thunder Bayu. V tekih bodo v moški ekipi Marco Albarello, Silvano Barco, Silvio Fauner, Gaudenzio Gaudios, Fabio May, Pietro Piller Cottler, Maurizio Pozzi, Fulvio Valbusa in Giorgio Vanzetta. Pri ženskah bodo Italijo zastopale Stefania Belmondo, Guidina dal sasso, manuela Di centa, Cristina Paluselli, Gabriela Paruzzi in Sabina Valbusa, v smučarskih skokih bosta v ekipi Roberto Cecon in Ivo Pertile, v nordijski kombinaciji pa Andrea Cecon in Andrea Longo.

Italijanski pokal 8. in 9. marca

RIM - Prva polfinalna tekma za italijanski nogometni pokal med Laziom in Juventusom bo v sredo, 8. marca, s pričetkom ob 20.45, naslednji dan pa bosta ob isti uri stopili na igrišče Foggia in Parma.

KOŠARKA / POKAL

V Casalecchio odšel tudi Gattoni

Košarkarji trzasekega Illycaffè so že danes zjutraj odpotovali v Casalecchio, kjer se bodo jutri in v petek udeležili sklepne faze tekmovanja za italijanski košarkarski pokal. V Casalecchio je odpotoval tudi play maker Massimo Gattoni, ki si je dokončno opomogel od poškodbe hrbta. Barve Illyja bodo poleg njega branili Sabbia, Burt, Tonut, Dallamora, Budin, Zamberlan, Pol Bodetto, Thompson, Bargna. Pred jutrišnjim polfinalnim dvobojem s Scavolinijem (ob 20. uri, prej pa bo tekma med Bucklerjem in Stefanom) bodo imeli košarkarji Illyja danes zvečer trening. Vodstvo trzasekega košarkarskega prvoligaša sporoča, da bodo vstopnice za final four pred dvorano v Casalecchiu prodajali še danes in jutri od 10. do 20. ure.

ODBOJKA

Konec tedna v Parmi pokal Cev

PARMA - Parma bo že sedmič prizorišče finalne faze odbojkarškega evropskega pokala. V soboto in nedeljo bo namreč v tem kraju »final four« v moskem pokal CEV.

V soboto, s pričetkom ob 15.30, se bosta v prvem polfinalu pomerila milanski Tally in grški Orestida, ob 18. uri pa bo srečanje med Cariparmo in ruskim mostvom Samotlor Nizneartorsk. Tekma za 3. mesto bo v nedeljo, s pričetkom ob 13.30, finale za prvo mesto pa se bo pričelo ob 16. uri. To tekmo bo v neposrednem prenosu brez kodirane signala prenašala zasebna Tv postaja tele +2.

Predsednik Cariparme Pier Luigi Pernis računa na velik odziv gledalcev. Temu primerne so tudi nizke cene (od 10 do 40 tisoč lir).

TEDENSKI PREGLED V AMATERSKIH NOGOMETNIH LIGAH

Dež okrnil spored Kje bo igrala Gaja?

Nedeljski obračun slovenskih enajsteric v amaterskih prvenstvih je razveseljav. Zal pa je nepopoln, saj so od skupno enajstih slovenskih ekip le stiri stopile na igrišče in odigrale prvenstveno srečanje. Igralci ostalih ekip pa so zaradi razmocenih terenov lahko predcasno sli pustovat. Kot podatek naj navedemo, da so v sedmih prvenstvih od skupno 52 tekem odigrali le 24, kar je manj kot 50 odstotkov. V 3. amaterski ligi - skupina F, kjer igrajo Doberdobi, sta samo Romana in Mladost stopili na igrišče.

V promocijski ligi je bil na vrsti »big match« med Staranzanom in Juventino (ocena 7), ki se je zaključil brez zmagovalca. Vrh lestvice pa je tako sledeci: Staranzano 29 točk, Torviscosa 28, Juventina in Sangiorgina 27. Sangiorgina ima tekmo manj.

V 1. amaterski ligi je igrala le kriska Vesna (7), ki je v gosteh izbojevala šesti neodločeni izid, četrti z izidom 1:1.

V 3. amaterski ligi pa sta kar dve naši predstavnici stopili na teren. Mladost (8) je po starih zaporednih porazih dosegla peto prvenstveno zmago, kar tretjo v gosteh. Brežani (7) pa so v važnem srečanju proti Montebellu dokazali, da sodijo v sam vrh lestvice, saj so kar dvakrat nadoknadili zadetek zaostanka. Zal pa so letos nekonstantni.

STATISTICNI PODATKI

Odigrana srečanja: 4; Osvojene točke: 5 (1

zmaga, 3 remiji); doseženi zadetki: 5; prejeti zadetki: 4; izključeni: 1; enajstmetrovke (v korist): nobena.

V prihodnjem kolu bo na sporedu več zanimivih srečanj: Juventina - Sangiorgina, Basaldella - Primorje, Gaja - Kras in Breg - Pieris.

Igrišče na Padricah, kjer igra Gaja, je v zadnjih casih postalo pravo močvirje, tako da so morali odložiti kar dve srečanja - proti Foglianu in proti Villessam. Domačo tekmo proti Audaxu pa so igrali na Proseku. O trenutnem stanju igrišča in ekipe smo se pogovorili z Aleksandrom Kalcem, odbornikom Gaje.

Kakšno je trenutno stanje igrišča na Padricah?

»Polozaj je zelo slab. Igrišče je zelo blatno in polno vode.«

Zakaj je prišlo do tega?

»Plast pod terenom ne uspe popiti vode, zato ostaja voda na površju.«

Kako pa mislite ukrepati?

»Zal nam je vreme v zadnjih dneh nenaklonjeno, zato ne moremo storiti ničesar. Upajmo, da bomo z boljšim vremenom lahko kaj storili. Vsekakor pa upamo, da nam bo letos uspelo se izpeljati kako prvenstveno tekmo na Padricah.«

V nedeljo bi morali igrati doma derbi proti

Krasu. Kje pa mislite, da boste igrali?

»Tudi tokrat bomo kot proti Audaxu zaprosili, če lahko igramo na Proseku.«

Ob koncu pa povejte še nekaj o trenutnem stanju v ekipi.

»Situacija ni najbolj rožnata. Morala ni na visku. Mislim, da se bomo morali do konca boriti za obstanek v ligi. Prepričan pa sem, da je ekipa boljša od nekaterih ekip, ki imajo več točk kot mi.«

E. B.

SMUČARSKA SEZONA SE NADALJUJE

Denis Petrovčič drugi v deželi v veleslalomu

Na deželni finalu je mladi smučar Brdine zaostal le za Sirco
Še nekaj dobrih uvrstitev naših smučarjev na ostalih tekmah

Tudi za konec tedna je bil za naše smučarje precej pester. Gotovo najboljši rezultat je zopet dosegel Denis Petrovčič (Brdina). V nedeljo je na finalnem deželni veleslalomu v Piancavallu dosegel odlično 2. mesto s časom 46.85, takoj za zmagovalcem Edoardom Sirco (Sci Cai, 44.96). Na 21. mesto se je uvrstil s časom 53.30 Jaro Furlani (Devin, sel. ZSSDI). V isti kategoriji pri deklicah je zmagala Alessia Segulin (SC 70) s časom 46.05. Na dobro 10. mesto se je uvrstila Martina Gantar (Devin) s časom 57.28. Mateja Piccini (Brdina) je bila s časom 68.71 14. Corrine Cella (Fornese) je zmagala v kategoriji cicibank s časom 45.19. Na 10. mesto se je uvrstila Mateja Paulina (Devin, sel. ZSSDI) s časom 49.51. Ivana Gantar (Devin) se je s časom 53.86 uvrstila na 18. mesto, medtem ko je Martina Bogatec (Mladina sel. ZSSDI) s časom 56.36 obstala na 21. mestu.

Tudi mladinci in člani so se pomerili v petek v superveleslalomu na Piancavallu in v slalomu v soboto na Trbizu. Na obeh tekmah je dobro smučala prestavnica Brdine Valentina Suber, ki je bila v petek osma, medtem ko je zmagala Olivia Andreussi (Ravascletto). Na tej tekmi sta imela manj sreče Alex Praselj (Mladina, sel. ZSSDI) in Robert Rencelj (Devin), ki sta izpadla. V slalomu je v soboto zmagala Katia Casolino (Lussari), Valentina Suber je na tej tekmi zelo dobro smučala, osvojila 4. mesto, toda za las se ji je izmuznilo celo drugo mesto. Med moškimi je zmagal predstavnik Lussari Davide Oballa. Tu sta dobro izpeljala progo Alex Praselj in Peter Ferluga (Brdina).

V ponedeljek pa je bil v Padoli se zelo zahteven su-

perveslalom v kategoriji pionirjev. Zmagal je Paolo Buttignol (PN) s časom 67.23. Oba naša predstavnika sta solidno smučala. Giorgio Pitacco je bil s časom 78.28 17., Borut Bogatec pa je osvojil 19. mesto s časom 80.42. Nastopilo je 24 tekmovalcev.

Konec tedna caka pionirje deželni finale v vseh treh disciplinah na Zoncolanu. Od naših smučarjev bodo med 35 nastopajočimi pri dečkih sodelovali Matej Krizmancic (24.), Erik Piccini (26.), Patrik Kocjancic (33.) in Giorgio Pitacco (34.). Med narasčajnicami (20 tekmovalk) bo nastopila Karin (18.) in Fjona (19.) Mezgec.

V nedeljo pa bo v Sappadi zamejsko prvenstvo, ki bo veljalo za 14. trofejo ZSSDI v organizaciji SD Mladina. (E.M.)

Borut Bogatec (Mladina, selekcija ZSSDI)

KARATE / NA TEKMOVANJU V DOLU

Izvrstne uvrstitve mladih

Člani Shinkai karate kluba osvojili dve 1., eno 2. in eno 4. mesto

V Dolu pri Benetkah je bilo pred dnevi tekmovanje v karateju za območje treh Benečij, ki ga je priredilo sportno združenje CSAIN. Srečanje je bilo namenjeno najmlajšim tekmovalcem. Udeležilo se ga je tudi 6 otrok iz Shinkai karate kluba s Proseka, ki so kljub temu, da je bila njihova ekipa številčno precej okrnjena, dosegli res lepe rezultate: v različnih kategorijah sta se dva uvrstila na 1. mesto, eden na 2., eden pa

na 4. mesto.

Mlade clane Shinkai karate kluba je spremljal trener Sergij Stoka, ki je bil na tem tekmovanju tudi član sodniške komisije. Na 1. mesto se je v kategoriji belih in rumenih pasov, starih od 12 do 13 let, uvrstila pri dekletih Chiara Vidonis, pri fantih pa Manuel Piano.

Fabiana Piano je zasedla 2. mesto med dekleti belih in rumenih pasov, starih 14 in 15 let. Četrto mesto v prej omenjeni staro-

stni kategoriji (12 in 13 let) pa si je priborila Emanuela Schira. Otroci, ki so se udeležili tekmovanja v Dolu, so se pomerili izključno v katah, neke vrste obveznih likih pri karateju, in ne v kumiteju (borbi).

Prejsnji teden so pri Shinkai karate klubu potekali tudi izpiti, ki jih je večina članov uspešno opravila. Izpite je polagalo približno 20 otrok - starih, to je stopnja pred črnim - ter 25 odraslih. (HJ)

MLADINSKA KOŠARKA / DEŽELNI MLADINCI

V pustnem »družinskem« derbiju so se borovci oddolžili cicibonašem

Simpatična sodnika s pravilnim vzdušjem

Cicibona Mingot - Bor Radenska 109:112 (48:58)

CICIBONA: Giacomini 34 (9:13), Messina 30 (5:9), Colja, Gregorič 7 (1:1), Verri 8 (0:1), Sartori 3 (1:1), Kovac 6 (0:2), Lipovec 14 (0:1), D.Korošic 7 (1:2); trener V.Jogan.

PM 17:30; SON: 15; 3T: Giacomini 1, Messina 1.

BOR: Valenti 2, Pozar 14 (2:3), M.Jogan 22 (1:1), W.Sancin 8 (0:1), Ursič 12 (1:2), Galeone, Lapel 19 (3:4), Rustja 20 (2:2), Del Monaco 2, S.Zuppin 13 (3:4); trener F.Sancin.

PM 12:17; SON: 23; 3T: Pozar 2, S.Zuppin 2, M.Jogan 1, Ursič 1.

Sodnika: Penzo in Semiz (oba Ts)

V povratnem »družinskem« derbiju so se Borovi mladinci oddolžili cicibonašem za presenetljiv poraz, ki so ga utrpeli pred nekaj meseci. V pustnem vzdušju so mladinci Bora in Cicibone, ki so se pred nekaj leti igrali skupaj v raznih mladinskih peterkah Bora, odigrali tipično prijateljsko tekmo brez večjega naprežanja. Zlasti v obrambi se ni nihče preveč potrudil, o čemer priča visok končni izid in dejstvo, da so se skoraj vsi protagonisti vpisali med strelce.

V prvih minutah so belozeleni (cicibo-

naši) bliskovito povedli (9:3), Pavel Rustja in Matija Jogan pa sta kmalu poskrbela, da so belozeleni (borovci) dohiteli »bratrance« in vse do 18. minute je bil izid izenačen (44:43). V zadnjih akcijah prvega polčasa je Rustja zaigral »zares«, dosegel 8 zaporednih točk, trojka Pozarja s sredine igrišča pa je Boro podarila najvišjo prednost (+10).

V drugem polčasu sta Igor Giacomini in Mauro Messina nekoliko znižala zaostanek (62:67), tedaj pa se je razigral Enrico Lapel, ki je v 5 minutah dosegel kar 16 točk in Sancinovi fantje so v 34. minuti imeli 15 točk prednosti (95:80). Cicibonasi se niso vdali, Samo Kovac in Savo Lipovec sta nekajkrat spretno »preliscila« višje nasprotnike in v 38. minuti je zaostanek znašal le še 5 točk (106:101). Sergio Pozar je dosegel 4 zaporedne točke, Marko Ursič se dve in slabo minuto pred koncem je vse kazalo, da je tekme konec: 110:101. Z delnim izidom 8:2 pa so se cicibonasi spet približali na 109:112 in 10 sekund pred koncem imeli tudi zogo, zadnji met z velike razdalje pa ni sel skozi obroč in vseh 20 nasmejanih protagonistov jo je odkurilo najprej v slatčnico, zatem pa na pustni ples, pozno v noč. (VJ)

Družinski derbi je minil v pravem prijateljskem vzdušju, slavili pa so borovci (F. kroma)

NAMIZNI TENIS / VSEDRŽAVNI TURNIR ZA TRETJEKATEGORNIČE

Vseh pet krasovk uspešno preskočilo kvalifikacije

Najbolj uspešno Zgoničanke nastopile v dvojicah

Krasove namiznoteniske igralkice so bile na tretjem državnem turnirju tretjekategornikov v Bergamu izvrstne. V tekmovanju posameznice se je vseh pet prebilo iz kvalifikacijske skupine. Pri tem velja poudariti, da so bile nekatere skupine se posebnost težavna ovira, toda Sonja Milic, Ivana Stubelj, Dasa Bresciani in Martina Milic so izšle kot zmagovalke svoje skupine, Nina Milic pa kot druga, kar je zadoستovalo, da je prišla v glavni razpored.

Tu se je boj za medalje nadaljeval. V ospredju je bila Sonja Milic s svojimi izkušnjami in z zgledom mlajšim klubskim soigralkam. Osvojila je odlično tretje mesto takoj za Milančanko

Venninijevo (st. 92) in Norcio (st. 103). Njenemu zgledu je zelo dobro sledila Ivana Stubelj (st. 109); v šestnajstini finala je premagala Verončanko Orlando (st. 139) in se zatem srečala s klubsko soigralko Brescianijevo, v četrtini finala pa je izgubila s četrtouvrščeno Sillinijevo (st. 142) in na koncu osvojila 5. mesto. Za Daso Bresciani (st. 130) je bil velik uspeh že to, da je v prvem kolu premagala Molinovo (st. 110) in prišla med prvih 16 najboljših igralk. Sestrčni Nina (st. 115) in Martina (st. 142) Milic sta se uvrstili med dvaintrideseterico. Za mladi igralki sta bili usodni Sellinijeva in Ingrid Calliari.

V tekmovanju dvojic so bili vsi trije Krasovi

pari nagajeni s pokali, se posebno pa je razveselilo prvo mesto iz dveh generacij, to je matere in hčere. Za doseženo mesto sta Sonja in Martina Milic (na sliki, F. Kroma) morali trdo garati, saj je bila konkurenca ostra. Z drugim mestom se je izkazala mešana dvojica Ivana Stubelj - Alessandro Flego (Chiadino), Krasova ženska dvojica v sestavi Dasa Bresciani - Nina Milic pa je zasedla tretje mesto.

Turnir v Bergamu je stel za točkovanje za podelitev velike zvezne nagrade Gino Mario Cini. S svojimi uspehi je vseh pet krasovk nedvomno prispevalo, da se sportni krožek Kras kot društvo zmeraj bolj približuje temu cilju.

JJ.

NOVICE

Smučarsko prvenstvo novinarjev se nadaljuje

Sportni casnikarji Furlanije-Juljske krajine so v soboto nadaljevali svoje smučarsko prvenstvo. Tokrat so se podali na bele poljane vasi Forni di Sopra. Pisana množica posnemalcev Tombe in Compagnonijeve se je v »divjem« spustu spustila po dobro pripravljenih progah in vzbujala zaviranje vseh prisotnih. Tudi tokrat je na najvišjo stopničko stopil kolega videmskega Messaggera Surca, ki sedaj vodi na začasnih lestvici. »Nasi« predstavniki so se dobro odrezali, saj zasedajo mesta na sredini lestvice in imajo dobre možnosti v nadaljevanju prvenstva. Po mali pavzi se bo prvenstvo nadaljevalo 18. marca in sicer na Trbizu, kjer bo na sporedu nočni slalom. (Marij)

Obvestila

SD MLADINA

obvesca, da prireja pod pokroviteljstvom ZSSDI, 14. zamejsko smučarsko prvenstvo, ki bo 5. marca v Sappadi. Rok za vpis zapade 3. marca. Možnost avtobusnega izleta. Informacije nudita Lara tel. 220793 in Enio tel. 213518.

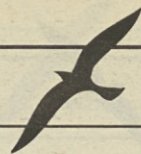
SK DEVIN

vabi vse svoje smučarje, naj se udeležijo 14. zamejskega prvenstva, ki bo v Sappadi 5. marca. Prijave sprejema Stojan na tel. 220423 do JUTRI, 2. marca do 21. ure. Možen avtobusni prevoz.

PRIMOTOR KLUB

obvesca svoje odbornike, da bo seja odbora JUTRI, 2. marca, ob 20.30 v gostilni Pri studencu v Dolini. Obenem vabi na sejo vse clane motocikliste, ki nameravajo sodelovati v spremstvu kolesarske dirke v Lonjerju.

NOVICE

Hill najhitrejši v Estorilu

ESTORIL (Reuter) - Britanec Damon Hill je v ponedeljek s svojim williamsom postavil najhitrejši čas na dirkaliscu v Estorilu, kjer kar nekaj moštev formule ena testira vozila pred začetkom nove sezone. Hill, ki je včeraj svoj novi williams-renault FW 17 posodil kolegu Davidu Coulthardu, je 4.35 km dolg krog prevozil v času 1:22.53. Severni Irec Eddie Irvine je z jordan-peugeotom postavil drugi najhitrejši čas (1:24.76), tretji pa je bil Avstrijec Karl Wendlinger s sauber-fordom (1:24.77). Finec Mika Häkkinen je z Mansilovim mclaren-mercedesom odpeljal le devet krogov in dosegel skromen čas 1:26.00.

Rezultati in vrstni red NHL

NEW YORK (Reuter) - Rezultati srečanj lige NHL: New Jersey - Montreal 6:1, Ottawa - Boston 0:2, Quebec - Pittsburgh 5:7, St. Louis - Toronto 3:2. Vrstni red: vzhodna konferenca - severovzhodna divizija: Pittsburgh 30, Quebec 28, Boston 22, Montreal 18, Buffalo 17, Hartford 15, Ottawa 7; atlantska divizija: N. Y. Rangers 20, Tampa Bay 18, New Jersey 18, N. Y. Islanders 17, Philadelphia 16, Florida 15, Washington 11; zahodna konferenca - centralna divizija: Detroit 25, St. Louis 25, Chicago 23, Toronto 21, Winnipeg 15, Dallas 11; pacifiška divizija: Calgary 21, Edmonton 16, San Jose 16, Vancouver 16, Los Angeles 14, Anaheim 11.

Rezultati teniških turnirjev

Rotterdam, moski: Winnink (Niz) - Groen (Niz) 6:3, 6:1; Camporese (Ita) - Renzenbrink (Nem) 6:4, 7:6 (7:2); Tarango (ZDA) - P. McEnroe (ZDA) 6:2, 6:7 (7:4), 6:2; Dosedel (Čes/7) - Ruud (Nor) 6:4, 6:1; Siemerink (Niz) - Steeb (Nem) 7:5, 6:3; Ferreira (JAR/3) - Mattar (Bra) 6:4, 6:3; Damm (Čes) - Hlasek (Svi) 6:1, 6:7 (5:7), 7:6 (7:2); Olhovski (Rus) - Bates (VB) 6:3, 6:4; Damm (Čes) - Hlasek (Svi) 6:2, 6:7 (5:7), 7:6 (8:6); Volkov (Rus) - Novacek (Čes/8) 6:7 (4:7), 6:4, 6:2.

Indian Wells, zenske: Coetzer (JAR) - Hack (Nme/7) 6:4, 6:4; Malejeva (Bol) - Tu (ZDA) 6:4, 2:6, 7:6 (7:3); Raymond (ZDA) - Garrison-Jackson (ZDA) 1:6, 6:3, 6:3; Rubin (ZDA) - Basting (Niz) 6:1, 6:1; Gavaldon (ZDA) - Radford (Avs) 6:1, 6:2; moski: Gross (Nem) - Jonsson (Sve) 6:1, 7:6 (7:5); Morgan (ZDA) - Sekulov (ZDA) 4:6, 7:6 (9:7), 6:1; Ondruska (JAR) - Nydahl (Sve) 6:1, 6:2; Rois (Čile) - Dewulf (Bel) 6:1, 6:2; Gloria (ZDA) - Gimelstob (ZDA) 6:3, 6:4; Paes (Ind) - Joyce (ZDA) 7:6 (7:3), 3:6, 6:2.

Ciudad de Mexiko, moski: Ulihrach (Čes) - Jaime Yzaga (Per/3) 6:4, 6:4; Petchey (VB) - Solves (Fra) 6:3, 4:6, 6:3; Martinez (Spa/8) - Thorne (ZDA) 7:5, 6:4; Clavet (Spa/6) - O'Brien (ZDA) 7:5, 6:3; Meligeni (Bra) - Rincon (Kol) 6:3, 6:3; Berasategui (Spa) - Rikl (Čes) 7:6 (7:1), 6:4; Scottsdale, moski: Black (Zim) - Szneider (Kan) 7:6 (7:3), 6:2; Arriens (Nem) - Santoro (Fra) 6:3, 6:2; Tebbutt (Avs) - Sanchez (Spa/7) 7:6 (7:4), 6:7 (3:7), 7:6 (8:6); Raftar (Avs/4) - Schaller (Avt) 6:3, 6:4; Bjorkman (Sve) - Filippini (Uru) 6:3, 6:1; Philippoussis (Avs) - Spadea (ZDA) 6:3, 6:1; McGuire (ZDA) - Schmid (ZDA) 1:6, 6:3, 6:4; Martin (ZDA/1) - Zöcke (Nem) 4:6, 6:3, 6:2.

NOGOMET / DANES PRVE ČETRTRFINALNE TEKME V EVROPSKI LIGI PRVAKOV

Dvoboje med Milanom in Benficom bo med vsemi najbolj izenačen

Izredno zanimanje tudi za tekmi Barcelona - Paris Saint Germain in Bayern - Göteborg, medtem ko je Ajax izrazit favorit proti Hajduku

ZENEVA - Ugledna odsotnost Manchester Uniteda in za Uefo »nezazelen« prisotnost finančno manj privlačnih Hajduka in Göteborga ne bosta skalili spektakla četrtnine finala v evropski ligi nogometnih prvakov. Kajti po treh letih polfinalnih skupin, ki so le enkrat ohranile visoko stopnjo zanimanja do konca, je odločitev finalistov spet prepustena neposrednemu izločanju. Dobičkonosne izločilne skupine so bile tudi tokrat, toda na nadaljevanje niso bistveno vplivale, ker je pač nanoslo, da sta se v vsaki skupini znašli po dve dobri in dve slabi ekipe.

Najbolj izenačen od

stirih četrtrfinalov je nedvomno spopad med Benficom in Milanom. Obe moštvu in državnem prvenstvu ne igrata najbolj prepričljivo, čeprav sta v zadnjih dveh mesecih pokazali vzpon forme. Milan je pač stari Milan in »prave« tekme redkokdaj odigra slabo. Opomogel si je Boban, ki lahko predstavlja »turbo motor« v obdobju, ko je večina igralcev že precej izmučenih. Benfica je odlična ekipa, ki si je napredovanje zagotovila že po treh tekmah. Osvojitev pokala prvakov je odkriti cilj letošnje sezone, zato tudi prihod belgijskega vratarja Preud'Hommea. Conska igra se prilaga tradicionalno dobri teh-

niki Luzitancev, ki so z bliskovitim protinapadom zlasti nevarni v gosteh. Ključni moz je stari znanec Claudio Caniggia, zelo solidna pa sta se drugi napadalec Joao Vieira Pinto in desno krilo Vitor Paneira. Dvoboje med Milanom in Benficom je vsekakor pravi klasični spopad pokala prvakov. Milancani so Portugalce premagali dvakrat kar v finalu: leta 1990 z golom Rijkaarda 1:0, leta 1963 pa sta Eusebio (Benfica) in dvakrat Altafini (Milan) zapečatila končni 2:1. Ali se bodo letos lizbonski orli mascevali?

Tudi pri večini ostalih moštev velja, da predstavlja pokal prvakov zadnjo možnost za pozlahtnitev sezone. Drugi spopad med milijonarji bo med Barcelono in Paris Saint Germainom. Oboji so že odpisali domače prvenstvo, toda Parizani (v izločilni skupini so osvojili vseh dvanajst točk) so to storili zavestno, medtem ko je Barcelona v slabem položaju zaradi nepravilnih trenj med Johanom Cruijffom in nekaterimi igralci. Razen tega je še dodatna težava: v »Champions League« ne morejo igrati nekateri nogometasi, ki so nastopili na zadnjih prvenstvenih tekmah, ker dovoljuje UEFA registracijo samo dvaindvajsetih igralcev. Pri Parizanih pa je v dvomu nastop strelca Weaha, ki ima poškodovano koleno.

Prava neznanka je

tekma med Bayernom in Göteborgom. Svedi so sicer prvi del odigrali izredno, toda zdaj imajo na Skandinaviji zimski premor in forma je seveda vprašljiva. Izredno pozornost pa zasluži Jesper Blomqvist, 20-letnik, ki ze velja mastne denarce. Pri Bayernu je stanje domala tragicno: Matthäus je ze dalj časa »out«, napadalcev pa ni, saj je Papin večno poškodovan, Sutterja pa je napadel cudezni virus.

Vnaprej določen naj

bi bil samo izid četrtrfinala med Ajaxom in Hajdukom. V podobnih igalskih zasedbah so amsterdamski sulicarji v prvem kolu pokala UEFA lani izločili Hrvatse z 0:1 in... 6:0, le-tos pa so se kot mačka z misjo poigrali z Milanom. Na papirju so nizozemci nedvomno prvi favoriti za končno zmago. (dk)

DANASNJI SPORED: Bayern - IFK Göteborg (19.00); Hajduk - Ajax (19.00); Milan - Benfica (21.00); Barcelona - Paris SG (21.00)

NBA / PLES SE NADALJUJE

Anfernee Hardaway potrdil, da je že »zvezda«

NEW YORK - V NBA ni počitka in tekme so na sporedu vsak dan.

IZIDI - sobota: Houston - Golden State 112:105 (Olajuwon 38; Sprewell 30), Clippers - Lakers 83:81 (Vaught 27; Divac 20 točk - 9:15 iz igre in 20 skokov), Cleveland - New Jersey 105:102 (Ferry 24; Morris 31), Washington - Sacramento 102:98 (Webber 25; Richmond 32).

Nedelja - Orlando - Chicago 105:103 (A.Hardaway 39 - 17:25 iz igre, B.Scott 24; Kukoc 22 točk - 9:19 iz igre in 8 asistenc, Pippen 21), New York - Philadelphia 104:99 (Ewing 32; Weatherspoon 26), San Antonio - Golden State 129:99 (D.Robinson 30, Rodman 22 skokov), Denver - Utah 96:110 (Rauf 19; K.Malone 30), Phoenix - Charlotte 103:92 (Barkley 24; Mourning 23), Indiana - Dallas 100:92, Minnesota - Miami 106:92 (Rider 38; Owens 19).

Ponedeljek - Seattle - Charlotte 114:116 (Mourning 34), Lakers - Utah 95:101 (Campbell 25; K.Malone 32), Chicago - New Jersey 108:86 (Pippen 31, Kukoc 11), Houston - Cleveland 86:78 (Olajuwon 20; Brandon 26), Boston - Indiana 97:108 (Radja 10; Smits 25), Portland - Clippers 96:83 (J.Robinson 18), Atlanta - Sacramento 118:99 (Long in Lang po 20), Detroit - Milwaukee 97:89 (Addison 21; Day 24). (VJ)

Frank Rijkaard (Ajax) na včerajšnjem treningu v Splitu (AP)

MOK-ZRJ

Samaranch včeraj dopotoval v Beograd

BEOGRAD - Predsednik Mednarodnega olimpijskega odbora Juan Antonio Samaranch je včeraj dopotoval v Beograd na celu delegacije MOK. S sportnimi oblastmi ZR Jugoslavije se bo pogovarjal o možnosti, da bi srbski in crnogorski tekmovalci nastopili prihodnje leto na olimpijskih igrah v Atlanti. Kot je znano, je varnostni svet OZN 5. oktobra lani za dobo 100 dni prekladal embargo proti ZR Jugoslaviji na področju sporta, kulture in civilnih prevozov. Preklic so januarja podaljšali še za sto dni. Samarancha je v Beogradu sprejel tudi Slobodan Milošević.

ATLETIKA / DOBRI REZULTATI NA MITINGU V STOCKHOLMU

Norvežan Geir Moen, za njim nesrečni John Regis (AP)

Niyongabo blizu rekorda Brigita Bukovec tretja

STOCKHOLM (dpa, Reuter) - Slovenska državna rekorderka v teku na 60 m z ovirami Brigita Bukovec je bila tretja na mednarodnem dvoranskem atletskem mitingu v Stockholmu. Zmagala je Olga Sisigina (Kazahstan), ki je tekla 7.94, druga je bila Kubanka Aliuska Lopez z 8.06, kolikor je tekla tudi Bukovceva. Vengusto Niyongabo iz Burundija pa je na 1.000 metrov teklen drugi najboljši čas v zgodovini v dvoranah. S časom 2:15.62 je le za 36 stotink zaostal za svetovnim rekordom, ki ga je pred dvema letoma postavil Alžirec Nurreddine Morceli (2:15.26).

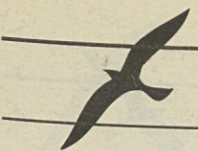
Na dobri poti, da doseže svetovni rekord, je bil tudi Kenijec Moses Kiptanui na 3.000 metrov, vendar je popustil v zadnjih krogih in s časom 7:39.36 zaostal za svetovnim rekordom 7:35.15, ki ga je dosegel v začetku tega leta.

Največ smole je imel Anglež John Regis, ki si je v teku na 200 m malo pred ciljem poškodovale stegensko misico in moral odstopiti.

Po prvem pregledu je zdravnik povedal, da bo moral Regis počivati tri do šest tednov, kar pomeni, da ne bo mogel nastopiti na dvoranskem svetovnem prvenstvu v Barceloni, ki se bo začelo čez dva tedna. Regis se je boril za zmago z Norvežanom Geirjem Moenom, ki je nato tudi zmagal s časom 20.72 sekunde. Miting je v dvorani Globen gledalo 10.300 ljubiteljev atletike, kar je največ v letosnji atletski sezoni v Evropi.

Rezultati: ženske - 60 m: 1. Irina Privalova (Rus) 7.07, 2. Zana Tarnopolskaja (Ukr) 7.24, 3. Sheila Echols (ZDA) 7.28; 800 m: 1. Ellen van Langen (Niz) 2:00.44, 2. Letitia Vriesde (Sur) 2:01.68, 3. Violeta Beclea (Rom) 2:01.93; 60 m ovire: 1. Olga Sisigina (Kaz) 7.94, 2. Aliuska Lopez (Kuba) 8.06, 3. Brigita Bukovec (Slo) 8.06; višina: 1. Hanne Haugland (Nor) 196, 2. Jelena Guljajeva (Rus) 194, 3. Ioannet Quintero (Kuba) 192; moski - 60 m: 1. Donovan Bailey (Kan) 6.57, 2. Linford Christie (VB) 6.58, 3. Darren Braithwaite (VB) 6.65; 60

m ovire: 1. Tony Jarrett (VB) 7.57, 2. George Boroi (Rom) 7.78, 3. Niklas Eriksson (Sve) 7.85; 200 m: 1. Geir Moen (Nor) 20.72, 2. Torbjörn Eriksson (Sve) 21.33, 3. Joakim Öhman (Sve) 21.79; 400 m: 1. Darnell Hall (ZDA) 46.71, 2. Sunday Bada (Nig) 46.85, 3. Dimitrij Golovastov (Rus) 47.35; 800 m: 1. Andrej Loginov (Rus) 1:46.61, 2. Tor-Oyvind Ødegaard (Nor) 1:47.30, 3. Torbjörn Johansson (Sve) 1:47.37; 1.000 m: 1. Venuste Niyongabo (Burundi) 2:15.62, 2. Matthew Yates (VB) 2:18.26, 3. Kennedy Osei (Gana) 2:19.38; 1.500 m: 1. Simon Vroemen (Niz) 3:42.91, 2. Patrik Johansson (Sve) 3:43.37, 3. Mahmoud Kalbousi (Tun) 3:43.99; 3.000 m: 1. Moses Kiptanui (Ken) 7:39.36, 2. Mohamed Belabess (Alž) 7:45.06, 3. Smail Sghir (Mar) 7:45.06; palica: 1. Igor Trandenkov (Rus) 580, 2. Peter Widen (Sve) 560, 3. Patrik Stenlund (Sve) 550; troskok: 1. Yoelvis Quesada (Kuba) 17.03, 2. Maris Bruziks (Lat) 16.68, 3. Brian Wellman (Ber) 16.66.

NORDIJSKO SMUČANJE / SLOVENSKA EKIPA ZA SVETOVNO PRVENSTVO SE JE PREDSTAVILA

Skakalci bi se radi uvrstili med najboljšo šesterico

V Thunder Bayu v Kanadi bo nastopilo deset slovenskih tekmovalcev

LJUBLJANA - Na pustni torek so bili prešerne volje tudi slovenski smučarski skakalci, ki se pripravljajo na najpomembnejše letosnje tekmovanje v nordijskem smučanju - na svetovno prvenstvo, ki bo od 9. do 19. marca v Thunder Bayu. Franci Petek, Robert Meglič, Urban Franc, Dejan Jekovec in Matjaz Kladnik ter njihova trenerja Ludvik Zajc in Bogdan Norčič so na novinarsko konferenco v prostorih Tovarne zdravil Krka v Ljubljani pred polemom čez lužo prisli nasemljeni v pustne maske. Poleg peterice skakalcev bodo v Kanado odpotovali se tekaci Josko Kavalir, Robert Kerštain, Marko Dolenc, tekačica Nataša Laca in tekmovalci v nordijski kombinaciji Franci Jekovec.

Zaradi finančnih težav so število spremljevalcev zmanjšali, tako da bodo poleg ze omenjenih trenerjev skakalcev v Thunder Bay odpotovali se trenerja tekacev dr. Bohuslav Razl in Borut Nunar, trener kombinatorca Peter Jost, fizioterapevt Bostjan Ahačič in direktor nordijskih reprezentanc Lojze Gorjanc, skupini pa se bodo pridružili se mednarodni sodnik za skoke Jože Javornik, Elanova serviserja Toni Justin in Klemen Tičar ter serviser japonskih skakalcev Igor Ursich.

Na seji izvršnega odbora Smučarske zveze Slovenije so tako potrdili predlog vseh odborov nordijskih disciplin. Kot je povedal generalni sekretar SZS Janez Bukovnik, je izvršni odbor imel enake kriterije za nastop na svetovnem prvenstvu v nordijskem smučanju, kot jih je imel tudi za prejšnji dve svetovni prvenstvi letos, namreč v biatlonu in akrobatskem smučanju.

»Vsi tekači so v pripravljalnem obdobju opravili treninge, ki smo jih načrtovali. Prepričan sem, da bodo dostojno in ne le simbolično zastopali Slovenijo. Nataša Laca se lahko uvrsti do 20. mesta, Kavalir do 25., Dolenc in Kersatjna pa med prvi dve

Slovenski skakalci so se pred svetovnim prvenstvom predstavili s pustnimi maskami (Foto: Bojan Velikonja/BOBO)

tretjini nastopajočih. Upam, da bo končni izkupicek se boljši, saj smo trdo trenirali,« je povedal glavni trener tekačev dr. Bohuslav Razl.

Da so se skakalci nasemili, je bila zamisel Ludvika Zajca, ki ve, da fantje pred največjo letosnjo preizkušnjo potrebujejo malo sprostitve in zabave. »Naši cilji ostajajo isti, kot smo jih zapisali v knjizici pred začetkom sezone. V svetovnem pokalu teh ciljev nismo dosegli, toda ni razloga, da jih ne bi izpolnili na svetovnem prvenstvu. Na posamičnih tekmah naj bi se en tekmovalci uvrstili med prvo šesterico, kar je sposobno doseči vseh pet skakalcev, ekipno pa bi se prav tako morali uvrstiti do šestega mesta. Prvo in drugo mesto sta najbrž že zasedeni, naš največji domet bi tako bilo tretje mesto. Japonci, Finci, Avstrijci in Nemci so zelo močni, za uvrstitev od 5. do 8. mesta pa naj bi se poleg Slovenije potegovala se Češka, Francija in Norveška. Tudi osmo mesto ne

bo se nobena katastrofa, vse kar bo slabše od tega, pa bo pomenilo, da nismo vredni prav nič. Potovalo bo pet tekmovalcev, ker smo se odločili, da nima smisla določiti šesterice, kajti na posameznih tekmah bodo lahko nastopili samo štirje. Tekmovalci se ne vedo, da smo po tekmah na Holmenkollnu določili tri zanesljive potnike - to so Petek, Meglič in Franc, dva pa smo izbrali po nastopih v Vikersundu. Takrat smo se odločili za Kladnika in Jekovca, tako da je odpadel Samo Gostiša, ki pa ima se eno priložnost. Danes bomo namreč odpotovali na zadnji trening v Predazzo, kjer bo Gostiša lahko pokazal trenutno formo. Če bo skakal bolje od Kladnika ali Jekovca, si se lahko pribori vozovnico v Thunder Bay,« je možnosti skakalcev na svetovnem prvenstvu in trenutno stanje v reprezentanci ocenil Ludvik Zajc.

Po daljšem času bo Slovenija na svetovnem prvenstvu imela tudi pred-

stavnika v nordijski kombinaciji. Kot je povedal Lojze Gorjanc, je Franci Jekovec solidno pripravljen in če bi se mu na tekmovalcu posrečilo tudi drugi skok, bi se lahko uvrstil tudi med najboljši trideseterico. Ceprav tekaci in kombinatorec niso dosegli zahtevanih norm za nastop na svetovnem prvenstvu, se je izvršni odbor SZS odločil, da bodo kljub temu odpotovali v Kanado, kajti na SZS želijo, da bi se tudi ti dve disciplini v Sloveniji razvijali in bi tekaci in kombinatorci zaleli dosegati rezultate, kot jih dosegajo alpinci in skakalci.

Prva skupina, v kateri bodo trije tekači, kombinatorec in Lojze Gorjanc, bo na svetovno prvenstvo odpotovala jutri z Brnika, jutri se bosta iz Benetk na pot podala tudi dr. Razl in Lačnova, ki bosta po svetovnem prvenstvu odletela se na tekme svetovnega pokala na Japonsko, zadnja skupina pa bo prav tako iz Benetk odšla v ponedeljek, 6. marca.

Skakalci bodo do petka trenirali v Predazzu, kajti 90-metrski skakalnica v Planici se zelo razlikuje od tiste v Thunder Bayu, kjer bodo lahko začeli trenirati sele 9. marca, tako da bodo dva dni po prihodu v Kanado porabili za aklimatizacijo.

Izjavi:

Franci Petek: »Vesel sem kolajne z univerziade. Po dolgem času sem spet stal na stopnicah. Lahko se zgodi, da bom na zmagovalnem odru tudi v Thunder Bayu, kar pa ne lahko.«

Jozko Kavalir: »Na Thunder Bay me vežejo lepi spomini, saj sem decembra 1991 prav tam z 21. mestom v teku na 30 km v prostem slogu dosegel svojo najboljšo uvrstitev v svetovnem pokalu. Dobro se počutim in misel na takratno dobro uvrstitev me drži pokonci. V Kanadi me bo spodbujalo tudi 14 navijačev iz domaćih Ratec, kar bo se dodaten motiv za dober nastop.«

Jasna Milinković

NOVICE

Milošević spet v Spodnji Šiški

LJUBLJANA - Sedemindvajsetletni napadalec Belincev Vlado Milošević, ki zaradi hude poškodbe kolena leto in pol ni stopil na travnato površino, je dobil izpisnico in se vrnil v Spodnjo Šiško. »Vlada smo sprejeli v svoje vrste in mu želimo pomagati pri vrnitvi na nogometna igrišča. Ni postavljaj nobenih pogojev, zeli le igrati in obleci modrobeli dres, v katerem je doživel polno uveljavitev leta 1992, ko je bil najboljši strelec in nogometas. Trenutno zdravi koleno, trenira v fitness centru v Tivoliju, čez štirinajst dni pa bo začel trenirati tudi na igrišču. Ne bomo hiteli, saj želimo, da se mostvu priključi povsem pripravljen,« je povedal direktor Železnice Oscarja Karel Korec. (I. S.)

Danes tekme v SKL

LJUBLJANA - **Spored današnjih tekem 2. kroga kosarkarskega razigravanja za prvaka:** Satex Maribor - Triglav (19), Rogaska Donat Mg - BWC Maribor (19), Smelt Olimpija - Litostroj (19.30), Kovinotehna Savinjska Polzela - Postojna (19.30); **razigravanje za uvrstitev v A-1:** Kraski zidar - Idrija (20), Helios Domžale - Ilirija (19), Koper - Pivovarna Lasko (20), Interior - Litiija (20); **razigravanje za obstanek v A-1:** Jezica - Dallas Slivnica (20), Loka Kava - Color Medvode (20.30), Smlet Olimpija mladi - Nova Gorica (17), Elektra - Comet (20).

Tina Kržan zmagala v San Juanu

SAN JUAN (STA/AFP) - Mariborčanka Tina Kržan je zmagala v prvem krogu teniskega turnirja v San Juanu z nagradnim skladom 181.250 ameriških dolarjev. Premagala je Amerikanko Audro Keller s 6:4, 7:6 (7:3). **Rezultati 1. kroga:** Studenikova (Slk) - Zrubakova (Slk) 6:0, 6:4; Farina (Ita/6) - Golarsa (Ita) 7:6 (7:1), 6:2; Kržan (Slo) - Keller (ZDA) 6:4, 7:6 (7:3).

Matej Hočevnar dobil alfo 33

LJUBLJANA - Podjetje AM Cosmos, d. o. o., je včeraj predalo kljuce osebnega avtomobila alfa 33 mlademu in perspektivnemu kanuistu Mateju Hočevnarju ter mu ob tem zazelelo se veliko sportnih uspehov.

Pavlovčič prvi in drugi

KRANJSKA GORA - Smučarsko društvo Domžale je priredilo v Kranjski Gori veleslalom FIS, na prvem je zmagal slovenski reprezentant Uroš Pavlovčič pred Rusom Andrejem Filiškinom, na drugem pa Filiškin pred Pavlovčicom. **Rezultati - prvi veleslalom:** 1. Uroš Pavlovčič (Slo) 1:55.39, 2. Andrej Filiškin (Rus) 1:55.88, 3. David De Costa 1:56.13, 4. Gasper Kontrec (oba Slo) 1:56.27, 5. Dimitrij Prihodcenko(Rus) 1:56.52, 6. Ales Piber (Slo) 1:56.78, 7. Franz Klinger (Avt) 1:57.85, 8. Izidor Jerman 1:58.03, 9. Grega Sredanović 1:58.07, 10. Dani Mattias (vsi Slo) 1:58.55; **drugi veleslalom:** 1. Andrej Filiškin (Rus) 1:54.86, 2. Uroš Pavlovčič 1:54.87, 3. Gasper Kontrec 1:55.81, 4. Ales Piber 1:56.07, 5. Janez Slivnik 1:56.27, 6. Dani Mattias (vsi Slo) 1:57.42, 7. Dimitrij Prihodcenko (Rus) 1:57.81, 8. Mitja Valencić 1:58.08, 9. Izidor Jerman (vsi Slo) 1:58.20, 10. Bernhard Flank (Avt) 1:58.60. (A. D.)

Simon Stojko-Falk na Novi Zelandiji

LJUBLJANA - Dvakratni svetovni prvak na kolesu BMX Simon Stojko-Falk je trenutno na dvomesečnem treningu na Novi Zelandiji, kjer ima optimalne pogoje, da se čim bolj pripravi na SP, ki bo v ZDA. »Želim biti se v tretje svetovni prvak. Vendar mislim, da je lažje osvojiti kot pa ubraniti naslov. Tu na Novi Zelandiji imam veliko prijateljev, s katerimi se skupaj pripravljam, izmenjujem izkušnje, dopolnjujem znanje in umetnost. Domov se bom vrnil v začetku marca,« je v kratkem telefonskem pogovoru dejal Simon. (I. S.)

Rielger premagal Kelemena

MARIBOR - Na šahovskem državnem prvenstvu v domu SES so odigrali partije 3. kroga za fante do 18 in 20 let in mladinke do 20 let. Po tri zmage so dosegli Soln, Petek, Riegler, Maja Sorli, Tanja Stumberger in Kiti Grosar. Riegler je po 20 potezah sicilijanske obrambe premagal Kelemena, Kiti Grosar pa je v enem dnevu desogela dve točki; dopoldne je premagala Kirbišev, popoldne v 4. kolu pa Maricevo v škotski partiji. **Vrstni red** - fante do 18 let: Soln 3, Podkrižnik, Rusijan, Hribar, Sostarič po 2.5, Recnik, Drevensek, Pavlovič, Stanič, Kostanjevec, Volcansek in Jansa po 2; mladinci do 20 let: Petek in Riegler po 3, Dominko 2.5, Kelemen, Breznik, Simik, Nedimović po 2.5; dekleta do 18 let: Sorli in Stumberger po 3, Klemencić 2.5, Kerencić 1.5; mladinke do 20 let po 4. krogu: Grosar 3 (1), Ipavec 2 (1), Marič 1.5 (1). (M. Đ.)

Biatlonsko SP 1996 predstavljeno na začetek februarja

RUHPOLDING (STA/dpa) - Mednarodna biatlonska zveza (IBU) je sporočila, da bo biatlonsko SP prihodnje leto v Ruhpoldingu ze od 3. do 11. februarja. Prestavitve je bila nujna, saj je IBU na ta način preprečila, da se pokriva biatlonsko SP in SP alpskih smučarjev in televizijski prenosi z obeh dogodkov. IBU se je v primerjavi z dosedanjimi prvenstvi tudi odločila, da bodo ženske in moški po novem tekmovali različne dni in prostih dni na prvenstvu tako ne bo več. **Razpored SP 1996 v Ruhpoldingu** - 03.02.: ekipno - ženske; 04.02.: mostveno - moški; 05.02.: prost dan; 06.02.: 15 km - ženske; 07.02.: 20 km - moški; 08.02.: 7.5 km - ženske; 09.02.: 10 km - moški; 10.02.: stafeta - ženske; 11.02.: stafeta - moški.

NORDIJSKO SMUČANJE / MLADINSKO SVETOVNO PRVENSTVO

Danes na štartu tudi Slovenci

GÄLLIVARE (STA) - V švedskem mestu Gällivare se bo danes začelo mladinsko svetovno prvenstvo (SP) v nordijskem smučanju. Nastopili bodo tudi prvi slovenski tekmovalci v mostveni tekmi skakalcev (ob 14. uri) ter tekaci in nordijski kombinatorci (ob 10. uri).

Tekačice se bodo pomerile na 5 km v klasični tehniki, izmed slovenskih tekmovalk pa bodo sodelovale Andreja Mali, Tanja Zelenc in Tadeja Branković. Fantje bodo tekli na 10 km prav tako v klasičnem slogu (Josko Petkovsek, Vasja Rupnik, Ivan Maric, Janez Petkos), nordijski

kombinatorci bodo imeli na programu prvo disciplino, skoke (Roman Perko, Rolando Kaligaro, Gasper Poljansek, Igor Cuznar), skakalci pa se bodo za cimvisje uvrstitve potegovali na mostveni tekmi (Jure Radelj, Jaka Grosar, Matija Stegnar, Primož Peterka).

»Skakalci so na treningih skakali zelo dobro, najboljši med našimi pa je bil Stegnar. Glede na to, da so skakalci na mladinskih SP že osvojili kolajno, je pričakovati visoko uvrstitev tudi tokrat. Tekaci bi bili zadovoljni z uvrstitvijo pod 20. mestom tako v moški kot v ženski konkuren-

renci. Nordijski kombinatorci so bili zelo solidni na treningih, predvsem Perko in Cuznar, in po skokih bi bil lahko kdo med deseterico. O dokončni uvrstitvi bo odločil tek, pričakujemo pa uvrstitev med dvajseterico,« je povedal tehnični vodja tekaske reprezentance Joze Klemencić.

Včeraj je v enem najsevernejših švedskih mest Gällivareju zapadlo 10 cm novega snega, temperatura pa se je spustila pod 6 stopinj Celzija. Mesto, gostitelj mladinskega SP, ima 23.000 prebivalcev, v njegovi okolici pa so rudniki zlata in bakra.

Prvo zlato na biatlonskem MSP Svedom

ANDERMATT (STA) - V švicarskem Andermattu se je z mostveno tekmo začelo letošnje mladinsko svetovno prvenstvo v biatlonu. V prvi preizkušnji so bili najboljši Svedi pred Rusi in Nemci. Nastopilo je 19 reprezentanc, Slovenije pa ni bilo med njimi.

Izidi: 1. Švedska 30:38.2 (1), 2. Rusija 31:04.9 (4), 3. Nemčija 31:25.8 (6), 4. Češka 31:47.8 (6), 5. Belorusija 32:07.8 (4), 6. Norveška 32:27.1 (6).

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Se sami se ne boste prepoznali, tako presenetljivo dobre volje boste. Prav nič vas ne bo moglo spraviti s tira, zato boste svoje zamisli brez omahovanja speljali do konca.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zelja po spremembi vas bo spremljala na vsakem koraku, čeprav vam bodo utečeni prijemi se naprej dobro služili. Verjetno zato, ker ste zaslužili možnost najboljšega.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Zelo vas bo pomirjal občutek, da je pri vas vse na svojem mestu in da ni možno prav nobeno neprijetno presenečenje. A pazite, da si s tem ne zaprete vrat še za prijetna.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Potrebni ste počitka, saj je vaša življenjska energija bolj pri tleh. Negotovost, ki se vam bo porajala ob izzivih dneva, lahko seveda pripisete ravno temu dejstvu.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Svoje delovne obveznosti boste opravljali brez vsakega napora, čeprav vam ne bodo disale. Lahko se zahvalite svojemu dobremu počutju, ki vam omogoča te viske energije.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ne bo vam zal se tako velikega napora, saj je vizija cilja, ki ste si ga izbrali, tako mikavna, da se o ceni ne boste spraševali. Ponujene pomoči ne boste hoteli sprejeti.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Potrebni boste neznosti in topline, saj se bodo v vaših globinah prebudila zelo občutljiva čustva. Naključnim situacijam se boste tokrat vsekakor raje previdno izognili.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Kljub temu da ne boste doživeli samo lepih trenutkov, bo ta dan za vas izredno ploden. Tudi ob soočanju z neprijetnimi stranmi se boste namreč zelo veliko naučili.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V posel, ki ga že dolgo časa skrbno pripravljate in si od njega veliko obetate, se boste tokrat spustili brez omahovanja. Nič čudnega, saj kar prekipevate od energije.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ker se vam bo zdelo, da morate v najkrajšem času izpeljati vse svoje načrte ter uresničiti vse svoje želje, se vam bo zelo mudilo. Glejte, da ne prehitite se sebe.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Uspešni boste na vseh področjih vašega življenja, le v ljubezni vam bo zaskripalo. Pa ne bo hudega, saj bo dal vaš partner vse od sebe, da se vrnete na zeleno vejo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vaše počutje bo tako spreminljivo, da se boste vedli kot aprilsko vreme. Nekaj časa vas bo obvladoval duh pesimizma, nato pa boste postali polni energije ter domislic.

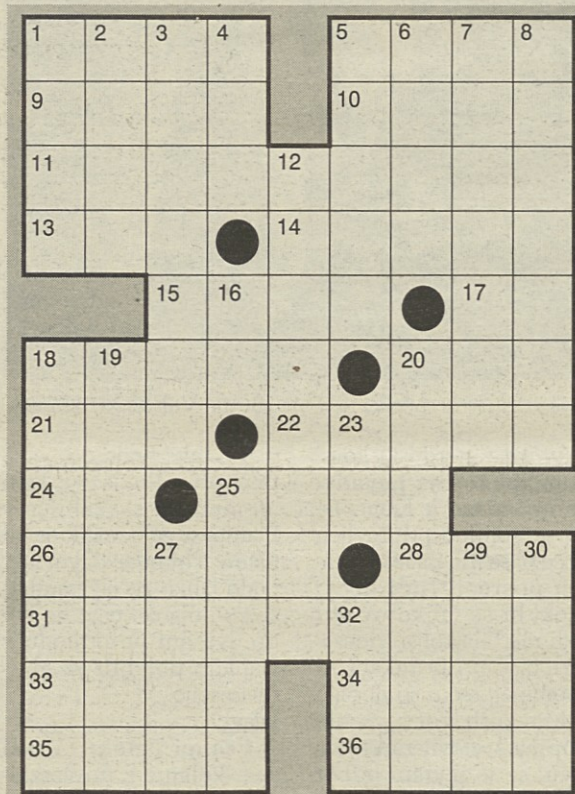
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. reka, ki teče skozi Novo mesto, 5. eden od starsev, 9. hrvatski književnik (Ivan), 10. želatina iz alg, 11. močnata jed iz tekočega testa, tenko pečena v ponvi, 13. japonski pisatelj (Kobo), 14. ion z negativnim električnim nabojem, 15. reka, ki se pri Medvodah izliva v Savo, 17. črki s konca slovenske abecede, 18. krajša oblika moškega imena Ismail, 20. vzdevek nekdanjega ameriškega predsednika Eisenhowerja, 21. katran, 22. francoski gledališki igralec in režiser (Jean), 24. okrajšava za ulico, 25. južnoameriške Kordiljere, 26. švicarski fizik, Nobelovec leta 1945 (Wolfgang), 28. jadranski otok, 31. vbrizganje cepiva, 33. modrikasto bela, krhka kovina (znak Zn), 34. mesec židovskega koledarja, 35. reka Guadiana v antiki, 36. stari Germani.

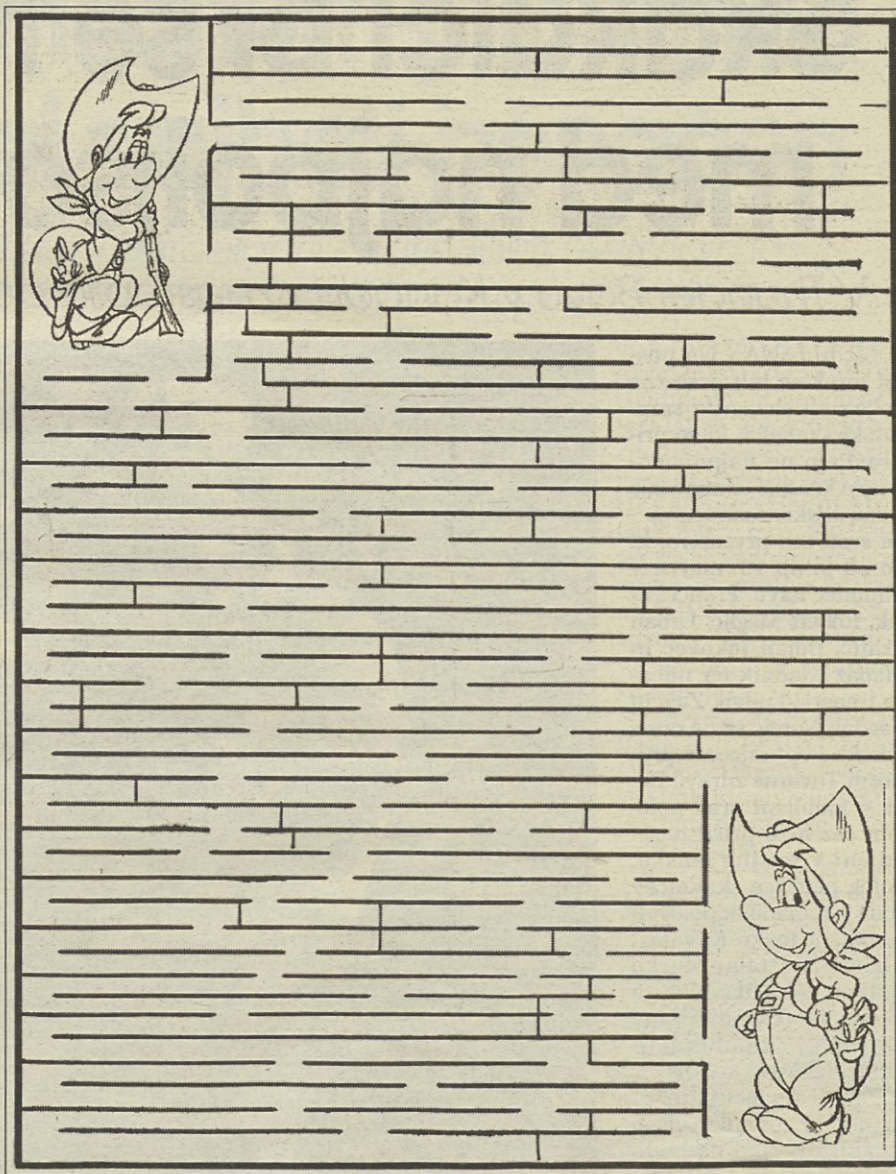
Navpično:

1. kos blaga, 2. nekdanji avstrijski zvezni kancler (Julius), 3. biciklist, 4. starojudovski kralj, 5. največji desni pritok Rena v Nemčiji, 6. hindujski bog ognja, 7. pecivo, posuto z makovim semenom, 8. urejevalec izložb, 12. mag, čarodej, 16. vzklík, 18. slovenski slikar (Gabrijel), 19. temen pigment v kozi in lasih pri cloveku, 20. ljubljanski športni klub, 23. latinska kratica za idem, 25. ime slovenskega novinarja Stakula, 27. strina, 29. grški vojaski poveljnik pred Trojo, 30. italijanska luka ob Jadranu, 32. zvisana nota c.

RESITVE: Vodoravno: Krka, mama, Raos, agar, palacinka, Abe, anton, Sora, VZ, Smajo, Ike, ter, Vilar, ol, Andi, Pauli, Rab, inkecija, cink, Ijar, Anas, Sasi

Katera pot je prava?

ŠAH

Reshevsky - Ivanovic /Skoplje 1976

Aktivnejše črne figure pritiskajo na belo pozicijo, ki ima na videz, se trdno obrambo - predvsem na rokadni strani. Črni, ki je na potezi, ne misli z napredovanjem kmetov na kraljevem krilu, temveč krene v odločilen napad, ki ga krona z matom. Velemojstru Reshevskemu prav gotovo ni bilo prijetno, ko je sledila poteza...!

Resitev naloge

1...Dh2+!! Izredno lepa in učinkovita žrtev dame, ki temelji na vezavi belega kralja na črni diagonali a7 - g1. Po izsiljenem 2.Kh2: Th4+ 3.Kg1 sedaj stopa na sceno črni skakač, ki splete belemu kralju matno mrežo! 3...Sg3 in pred matom Th1 nima beli več obrambe in velemojster Reshevski je podpisal predajo!

Silvo Kovac

KUBA

V fast-food restavraciji postrežejo le za dolarje

Za večino Havančanov je lokal El Rapido nedosegljiv

Havansko fast-food restavracijo, kjer vam natakariče na kotalkah in v mini krilih na pladnju postrežejo z vročo hrenovko in ocvrtim krompirčkom, lahko obiskujejo le tisti Kubanci, ki imajo dolarje. Večina si jih v času gospodarske krize sicer ne more privoščiti »dolarskega« kosila, kljub temu pa ima El Rapido veliko obiskovalcev, saj jih privablja nizke cene jedi in očarljive mlade natakariče.

A rdeče-rumeno pobejena restavracija ostaja tako kot večina trgovin in lokalov v Havani, kjer je plačilno sredstvo le trda valuta, za večino Kubancev nedosegljiva. Obed si lahko privoščijo le tisti, ki dobivajo denar od sorodnikov iz Amerike, ali pa ljudje, ki so zaposleni v

tujih predstavništvih in družbah in imajo srečo, da so plačani v dolarjih. Med gosti je seveda tudi nekaj taksnih, ki se ukvarjajo s sumljivimi, a donosnimi posli.

Ce imate torej dolarje, se lahko s svojo, v nekdanji Sovjetski zvezi izdelano lado ali pred letom 1959 izdelano chevroletom ustavite na parkirišču El Rapida in hitro boste postreženi: natakariča bo na okno avtomobila pritrčila pladenj in nanj postavila izbrano jed. Lahko boste tudi sedli za katero od od stvilnih plastičnih miz, pomembno je le, da so v vasi denarnici zeleni, čeprav je lastnik kubanske »hit« restavracije država.

Izbirali boste lahko med majhnimi mesnimi

sendviči, pečenim krompirjem, vročo hrenovko in koruzno pokovko, pili pa kokakolo ali pivo. El Rapido je dokaj podoben ameriskim fast-food restavracijam, vendar se boste ob poslušanju zamolke kubanske glasbe in pogledu na lade v zalostnem stanju takoj spomnili, da ste na komunistični Kubi. V nasprotju z drugimi kubanskimi restavracijami, kjer strežejo le za dolarje, se boste v El Rapidu okrepčali ze za en dolar, kajti kosilo v eni od turistom namenjenih restavracij vas bo veljalo najmanj desetkrat več. Povsem očitno je torej, da je El Rapido namenjen predvsem Kubancem.

Nek uradnik, ki si po navadi naroči vročo hrenovko, meni, da je postre-

žba res domiselna, tako kot večina gostov tudi on zagotavlja, da trenutno za dolarje na Kubi ne boste dobili boljše jedi. Direktor restavracije Rafael Cabrera zato že napoveduje skorajšnje odprtje približno 30 podobnih lokalov.

Ceprav za veliko Havančanov El Rapido ostaja nedosegljiv, je vendarle nekakšna vmesna razlika med dragimi, tujcem namenjenimi restavracijami in značilnimi kubanskimi lokali, kjer lahko jeste za domače pesose. Zavedajoč se nevarnosti razbohotenja sive ekonomije, so kubanske oblasti avgusta lani sprejele odločitev, da imajo vsi državljani lahko v lasti tujo valuto. Milo, pralne pranske, olje in obleko sicer lahko kadarkoli kupite le

RGL in pust mastnih ust

LJUBLJANA - V organizaciji Radia Glas Ljubljane in ljubljanskega BTC je Pust včeraj obiskal dvorani A in D tega velikega trgovskega kompleksa. Za prijetno vzdušje so seveda poskrbeli RGL-ovci, obiskovalcem pa so brezplačno delili krofe. Najlepše in najbolj izvirne pustne maske so nagradili.

Tekst in foto: Bojan Velikonja

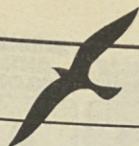
v trgovinah s cenami v trdi valuti, sladoled, nealkoholne pijače in vroče hrenovke pa ponujajo tudi bencinske crpalke, predvsem ob obmorski cesti Malecom ali na aveniiji Santa Catalina, kjer se zbirajo predvsem mladi.

Ti tople noci preživijo ob enem samem kozarcu pijače.

Res je, da Havančani lahko za pesose jedo v državnih restavracijah, vendar je ponudba jedi enolična; v zasebnih, ki sicer ne obratujejo cisto po crki

zakona, razmere niso dosti boljše. Doma pripravljeno hrano - predvsem jedi z rižem in mesom - nekateri ponujajo na lesenih stojnicah, ki so tudi novost na ulicah kubanske prestolnice.

Frances Kerry/Reuter

ZNAMENITI PRAŽAN

Po sledih humorista Jaroslava Haška (16)

Novice je prodajal za dva vrčka piva - Poskus »samomora«

V banki so mu zaradi izostanka dali odpoved že 3. junija 1903. O doživetjih v banki je kasneje napisal več humoresk.

Ko se je poročil, so Jaromilkini starsi zahtevali, naj se zaposli. Tako je kot novinar deloval nekaj časa v časniku Česka beseda, urejal je dnevne novice, ni pa bil stalno zaposlen.

»Borza novic«

Egon Erwin Kisch se je Haska spominjal iz lokala Pri Choderi in Pri Brejsku, kjer so se zbirali Brejski. Tu je imel Hasek »borzo novic« (lokalnih in crne kronike), ki jih je prodajal za dva vrčka piva. Novice so bile večkrat sumljivega izvora ali izmiselnjene; takrat se je ho-

norar hitro nízal.

Ce je bil honorar za humoreske pri njegovi socialistični Česki besedi prenik, je naslednjega dne odnesel zgodbo h konkurenčnemu nacionalnosciasističnemu časopisu Narodovi pravici. Po potrebi je pisal tudi za Pekovske novice o delu pekova, za Kovaski list o kovacih, v Katoliskem Cehu je objavljaval zgodbe, primerne vernikom, v ženskih časopisih ženske zgodbe in tako naprej.

Danes se je težko prebiti čez Karlov most

Praga je v zadnjem času prepolna turistov. Verjetno je njihovo število najbolj primerljivo s tistim, kar vidimo v Benetkah, Toledu, Veroni in

podobnih turističnih središčih.

Ena največjih znamenitosti je vsekakor Karlov most. Tu je Hasek doživel aretacijo in kasneje psihiatrično uganke predsednik abstinencnega združenja sliši neke krike, zato pogleda prek mostu. Ko ga opazi mimoidoči frizer Bilek, meni, da gre za samomorilca in ga »resi«. Kasneje konča na psihiatričnem opazovanju. Se danes ni jasno, ali je Hasek tedaj nameraval skoci v Vltavi in ali je resnična zgodba potekala tako kot v humoreski.

Prehod čez Karlov most na Vltavi (520 metrov dolžine) na Hradčane je dokaj resna zadeva, saj na mostu ni nikoli manj kot nekaj tisoč ljudi. Tu so turisti s kamerami in fotoaparati, ki hodijo v skupinah kot čreda, se ustavijo ob vodiču in zamašijo prehod. Stojnice s prodajalci spominkov so dodatna ovira, se hujsi pa so sodobni rapso di in trubadurji. Ti se ustavijo pod svetniškimi kipi na ograji, privlečejo na dan kitaro in priredijo koncert. Ob rokerjih se lahko nabere tudi po sto in več poslušalcev, tako da je most skoraj popolnoma zaprt.

Mladi sedijo ali ležijo sredi mostu, dostikrat imajo zvečer in ponoči ob sebi prizgano svečo. Mimoidoči jih niti najmanj ne motijo. Blizu taksnega uspešnega pevca, dueta ali manjše skupine različnih narodnosti nastopa drug solist ali skupina. Ta ima slabši repertoar in zato le pet, šest ali ducat poslušalcev.

Se kaksen korak naprej nastopa osamljen violinist, ki ponavadi nima nobenega poslušalca. V

Se eno izmed Haskovih priljubljenih piv

violinski skatli na tleh se nabere nekaj drobiza in kaksen manjši bankovec. Uspešnejši pa kar dobro napolnijo svoj klobuk.

Ko se clovek prebije na Hradčane in si ogleda vse lepote vključno s Slovencem zanimivimi Plečnikovimi stvaritvami, se znajde v Zlati ulici, kjer so hiske na obzidju kot iz pravljice. Nekoč so v njih stanovali branitelji obzidja. V najmanjši je živel Franz Kafka. Vse hiske so spremenjene v butike, galerije in trgovine s spominki, kjer skoraj vsak turist najde nekaj zase.

Cisto na vrhu je bife, kjer se turist lahko osveži s kavo, neizogibnim pivom in vsemi mogočimi in nemogočimi gaziranimi pijacami, ki jih kapitalizem danes ponuja žejnemu svetu. Hasek je v stranki zmerne napredka menil, da je pivo mleko politike, danes pa so gazirane pijace mleko turizma.

Slovenci smo najbrž med turisti, cetudi ne tako številni, zelo cenjeni, saj v hipu napolnimo takšen lokal, čeprav so mnogi drugi narodi v veliki številni premoci.

Borivoj Repe
(Se nadaljuje)

VIETNAM

Gradbena mrzlica v Hanoju

Kako dolgo bo mesto še biser južne Azije?

V Hanoju ni nakupovalnih centrov, stolpnic ali prometnih konic. Vietnamska prestolnica je v južni Aziji izjemna - ima operno hiso, ki so jo nekoč kolonialni gospodje zgradili po pariski Grandi Opera in četrt s francoskimi vilami, ki so lepše kot v Amiensu ali Bordeauxu. Pravi biser tradicionalne arhitekture je »kitajski stari del mesta«.

»Najlepše mesto južne Azije«, vzdihujejo pripadniki gibanja za varstvo kulturne dediščine. Vendar pa - kako dolgo se? Neobvladljiva gradbena mrzlica je na najboljši poti, da uniči stare care Hanoja, kajti že zdaj v nebo »strlijo« ducati modernih betonskih skatel. Japoncema podjetja so začela z gradnjo dvajsetnadstropnih hotelskih in pisarniskih stolpov.

»Čeprav je Hanoj preživel celo ameriške bombe, pa se gospodarski rasti ne more več upirati,« pravi neki vietnamski arhitekt. Mesto se približuje usodi Hongkonga in Singapurja, ki so ju uničevali, dokler ni bilo prepoznano.

»Stari del mesta je muzej,« meni Ngo The Thi, dekan za načrtovanje mesta na hanojski univerzi. Njegova struktura ima ti-socletno zgodovino. Stisnjene hisice obrtnikov in trgovcev so nanizane kot ozke cevi - nobena od njih ni širša od treh ali starih metrov, vsaka od njih pa se vleče trideset metrov ali več od ceste v globino zadnjih dvorišč.

»Prostor na ulici je najdragocenejši. Se danes trgovci blago hranijo pred hiso in obrtniki delajo na prostem. Kaj takega, kot je dnevna soba, pri nas ne obstaja. Hise so namenje-

ne le za spanje,« je dodal Ngo The Thi.

V imenih ulicic se zrcali stari cehovski red: imenujejo se Usnjena ulica, Srebrna ulica ip. Imena se se danes (večinoma) pokrivajo tudi s ponudbo. Vendar pa ekonomski napredek in želja po modernem prebivalce žene v divje obnove. Nove hise s stiri ali petimi nadstropji nevarno »strlijo« v višino, čeprav v širino se vedno merijo le tri metre in je to pravzaprav prepovedano.

»Saj poznate korupcijo v Hanoju,« se pritožuje eden od zaščitnikov spomenikov. »Krsitelji pač plačujejo kazni in gradijo naprej.«

Nenavaden je tudi novi stil, priljubljeni so namreč balkonci in pobeljeni pomoli, slasčičarski stil z mediteranskim vplivom. Celovodilni arhitekt v Hanoju Nguyen Lan meni, da gradbena mrzlica »grozi z uničenjem značaja starega dela mesta.«

Ogrožena je tudi francoska četrt. Okrasne vile skupaj z lesenim pali-

cjem, pa tudi velike palače in razkošne zgradbe s parkom podobnimi vrtovi v teku ekonomskega napredka sicer obnavljajo previdno, saj tuja podjetja zanje vendarle plačujejo po deset tisoč ameriških dolarjev najemnine, vendar pa se jim betonske zgradbe in stolpnice nevarno približujejo. Prav med opero in obnovljenim kolonialnim hotelom Metropol v srcu mesta trenutno rasteta kar dve pisarniški zgradbi.

»Ne bi radi zagresili takšnih napak, kot so jih v Hongkongu. Kljub temu pa si želimo novih investicij,« je Thi opisal to naspotje. Gospodarskemu napredku so morale vse metropole »tigrovih dr-zav« veliko žrtvovati. Samo bogate, kot sta Singapur in Hongkong, si dandanes lahko privoščita re-sevanje klavnih ostankov stare arhitekture.

»Morda bomo v našem mestu nekoč imeli celo cono za pešce,« je cinčno dejal eden od pripadnikov gibanja za varstvo kulturne dediščine.

Peer Meinert/dpa

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

M O J S T R I D E T E K T I V I

Margery Allingham

Starec pri oknu (6)

»Sprasujete se, ali ni nemara stari vzal cesa, kar bi lahko povzročilo navidezno smrt?« je vprašal.

Mlajši moški ga je odkrito pogledal. »Vem, da se sliši fantastično,« je rekel, »ampak to je edina razlaga, ki se je lahko domislil, čeprav si ne morem niti zamisliti, kaj bi bil lahko vzel. Vidite, najstrašnejše je to, da nisem naredil nič. Sklenil sem pac, da je mrtev, in ker sem spoznal, da je vse skupaj brezupno, sem preprosto telefoniral Philipsonu, kot se zdravniku spodobi.«

»Razumem,« je resno rekel gospod Campion. »In kaj želite od mene?«

Fielding se je obotavljal. »Ce bi lahko odkrili, kaj se je pravzaprav zgodilo, bi mi lahko resili vsaj razum,« je rekel tako preprosto, da v njegovih besedah ni bilo niti trohice melodramatičnosti. »Bojim se, da mi kariere ne more resiti nič, vsaj za nekaj let ne. Toda povem vam, Campion, da moram vedeti, ali tako malo

vem ali pa me izdaja razum. Moram odkriti, kako sem naredil tako hudo napako.«

Gospod Campion je pogledal dostojanstvenega mladega moza in opazil, da ne kaže niti sledu živčne napetosti, ki ga muči. Vzbudila sta se mu sočutje in radovednost. Toda preden je lahko spregovoril, je Fielding nadaljeval:

»Pa se druge komplikacije so,« je nerodno rekel. »Zaročen sem z Rosemaryjevo vnukinjo, veste, in ko vam povem, da je njegova glavna dedinja, boste videli, kako peklensko nerodno je vse skupaj.«

Gospod Campion je zazvizzgal. »Saj pravim! To je pa res smola.«

»Je,« je mrko rekel Fielding. »In to se ni vse. Zaradi mene je pretrgala zaroko z Arthurjem Marchem, in bil je tako predrzen, da ji je o tej zadevi telefoniral skoraj takoj, ko se je pri-petila. Danes zvečer sem ga videl in odkrito povem, da cloveka ne razumem. Naredil sem grozljivo napako,

vem. Stari Rosemary me ima vso pravico tožiti. Toda March stvar jemlje kot osebno zalitev. Bral mi je le-vite, kot da sem kak solarček, pa je navsezadnje samo vnuk nekega družinskega prijatelja. Sploh ni v sorodu z njim. Nisem mu mogel veliko reči, ko sem se tako brezupno zmotil.«

Gospod Campion je pomislil. »Danes popoldne sem bil v klubu,« je rekel. »Starec je bil videti izredno zdrav.«

Fielding se je spačeno nasmehnil. »Ce bi mu bili prisli bliže, bi vas osupnilo,« je rekel. »Mene je močno, ko sem ga spravljaval v taksi. Najbrž necimrnost, ampak zjutraj je potrebno veliko casa, da ga sluga uredi. To najbrž traja že dolga leta, in majhni dodatki in popravki so se nakopili. Kar se je začelo kot majhen la-sni vložek, je zdaj že skoraj prava la-sulja, verjemite. Mislim, da ne bi opazili slabih posledic kakega medikamenta, tudi ce bi obstajale. Sploh

pa preveč govorim. Ali boste poskusili?«

Gospod Campion se ni maral obvezati. »Pogledal bom naokoli,« je rekel, »obljubiti pa ne morem ničesar. Meni se vse skupaj sliši kot čaranje.«

Kljub temu je naslednji dan prišel v klub precej prej kot ponavadi. Poiskal je Waltersa in ga našel v prazni kadilnici. Glavni strežaj je bil zgovorne volje.

»Strašna reč, gospod,« je pritrdil. »Po svoje pravi skandal. Zdravniku clovek zaupa, ce smem tako reči. Vendar pa bi imel raje cel ducat skandalov, kot pa da bi izgubili sira Charlesa. Da, je že tukaj, prišel je točno ob svojem času, in dobre volje je.«

Gospod Campion se je nasmehnil. »Kadar je slabe volje, je nekaj prav posebnega, kaj?«

»No, star je, gospod.« Waltersov glas je bil popustljiv. »So dnevi, ko savsne v vsakogar in sedi nad svojim časopisom in se grdo drži in niko-

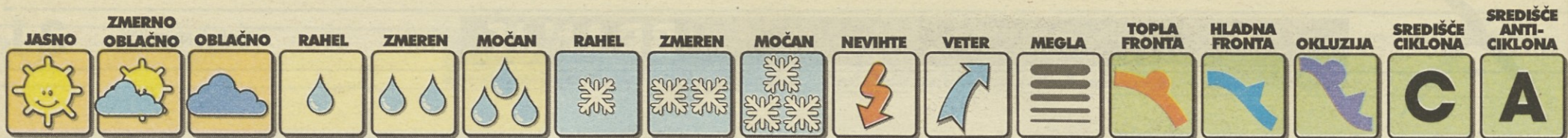
mur ne reče niti besedice; ampak jaz se za to ne menim, ker vem, da bo jutri spet cisto drugačen, ocarljiv in prijazen, in bo vsakomur pokimal in se mu nasmehnil. Vedno takoj vem, kaksne volje je. Takoj ko pride, naroči viski. Kadar ima dober dan, hoče viski z vodo, kadar je slabe volje, pa viski s sodavico, torej vem že vnaprej, vidite.«

Gospod Campion se mu je zahvalil in ga pustil samega. Nenadoma je postal zelo resen, in njegove oci za ocali z roževinastim okvirom so izrazale zaskrbljenost.

Sel je v preddverje k telefonu in poklical Oatesa. Cez manj kot dvajset minut sta se z višjim policijskim inspektorjem s taksijem peljala na Fleet Street.

Stanislaus Oates je bil resen kot ponavadi. Tista nerodna veselost, ki ga je bila obsla v restavraciji, je izginila, kot da je nikoli ni bilo. Tokrat je bil malce razdražljiv.

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

Temperature
zraka so bile
izmerjene včeraj
ob 7 in 13 uri.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.42 in zaslo ob 17.48. Dan bo dolg 11 ur in 6 minut. Luna bo vzšla ob 6.16. in zasla ob 18.06.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		cm
Rogla	40 na 70 do 90	Kanin	80 do 260
Kope	40 - 60	Kobla	10 do 110
Kravec	165	Zelenica	50 do 150
Vogel	245	Soriska planina	150
Kranjska Gora	do 60	Velika planina	70 do 160
Mariborsko Pohorje	do 100	Golte	do 100
Rakitna	20	Cerkno	96

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na počutje in razpoloženje bo ugoden, le spanje vremensko občutljivi ljudi bo moteno.

ONESNAŽENOST

Konc. SO₂: v mg/m³ 28.02. med 6 in 7 uro

LJ Bezigrad.....	20
Maribor	2
Trbovlje.....	23
Velenje.....	6
Celje.....	56
Hrastnik	3

DANES

Slovenija: Pretežno jasno bo, zjutraj in del dopoldneva bo ponekod po nizinah megla ali nizka oblačnost. Zacerl bo pihati jugozahodni veter. Najvišje dnevne temperature bodo od 9 do 14°C

Sosednje pokrajine: Pretežno jasno bo, zjutraj bo ponekod po nizinah megla.

JUTRI

V Sloveniji: V četrtek se bo vreme poslabšalo, v nižinah bo deževalo. V južnih in zahodnih krajih bo spet padlo precej padavin. Na Primorskem bo zapihala burja.

Obleti: V petek bo zmerno do pretežno oblačno, večjih padavin predvidoma ne bo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

LOS ANGELES - »Na televiziji je preveč spolnosti; televizija ne posreduje etičnih in moralnih vrednot, temveč spodbuja nasilno in nesocialno obnašanje...« To ni krik običajnih »dobromiselnih« ali pa zaskrbljenih starev, ki so svoje vzgojne obveze iz lagodja in zaradi pehanja za boljnim življenjskim standardom kratkoma prepustili televiziji, temveč misli ameriških najstnikov, starih od enajstih do šestnajstih let, ki so siti sporočil, s katerimi jih krmi ameriška televizija.

Ugotovitve javnomnenjske raziskave so presenetile Američane. »Televizija nas spodbuja k preuranjenim spolnim odnosom,« je odgovorila večina od 750 intervjuvancev. »Spodbuja nas k nepostovanju staršev, pravi nam, da ni tako hud greh nasilje in lažnjivost.« Televizija pogojuje številne moje vrstnike, tako da posnemajo, kar vidijo na ekranu,« je povedala 14-letna Ravelyn Rodriguez.

Rezultati ankete so nedvomno presenetljivi, saj je kar 77% intervjuvancev priznalo, da jih televizija tako ali drugače pogotuje. Kar 62% jih je mnenja, da je v filmih, nadaljevanjih in nani-zankah preveč izvenzakonske spolnosti, tako da mladino spodbujajo k spolnim odnosom, ko so se premladi. Satirična risanka »Simpsonovi« kar 66% intervjuvancev spodbuja k nepostovanju staršev.

Iz ankete, ki jo je izvedla organizacija »Children Now«, izhaja, da se sedanja generacija ameriških najstnikov zaveda pomena etičnih in moralnih vrednot, a je do skrajnosti zbegana. 49% intervjuvancev je namreč menja, da je večina ljudi nepostenih in da misli le na denar, 54% pa jih meni, da so ljudje v glavnem moralni in da jemljejo nase odgovornost za svoja dejanja. Kljub temu protislovju pa večina mladih obsoja nasilni in skorumpiran svet odraslih, v katerem nepostena ne kaznujejo, v katerem kratkohaľniki psujejo očeta, če jim ta ne da dovolj denarja, v katerem slavijo nasilje...

Kaj se bo izcimilo iz te ankete, ni se povsem jasno. Nedvomno je na ameriski in preveč nasilja, da sploh ne omenimo neskončnih nadaljevanj in nanizank, ki dobesedno perejo možgane. Kaj si bodo torej izmislili pri organizaciji »Children Now«, lahko le ugibamo, ker so jo navsezadnje ustanovili televizijski producenti, akademiki, osebnosti iz sveta športa in pravdnštva, ti pa v nobenem primeru ne bodo sprejeli kaj takega, ki ne prinaša denarja.

Konec leta glasbena komedija o Diani, Charlesu in Camilli

Ob kariero zaradi poljuba

Odškodnina zaradi tipkovnice

Bill Gates v novinarstvu

Odškodnina homoseksualcu

Ponarejevalci iz prefektуре

Čaka jih 4 tisoč milj dolga selitev

V Mehiškem Altamiranu se zbira na tisoče metuljev, ki se bodo v prihodnjih marčnih dneh podali na 4 tisoč dolgo pot v ZDA in Kanado. (Telefoto AP)